

97

79

~~N. B. A. 39~~

122

82
29

Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ

**Σημ. Ο ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΧΑΡΑΥΓΗ", ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ
ΠΙΣΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΗΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ
ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ**

M. B. Ap. 29
ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

**Ο ΕΡΑΣΤΗΣ
ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ**

**ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ
ΤΟΥ 1840**

**ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ "ΧΑΡΑΥΓΗ",
ΑΘΗΝΑΙ**

**Ἐξεδόθησαν ἀπὸ τὸν
αὐτὸν Ἐκδοτικὸν Οἶκον:**

- ΛΟΤΑΡ.** «Ο ΑΡΑΕΚΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ» δράμα
εἰς πράξεις τρεῖς. Μετάφρασις κ. Σπ. Μαρκέλ-
λου. Ἐξώφυλλον τοῦ κ. Φ. Κόντογλου. (Ἀ-
πομένουν ἀκόμη ὀλίγα ἀντίτυπα). Δρ. 8.50
- ΒΟΚΚΑΚΙΟΥ.** Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸ «ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ».
(Μὲ 5 παλαιὰς εἰκόνας ἐκτὸς χειμένου). Μετά-
φρασις κ. Γερασίμου Σπαταλά. > 12.—
- ΙΩΑΝ. ΤΟΥΡΓΚΕΝΙΕΦ.** Τὸ «ΡΑΝΤΕΒΟΥ», διή-
γημα, «ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΣΙΓΚΩΦ ἡ ἡ ἱστορία
ἐνὸς ἰδεαλιστοῦ», μυθιστόρημα. Μετάφρασις
τοῦ κ. Ν. Βεργιωτή. > 10.—
- Π. ΤΑΓΓΟΠΟΥΛΟΥ.** (Ἐθνικὸν Ἀριστεῖον Γραμ-
μάτων καὶ Τεχνῶν) «ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ» Ἀθη-
ναῖκὸ μυθιστόρημα. > 10.—
- ΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΥ,** «ΔΙΑΛΕΧΤΑ», ἐκλο-
γές ἀπὸ τὸ ἔργο του, μετὰ εἰκόνας τοῦ ποιητοῦ
καὶ προλόγου τοῦ κ. Πέτρου Τριανταφύλλου. > 12.50
- ΚΝΟΥΤ ΧΑΜΣΟΥΝ,** «ΕΝΑΣ ΑΛΗΤΗΣ ΠΑΙΖΕΙ
ΜΕ ΣΟΥΡΤΙΝΑ». Μετάφρασις ἀπὸ τὸ νορ-
βηγικὸ κ. Βασ. Δασκγλάκη. > 18.—

Ο ΕΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΜΙΣΣΗΣ

Η έορτή τῆς εἰκοστῆς πέμπτῃς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1839 ἐπανηγυρίσθη ἐν Ἀθήναις μετ' ἐκτάκτου λαμπρότητος.

Ὁλόκληρος ἡ φρουρά εἶχε παραταχθῇ κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ μέχρι τῆς διασταυρώσεως τῆς ὁδοῦ Αἰόλου, ἡ δὲ παράταξις ἐκάμπτετο ἐκεῖθεν μέχρι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης.

Τὸ πλῆθος τῶν περιέργων συνωθεῖτο ὀπισθεῶν παρατεταγμένων στρατιωτῶν, ἐπὶ δὲ τῆς ὁδοῦ ἐπὶ ἤρχοντο ἔφιπποι γηραιοὶ στρατηγοί, λείψανα τοῦ Ἀγῶνος, δυνάμενα ἀκόμη νὰ ἐπιδεικνύωσι τὰς πολιὰς κεφαλὰς των μεγαλοπρεπῶς ὀρθουμένας ἐπὶ σωμάτων εὐσταλῶν ἀκόμη, προδιδόντων τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης γενεᾶς τὴν ἀκατάβλητον ἀντοχήν.

Ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς παιανίσασα ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως τὸ

«ὦ λυγερὸν καὶ κοπτερὸν σπαθί μου,»

εἶχε παραταχθῆ ὑπὸ τοῦ ναοῦ ἀναμένουσα τῶν βασιλέων τὴν ἄφιξιν.

Οἱ ἐξῴσται τῶν οἰκιῶν κατεκλύζοντο ἀπὸ πληθὸς κυριῶν καὶ παιδίων, παρουσιάζοντες ποικιλώτατον θέαμα ἀμφιέσεων· παρὰ τὴν φεσοφόρον οἰκοκυράν.. ἔκλινε τὴν κεφαλὴν περιέργως ἢ νεαρὰ αὐτῆς θυγάτηρ, μὲ τὴν κόμην λιτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων, φέρουσα φόρεμα μὲ ζωηρὰ κλαδωτὰ ποικίλματα, πλησίον δὲ αὐτῆς, ἐπεδείκνυεν ὑπερήφανος καπελῖνον πλατύγυρον, δεδεμένον μετ' ἐξεζητημένης χάριτος διὰ πορφυρῶν ταινιῶν, πλαγίως πρὸς τὸν λαιμόν, ἢ σύζυγος τοῦ εὐποροῦντος ἐμπόρου.

Τὸ ποικίλον ἐκεῖνο θέαμα προεκάλει κάτωθεν τῶν περιέργων τὰ βλέμματα, οἵτινες τοποθετημένοι ἔναντι τῶν ἐξωστῶν, ὀλίγον ἐπρόσεχον εἰς τοὺς διερχομένους ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ ἐπισήμους.

Μεταξὺ τούτων οἱ νεώτεροι περιβεβλημένοι λευκὴν καὶ ἀνεπίληπτον φουστανέλαν καὶ φέσιον ἀποκλίνον ὅσον τὸ δυνατόν χαριέστερον πρὸς τὸ οὖς, συνωθοῦντο ὀπισθεν τῶν στοίχων τῶν παρατεταγμένων εἰς τὰς δύο παραλλήλους πλευρὰς τῆς ὁδοῦ στρατιωτῶν, ἀναμένοντες τὴν διάβασιν τῶν βασιλέων καὶ συζητοῦντες μεγαλοφώνως. Οἱ δὲ πρεσβύτεροι καθήμενοι ἐντὸς τῶν ἀνοικτῶν θυρῶν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων, αἵτινες ἡνοίγοντο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μόνον καὶ ἐκλείοντο μετὰ τὴν τελετὴν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, συνεζήτουν καπνίζοντες καὶ ἀφίνοντες νὰ διολισθαίνωσι μετὰ τῶν πλατέων δακτύλων των ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, μετὰ χρονομετρικῆς ἀκριβείας, οἱ κόμβοι τῶν μακρῶν κομβολογίων των.

Ἦτο περίπου ἡ δεκάτη τῆς πρωΐας ὅτε αἱ σάλπιγ-
γες προειδοποιοῦν δια σαλπισμάτων ὀξέων τὴν κάθο-
δον τῶν βασιλέων εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Εἰρήνης.

Διαγγελεῖς χρυσοφόροι διέτρεχον τὴν ὁδὸν καὶ πα-
ρεμέριζον τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἐκυμάτιζε πρὸς τὰ
πλευρὰ τῆς ὁδοῦ, ὅτε μὲν διασπῶν τὴν ἀραιὰν τῶν
στρατιωτῶν γραμμὴν καὶ ὀλισθαίνον πρὸς τὰς θύρας
τῶν οἰκιῶν, ὅτε δὲ ἐπανερχόμενον ἐκ νέου πρὸς τὸ μέ-
σον τῆς ὁδοῦ, μετ' ἡτὴν ἀναχώρησιν τῶν διαγγελέων,
τῶν πεζῶν ἀστυνομικῶν καὶ τῶν ἐφίππων χωροφυλά-
κων...

Δευτέρα συναυλία τῶν σαλπίγγων καθ' ὁλόκληρον
τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, ἀνήγγειλεν ἤδη ὅτι τὸ Βα-
σιλικὸν ζεῦγος, ἐξεληθὲν τῶν Ἀνακτόρων, διηυθύνετο
ἐφιππον πρὸς τὸν ναόν. Τὴν φορὰν αὐτὴν ἔπρεπε νὰ
κενωθῇ ἕξ ὁλοκλήρου ἡ ὁδὸς, οἱ δὲ χωροφύλακες, λα-
βόντες ἐντονωτέρας διαταγὰς, ὥθουν διὰ τῶν νώτων
τῶν ἵππων τὸ συνωστιζόμενον πλῆθος, ἀναγκάζοντες
τοῦτο νὰ διασπάρῃ ἐκ νέου τοὺς στοίχους τῆς παρα-
τάξεως καὶ νὰ περιορισθῇ μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ τῶν τοί-
χων τῶν οἰκιῶν.

Τρίτον σάλπισμα ἀνεμένετο ὅπως ἀγγείλῃ τῶν βα-
σιλέων τὴν ἄφιξιν, ὅτε πρὸς τὴν μικρὰν πλατεῖαν τοῦ
ναοῦ τῆς Καπνικαρέας, εἰς νέος, ἡλικίας εἴκοσι καὶ
πέντε περίπου ἔτων, φέρων κομψὴν καὶ ἀνεπίληπτον
φουστανέλλαν, μετ' ὅλην τὴν αὐστηρῶς ἐπιτηρουμέ-
νην συνοχὴν τῆς γραμμῆς τῶν στρατιωτῶν, ὠλίσθησε
διὰ μέσου αὐτῆς καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ.

Ὁ νέος οὗτος μόνος ἐντελῶς ἐν τῇ ὁδῷ, καθ' ἣν
στιγμὴν ἀνεμένετο τῶν βασιλέων ἡ διάβασις, προεκά-

λεσε τῶν περιερχομένων ἐφίππων τὰ βλέμματα, τινὲς δὲ ἔσπευσαν πρὸς αὐτὸν μετ' ἀγανακτήσεως.

— Ποιὸς σοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ περάσῃς στὸ δρόμο καὶ τοῦ λόγου σου ; ἠρώτησεν εἰς χωροφύλαξ ἀποτόμως.

Ὁ νέος ἐψέλλισε λέξεις τινὰς δικαιολογητικὰς, αἱ ὁποῖαι δὲν ἠκούσθησαν, καταπνιγεῖσαι εἰς τὸν θόρυβον τῶν σαλπίγγων.

Ὁ χωροφύλαξ, βλέπων τὸν νέον θορυβηθέντα ἐκ τῆς παρατηρήσεώς του, ἐπέμεινεν αὐθαδέστερον.

— Ἐλα, πέρασε πίσω ἀπὸ τὴ γραμμὴ, γιὰτὶ κατεβαίνουν οἱ Βασιλεῖς, καὶ θὰ μ' ἀναγκάσῃς νὰ σὲ πατήσω μὲ τὸ ἄλογό μου.

— Σὲ παρακαλῶ, ἀπήντησε δειλῶς ὁ νέος, ἄφησε νὰ ἰδῶ τοὺς βασιλεῖς· δὲν ἐμποδίζω κανένα ἐδῶ ποῦ στέκομαι.

— Ὅχι ! νὰ τραβήξῃς πίσω σοῦ λέγω· ὄχι, δὲν ἐπιτρέπεται. Νὰ, ἀκοῦς τὰ ἄλογα ; ἐφθιάσανε ! τράβα γλήγορα !

Ὁ νέος ἐξηκολούθει νὰ παραμένῃ ἀμφίρροπος ἀκόμη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαταγῆς ἐνῶ τὸ ὀπισθεν τῆς γραμμῆς τῶν στρατιωτῶν συνωθούμενον πλήθος, ἤρχισε δυσανασχετοῦν ἐκ τῆς ἐξαιρέσεως ἐκείνης.

— Φέρε τον ἀπ' ἐδῶ ! ἐκραύγασαν τινές.

— Ἡ θὰ ἔλθῃ κι' αὐτός, ἢ θὰ βγοῦμε καὶ μεῖς στὸ δρόμο !

— Μωρὲ πίσω σοῦ λέω ! ἀνέκραξεν ὁ χωροφύλαξ ἐξερεθισθεὶς ἐπὶ μᾶλλον ἐκ τῶν κραυγῶν ἐκείνων τοῦ πλήθους, δὲν ἀκοῦς τὰ ἄλογα ποῦ τρέχουνε ; νά, ἔφθασαν οἱ βασιλεῖς. Πίσω μωρέ...

Πράγματι δὲ ὁ ποδοβολητὸς τῶν ἵππων ἠκούετο ἐγγύτερον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, ἀναμειγμένους μὲ τὰς ὀξείας σαλπίγγων φωνάς, εἰς δὲ διαγγελεὺς τοῦ Βασιλέως προηγούμενος διήρχετο κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἐκ τῆς μικρᾶς τῆς Καπνικαρέας πλατείας, ἔνθα ἐξετυλίσσετο ἡ ἄνωτέρω βραχεῖα σκηνή.

Ὁ Διαγγελεὺς ἐσταμάτησε καὶ ἠρώτησε τὸν χωροφύλακα.

— Τί συμβαίνει ἐδῶ, χωροφύλαξ ; δὲν ἀκούεις ὅτι ἔρχονται οἱ Βασιλεῖς ;

— Αὐτὸ λέω κι' ἐγὼ, κύριε λοχαγέ, ἀπήντησεν οὗτος, ἀλλὰ τοῦ λόγου του ἀπ' ἐδῶ, θέλει νὰ μείνῃ ἔξω ἀπὸ τὴ γραμμὴ νὰ ἰδῇ λέει τοὺς βασιλεῖς. Τοῦ λέγω τόσῃν ὥρᾳ νὰ περάσῃ πίσω καὶ δὲν ἀκούει.

Ὁ Διαγγελεὺς, χωρὶς νὰ στραφῇ ποσῶς πρὸς τὸν νέον, καὶ δῆθεν πρὸς τὸν χωροφύλακα ἀπαντῶν, ἔστρεψε τὸν ἵππον πρὸς τὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀπήντησεν ἀποτόμως :

— Καὶ τὸ ἄλογό σου τί τώχεις; νὰ δώσης μιὰ σπιρουνιὰ, καὶ νὰ κάμῃς αὐτὸ ποῦ κάνω ἐγώ.

Καὶ δι' ἰσχυρᾶς πιέσεως τῶν πτερνιρτήρων, ἔκαμε τὸν ἵππον τοῦ νὰ ἐγερθῇ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν!

Τὸ πλῆθος, ὅπερ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης διεμαρτύρετο κατὰ τοῦ νέου, ἔβαλεν ἤδη ὁμοφώνως κραυγὴν τρόμου.

— Μή !.. μή !.. ἀνέκραξε· θὰ τὸν σκοτώσης !

Ἄλλ' ἦτο πλέον ἀργά.

Ὁ ἵππος κατέπιπτεν ἐκ νέου ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν, ὁ δὲ ἀριστερὸς αὐτοῦ ποῦς, εὗρων τὸν ἀριστερόν τοῦ νέου ὦμον, ἔπληξεν αὐτὸν ἰσχυρῶς.

Ὁ νέος ἔβαλεν ὀδυνηρὰν κραυγὴν καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς, ἐν ᾗ ὁ Διαγγελεὺς μηδεμίαν προσοχὴν δώσας, ἐξηκολούθησε καλπάζων τὸν δρόμον του.

— Τὸν ἐσχότωσε τὸν ἀνθρώπο ! ἐκραύγασάν τινες διασπῶντες τὸν στοῖχον τῶν στρατιωτῶν καὶ κύπτοντες ἄνωθεν τοῦ νέου, ὅστις ἐφαίνετο ἀναίσθητος.

— Περάσετε τὸν πίσω ἀνέκραξε βιαίως ὁ χωροφύλαξ καὶ ἐφθάσανε οἱ Βασιλεῖς.

Πράγματι δὲ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἡ βασιλικὴ συνοδεία, προηγουμένου τοῦ αὐλάρχου, ἐπροχώρει ἔφιππος ἀκολουθοῦσα τὴν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Καπνικαρέας καμπὴν τῆς ὁδοῦ.

Εἰς τὴν θέαν τῶν προσπαθούντων ν' ἀνεγείρωσι τὸν κατὰ γῆς ἄνδρα πολιτῶν, πρώτη ἡ βασίλισσα Ἀμαλία παρήτησε τὸν ἵππον της, στραφείσα δὲ πρὸς τὸν ἱππεύοντα παρ' αὐτὴν Ὁθωνα ἠρώτησε ;

— Τί συμβαίνει ; κάποιον δυστύχημα θὰ ἔγινε.

Ὁ Ὁθων ἐπτέρνισε τὸν ἵππον του καὶ ἔφθασε ταχέως παρὰ τὸν ὄμιλον τῶν πολιτῶν, οἵτινες ἀφῆσαντες τὸν νέον κατὰ γῆς, ὕψωσαν τὰ εὐσταλῆ σώματά των καὶ ἀπεκαλύφθησαν.

— Τί συνέβη ἐδῶ, κύριοι, ἠρώτησεν ὁ Βασιλεὺς. Πῶς εὐρίσκεται αὐτὸς ὁ νέος ἐξηπλωμένος ἐδῶ κάτω; μήπως εἶναι νεκρός ;

Οἱ πολῖται ἐψιθύριζον δειλῶς λέξεις τινας, τὰς ὁποίας ὁ Βασιλεὺς δὲν ἠννόησεν, καὶ ἐπέμενεν ἐκ νέου στρεφόμενος πρὸς τὸν χωροφύλακα.

— Τί συμβαίνει, χωροφύλαξ ; ἠρώτησε. Πῶς αὐτὸς ὁ νέος εὐρίσκεται εἰς τοιαύτην κατάστασιν.

Ὁ ἐρωτηθεὶς, τρέμων ἐκ τοῦ φόβου, προσέδωκεν

ἔσθην ἡδύνατο ἔντασιν εἰς τὴν φωνήν του καὶ ἀπῆν-
τησε :

— Μεγαλειότατε ! ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐβγῆκε ἀπὸ
τὴν γραμμὴν.... δὲν τὸν ἔρριξα ἐγὼ κάτω... τὸν ἔρριξε
ὁ κύριος λοχαγός... ὁ διαγγελέας.

— Καὶ ἦτον ἀνάγκη νὰ τὸν φονεύσουν τὸν ἄνθρω-
πον, διότι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν γραμμὴν ; ἠρώτησεν ἐν
ἀγανακτήσει ἡ Ἀμαλία.

Στραφεῖσα δὲ πρὸς τὸν αὐτάρχην προσέθηκε :

— Κύριε αὐτάρχα, νὰ μείνετε παρακαλῶ, νὰ μά-
θετε πῶς ὀνομάζεται ὁ νέος αὐτός, νὰ διατάξετε νὰ
τὸν μεταφέρουν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ νὰ στείλετε
ἱατρόν· αὖριον δὲ νὰ μὲ πληροφορήσητε περὶ τῆς κα-
ταστάσεώς του. Ὅσον δὲ διὰ τὸν κύριον Διαγγελέα...

Ἡ βασίλισσα δὲν ἐτελείωσε τὴν φράσιν της, διότι
ἐμάστισε τὸν ἵππον της καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον
της παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ὀθωνος, ρίψασα βλέμμα
πλήρες οἴκτου ἐπὶ τῆς συμπαθοῦς μορφῆς τοῦ ἀναι-
σθήτου νέου.

Οἱ ἀντιληφθέντες τὸ ἐνδιαφέρον τὸ δειχθὲν οὕτω
παρ' αὐτῆς, παρέμειναν ἐκπληκτοὶ παρατηροῦντες ἄλ-
λήλους, ὅτε δὲ ἡ Βασίλισσα ἔκαμψε πρὸς τὴν ὁδὸν
« Ἐρμού » ζητωκραυγαὶ ἀντήχησαν ὀπισθεν αὐτῆς.

Μετά τινα ὥραν ὁ νέος μετεφέρετο ὑπὸ τεσσάρων
ρωμαλέων πολιτῶν πρὸς τὴν συνοικίαν τῆς Πλάκας,
ἐν ᾧ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, πληροφορηθὲν περὶ τοῦ ἐν-
διαφέροντος τῆς Βασιλίσσης πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Διαγγε-
λέως πληγωθέντα νέον, ὑπεδέχετο τὴν Αὐτῆς Μεγα-
λειότητα μετ' ἐξαιρετικοῦ κατὰ τὴν πρωτὰν ἐκείνην
ἐνθουσιασμοῦ.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς, ἐξερχομένης ἐκ τοῦ ναοῦ, ζητωκραυγαὶ οὐρανομήκεις ἀντήχησαν καθ' ὁλόκληρον τὴν πυκνὴν παράταξιν τῶν πολιτῶν.

Ἡ Βασίλισσα ἐμειδίασεν ἐπιχαρίτως, καὶ ὄχι ἄνευ τινὸς μελαγχολίας διὰ τὸ ἀτυχὲς γεγονός, ἀνελθοῦσα δὲ ἐπὶ τοῦ ἵππου τῆς ἡρώωσε τὸ θαυμασίως εὐσταλὲς ἀνάστημά της καὶ ἠκολούθησε παρὰ τὴν πλευρὸν τοῦ Ὀθωνος τὴν πρὸς τὰ ἀνάκτορα ἄγουσαν, ἐνῶ τὸ πλῆθος ἐχαιρέτα αὐτὴν ἀνακράζον ἀπὸ σχμείου εἰς σημεῖον τῆς ὁδοῦ :

--Ζήτω ἡ Βασίλισσά μας! . . . Ζήτω ἡ Ἀμαλία! . . .

Μία ασυνήθης κίνησις παρατηρεῖτο τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὴν συνοικίαν τῆς Πλάκας παρὰ τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους. Πλῆθος πολὺ εἶχε συγκεντρωθῇ ἐμπροσθεν ἐνὸς οἰκίσκου με πτωχὸν ἐξωτερικὸν κατακλῦσαν τὴν παρ' αὐτὸν μάνδραν.

Ἐὰν παρατήρει τις τὰς φυσιογνωμίας τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐκ τοῦ μικροῦ οἰκίσκου, ἤθελεν εὐκολώτατα μαντεύσῃ, ὅτι δυστύχημά τι ἀπρόοπτον εἶχεν ἐπέλθῃ, τὸ ὁποῖον προεκάλει εἰλικρινῇ λύπην. Εἰσῆρχοντο περίεργοι καὶ ἐξήρχοντο σκυθρωποὶ καὶ περίλυποι. Οἱ προσερχόμενοι ἐσταμάτων τοὺς ἐξερχομένους καὶ ἡρώτων· οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐκίνουν τὴν κεφαλὴν περιλύπως καὶ ἀπῆντων :

— Ἀπελπισία. . . δὲν εἶναι καλὰ ὁ καὺμένος· τώρα παραμιλεῖ καὶ λέει ἄλλ' ἀντ' ἄλλων

— Ἡ ἀραβωνιαστικὴ του εἶναι μέσα ;

— Ὅχι, δὲν τὴν εἶδα πουθενά.

Μία γραῖα, ἣτις ἐφαίνετο γείτων ἐπενέβη αὐτόκλητος εἰς τὴν ἀνωτέρω συνδιάλεξιν.

— Εἶπε ἡ κυρὰ Κάρπαινα νὰ μὴ τῆς εἰποῦνε τίπο-

τα ἀκόμα, γιὰ νὰ τὸ μάθῃ ἀργότερα· γιὰτὶ ποῦ νὰ τ' ἀκούσῃ τὸ καῦμένο τὸ κορίτσι, θὰ χάσῃ τὸ νοῦ της.

— Βέβαια· καλὰ ἔκαμαν· ποῦ νὰ τὸ μάθῃ καὶ εἶναι τόσο ντελικάτῃ ἢ καῦμενοῦλα ἢ Φλώρα, ποῦ μόλις τῆς τὸ ποῦνε θὰ μείνῃ ξερὴ.

Τὴν τελευταίαν ταύτην προσθήκην ἔκαμε μεσηλίξ τις χονδρογύναϊκα φέρουσα κίτρινην μανδήλαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, κάτωθεν δὲ τὴν μιξοπόλκῃ αὐτῆς πλεξίδα περιτυλιγμένην γύρωθεν τοῦ μετώπου.

Ἄλλὰ μόλις ἡ γυνὴ αὕτη εἶχε περατώσῃ τὴν παραστήρησίν της, κραυγὴ ἠκούσθη εἰς τὴν καμπὴν τῆς ἔναντι τοῦ Μνημείου στενωποῦ, νεᾶνις δὲ τις ἐνεφανίσθη τρέχουσα καὶ διευθυνομένη πρὸς τὸν οἰκίσκον, ὅστις εἶχε καταστῇ τὸ σημεῖον τῆς γενικῆς προσοχῆς.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῆς νεάνιδος, πάντες ἐστράφησαν πρὸς αὐτήν.

— Ἄχ! ἔκαμεν ἡ προλαλήσασα, συμπλέξασα τὰς χεῖρας μετ' ἀπελπισίας. Νὰ ἡ Φλώρα! . . . Ποιὸς κατηγορούμενος ἐπῆγε καὶ τῆς τὸ πρόφθασε ;

Χωρὶς δὲ νὰ ἀναμένῃ ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐπιφώνησιν ταύτην ἔσπευσε δρομαίως πρὸς τὴν τρέχουσαν κόρην καὶ τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρός.

— Φλώρα μου! παιδάκι μου! ἀνέκραξε, μὴ φοβᾶσαι..

— Ἀπέθανε ὁ Φίλων μου; ἠρώτησεν ἡνεᾶνις ὀλοφυρομένη καὶ μὲ διεσταλμένους ὀφθαλμοὺς ἐκ τῆς ἀγωνίας.

— Ὅχι, ὄχι! ἀνέκραξαν πάντες ὁμοφώνως, περικυκλοῦντες αὐτήν.

— Ὅχι, μὴ φοβᾶσαι! . . . δὲν ἔχει τίποτε . . . στὸν ὦμον τὸν ἐκτύπησε τὸ ἄλογο τοῦ διαγγελέα μὲ τὰ μπρο-

σινά, κι' ἀπὸ τὸν πόνο λιγοθύμησε, προσέθηκεν ἡ μεσῆλιξ. Μὴ μπαίνης μέσα ἀκόμα, μὴν τύχη καὶ βάλῃς τῆς κλάψης καὶ φοβηθῇ τὸ παιδί.

Εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην ἡ νεᾶνις ἔξανέστη.

Ἐτίναξε τὴν κρατοῦσαν αὐτὴν χεῖρα τῆς γείτονος βιαίως, καὶ διασχίσασα τὰ πλήθη εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν ὀλολύζουσα καὶ κραυγάζουσα :

— Φίλων μου ! Φίλων μου ! . . .

Εἰς τὰς κραυγὰς ταύτας μία γραῖα ὑψηλὴ καὶ λιπόσαρκος, ἡλικίας ἑξήκοντα περίπου ἐτῶν, ἔξῃλθε εἰς τὴν ἐσωτερικὴν θύραν τοῦ οἰκίσκου, καὶ ἤνοιξε κλαίονσα τὰς ἀγκάλας τῆς πρὸς τὴν προσερχομένην κόρη.

— Μητέρα μου ! εἶπεν αὕτη ἐναγκαλιζομένη τὴν ἐμφανισθεῖσαν γραῖαν.

— Μᾶς τὸν ἐσκότωσαν ;

Ἡ γραῖα ἀντὶ ἀπαντήσεως ἔθλιψε τὴν Φλώραν ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς καὶ ἐψέλισε μέσφ' λυγμῶν :

— Εἶναι ἄφωνος καὶ ἄλαλος, παιδάκι μου· μᾶς τὸν ἐκτύπησε ὁ συχαμένος ὁ διαγγελέας μὲ τὸ μαγκούφικό του τὸ ἄλογο, γιατί, λέει, ἐβγῆκε στὸ δρόμο νὰ ἰδῇ τοὺς βασιλειάδες.

— Ὁ γιατρός; τί εἶπε ὁ γιατρός; ἠρώτησεν ἡ κόρη.

— Εἶπε πῶς τὸν ἐκτύπησε τὸ ἄλογο ἐπάνω στὴν κλειδωσι τοῦ νώμου του καὶ γι' αὐτὸ ἐλιγοθήμησε. Τώρα τοῦ βάζουμε κρύο νερὰ στὸν νῶμό του νὰ μὴ φλογήσῃ. ἔλα, ἔλα μέσα νὰ τὸν ἰδῇς, μὰ μὴ φωνάξῃς, παιδάκι μου γιατί δὲν πρέπει ν' ἀκούῃ φωνὴ καθόλου· ἔτσι εἶπε ὁ γιατρός τὴν ὥρα πούφενγε. Καί τώρα ἔχει ἔναν πυρετὸ φοβερό· ὅλο καὶ παραμιλεῖ καὶ ν' ἀκοῦς τί λέει;

—Τὶ λέει, μητέρα;

—Νὰ, λέει πῶς ἀγαπάει τὴν βασίλισσα τὴν Ἀμαλία.

—Πῶ, πῶ, δυστυχία μου! μήπως καὶ τὸν ἐτρέλλανε τὸ κτύπημα! ἔκαμεν ἡ κόρη.

Καὶ λαβοῦσα τὴν χεῖρα τῆς γραίας, ἠκολούθησεν ἐσπευσμένως αὐτὴν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀσθενοῦς.

Παρ' ὅλην τὴν ἐξωτερικὴν πενιχρότητα τοῦ οἰκίσκου, ὁ κειτὼν ἐκεῖνος ἐν τῷ ὁποίῳ εὗρίσκετο ὁ ἀσθενὴς ἀπετέλει διὰ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ εἰσερχομένου παράδοξον ἀντίθεσιν διασκευῆς.

Εὐάριθμα καθίσματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ μία κινητὴ πολτρώνα, πολύτιμον ἀπόκτημα διὰ τὴν ἐποχὴν, μία κλίνη σιδηρᾶ, φέρουσα ἀνηρτημένα περὶ αὐτὴν παραπετάσματα, ἐξαρτωμένα ἐκ τῆς ὀροφῆς ἀπὸ μικροῦ οὐρανίσκου κρεμαστοῦ, μία τράπεζα διεσκευασμένη εἰς γραφεῖον καὶ μία βιβλιοθήκη, φραγμένη ἔμπροσθεν δι' ὑελοπινάκων, ἀπετέλουν τὰ χαρακτηριστικώτερα ἔπιπλα τοῦ θαλαμίσκου ἐκεῖνου, ἅμα δὲ γραφείου καὶ κοιτῶνος.

Ἐν κανδηλιέριον ἐλαίου ἔκειτο ἐπὶ τοῦ γραφείου, αἱ δὲ τέσσαρες θρυαλλίδες αὐτοῦ εὗρισκόμεναι εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, ἔμαρτύρουν ὅτι ὁ χρησιμοποιοῦν αὐτὸ κάτοικος τοῦ δωματίου ἦναπτε καὶ τὰς τέσσαρας κατὰ τὴν νύκτα· τοῦτο ἔμαρτύρει ὡσαύτως ὅτι οὗτος ἐχρησιμοποιεῖ ὁλόκληρον τὸ φῶς πρὸς ἐργασίαν πνευματικὴν. Τὴν πιστοποιήσιν ταύτην παρεῖχεν ἀσφαλῆστεραν ἀκόμη ἢ ἄνωθεν τῆς τραπέζης ὑέλινη βιβλιοθήκη, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡδύνατο τις νὰ διακρίνη προχειρῶς δεδεμένους τόμους Ἑλλήνων, Γάλλων καὶ Ἰταλῶν συγγραφέων, καὶ πρὸ πάντων ποιητῶν.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκειντο ἀτμηλήτως ἐρριμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φύλλα λευκοῦ χαρτου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφέροντο γαλλικαὶ καὶ ἰταλικαὶ φράσεις ἔναντι δὲ ἡ ἀπόδοσις αὐτῶν ἑλληνιστί.

Τοιαύτη ἦτο τοῦ δωματίου ἡ ἐσωτερικὴ διασκευή, καθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆλθεν ἡ νεάνις.

Μόλις εἰσῆλθε αὕτη, διηυθύνθη πρὸς τὴν κλίνην, ἔρρηξεν ἰσχυρὰν κραυγὴν, καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ σώματος ἀναισθήτου ἐξηπλωμένου ἐπ' αὐτῆς.

—Φίλων μου! ἀνέκραξεν ὀλολύζουσα.. Φίλων μου! τὶ ἔπαθες;... Ποιὸς σ' ἐκτύπησε;...

Ὁ ἐπὶ τῆς κλίνης ἀνὴρ παρέμεινεν ἀναισθητός εἰς τὴν ἔκρηξιν ταύτην τῆς ἀπελπισίας τῆς κόρης.

Ἡ γραῖα σπεύσασα πρὸς τὴν κλίνην, ἀπέσπασεν ἑλαφρῶς τὴν νεάνίδα ἐκ τοῦ σώματος τοῦ ἀναισθήτου ἀνδρός, καὶ ἔθλιψεν αὐτὴν ἐν τῇ ἀγκάλῃ της.

—Εἶδες κακὸ ποῦ τὸ πάθαμε, παιδί μου Φλώρα; εἶδες;

—Μὰ ποιὸς τὸν χτύπησε μητέρα; εἶναι ἀλήθεια ποῦ ἄκουσα πῶς τὸν ἔρριξε μὲ τὸ ἄλογο ἓνας διαγγελεὺς τοῦ βασιλέως.

—Ναί, παιδί μου, ἀπήντησεν ἡ γραῖα, καθημένη εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίνης, καὶ συμπλέκουσα τὰς χεῖρας ἐν ἀπελπισίᾳ. Αὐτὸς δὲ καταραμένος ὁ διαγγελέας ἐκόν-τεψε νὰ μοῦ σκοτώσῃ τὸ παιδάκι μου.

—Καὶ ποῦ τὸ ἔχει χτυπήσει μητέρα; ἠρώτησεν ἀγωνιωδῶς ἡ Φλώρα· μήπως τὸν ἐκτύπησε στὸ κεφάλι;

—Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε, νὰ μᾶς τὸν χτυπήσῃ καὶ στὸ κεφάλι, ὁ κακοῦργος! Ἀπάνω στὸν ὤμὸ του ἐκτύπησε

τὸ πέταλο τοῦ ἀλόγου καὶ τὸ παδί ἐλιγοθύμησεν ἀπὸ τὸν πόνο, ἦτανε στὴν κλείδωσι βλέπεις, καὶ δὲν μπορεῖ ἀκόμα νὰ ρθῇ στὰ σύγκαλά του.

— Δὲν ἦλθε κανένας γιατρὸς ἀκόμα;

— Ναί, παραγγείλαμε στὸν γιατρὸ τὸν Κλάδο νὰ ρθῇ, μὰ δὲν ἐφάνηκεν ἀκόμα. Εἶναι ὅλοι βλέπεις στὴν τελετή... Ἐπῆγε ὁ γείτονάς μας ὁ κύρ Λάμπρος στὸ σπίτι του καὶ δὲν τὸν βρῆκε.

Μπά, σὲ καλὸ σας! ἔκαμεν ἡ Φλώρα. Καὶ δὲν ἐβάλατε τίποτα ἐπάνω στὸν ὦμό του;

— Καὶ ποῦ ξεύρω ἐγὼ ἡ δόλια τί νὰ βάλω;

— Σήκω, σήκω μητέρα, φέρε μερικὰ πανιὰ καθαρά νὰ τὰ βρέξωμε μὲ κοῦο νερὸ καὶ νὰ τὰ βάλωμε ἀπάνω, νὰ μὴ τὸ πάρῃ ἡ φλόγωσις τὸ μέρος ποῦ χτύπησε.

Εἰς τὴν βίαν αὐτὴν τῆς κόρης ἡ γραῖα ἐφάνη ἐνδιαζουσα.

— Μὰ τάχα, νὰ κάνῃ;. . . Δὲν ἀφίνεις πρῶτα παιδί μου νὰ ρθῇ ὁ γιατρὸς νὰ μᾶς πῇ τί νὰ κάνουμε. . .

— Ὅχι, ὄχι· φέρε πανιὰ γρήγορα· ξέρω ἐγώ· Ἔτσι εἶχε μιὰ φορὰ χτυπήσει ὁ πατέρας μου στὸ γόνατο, κλείδωσις βλέπεις εἶναι 'κι' αὐτὴ, καὶ εἶπε ὁ ἱατρὸς νὰ τοῦ βάζωμε πανιὰ κοῦα.

Στρεφομένη δὲ περὶ ἑαυτὴν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου, ἀνεξήτει διὰ τοῦ βλέμματος τὸ ἀναγκαιοῦν ὕφασμα.

Ἡ μήτηρ ὑποχωρήσασα εἰς τὴν βεβαίωσιν τῆς Φλώρας, ἔσπευσεν εἰς μικρὸν κιβώτιον, καὶ ἐξήγαγε τεμάχιον παλαιᾶς σινδόνης, τὸ ὁποῖον ἤρπασεν ἡ Φλώρα καὶ κατεξέσχισεν εἰς τεμάχια...

Μετά τινας στιγμὰς ὁ ὦμος τοῦ ἐπὶ τῆς κλίνης λιπο-

θύμου ἀνδρὸς εἶχε γυμνωθῆ, ἡ δὲ Φλώρα, βυθίζουσα τὰ τεμάχια τῆς σινδόνης ἐντὸς πηλίνης λεκάνης μὲ ψυχρὸν ὕδωρ, ἀπέθετεν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ μελανοῦ ἐκ τοῦ κτυπήματος ὤμου.

Εἰς τὴν ἐπαφὴν τοῦ ψυχροῦ ἐπιθέματος, οἱ μῦς τοῦ προσώπου τοῦ λιποθύμου ἀνδρὸς ἀνεκινήθησαν σπασμωδικῶς, στεναγμὸς διωλίσθησαν τοῦ στήθους του, καὶ ἐφάνη ἀποπειρώμενος νὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

— Φίλων μου ! ἄνοιξε τὰ μάτια σου καὶ κύτταξέ με ! Εἶμαι ἐγώ, ἡ Φλώρα σου ! ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις, θωπεύουσα τὰς ὠχρὰς τοῦ νέου παρειάς.

Ἡ πρόσκλήσις αὕτη ἐπενήργησε πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τοῦ λιποθύμου ἀνδρός.

Κατώρθωσε νὰ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς περιβαλὼν δι' ἀορίστου βλέμματος τὸν θάλαμον, προσήλωσεν αὐτὸ κατόπιν διαδοχικῶς ἐπὶ τῆς μητρὸς του καὶ ἐπὶ τῆς κόρης, μετὰ τοῦτο δὲ τὰ βλέφαρά του ἐπανεκλείσθησαν βαρέως, τὰ δὲ χεῖλη του, ἀνακινηθέντα ἐλαφρῶς, ἐψιθύρισαν διὰ φωνῆς ὁμοιαζούσης μᾶλλον πρὸς τελευταίαν πνοὴν ἀνθρώπου θνήσκοντος :

— 'Αμαλία !... 'Αμαλία !...

III

Ο Γεώργιος Κάρπος, τὸν ὁποῖον κατὰ τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς του ἔτη ἡ συνοικία τῆς Πλάκας ἀνέφερεν ὑπὸ τὸ ὄνομα μπάρμπα-Γῶγος, χωρὶς νὰ θεωρῇ ἐπ'ἀνάγκης νὰ προσθέσῃ καὶ τὸ ἐπίθετόν του, ἐθεωρεῖτο εἰς ἓκ τῶν ἀνδρειωτέρων Ἀθηναίων ἀγωνιστῶν. Εἶχε λάβει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως, εἶχε δὲ δοθῇ εἰς αὐτὸν ὁ βαθμὸς τοῦ Λοχαγοῦ τῆς Φάλαγγος, καὶ τὸ Σιδηροῦν Παρήσημον τοῦ Ἀγῶνος.

Μεθ' ὅλην τὴν ἀτιλότητα τοῦ πολεμιστοῦ, ἥτις ἰδιαίτερος τὸν ἐχαρακτήριζε, ὁ μπάρμπα-Γῶγος προσεπάθησε νὰ δώσῃ εἰς τὸ μόνον τέκνον του, τὸν Φίλωνα, ὅσον ἐπέτρεπον τὰ μέσα τῆς ἐποχῆς, εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν καὶ παιδείαν.

Ἡ σύζυγός του ἡ κυρὰ-Κρινή, ἦτο τελείως σύμφωνος πρὸς τὸν εὐγενῆ πόθον τοῦ ἀνδρός της, εἰς τὴν πραγματοποίησιν δὲ τοῦ ὀνείρου τούτου ἐφάνη λίαν διατεθειμένος νὰ συμβάλῃ καὶ ὁ μικρὸς Φίλων Κάρπος.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῆς παιδικῆς τοῦ Φίλω-

νος ἡλικίας, παρὰ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ οἰκίαν εἶχεν ἐγκατασταθῆ Γάλλος τις ἀγνώστου προελεύσεως, τοῦ ὁποίου ὁ βίος ἐθεωρεῖτο παρὰ τῶν κατοίκων μυστηριώδης. Σπανίως ἐξήρχετο τοῦ οἴκου του, καὶ τοῦτο ὁσάκις ἤθελε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ τὸ γεῦμα του, ἢ διὰ ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως κρατῶν βιβλίον πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας του, καὶ παραμένων ἐπὶ τῶν βράχων ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους, ὅτε ἀναγινώσκων, καὶ ὅτε ζωγραφίζων προχείρως ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ κρατῶν σημειώσεις.

Οἱ ἄεργοι τῆς συνοικίας ἐκ περιεργείας πολλάκις, ἠκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἡμερησίαν ἐκδρομὴν του· ἐπανήρχοντο βεβαιοῦντες ὅτι ἐξήταξε τὰ ἐπὶ τοῦ βράχου συντρίμματα τῶν κιόνων, κατεμέτρει κατὰ μήκος καὶ πλάτος τὴν βάσιν τοῦ ἡρειπωμένου ναοῦ καὶ διαρκῶς ἔγραφε. Τινὲς δὲ μάλιστα τολμήσαντες ἐν ὥρᾳ νυκτὸς νὰ προσαρμόσωσι τὸν περίεργον ὀφθαλμόν των εἰς τὴν ὀπὴν τοῦ κλείθρου τοῦ πενιχροῦ δωματίου του, ἐβεβαίουν ὅτι διήρχετο τὴν νύκτα ἐνώπιον πινάκων, ἐπὶ τῶν ὁποίων διεφαίνοντο χαραγμένα διὰ μολυβδίδος τὰ ὁμοιώματα ὅλων τῶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως μνημείων.

Οὐδεὶς ἐγνώριζε τὸ πραγματικὸν τοῦ ὄνομα· ὁσάκις δὲ περιέργως ἐσταμάτησαν αὐτὸν τινὲς διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν πῶς ὀνομάζεται καὶ ἀπὸ ποῦ κατάγεται, ὁ παράδοξος ξένος ἐχαιρέτα εὐγενῶς καὶ ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του.

Ἐκ τῆς ἐπιμόνου ταύτης σιωπῆς, ἀπελπισθέντες οἱ περίοικοι μετὰ τινὰς μῆνας ἔπαυσαν πλέον ν' ἀσχο-

λοῦνται περὶ αὐτοῦ καὶ ἤρκοῦντο καλοῦντες αὐτὸν διὰ τοῦ γενικοῦ ὀνόματος: ὁ Φράγκος.

Τρία συνεχῇ ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ Φράγκου εἰς τὴν συνοικίαν, καὶ παρὰ τὴν οἰκίαν τοῦ μπάρμπα Γώγου Κάρπου, ὅτε ὁ τελευταῖος οὗτος προσβληθεὶς ἐξ ἀποπληξίας κατέπεσεν ἐπὶ τῆς κλίνης ἐπικινδύνως.

Ὁ Φίλων ἤγε τότε τὸ δέκατον πέμπτον τῆς ἡλικίας του ἔτος, ἡ δὲ κατάστασις τοῦ πατρὸς του ἠπείλει αὐτὸν μὲ διακοπὴν τῶν σχολικῶν σπουδῶν του. Ἄτυχῶς δὲ δι' αὐτόν, ἐπελθὼν τὸ μοιραῖον τέλος, τὸν ἀπέκλεισεν ὀριστικῶς τῆς ἐλπίδος ταύτης.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας τοῦ μπάρμπα Γώγου, οἱ ἀκολουθοῦντες αὐτὴν συναγωνισταί του καὶ γεῖτονες παρετήρησαν οὐχὶ ἄνευ ἐκπλήξεως ὅτι μεταξὺ αὐτῶν συγκατελέγετο καὶ ὁ μυστηριώδης Φράγγος ἀκολουθήσας μέχρι τοῦ τάφου. Παρετήρησαν δὲ μάλιστα ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν κατεβιβάζετο τὸ φέρετρον εἰς τὸν τάφον, ὁ Φράγκος ἐξήγαγε τὸν πῖλον του καὶ ἐχαιρέτησε, στραφεὶς δὲ ἐσπόγγισε δάκρυ διατρέξαν τὸν κανθὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ του.

Τὸ ἀνέλπιστον τοῦτο γεγονὸς τοιαύτην ἐντύπωσιν ἐνεποίησεν εἰς τοὺς παρεστῶτας, ὥστε ὅτε ἐκαλύφθη διὰ τοῦ χόματος τὸ σῶμα τοῦ μπάρμπα Γώγου, ὁ δὲ Φράγκος ἐστράφη πρῶτος ν' ἀπέλθῃ, πάντες παρεμέρισαν μετὰ σεβασμοῦ, ἀφήσαντες τόπον νὰ διέλθῃ, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἐχαιρέτισαν αὐτὸν φέροντες τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους των.

Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὥραν ἀπεχώρει καὶ ἡ τελευταία γείτων παρηγορήτρα, ὁ πε-

ρίλυπος Φίλων, μεταβὰς νὰ κλείσῃ τὴν θύραν εὐρέθη αἴφνης πρὸ ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτοιμαζομένου νὰ εἰσέλθῃ.

Ὑπεχώρησεν ἔκπληκτος ἀναγνωρίσας τὸν γείτονα Φράγκον.

— Ἡμπορῶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω ; ἠρώτησεν εἰς καθαρὰν ἑλληνικὴν, χαιρετῶν διὰ τοῦ πῖλου του.

Ὁ Φίλων εἰς τὴν ἀπρόοπτον ταύτην παρουσίασιν καὶ ἐρώτησιν, ὑπεχώρησεν ἐκ νέου, καὶ μόλις ἐψέλλισε λέξεις τινάς, τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν ἠννόησεν ὁ Φράγκος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀκούσασα τὴν ὁμιλίαν προσῆλθε περιέργως καὶ ἡ μήτηρ του εἰς τὴν θύραν.

Ἡ κυρὰ Κάρπαινα, ἀναγνωρίσασα τὸν ἄνδρα, ὅστις μολονότι ξένος, εἶχεν ἀποχαιρετίσῃ ἔνδακρυς τὸν σύζυγόν της παρὰ τὸν τάφον, ἐξερράγη εἰς νέους θρήνους, ἀνέκραξε δὲ θλίψασα ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα τοῦ νυκτερινοῦ ἐπισκέπτου :

— Ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω τὴν εὐγένεια ποῦ εἵχατε κ. Φράγγο μου καὶ τὸν πόνο ποῦ δείξατε γιὰ τὸν μακαρίτην. Ὅρίστε, περᾶστε κι' ἀπὸ μέσα, ἂν ἀγαπᾶτε.

Ὁ ξένος εἰσῆλθε μετὰ τινος συστολῆς, λαβὼν δὲ θέσιν ἐπὶ τινος χαμηλοῦ διβανίου, παρετήρησε διὰ βλέμματος πλήρους στοργῆς τὸν δεκαπενταετῆ Φίλωνα, ὅστις ἴστατο ὄρθιος καὶ ἄτολμος παρ' αὐτόν. Μετὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τὴν μητέρα διὰ τῆς ξενικῆς προσφορᾶς του ;

— Τὸ παιδί σας αὐτὸ εἶναι πολὺ καλό, καὶ θὰ σᾶς παρηγορήσῃ.

— Ἀχ, ναί, εἶναι ἄγγελος ὁ Φίλων μου, ἀνέκρα

ξεν ἡ κυρὰ-Κρινή, εὐροῦσα εὐκαιρίαν νὰ θλίψη τὴν ξανθὴν τοῦ παιδιοῦ κεφαλὴν ἐν τῇ ἀγκάλῃ της.

— Τὸ βλέπω ἀπὴντησεν ὁ ξένος· δι' αὐτὸ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ τὸν στέλλετε εἰς τὸ δωμάτιόν μου, διὰ νὰ τὸν μάθω τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν γλῶσσαν.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἡ κυρὰ-Κρίνη παραδόξως ἐσκυθρόπασεν, ἀνακινήσασα δὲ τὴν κεφαλὴν ἀρνητικῶς ἐσπευσεν ν' ἀπαντήσῃ.

— Ὅχι, ὄχι, εὐχαριστοῦμε... δὲν πειράζει... ἅς μάθῃ τὴ γλῶσσα ποῦμίλαγε ὁ πατέρας του, κι' ἅς τοῦ λείψουν τὰ φράγματα.

Μετὰ τὴν ἀνέλπιστον ἀπάντησιν ταύτην, ὁ ξένος ἐστράφη πρὸς τὸν Φίλωνα, τοῦ ὁποίου ἡ μορφὴ ἐξέφραζε καταφανῆ στενοχωρίαν ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τῆς μητρὸς του.

— Παιδί μου, εἶπε πρὸς αὐτὸν, δὲν θέλω νὰ σὲ κάμω νὰ παρακούσῃς τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς σου· ἢμπορεῖτε ὅμως νὰ συμβουλευθῇτε καὶ ἄλλους ποῦ ἡξεύρουν περισσότερα, καὶ ἂν σᾶς πείσουν ὅτι ἔχετε ἄδικον, ἐγὼ ἀφοῦ μίαν φορὰν εἶπα τὸν λόγον μου, θὰ εἶμαι πρόθυμος νὰ σοῦ φανῶ χρήσιμος.

Καὶ ἐγερθεὶς ἐχαιρέτισεν εὐγενῶς καὶ ἀπῆλθε.

— Μητέρα, ἀνέκραξεν ἑνδακρυσ ὁ Φίλων ὅτε ἔμεινε μόνος μετ' αὐτῆς. Διὰ τὴν δὲν ἀφίνης νὰ μὲ μάθῃ γράμματα ὁ ξένος αὐτός;

Ἡ κυρὰ-Κάρπαινα ἐκίνησε μετὰ ζωηρότητος τὰς χεῖρας ἀρνητικῶς καὶ ἀπῆντησεν :

— Οὔτε νὰ τὸ ξαναειπῇς περὶ αὐτό. Ἐγὼ σὲ θέλω

“Ἐλληνα, ὅπως ἦταν ὁ πατέρας σου” δὲν ἐγέννησα ἐγὼ παιδὶ γὰρ νὰ μοῦ τὸ φραγγέψουνε !...

Καὶ στρέψασα ἀποτόμως τὰ νῶτα πρὸς τὸν Φίλωνα ἀπεσύρθη, ἀφήσασα αὐτὸν ἐπὶ τοῦ διβανίου πρηγῇ καὶ ἀναλυόμενον εἰς δάκρυα καθ’ ὅλην τὴν νύκτα...

Ἐπὶ μίαν περίπου ἑβδομάδα ὁ Φίλων ἦτο ἀπαρηγόρητος διὰ τὴν ἀντίστασιν τῆς μητρὸς του εἰς τὴν εὐγενῇ ἐπιθυμίαν τοῦ τόσον ἀγαθοῦ ἐκείνου ξένου.

Ἡ κυρὰ Κάρπαινα ἤρχισε ν’ ἀνησυχῇ διὰ τὴν κατὰστασιν ταύτην τοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ἀπέβαινεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν μελαγχολικώτερον.

—Ὁ ἀναθεματισμένος ὁ παληόφραγγος! ἔλεγε πρὸς τὰς γείτονας, αἱ ὁποῖαι συνεμερίζοντο τὴν ἰδέαν της μετὰ τῆς αὐτῆς φανατικότητος. Πολεμάει νὰ μοῦ ξεμυαλίση τὸ παιδάκι μου, καὶ νὰ τὸ μάθη νὰ φέρνεται φράγγικα, ποῦ αὖριο νὰ μὴ μπορῇ πειὰ νὰ μᾶς καταλαβαίνει, ὅπως δὲν μᾶς καταλαβαίνει κι’ ἐκεῖνος, ποῦ ζῇ σὰν κοῦκος τόσα χρόνια μέσα στὴ γειτονιά μας.

—Μπὰ, μπᾶ, μπᾶ! νὰ μὴ τὸ παραδεχθῇς αὐτὸ ποτέ, κυρὰ Κάρπαινά μου, ἀπὴντων αἱ ἀπλοῖκαὶ Ἀθηναῖαι ἐν χορῶ· ξεύρεις τὰχα τὶ μηχανεύεται αὐτὸς ὁ Φράγγος; Μπορεῖ μὲν νὰ φύγῃ καὶ νὰ τὸ πάρῃ μαζὺ του τὸ παιδί.

—Πᾶ, πᾶ, πᾶ! συνεπλήρου ἡ κυρὰ Κρινή, αὐτὸ εἶναι τῶν ἀδυνάτων !

Οὕτω αἱ ἡμέραι παρήρχοντο, μὴν ὁλόκληρος διέτρευσεν ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς προτάσεως, ἡ δὲ ἀπλοϊκὴ Πλαχιώτισσα ἦτο ἀμετάτρεπτος τὴν γνώμην.

Ὁ Φίλων, δὲν ἠθέλησε νὰ δυσареστήσῃ τὴν μητέρα του, καὶ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φίλου καὶ συμμαθητοῦ του Λάμπρου Κροτήρα, ὁ ὁποῖος τὸν συνεβούλευε νὰ προσέρχεται κρύφα παρὰ τῷ ξένῳ καὶ νὰ λαμβάνῃ μαθήματα ξένων γλωσσῶν.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ στενοχωρία τοῦ παιδίου, αὐξανομένη ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, ἐξηνάγκασεν αὐτὸ ν' ἀναζητήσῃ ἀλλαχοῦ τὴν παρηγορίαν.

Ὡραῖα μελαγχροινὴ κόρη δεκατετραέτις, οἰκογενείας γνωστοῦ καὶ εὐπόρου κτηματίου, τοῦ Λουκά 'Αρμάου, προσεῖλκυσε μίαν ἡμέραν τὴν προσοχὴν του κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ἐφάνη παράδοξος καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον.

Ἡ Φλώρα ἐθεωρεῖτο ἡ ὠραιωτέρα κορασὶς τῆς συνοικίας τοῦ Ἀγίου Φιλίππου, οἱ δὲ νεανῖαι οἱ διερχόμενοι πρὸ τῆς οἰκίας της δὲν ὤκνουν νὰ ὑψώσωσι τὸ βλέμμα μέχρι τοῦ παραθύρου της ὅσάκις ἐφαίνετο εἰς αὐτὸ ἡ δροσερὰ «ἁγιοφιλιππίτισσα», ὅπως τὴν ἀπεκάλουν εἰς τοὺς παιδικοὺς των ὁμίλους.

Ἄλλ' ἡ κορασὶς οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδεν εἰς τὰ τακερὰ βλέμματα τῶν θαυμαστῶν της, ἐφημίζετο δὲ μεταξὺ τῶν γυναικῶν τῆς συνοικίας ὡς κατ' ἐξοχὴν συνετὴ καὶ σεμνή.

Μεταξὺ τῶν νέων ἐκείνων συγκατελέχθη βαθμηδὸν ὁ Φίλων καθ' ὑπόδειξιν τοῦ φίλου του Λάμπρου Κροτήρα, γείτονος τῆς Φλώρας.

Ἡ συχνὴ διάβασις τοῦ Φίλωνος ἐκ τοῦ οἰκίσκου τῆς ὠραίας τοῦ Ἀγίου Φιλίππου ἤρchiσε νὰ προκαλῇ τὴν προσοχὴν καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας κόρης, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ μακρόθεν ἤρyθηρία, ἐταράσσετο

καὶ ἔσπευδε νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μέχρις οὗτου ὁ νεανίας διαβῇ.

Ὁ Φίλων, ἀδαῆστῃς γυναικείας ψυχολογίας, παρετῆρει μετὰ θλίψεως τὴν ἀποφυγὴν ταύτην, τέλος δὲ ἀπελπισθεὶς δὲν ἀνεφανίσθη πλέον εἰς τὴν ὁδὸν καὶ φαινομενικῶς τοῦλάχιστον ἐλησμόνησε τὴν ὥραίαν Φλώραν.

Δύο μῆνες εἶχον παρέλθῃ ἔκτοτε, ὅτε παραδόξως ὁ Φίλων μεταβὰς κατὰ τὴν πρωϊνὴν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Φιλίππου, καὶ ὑψώσας τὸ βλέμμα πρὸς τὸν γυναικωνίτην παρετήρησε μίαν μορφὴν διαρκῶς πρὸς αὐτὸν ἑστραμμένην.

Ἦτο ἡ Φλώρα.

Ὁ νεανίας ἤσθάνθη τότε διὰ πρώτην φορὰν τὴν καρδίαν του δονουμένην ἡδέως, καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ τέλους τῆς λειτουργίας ἐπιμόνως στρέφων τὸ βλέμμα του πρὸς τὴν ὥραίαν νεάνίδα.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς λειτουργίας ἀνέμενε παρὰ τὴν θύραν τὴν ἔξοδον τῆς Φλώρας, ἐκεῖ δὲ παρετήρησε μετὰ καταπληκτικῶς αὐξανομένης συγκινήσεως ὅτι τὰ χεῖλη τῆς διεστάλησαν εἰς ἐλαφρὸν μειδίαμα, ὁριστικῶς ἀπειθυνόμενον πρὸς αὐτόν.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ Φλώρα εἶχεν ἀπορροφήσῃ πᾶσαν σκέψιν τοῦ Φίλωνος, ὁ δὲ μυστηριώδης Φράγγος καὶ ἡ εὐεργετικὴ πρότασίς του εἶχον σχεδὸν λησμονηθῇ.

Δεκάκις τῆς ἡμέρας διήρχετο ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Φλώρας, ἣτις ἀνέμενεν αὐτὸν εἰς τὸ παράθυρον, ὁ δὲ φίλος του Λάμπρος Κροτήρας εἶχε μετ' ἐξαιρετικῆς αὐταπαρνήσεως ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ συνοδοῦ

τοῦ Φίλωνος, ταῦτοχρόνως καὶ τοῦ μεσάζοντος· εἰς τοῦτον μάλιστα ὀφείλεται μία σύντομος καὶ λαθραία συνάντησις τῶν δύο ἐρωτευμένων ἐν ὥρᾳ ἐπείρας ἐντὸς σκοτεινῆς στενωποῦ, ὅπσιθεν τῆς οἰκίας τῆς κόρης, καθ' ἣν ἀντηλλάγησαν αἱ πρῶται διαβεβαιώσεις περὶ ἀμοιβαίου ἔρωτος καὶ ἀφοσιώσεως.

Τὴν συνέντευξιν ἐκείνην ἠκολούθησαν καὶ ἄλλαι, τέλος δὲ εὗρέθη καὶ τρόπος ὥστε τὸ πεδίον τῆς συναντήσεως νὰ μετατεθῇ ἐκ τοῦ στενοῦ δρομίσκου εἰς αὐτὴν τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας τῆς Φλώρας, τῆς ὁποίας τὴν χαμηλὴν μάνδραν διεσκέλιζεν ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ὁ Φίλων, ἀνερχόμενος ἔξωθεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Λάμπρου.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ὅτε ὁ Φράγγος παρατηρῶν σβεσθεῖσαν καὶ αὐτοῦ τοῦ παιδίου τὴν ἐπιθυμίαν πρὸς τὴν σπουδὴν, ἀπετάθη ἐκ νέου πρὸς τὴν κυρὰ Κάρπαινα.

Τὴν φορὰν αὐτὴν παραδόξως ἡ ἀπλοϊκὴ Ἀθηναία δὲν ἤκουσε μετὰ τῆς αὐτῆς δυσαρесκειᾶς τὴν πρότασιν τοῦ Φράγγου. Παρατηροῦσα ὅτι ὁ Φίλων ἀπουσίαζε πλειότερον ἐκ τῆς οἰκίας παρὰ ποτε, ἤρχισε νὰ σκέπτεται ὅτι μία ἐπασχόλησις διὰ τῆς σπουδῆς δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος καὶ ἐπιβλαβής.

Οὕτω δόσασα ἀπάντησιν ἐπιφυλακτικὴν εἰς τὸν ἀγαθὸν ἀρχαιολόγον, ἀπετάθη πρὸς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας καὶ ἐζήτησε τὴν γνώμην του, ἐκφράσασα ταῦτοχρόνως τοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ τοὺς φόβους της.

Ὁ ἱερεὺς, μὴ ἐμπορούμενος ἐκ τῶν δυσειδαιμονιῶν τῆς κυρὰ-Κρινῆς, τρέφων δὲ βαθεῖαν ὑπόληψιν πρὸς τὸν ἀρχαιολόγον, καὶ ἰδίᾳ ἀφ' ἧς ἡμέρας τὸν

εἶδε χαιρετῶντα μετὰ σεβασμοῦ τὸ πτωμα τοῦ ἀγωνιστοῦ καπετάν-Κάρπου, ἐπέπληξε δριμέως τὴν χήραν αὐτοῦ, βεβαιώσας ὅτι διέπρατεν ἔγκλημα μὴ ἐπωφελουμένη τῆς εὐκαιρίας νὰ διδαχθῇ ὁ υἱὸς τῆς ξένας γλώσσας ἀνεξόδως.

Ἡ κυρὰ-Κρινὴ δὲν ἤθελε ἀσφαλεστέραν βεβαίωσιν ὅτι δὲν ὑπῆρχε φόβος νὰ φραγγεύσῃ τὸ παιδί τῆς συγχρόνως ἐργαζόμενον μετὰ τοῦ φράγγου· ἀντὶ δὲ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ἔσπευσε παρὰ τῷ ἀρχαιολόγῳ, ἔκρουσε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμόν του.

Πρώτῃ φροντὶς αὐτῆς ἦτο νὰ περιβάλῃ δι' ἐνὸς ἑταστικοῦ βλέμματος τὸ περιεχόμενον τοῦ θαλάμου ἐκεῖνου.

Ἦτο γραφεῖον ἅμα καὶ κοιτῶν. Μία ξυλίνη βιβλιοθήκη φραγμένη δι' ὑέλων περιέκλειε ἐν παρατάξει σειρὰς βιβλίων ἐπὶ τῶν ὁποίων διέκρινέ τις ὀνόματα ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, Γάλλων καὶ Ἰταλῶν. Μία κλίνη κεκαλυμμένη ἀπὸ τῆς χαμαλῆς ὀροφῆς διὰ παραπετάσματος ἦτο τοποθετημένη εἰς τὸ βάθος, ἐπὶ δὲ τῶν τραπεζῶν ἔκειντο διάφορα χειρόγραφα προφανῶς συγγραφῇ, κάτωθεν δὲ τῶν τραπεζῶν τεμάχια μαρμάρου ἀνήκοντα εἰς ἀρχαῖα μνημεῖα.

Εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ περιβάλλοντος τούτου ἡ μητρικὴ συνείδησις τῆς κυρὰ-Κάρπαινας οὐδὲν εὗρε τὸ δυνάμενον νὰ ἐνισχύσῃ τὰς παλαιάς τῆς ὑποψίας.

Ἐπροχώρησεν ὁ ἀρχαιολόγος πρὸς αὐτὴν μετ' ἀγαθοῦ μειδιήματος, ἔθλιψε τὴν χεῖρά της μετὰ σεβασμοῦ, καὶ τῆς προσέφερε κάθισμα.

Ἡ μήτηρ τοῦ Φίλωνος ἐκάθησε μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ, καὶ μὴ γνωρίζουσα πῶς ν' ἀρχίσῃ, ἠρκέσθη νὰ περιστρέφῃ μετὰ στενοχωρίας ἐντὸς τῶν δακτύλων τῆς τὰς δύο ἄκρας τῆς πενθίμου τσεμπέρας τῆς.

Ὁ σοφὸς δὲν ἐβράδυνε νὰ μαντεύσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεως ταύτης· ἡ στενοχωρία τῆς μητρὸς ἀπέναντί του ὠμίλει ἀρκετὰ εὐγλώττως.

Ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ τοῦ κόπου νὰ ὁμιλήσῃ πρώτη, καὶ ἔλαβεν αὐτὸς τὸν λόγον.

— Ὑποθέτω, κυρία, εἶπε μὲ τὴν ξενικὴν προφορὰν του, ὅτι ἐμετανοήσατε διότι ἐχάσατε τόσον πολῦτιμον καιρὸν ματαίως, καὶ ἀπεφασίσατε νὰ ἐπιτρέψετε εἰς τὸν υἱὸν σας νὰ λαμβάνῃ μαθήματα τῆς γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς γλώσσης. Τὸ παιδί σας εἶναι πολὺ ἔξυπνο, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ μάθῃ γρήγορα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἐτῶν ὅχι μόνον θὰ γνωρίζῃ καλὰ τὰς δύο γλώσσας, ἀλλὰ καὶ θὰ δύναται νὰ δίδῃ μαθήματα εἰς ἄλλους καὶ νὰ κερδίζει πολλὰ χρήματα.

Ἡ βεβαίωσις αὕτη, προστεθεῖσα εἰς τὴν πεποίθησιν τῆς μητρὸς ὅτι ὁ υἱὸς τῆς δὲν ἐκυνδύνευε νὰ μεταβάλλῃ θρησκευτικὸν δόγμα ἐπροκάλεσε καταφανῇ χαρὰν εἰς τὴν φυσιογνωμίαν τῆς. Ἡ γέρθη ἐκ τῆς θεσεώς τῆς, καὶ λαβοῦσα τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρός, προσεπάθησε νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὰ χεῖλη τῆς, ψιθυρίζουσα λέξεις ἀκαταλήπτους.

Ὁ ἀρχαιολόγος ὑπεδέχθη μειδιῶν τὴν ἔκρηξιν ἐκείνην τῆς μητρικῆς στοργῆς, καὶ παρεκάλεσε τὴν Κάρπαιναν μὴ ὁμιλῇ πλέον περὶ εὐγνωμοσύνης.

— Ἐγώ, εἶπε, θὰ μείνω ἀκόμη εἰς τὴν ὥραιαν

πόλιν σας δύο ἕως τρία ἔτη, διότι θέλω νὰ συμπληρώσω τὸ σύγγραμμά μου διὰ τὰς ἀρχαιότητας τῶν Ἀθηναίων. Ἐλπίζω ὅτι διὰ τὸν υἱόν σας θὰ φθίσῃ ὁ χρόνος αὐτός. Στείλατέ τον σᾶς παρακαλῶ ἀπὸ αὐρίου τὸ πρωῒ.

Ἡ Κάρπαινα ἀνεχώρησε περιχαρὴς καὶ τὴν ἐσπέραν ἀνεκοίνωσε τὰ πάντα εἰς τὸν υἱόν της.

Ὁ Φίλων ἀπελπισμένος πλέον περὶ τῆς συγκαταθέσεως τῆς μητρὸς του, ἤκουσε μετ' ἐκπλήξεως τὴν πρότασίν της, ἤρχισε δὲ ἀναγεννωμένη ἡ παλαιὰ ἐπιθυμία τῆς σπουδῆς. Ἡ δὲ ἐπιθυμία αὕτη ηὐξήθη πλείοτερον ὅτε ἀνακοινώσας τὸ γεγονὸς εἰς τὴν Φλώραν, ἔλαβε καὶ παρ' αὐτῆς θερμὴν προτροπὴν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν σπουδὴν ταύτην.

—Σὲ θέλω, τοῦ εἶπε, Φίλων μου, νὰ γίνῃς ὁ καλύτερος ἀπὸ ὅλους τοὺς νέους, καὶ ὅταν θὰ μὲ ζητήσῃς ἀπὸ τὸν πατέρα μου νὰ μὴ ἔχωμε φόβο νὰ σοῦ εἰπῇ τὸ ὄχι.

Τοῦτο ἦτο ἀρκετὸν διὰ τὸν Φίλιωνα, ὥστε ἀπὸ τῆς πρωῒας τῆς ἐπομένης ἡμέρας νὰ κρούσῃ τὴν θύραν τοῦ σοφοῦ, διψῶν τὰ φῶτα . . .

Ἐπανευρίσκομεν τὸν Φίλιωνα μετὰ τριετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρεξεως τῶν μαθημάτων.

Ὁ Λάμπρος Κροτήρας περιορισθεὶς εἰς τὸ καφενεῖον καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς συζητήσεις, σπανιώτατα πλέον ἔβλεπε τὸν φίλον του, ὅσκις δὲ ἠρωτᾶτο περὶ αὐτοῦ ἀπῆντα μὲ χαιρέκακον εὐθυμίαν :

—Αὐτὸς δύο ἀνθρώπους ἀγαπάει τώρα μοναχά· τὴν Φρώραν καὶ ἓνα γέρω Φράγκο, ζουρλῆν, ποῦ γυρ-

νάει μαζί του μέσα στὰ χαλάσματα σὰν τὴ κουκου-
βάγια.

Πράγματι δὲ ὁ Φίλων εἶχε μεταβάλῃ ἐντελῶς ἔξεις
τοῦ ζῆν.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τριετίας ὠμίλει σχεδὸν ἀπται-
στως τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν μετὰ τοῦ ἀρχαιολό-
γου, τὸν ὁποῖον ἔμαθε ν' ἀποκαλῇ κύριον Κάρολον·
ἠκολούθει αὐτὸν εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς ἐκδρομὰς του,
ἐκράτει σημειώσεις καθ' ὑπαγόρευσίν του, καὶ ἐτα-
κτοποίει τὰ χειρόγραφα τῆς μεγάλης συγγραφῆς του.

Ἡ κυρὰ-Κάρπαινα ἠκολούθει μεθ' ὑπερηφανείας
τὰς προόδους τοῦ υἱοῦ της, εἶχε δὲ προκαλέσῃ καὶ
αὐτὸν ἀκόμη τὸν φθόνον τῶν γειτονησῶν, αἱ ὁποῖαι
βλέπουνσαι τὸν Φίλωνα ἐπανερχόμενον μετὰ τοῦ ἀρ-
χαιολόγου, ἀκούουσai αὐτοὺς νὰ συνομιλοῦν γαλλιστί,
ἔλεγον χαυρεκάκως:

—Νὰ ὁ Φράγκος καὶ τὸ φραγγόπουλο!

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ δὲν εἶχε παύσῃ καὶ ἡ ἐρωτι-
κὴ σχέσις τοῦ Φίλωνος μετὰ τῆς Φλώρας, ἡ φήμη μά-
λιστα ἔφερε καὶ μέχρι τῶν ὧτων τῆς κυρῆς-Κρινῆς τὴν
σχέσιν ταύτην, ἡ ὁποία ἐγένετο εὐαρέστως ἀκουστή.
Ὁ Ἀρμάος ἐθεωρεῖτο εἰς ἓκ τῶν καλῶν οἰκοκυραίων
ἡ δὲ Φλώρα ηὔξανεν εἰς χάριτας καὶ εἰς κάλλος.

Πισθεὶς ἐπιτηδείως ὑπὸ τῆς μητρὸς του ὁ Φίλων,
ἠναγκάσθη ν' ἀποκαλύψῃ εἰς αὐτὴν τὸ αἶσθημα του,
ἐκείνη δὲ ἔσπευσεν ἀμέσως ν' ἀνακοινώσῃ τὰ πάντα
εἰς τὸν Φριάγγον, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει πλέον προστά-
την τοῦ τέκνου της.

Ὁ Κάρολος κατώρθωσε ν' ἀποσπῇ καὶ ἐξ ἰδίων
τὸ μυστικὸν τοῦ Φίλωνος, πληροφορηθεὶς δὲ ὅτι καὶ

ἡ κόρη τὸν ἡγάπα ἐζήτησε παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ μεσιτεύσῃ αὐτοπροσώπως παρὰ τῷ πατρὶ τῆς Φλώρας ζητῶν τῆς θυγατρὸς του τὴν χεῖρα διὰ τὸν προστατευόμενον καὶ μαθητὴν του.

Ὁ Λουκάς Ἀρμάος δὲν ἤκουσε πολὺ ἐνθουσιωδῶς τὴν πρότασιν ταύτην· ἀγνοῶν δὲ καὶ τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ σοφοῦ ἀρχαιολόγου, ἀπήντησε πρὸς αὐτὸν ἀρνητικῶς καὶ μὲ ἀνείκειον σκαιότητα, μεταβὰς δὲ εἰς τὸν οἶκον του ἐπέπληξε σφοδρῶς τὴν Φλώραν καὶ ἐκακοποίησεν αὐτὴν διότι ἠράσθη ἐνὸς νέου θεωρουμένου ἀπόρου ἄνευ τῆς ἀδείας του.

Ἡ κυρὰ Μαριόρα, ἡ μήτηρ τῆς Φλώρας ἐτάχθη παραδόξως μὲ τὸ μέρος τῆς θυγατρὸς της, ἀνέλαβε δὲ αὕτη, ὑπήκουσα εἰς τὰ δάκρυα τῆς κόρης νὰ πείσῃ τὸν ἀμετάπειστον σύζυγόν της ὅπως συγκατατεθῇ εἰς τὸν γάμον. Μάλιστα δὲ καὶ εἰς μυστικὴν μετὰ τῆς κυρὰ-Κάρπαινας συνεννόησιν ἦλθε πρὸς τοῦτο.

IV

Τοιουτοτρόπως ἡ κυρὰ Μαριόρα, ταχθεῖσα μετὰ τὴν μερίδα τῆς θυγατρὸς της, ἤρchiσε συστηματικὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἰδεῶν τοῦ συζύγου της. Ἐξεθείαζε τὴν σεμνότητα καὶ τὰς γνώσεις τοῦ Φίλωνος, καὶ ὑπέσχετο ὅτι οὗτος χάρις εἰς τὸν Φράγγον θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ κερδίῃ διὰ τῆς παραδόσεως μαθημάτων ξένων γλωσσῶν περισσότερα παρ' ὅσα θὰ ἐκέρδιζεν ἄλλος γαμβρὸς δι' ἄλλου ἐπαγγέλματος.

Ὁ Ἀρμάος εἶτε ὡς εὐρισκόμενος πρὸ τοῦ ἀπροχωρήτου, εἶτε διότι ἀντελήφθη τὴν ἀξίαν τοῦ νεαροῦ Φίλωνος, ἐξετέλεσε τὸ πρῶτον τῆς ὑποχωρήσεως βῆμα, ὑποσχεθεὶς ὅτι θὰ ἀναμείνῃ πρῶτον νὰ πεισθῇ καὶ ἐμπράκτως εἰάν ἡδύνατο ὁ Φίλων νὰ προσπορίζεται ἐπαρκὲς εἰσόδημα διὰ τῶν παραδόσεων.

Ὁ Λουκάς Ἀρμάος ἦτο προφανῶς ἀρκετὰ πρακτικὸς ἄνθρωπος, καὶ ὅτε εἶδε ὅτι ὁ Φίλων εἶχε κατωρθώσῃ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν παράδοσιν ἰδιαιτέρων μαθημάτων τῆς γαλλικῆς γλώσσης εἰς δύο νέους τῶν Ἀθηνῶν, ἀπεφάσισε νὰ δεχθῇ αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον ὡς μέλλοντα μνηστῆρα τῆς θυγατρὸς του. Ἀνέμενε νὰ τελεσθῇ ἡ ὀξιστικὴ μνηστεία ὅταν ὁ Φίλων θὰ ἐδιπλασίαζε τοῦλάχιστον τὰς παραδόσεις του.

Οὕτως εἶχεν ἡ σχέσις τῶν δύο οἰκογενειῶν, ἡ δὲ κυρὰ-Κρινή μετὰ τῆς Φλώρας καὶ τῆς μητρός της ἀντήλλασσον τακτικώτατα ἐπισκέψεις, καθιστῶσαι οὕτω στενοτέραν τὴν συνάφειαν πρὸς πείσμα τοῦ Ἀρμάου ὅτε ὁ γηραιὸς Κάρολος φράνς, ὁ γνωστὸς ἡμῖν ἀρχαιολόγος, ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Φίλωνα ὅτι ἐπέστη τοῦ χωρισμοῦ των ἡ ὥρα.

Ὁ σοφὸς ἀνὴρ εἶχεν ἀποπερατώσῃ τὸ περὶ τῶν ἀρχαιοτήτων τῶν Ἀθηνῶν προτότυπον καὶ πολυτομον σύγγραμμά του, καὶ προετίθετο νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους διὰ νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν ἔκδοσίν του.

Ὁ νεαρὸς Φίλων βρέως ἤκουσε τὴν ἀναγγελίαν ταύτην, μετὰ δακρύων δὲ παρεκάλεσε τὸν γηραιὸν φίλον του νὰ ἐπιβραδύνῃ ὅσον ἡδύνατο πλειότερον τὴν ἀναχωρησίαν του, διὰ νὰ παραστῇ καὶ εἰς τοὺς γάμους του.

Ἄλλ' ὁ σοφὸς ἐστάθη ἀμετάπειστος.

—Πρέπει νὰ γνωρίζῃς, παιδί μου, εἶπεν ὅτι ἡ ἀγάπη ἐνὸς συγγραφέως πρὸς τὸ σύγγραμμά του ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ πατρὸς πρὸς τὸ τέκνον του. Πρέπει λοιπὸν νὰ μὴ τὸ ἐγκαταλείψω, διότι ἐὰν δὲν προφτάσω νὰ ἐπιστατήσω ἐγὼ εἰς τὴν ἔκδοσίν του, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ καταστραφῇ εἰς χεῖρας ἀμαθῶν. Ἄλλως τε ὁ χρόνος τὸν ὁποῖον διέθεσα διὰ νὰ σὲ μάθω γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν γλῶσσαν, ἦτο χρόνος τὸν ὁποῖον ἀπώλεσα ἀπὸ τὴν ἐργασίαν μου, ἀδιάφορον ἂν ἡ ἀπώλεια αὕτη μοῦ ἔφερε τόσῃν εὐχαρίστησιν, ὥστε νὰ μὴ στενοχωρηθῶ δι' αὐτήν.

Θλίψας δὲ μετὰ ζωηρᾶς συγκινήσεως τὴν χεῖρα τοῦ νεανίου ἐντὸς τῶν δύο ἰδικῶν του, προσέειπεν :

—Ἄλλως τε θὰ εὐρισκόμεθα εἰς τακτικὴν συνεννόησιν· θὰ μὲ κρατῇς εἰς γυνῶσιν ὅλων τῶν συμβαι-

νόντων σου· θὰ μοῦ περιγράφη; ἔλευθέρως τὰς χαρὰς καὶ τὰς λύπας σου καὶ θὰ σπεύσης νὰ μοῦ ἀγγείλῃς τοὺς γάμους σου διὰ τοὺς ὁποίους εἶμαι ὑπερήφανος ὅτι ἐνήργησα καὶ ἐγώ.

Κατόπιν τῆς ἀγαθότητος ταύτης τὴν ὁποίαν ἐξεδήλωσεν ὁ ἀρχαιολόγος πρὸς τὸν νεαρὸν Ἀθηναῖον μαθητὴν του δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ τὴν θλίψιν ἀμφοτέρων διὰ τὸν χωρισμὸν των.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ, ὁ Φίλων προσκληθεὶς ἐν τῷ οἰκίσκῳ του, παρέστη πρὸ μιᾶς ἐκπλήξεως τὴν ὁποίαν δέν ἀνέμενε.

Ὁ Κάρολος Φράνς εἶχεν ἀφήσῃ ὁλόκληρον τὴν βιβλιοθήκην του, τὴν κλίνην του καὶ τὰ ἐν τῷ οἰκίσκῳ ἐπιπλά του εἰς τὴν θέσιν των.

—Μετὰ μίαν ὥραν ἀναχωρῶ, εἶπε, καὶ σὲ παρακαλῶ, ἂν θέλεις νὰ μὲ συνοδεύσῃς μέχρι τοῦ πλοίου.

Ὁ Φίλων ἔρριψε βλέμμα ἔκπληκτον περὶ ἑαυτὸν, παρατηρῶν ἄδικτα τὰ ἔπιπλα καὶ τὰ βιβλία τοῦ ἀρχαιολόγου.

Ὁ γέρον ἐμειδίασε καλοκαγάθως.

—Ἀγαπητέ μου, εἶπε, τῶν βιβλίων τούτων δέν ἔχω πλέον ἀνάγκην ἐγώ· εἶναι ποιήσεις γάλλων καὶ ἰταλῶν τὰς ὁποίας θ' ἀφήσω εἰς σὲ ὡς ὠραῖον ἐνθύμημα τῆς γνωριμίας μας. Διὰ τὰ λοιπὰ ἔπιπλα δέν ἀξίζει νὰ γίνεταί λόγος.

Ὁ νεανίας κατεφίλησε τὰς χεῖρας τοῦ Καρόλου Φράνς δακρύνων, μετ' ὀλίγην δὲ ὥραν ἠκολούθουν ἀμφοτέροι τὴν ὁδὸν Πειραιῶς ἐπὶ ἵππων, ἐνῶ ἕτερος ἵππος ὀπισθεν ἔφερεν ἐπὶ τῆς ράχεώς του μικρὸν κιβώτιον μὲ τὰ ὀλίγα ἐνδύματα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πολύτιμον τοῦ σοφοῦ ἐργασίαν.

Τοιουτοτρόπως ἀπομείνας μόνος ὁ Φίλων, μετέ-

φερε τὴν βιβλιοθήκην, τὴν κλίνην καὶ τὰ ἔπιπλα εἰς τὸν πατρικόν του οἶκον καὶ ἐπεδόθη εἰδικῶς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ποιήσεων τοῦ Μυσσέ, τοῦ Λαμαρτί-νου, τοῦ Λελαβίνι καὶ τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ.

Ἡ μελέτη τῶν ποιημάτων τούτων ἤρχισε βαθμηδὸν ν' ἀπορροφᾷ τοσοῦτον τὴν προσοχὴν του, ὥστε δύο καὶ τρεῖς ἡμέραι παρήρχοντο χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ τῇ οἰκίας του καὶ κατὰ τὸ σύνηθες νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φλώρας.

Ἡ νεᾶνις ὑποπιευνθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὅτι ὁ Φίλων, ἡδύνατο νὰ προσελκύσθῃ παρ' ἄλλης τινος γυναικὸς μετέβαινε εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ προσεπάθει νὰ πληροφορηθῇ παρὰ τῆς μητρὸς τὴν αἰτίαν τῆς περιοδικῆς ἐξαφανίσεώς του.

Ἡ κυρὰ Κρινή, ὅχι ὀλιγώτερον ἀνήσυχος, ἀπήντα στερεοτύπως πρὸς τὴν Φλώραν:

—Μπα, μπα, μπα, παιδάκι μου. δὲν βγαίνει καθόλου ἔξω παρὰ μόνον ὅταν πάῃ νὰ κάνῃ μαθήματα... φράγγικα· τῆς ἄλλης ὥρες κάθεται σκυμένος ἐπάνω στὸ τραπέζι, καὶ ξεφυλλίζει ὅλα τὰ σκασμένα τὰ βιβλία ποῦ τοῦ ἄφησε κληρονομία ὁ φράγγος.

Συμπλέκουσα δὲ τὰς χεῖρας εἰς ἔκφρασιν στενοχωρίας, προσέθετεν:

—Καὶ μήπως εἶναι μονάχα τὴ ἡμέρα; ἢ ποῦ μοῦ καίει μισὴ ὁκτὼ λάδι κάθε νύχτα στὸ καντηλέρι διαβάζοντας τὰ παληοβιβλία τοῦ φράγγου.

—Μὰ τί λένε αὐτὰ τὰ βιβλία μέσα, μητέρα;

—Ξέρω κι' ἐγώ, παιδάκι μου; νά, μούλεγε πῶς ἔχουνε μέσα κάττι φράγγικα τραγούδια· εἶναι τώρα νὰ κάθεται νὰ διαβάξῃ τραγούδια σὲ τέτοιαν ἡλικία;

Τὸ συμπέρασμα τοῦτο τῆς κυρὰ - Κρινῆς ἔκαμνε τὴν Φλώραν νὰ συνοφρουοῦται καὶ ν' ἀπέρχεται μετὰ

τινα ὥραν περίλυπος, χωρὶς νὰ τολμᾷ νὰ εἰσέλθῃ καὶ ἐντὸς τοῦ θαλάμου τοῦ παραδεδομένου εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Φίλωνος.

Καὶ ἐψιθύριζεν ἀπερχομένη :

—'Αφοῦ πάλι ἔχει τὸ νοῦ του στὰ βιβλία καὶ δὲν τὸν ἔχει πονθενὰ ἄλλοῦ, δόξα σοι ὁ Θεός !

Ἐν τούτοις ὁ Φίλων ἀπέβαινεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν σκεπτικώτερος καὶ μᾶλλον ἀφηρημένος.

Ὡσεὶ μὴ ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ ἀνάγνωσιν ἐλάμβανε τὸ βιβλίον, καὶ ἀναρριχώμενος εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ἄνωθεν τῆς οἰκίας του σπηλαίου τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκάθητο ἐκεῖ καὶ ἐξηκολούθει τὴν ἀνάγνωσίν του μέχρι νυχτός.

Τὸ τοιοῦτον εἶχε καταστῇ τόσο σύννητες, ὥστε οἱ εἰρωνες γείτονες ὁσάκις ἤθελον νὰ δηλώσουν μεταξύ των τὸ προκεχωρημένον τῆς ὥρας, ἠκούοντο λέγοντες :

—'Ε ! πᾶμε τώρα καὶ στὰ σπίτια μας· ἐπέρασεν ἡ ὥρα· ὁ ζουρλογυιὸς τῆς Κάρπαινας κατέβηκε μὲ τὸ βιβλίον ἀπὸ τὴν πέτρα τῆς σπηλιᾶς, καὶ πάει ν' ἀνάψῃ τὸ λυχνάρι τοῦ !.....

V.

Παρηλθον οὕτω μῆνες τινες, ἡ δὲ κατάστασις τοῦ Φίλωνος ἤρχισε νὰ ἐμπνέῃ σοβαρὰς ἀνησυχίας εἰς τὴν Φλώρα.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ πτωχὴ κόρη διετέλει καὶ ὑπὸ τὴν διαρκῇ τοῦ πατρὸς της ἐπίπληξιν, ὅστις δὲν ἐβράδυνε νὰ διαγνώσῃ τὴν ἐκρυθμον ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ μέλλοντος γαμβροῦ του. Ὅσάκις δὲ ἔβλεπε τὴν κόρην του σκυθρωπὴν, ἔλεγε πρὸς αὐτὴν ἐν ὀργῇ:

— Αὐτὸν ἤθελες· ἐφαγώθηκες καὶ σὺ κ' ἡ μάνα σου νὰ τὸν πάρῃς· τραβᾶτε τα τώρα.

Ἡ προσθήκη αὕτη τῶν ἐπιπλήξεων τοῦ πατρὸς, ἐπροξένει βαθυτέραν θλίψιν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς κόρης, καὶ ἔφερεν ἀφθονώτερα δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

Ὁ Φίλων ὁσάκις καθ' ἐκάστην τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν μετέβαινε παρ' αὐτῇ παρόμενον ἀφηρημένος, ἀντήλλασεν ὀλίγας λέξεις καὶ ἐφαίνετο διατεθειμένος ν' ἀπέλθῃ ὅσο τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Τέλος ἡμέραν τινα ἡ Φλώρα ἔχασε τὴν ὑπομονήν της καὶ ἀπεφάσισε, παροτρυνομένη καὶ ὑπὸ τῆς μητρὸς της, νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν ἴδιον περὶ τῆς ἀκατανοήτου συμπεριφορᾶς του.

Μεταβᾶσα εἰς τὸν παρὰ τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους οἰκίσκον εὗρε τὴν κυρὰ Κάρπαιναν καθημένην εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας, καὶ παραδεδομένην εἰς τοσοῦτον βαθείας σκέψεις, ὥστε παρῆλθον ἄρκεται στιγμαὶ διὰ ν' ἀντιληφθῇ τὴν παρουσίαν της.

Τότε ἐγερθεῖσα ἔσπευσε πρὸς τὴν κόρην, καὶ λαβοῦσα τὴν χεῖρα της ἀνέκραξε μετὰ στενοχωρίας, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ταυτοχρόνως ἐπληρώθησαν δακρύων :

— Ἦλθες νὰ ἰδῇς τὸν Φίλωνα, αἱ ;.... τί νὰ σοῦ πῶ κορίτσι μου, ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω πειὰ τίποτε· αὐτὸ τὸ παιδί καθὼς τὸ κατήντησε μὲ τὰ βιβλία του, καὶ μὲ τὰ δασκαλέματά του ἐκείνος ὁ καταραμένος ὁ Φράγγος ποῦ νὰ πάῃ στὸν ἄνεμο καὶ νὰ μὴ γυρίσῃ....

— Μὰ τί κάνει τώρα, μητέρα, ἠρώτησεν ἡ Φλώρα.

— Νὰ ξεύρω κ' ἐγώ ; Τώρα εἶνε κλεισμένος μέσα στὴν κάμαρι, καὶ μιλάει μοναχός του. Διαβάζει, λέει, δυνατά, καὶ μαθαίνει ἀπ' ἔξω τὰ τραγούδια τὰ φράγγικα πῶχουν τὰ βιβλία.

Ἀκροασθεῖσα δὲ πρὸς στιγμὴν, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς κόρης καὶ προσέθεσε :

— Νά, τὸν ἀκοῦς ; εἶνε μέσα στὴν κάμαρά του κλεισμένος, καὶ ὅλο λέει ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ. Κατόπιν παίρνει τὴν πέννα τὴ νύχτα, καὶ γράφει ὡς τὸ πρωῒ.... Τί γράφει, δὲν ξέρω.... Μιὰ φορὰ ποῦ τὸν ρώτησα, μοῦπε πῶς εἶνε γράμμα ποῦ γράφει στὸ Φράγγο.... Τί νὰ σοῦ πῶ Φλώρα μου ;... Ἐγὼ θαρρῶ πῶς αὐτὸς ὁ διαβολόφραγγος μοῦ τὸ μάγεψε τὸ παιδάκι μου, κ' ὅλο σ' αὐτὸν ἔχει τὸ νοῦ του.... Τὴ μάννα του δὲν τὴ συλλογίζεται πειά.... Περνᾷ ἀπὸ κοντά μου καὶ μὲ κυττάει σὰν νὰ μὴ μὲ βλέπῃ.

— Τὸ ἴδιο κάνει καὶ μὲ μένα, διέκοψε ἡ Φλώρα. Ἔρχεται στὸ σπίτι, λέει δύο-τρία λόγια, κατόπι τὸν

πιάνει μιὰ ἀφηρημάδα καὶ φεύγει τῆς περισσότερες φορὲς χωρὶς νὰ θυμηθῇ νὰπῇ οὔτε καλὴ νύχτα.

— ὦχ, κακὸ ποῦ παθα ! ἀνέκραξε ἡ κυρὰ Κρινή, συμπλέξασα τὰς χεῖρας ἀπελπιστικῶς, καὶ ἀνυψώσασα αὐτὰς μέχρι τοῦ μετώπου της.

Τείνασα δὲ τὸ οὖς καὶ πάλιν πρὸς τὴν κλεισμένην θύρα τοῦ κοιτῶνος τοῦ Φίλωνος, προσέθεσε χαμηλοφώνως :

— Ὅρίστε, κατάστασις !... ἔλα ν' ἀκούσης... ἔλα !.. Νά, τώρα πάλι μιλάει μόνος του....

Ἡ Φλώρα συρομένη ἀπὸ τῆς χειρὸς ὑπὸ τῆς γραΐας ἔφθασε μετ' αὐτῆς ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ κοιτῶνος καὶ ἠκροάσθησαν ἀμφότεραι.

Πραγματικῶς ἡ δυστυχὴς μήτηρ εἶχε δίκαιον.

Ὁ Φίλων ἠκούετο περιπατῶν ἐντὸς καὶ ἀπαγγέλλων γαλλικὸν τι ποίημα, τοῦ ὁποίου τὰς στροφὰς ἐπανελάμβανε πολλάκις, ὥσεί προσπαθῶν νὰ τελειοποιήσῃ τὴν ἀπαγγελίαν αὐτῶν.

— Νά, τ' ἀκοῦς παιδάκι μου ; αὐτὸ γίνεται ὡς τὴν ὥρα ποῦ θὰ πέσῃ ὁ ἥλιος· καὶ τότε παίρνει τὸ σκαμμένο τὸ βιβλίον, ποῦ νὰ μείνῃ μαγκούφι ἀπὸ ἐκεῖνον ποῦ τοῦ τό 'δωκε καὶ πάει ἀλάνω στὴν πέτρα τῆς σπηλιᾶς, καὶ κάθεται σὰν τὴν κουκουβάγια, ὡς τὴν ὥρα ποῦ θ' ἀνάψουν τὰ καντηλιέρα.

— Ὡστε γι' αὐτὸ πειὰ δὲν ἔρχεται στὸ σπίτι, ἐπιθύρισε σκεπτικὴ ἡ Φλώρα.

Σκεφθεῖσα ἐπὶ στιγμὴν, ὡς ἐὰν ἐξήτει νὰ ἀναλάβῃ θάρρος, προσέθεσε ἀποφασιστικῶς :

— Μητέρα ἐγὼ θὰ 'μπῶ νὰ τοῦ μιλήσω αὐτὴ τὴ φορά, γιατί πρέπει νὰ πάρω μιὰ ἀπόφασιν.

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φωτίσῃ παιδάκι μου, ἀπήντησεν ἡ κυρὰ Κρινή, ἀλλὰ πρόσεξε νὰ μὴν τὸν συγχύσῃς

καὶ μοῦ σπάσῃ τίποτα, γιατί ἐγὼ σοῦ λέω, πῶς κατὰ ποῦ κάνει καὶ φέρνεται δὲν πρέπει ν' ἄνε καθόλου στὰ σύγκαλά του.

— Ἐννοια σου μητέρα, θὰ τοῦ μιλήσω μὲ τὸ γλυκὸ

Κατόπιν τοῦ διαλόγου τούτου, ἡ γραῖα ἀπεσύρθη ἡ δὲ Φλώρα ἔθηκε ἀποφασιστικῶς τὴν χεῖρα εἰς τὸ σιδηροῦν μάνδαλον τῆς θύρας καὶ ἤνοιξε.

Μολονότι τὸ μάνδαλον ἐκρότησεν ἀρκετὰ ἰσχυρῶς καὶ τῆς θύρας οἱ στρόφιγγες ἔτριξαν, ὁ νεανίας οὐδὲν ἀντελήφθη ἐκ τῆς παρουσίας ξένου προσώπου ἐν τῷ θαλάμῳ.

Διατρέχων τὸν τετράγωνον ἐκεῖνον χῶρον ἑναγωνίως, καὶ διὰ βημάτων ὅτε μὲν βραχέων καὶ γοργῶν, ὅτε δὲ μακρῶν καὶ βραδυτέρων, ἐξηκολούθει νὰ ἔχη τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τοῦ βιβλίου, καὶ ν' ἀπαγγέλλῃ γαλλικοὺς στίχους μετὰ γοργότητος αὐξανομένης.

Ἡ μορφὴ αὐτοῦ ἦτο ἐξημμένη κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ τὸ βῆμά του ἄτακτον· ἐὰν δὲ ἡ νεανίς ἐγνώριζε καλῶς τὸν ψυχολογικὸν συνδυασμὸν τῶν κινήσεων τῶν χειρῶν τοῦ ἀπαγγέλλοντος ἐν ποίημα πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ποιήματος, θὰ κατέληγεν εἰς τὸ ἀνησυχητικὸν συμπέρασμα ὅτι ὁ μνηστήρ της ἀπήγγειλε ποίημα τοῦ Λαμαρτίνου ἐρωτικῆς περιπαθείας, συνοδευόμενον ὑπὸ χειρονομιῶν ἀναλογουσῶν πρὸς ποίησιν ἠρωϊκὴν !...

Ἡ Φλώρα, ἐκπληκτος ἐπὶ τῷ θεάματι ἐκείνῳ, τὸ ὁποῖον ἔβλεπε διὰ πρῶτην φορὰν, ἐκράτησε τὸ βῆμα παρὰ τὴν θύραν, καὶ ἀπεφάσισε ν' ἀναμείνῃ οὕτως ἐκεῖ, μέχρις ὅτου αὐτὸς ὁ Φίλων τὴν ἀντιληφθῇ.

Ἄλλ' ἀνέμενεν εἰς μάτην.

Ἐκεῖνος ἀπήγγελλε διαρκῶς, ὥς δὲ ἠννόησεν ἡ

κόρη, ἀποπερατώνων τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ποιήματος ἐπανεστρεφε τὸ φύλλον καὶ ἐπανελάμβανε τοὺς ἰδίους στίχους ἐξ ἀρχῆς.

Στιγμαὶ τινες παρῆλθον ἐν τῇ ἀγωνίᾳ ταύτῃ τῆς κόρης. Δὲν ἐγνώριζε πλέον ἐὰν ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ διακόψῃ τὴν παράδοξον δι' αὐτὴν ἀσχολίαν ταύτην, ἢ νὰ στραφῇ καὶ νὰ φύγῃ, ἀφοῦ ἅπαξ δὲν ἐγένετο ἀντιληπτὴ ἡ παρουσία της.

Πρὸς στιγμὴν ἡ γεννωμένη ἐν τῇ ψυχῇ της κατὰ-πληξίς ἡ ἀπελπισία ἦτο τοιαύτη ὥστε οἱ πόδες της ὑπερώχησαν ἀκουσίως μέχρι τῆς θύρας, καὶ ἡ χεὶρ της ἐτέθη ἐπὶ τοῦ ἡμιανοίκτου φύλλου αὐτῆς.

Ἀλλὰ δευτέρα ἀπόφασις τὴν συνεκράτησε καὶ τῆς ἔδωσε θάρρος.

Ἐπρεπε τέλος νὰ δοθῇ μία λύσις ὀριστικωτέρα εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην ἢ ὁποία τὴν ἔθλιβε τοσοῦτον.

Καὶ ἡ εὐκαιρία ἐδίδετο ἤδη, ἀφοῦ ἦσαν μόνοι.

Οὕτω, κατόπιν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ἐπροχώρησεν ἡ Φλώρα κατὰ τινὰ βήματα πρὸς αὐτὸν καὶ ἐστάθη σχεδὸν ἐν τῇ ὁδῷ του....

Ὁ Φίλων τὴν φορὰν αὐτὴν εὗρεθεὶς αἴφνης πρὸ τῆς Φλώρας ἔστρεψε τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὴν καὶ ἐσταμάτησε.

Κατ' ἀρχὰς τὴν παρετήρησε διὰ βλέμματος ἀφηρημένου, μετὰ τοῦτο δὲ, ὡς ἐὰν τὴν ἀνεγνώρισε, τῆς ἐμειδίασεν ἀορίστως, καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα του.

Ἡ κόρη ἔδωκε ψυχρὰν καὶ τρέμουσαν πρὸς τὸν μνηστῆρα της χεῖρα, τὰ δὲ χεῖλη της ἀπεπειράθησαν νὰ ψελλίσωσι λέξεις τινάς, τὰς ὁποίας δὲν ἤκουσεν οὐδ' αὐτὴ ἡ ἰδία.

—Τὶ συμβαίνει, Φλώρα ; ἠρώτησεν ὁ Φίλων, παρατηρήσας τὴν ταραχὴν της.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ἡ νεᾶνις δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὸ παράπονόν της.

Ἐφερε τὰς χεῖρας εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, ὥσει θέλουσα νὰ συγκρατήσῃ τὰ δάκρυά της, καὶ ἐρρίφθη ἐπὶ ψαθίνου καθίσματος μετὰ λυγμῶν.

Ὁ Φίλων, συνελθὼν βαθμηδὸν διὰ τῆς ἀπροόπτου ἐκκρήξεως τῆς λύπης τῆς μνηστῆς του, ἔσπευσε πρὸς αὐτὴν καὶ προσεπάθησε νὰ ἀποσπάσῃ τὰς χεῖρας ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της.

—Φλώρα, τί ἔχεις ; ἐπανέλαβε.

—Εἶμαι δυστυχισμένη ! ἐψιθύρισεν ἐκείνη,

—Θεέ μου ! συνέβη τίποτε, λοιπόν;

Ἡ κόρη κατεβίβασε τέλος τὰς χεῖρας ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μετὰ τινος αποφασιστικότητος, καὶ προσέβλεψε τὸν πρὸ αὐτῆς κύπτοντα μνηστῆρα της.

Κατ' ἀρχὰς ἐφάνη ἀμφιρρέπουσα ἂν ἔπρεπε νὰ ἐκδηλώσῃ εἰς αὐτὸν ὀλόκληρον τὴν κατατρύχουσαν τὴν ψυχὴν της ἀνησυχίαν. Ἀλλὰ μία ταχεῖα παρατήρησις της ἐπὶ τῆς μορφῆς καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Φίλωνος, οἵτινες εἶχον ἀναλάβῃ τὴν προηγουμένην ἔκφρασιν τῆς ἀφαιρέσεως καὶ τρόπον τινὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἀπορροφήσεως, τῆς ἔδωκε τὸ τελευταῖον ἐκεῖνο θάρρος, τὸ ὁποῖον προσέρχεται νὰ ἡσυχάσῃ καὶ τὰς δειλοτέρας ψυχὰς εἰς τὰς στιγμὰς τοῦ κινδύνου.

—Φίλων ! ἀνέκραξε ζωηρῶς· εἶμαι δυστυχισμένη!

Μία ζωηρότης, ἐπιχυθεῖσα εἰς τὴν μορφήν τοῦ ὄνειροπόλου ἐδήλωσεν ὅτι εἶχε καὶ πάλιν συνέλθει εἰς ἑαυτόν.

—Εἶσαι δυστυχής ; ἠρώτησεν ἀπορῶν. Γιατί, Φλώρα, εἶσαι δυστυχής ;

—Φίλων, δὲν μὲ ἀγαπᾷς πειά.

—Δὲν σ' ἀγαπῶ ; πῶς σοῦ ἤλθεν αὐτὴ ἡ ἰδέα ;

—Δὲν εἶσαι πειὰ ἐκεῖνος ποῦ περνοῦσες τόσες φο-
ρὲς τῇ ἡμέρᾳ γιὰ νὰ μὲ βλέπης στὸ παράθυρο τοῦ
σπιτιοῦ μου..... δὲν εἶσαι ἐκεῖνος ποῦ ἔτρεμε ὅταν
μοῦ 'δινε τὸ χέρι του, μέσα στὴ μικρὴ μάνδρα τῆς νύ-
χτες.... ὄχι, δὲν εἶσαι πειὰ ἐκεῖνος.... Σήμερα δὲν σὲ
μέλλει ἂν μὲ ἰδῇς ἢ ὄχι.... ἔρχεσαι κάθε τέσσαρες ἢ
πέντε ἡμέρες στὸ σπίτι.... κάθεσαι λίγη ὥρα.... δὲν
μιλεῖς παρὰ μόνον μὲ λίγες λέξεις καὶ κατόπιν φεύγεις
γιὰ νὰ ξαναλθῇς πάλιν τὴν ἄλλη ἐβδομάδα, καὶ νὰ κά-
νῃς τὰ ἴδια.... Ψέματα λέγω ; πές μου Φίλων, δὲν
ἔχω δίκιο νὰ εἶμαι δυστυχής ;

Ὁ νεανίας ἐκίνησε τὰ χεῖλη του διὰ ν' ἀπαντήσῃ,
ἀλλ' ἐφάνη μὴ εὐρίσκων εὐκόλως τὰς λέξεις τὰς ὁποί-
ας ἐζήτηι, ἢ μᾶλλον ὥσεί μὴ δυνάμενος νὰ προφέρῃ
αὐτάς· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡ γλῶσσα του, ἀποκτήσασα
τὴν ἔξιν ν' ἀπαγγέλλῃ μεγαλοφώνως καὶ νὰ ἐπανα-
λαμβάνῃ στίχους, χωρὶς νὰ λειουργῇ ὁ νοῦς εἰς ἀτο-
μικὴν σύλληψιν ἰδεῶν, δὲν ἠδύνατε πλέον νὰ κινηθῇ
ταχέως, ὅπως διατυπώσῃ τοιαύτας.

Ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἐπανελήφθη δις ἀκόμη ἄνευ ἀ-
ποτελέσματος.

—Βλέπεις, βλέπεις ; ἀνέκραξεν ἡ Φλώρα, καταλα-
βαίνεις καὶ σὺ τὸ δίκιο μου καὶ δὲν ξέρεις τί ν' ἀ-
παντήσῃς.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐστενοχώρησε
πλειότερον τὸν Φίλωνα, κατόπιν δὲ καταφανοῦς προ-
σπαθείας ἀνέλαμψαν καὶ πάλιν οἱ ὀφθαλμοὶ του καὶ ὁ
λόγος εὗρεν ἐλευθέραν ἥδη τὴν δίοδον εἰς τὸν λά-
ρυγγά του.

—Πολὺ παράξενά μοῦ μιλεῖς σήμερον, εἶπε· πρώ-
τη φορὰ ἀκούω τέτοια λόγια ἀπὸ τὸ στόμα σου....

—Φίλων μου ! δὲν σὲ ἀναγνωρίζω πειά... δὲν εἶσαι

ὁ ἴδιος γιὰ μένα.

— Μπα ! ἔκαμεν οὗτος προσπαθῶν τώρα νὰ διαστεί-
λη τὰ χεῖλη εἰς βεβιασμένον μειδίαμα. Περιέρχον !
αὐτὸ ἀκούω νὰ μοῦ λέη κ' ἡ μητέρα μου.... Τὶ δη-
λαδὴ ; ἔπειδὴ διαβάζω τὰ ποιήματα τοῦ Οὔγου καὶ
τοῦ Λαμαρτίνου, νομίζετε πῶς ἔχασα τὰ λογικά μου ;

Ἡ διαμαρτυρία αὕτη ἐφάνη τόσον φυσικὴ εἰς τὴν
Φλώραν, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἡ πεποίθησις ἐπὶ τὸ δί-
καιόν της ὡς ἔρωμένης καὶ ὡς μνηστῆς ἐκλονίσθη. Ἡ-
γέρθη καὶ λαβοῦσα τὴν χεῖρα του, ἔσφιξεν αὐτὴν ἐν-
τὸς τῶν ἰδικῶν της.

— Φίλων μου ! εἶπε τρυφερῶς· ναί, πιθανὸν νὰ
ἔχης δίκην... ἐγὼ καὶ ἡ μητέρα εἴμεθα πολὺ ἀπλαῖ,
καὶ πρώτην φορὰν ἀκοῦμε νὰ διαβάζουν ποιήματα καὶ
μάλιστα ἔτσι μὲ μεγάλαις φωναῖς ὅπως κάνεις σύ....
Μὰ ἔλα ποῦ ὁ κόσμος λέει πολλά....

— Ὁ κόσμος λέει πολλά ; ἔκαμε ὁ Φίλων μὲ εἰλι-
κρινῇ ἀπορίαν· τί θέλεις νὰ εἰπῇς μ' αὐτό ;.... τί λέει
δηλαδὴ ὁ κόσμος.... γιὰ πές μου τί λέει.

Ἡ Φλώρα ἐφάνη στενοχωρημένη διὰ τὴν ἀπάντη-
σιν, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ δώσῃ.

Ὁ Φίλων ἐπέμεινε.

— Σὲ παρακαλῶ, Φλώρα, νὰ μοῦ εἰπῇς τί λέει ὁ
κόσμος γιὰ μένα. Πρέπει νὰ τὸ ξέρω. Μπορεῖ νὰ
ἔκανα κανένα σφάλμα καὶ νὰ μὴ τὸ ἑκατάλαβα...

— Ὁχι, ἐπέμεινε ἡ νεᾶνις· ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ στοῦ
εἰπῶ· δὲν πάει τὸ στόμα μου νὰ πῇ αὐτὸ τὸν
λόγο.

— Ἀλλ' ἐγὼ πρέπει νὰ μάθω.

— Ἀπὸ μένα δὲν θὰ τὸ μάθῃς ποτέ. Νὰ κάλεσε
τὴν μητέρα, καὶ ἂν θέλῃ ἄς σοῦ εἰπῇ· Ἐγώ, ὄχι, δὲν
σοῦ τὸ λέω...

—Μὰ τότε βέβαια πρέπει νὰ καλέσω τὴν μητέρα.
Καὶ διηυθύνθῃ πρὸς τὴν θύραν.

Ἄλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἤνοιγε τὸ στόμα του νὰ καλέσῃ τὴν γραῖαν, αὕτη ἀκούσασα ὅπισθεν τῆς θύρας τὴν διαμειβομένην σκηνὴν ἐνεφανίσθη πρὸ αὐτοῦ.

Ἡ κυρὰ Κρινὴ ἦτο ἀληθῶς κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ἀξία οἴκου.

Ἡ μορφὴ τῆς ἦτο ξηρὰ ὡς μομμίας· τὰ ὠχρὰ χεῖλη τῆς συνεσταλμένα, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τῆς, μικροὶ ἀλλὰ ζωηροὶ ἄλλοτε, ἐφαίνοντο ἤδη ὡς ἐσβεσμένοι ἐντὸς τῆς κόγχης των.

Ἐπωφεληθεῖσα τῆς ἀποφάσεως τοῦ υἱοῦ τῆς νὰ τὴν καλέσῃ νὰ μάθῃ τὴν περὶ αὐτοῦ γνώμην τοῦ κόσμου, ἐστάθη ἐνώπιον τοῦ Φίλωνος μετὰ θάρρους καὶ ἀνέκραξε διὰ καταλλήλου χειρονομίας.

—Θέλεις λοιπὸν νὰ μάθῃς τι λέγει ὁ κόσμος γιὰ σένα, αἱ;

—Ναί, μητέρα, νὰ μοῦ τὸ πῆς.

—Θὰ στὸ πῶ καθαρά, ἀλλὰ νὰ μὴ σοῦ κακοφανῇ καὶ θυμώσεις.

Ὁ Φίλων ἐμειδίασε μετ' ἀγαθότητος.

—Πές το μητέρα, καὶ δὲν θὰ θυμώσω, ἀπήντησε.

Τότε ἡ κυρὰ Κάρπαινα, προχωρήσασα ζωηρῶς κατὰ ἓν βῆμα πρὸς αὐτὸν, ἔκλινεν ὀλίγον τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἐμπρὸς, καὶ ὑψώσασα τὰς παλάμας μέχρι τοῦ στόματος εἰς σχῆμα σάλπιγγος, ἀνέκραξε στενιορώς:

—Νὰ, λέει πῶς εἶσαι λωλός!...

—Μπά! ὁ κόσμος λέει πῶς τρελλάθηκα ἐγώ; ἠρώτησεν ἀπορῶν καὶ ὥσει μὴ γνωρίζων ἂν ἔπρεπε νὰ σκυθρωπάσῃ ἢ νὰ γελάσῃ.

—Ἀμ' ποίος, ἐγώ; ἠρώτησεν ἡ γραῖα καὶ βέ-

βαια γιὰ τὴν ἀφεντιά σου λέει, ποῦ γυρίζεις μέσ' στήν κάμαρα καὶ ξεφωνίζεις τὰ φράγγικα, καὶ δὲν στοχάζεσαι πειὰ οὔτε πῶς ἔχεις μάννα, οὔτε πῶς ἔχεις ἀρραβωνιαστικιά.

Σπεύσασα δὲ πρὸς τὴν Φλώραν ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τὴν ἔφερε πρὸ τοῦ Φίλωνος.

— Ἄσε μὲ ἐμένα πειὰ, προσέθηκε· μὰ δὲν συλλογίζεσαι τοῦτο τοῦλάχιστο τὸ δυστυχισμένο τὸ κορίτσι ποὺ κάθεται μέρα νύχτα καὶ κλαίει; Ἄμ' δὲν κάνεις πῶς πᾶς ν' ἀκούσης ἀπὸ καμμιὰ μεριὰ τί τῆς ψέλνει ὁ πατέρας της μὲ τὴν ἐκλογὴ ποῦ ἔκανε ν' ἀγαπήσει τὴν ἀφεντιά σου;

— Μητέρα, ἔκαμεν ὁ Φίλων πειραχθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων τῆς γραίας.

— Δὲν ἔχεις μητέρα πειὰ... ἂν δὲ παύσης αὐτὸ τὸ οὐρλητὸ ποῦ κάνεις μέρα νύχτα στὸ λέω καὶ νὰ τὸ ξέρης: θὰ πάω στὴ θάλασσα νὰ δώσω μιὰ καὶ νὰ πνιγῶ.

— Μὴ ἔχεις τὴν ἀξίωσι νὰ παύσω τὴ μελέτη μου;

— Ὅχι· σὰν ἔτυχε πειὰ καὶ πῆρες αὐτὸν τὸν δρόμο τοῦ βιβλίου, ἀπὸ κεῖνον τὸν σκυλόφραγγο, π' ἀνάθεμά τον ἐκεῖ ποῦ βρίσκεται, δὲν μπορῶ βέβαια νὰ πῶ πῶς σὲ θέλω νὰ γίνης καὶ μπακάλης· μὰ ὅχι πάλι ἔτσι, παιδάκι μου, νὰ ξεφωνίζης μέρα νύχτα, καὶ νὰ ξεχνᾷς πῶς ἔχεις ἀνθρώπους, ποῦ περιμένουνε νὰ ἰδοῦν μιὰ ἄσπρη μέρα ἀπὸ σένα.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀποστροφὴν τῆς γραίας ὁ Φίλων ἔδειξε σημεῖα καταφανοῦς συγκινήσεως.

Ἐλαβε τὴν ἰσχνὴν χεῖρα τῆς μητρὸς του καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χεῖλη του, ταυτοχρόνως δὲ ἔλαβε διὰ τῆς ἐτέρας καὶ τὴν χεῖρα τῆς Φλώρας.

— Ἦσυχάστε, εἶπε· ἐγὼ δὲν ἤξευρα πῶς θὰ τὴν

παίρνατε τόσο παράξενα τὴ μελέτη μου. Δὲν μπορῶ βέβαια νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ πῶς θὰ τὴν παύσω γιατίι λέει ὁ κόσμος ὅτι εἶμαι τρελλός· ὁ κόσμος θὰ ἤθελε φαίνεται νὰ μὲ βλέπη νὰ χασομερῶ μέσα στὴν μπυραρία τοῦ «Πρασίνου Δένδρου», καὶ στὸ καφενεῖο τῆς «Μπέλλα Ἰτάλια», γιὰ νὰ μὲ περάσῃ γιὰ σοφόν. Μὰ καθένας βλέπεις ἔχει τὸν τρόπο τὸν δικό του πῶς νὰ περάσῃ τὴν ὥρα του, καὶ πῶς νὰ μάθῃ πράματα ποῦ δὲν ξέρει.

Καὶ στραφεῖς πρὸς τὴν Φλώραν προσέθηκε:

— Ὅσο δὲ γιὰ σένα, Φλώρα μου, ἄφησε τὸν πατέρα σου νὰ λέγῃ· ἐπειδὴ θὰ ζήσης μ' ἐμένα, νὰ κυττάξῃς τί λέγω ἐγὼ μόνο.

Καὶ τῆς ἔθλιψεν ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα.

— Τί χεροπιασήματα εἶν' αὐτά, ἀνέκραξεν ἡ γραῖα· ἐγὼ ξέρω πῶς οἱ ἀρραβωνιασμένοι φιλοῦνται. Πιάσε λοιπὸν νὰ τὴν φιλήσῃς, ποῦ τὴν ἔκαμες τὴν καυμένη καὶ κλαίει τόσες μέρες.

Ταῦτα δὲ εἰποῦσα μετὰ τρυφερᾶς αὐστηρότητος ἡ κυρὰ Κάρπαινα, ὤθησεν ἑλαφρῶς τὴν Φλώραν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ Φίλωνος, καὶ ἀπῆλθε ψιθυρίζουσα καὶ ποιοῦσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

— Ἄγια μου Σωτήρα! κάμε τον καλὰ καὶ νὰ σοῦ φέρω μιὰ λαμπάδα ἴσα μὲ τὸ μπόϊ του.

VI

Ἡ αἰθρία αὕτη, ἡ συντελεσθεῖσα ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Φίλωνος διὰ τῆς ἰσχυρᾶς ἐπιδράσεως τῶν δύο γυναικῶν, διετηρήθη ἀνέφελος ἐπὶ μίαν περίπου ἑβδομάδα.

Ὁ νέος εὔρε καὶ τρίτον μάθημα, τῆς ἰταλικῆς ἤδη, ἀπησχολημένος δὲ εἰς τὰ μαθήματα ταῦτα, ἐφάνη παρσμελήσας ὀλίγον τοὺς τόμους τῶν ποιημάτων. Ταῦτοχρόνως δὲ καὶ πρὸς τὴν μητέρα του ἦτο ὁμιλητικώτερος, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φλώρας συνεχέστερον μετέβαινε καὶ τρυφερώτερος ἐδεικνύετο.

Ἡ πτωχὴ νεᾶνις ἐπεδαψίλευεν εἰς αὐτὸν πᾶσαν περιποίησιν, προσπαθοῦσα νὰ φαίνεται ὅσο τὸ δυνατόν ἐρωτικωτέρα.

Μάλιστα δὲ εἶχον προσχεδιάσῃ καὶ τὰ κατὰ τὸν γάμον των, ὀρίσαντες τὸ συντομώτερον τὴν ἐποχὴν τῆς τελέσεως αὐτοῦ, χωρὶς τὴν φορὰν αὐτὴν ν' ἀντιτείνῃ πλέον ὁ πρακτικὸς Λουκᾶς Ἀρμάς, ἀφοῦ ἔβλεπεν ὅτι αἱ ἐκ τῶν μαθημάτων πρόσοδοι τοῦ γαμβροῦ τοῦ ηὐξάνοντο ὁσημέραι.

Ἡ κυρὰ Κάρπαινα ἔσπευσε νὰ διακηρύξῃ καθ' ὅλην τὸν περὶ τὸ Φανάρι τοῦ Διογένους συννοικίαν

τὴν βελτίωσιν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τοῦ υἱοῦ
της μὲ τὴν ἐξῆς ἀπλοϊκὴν ἀποστροφὴν :

— "Ἐδωσε ὁ Θεὸς καὶ ἦρθε στὰ σύγκαλά του τὸ
παιδί μοναχό του, κι' ἔτσι ἐγλύττωσα κι' ἓνα κολωνάτο
ποῦ θὰ 'δυνα σὶὸν Παπᾶ Νικόλα γιὰ νὰ μοῦ κἀνῃ
τὴν παράκλησι.

Ἄτυχῶς ὅμως διὰ τοὺς πανηγυρήσαντας μετὰ τό-
σης σπουδῆς τὴν βελτίωσιν τῆς πνευματικῆς καταστά-
σεως τοῦ Φίλωνος Κάρπου, νέον τι γεγονός, ἀπλού-
στατον φαινομενικῶς, ἀλλ' οὐσιώδεις διὰ τὴν περίστα-
σιν, ἐπῆλθεν ὅπως ἀνησυχίῃ καὶ πάλιν αὐτοὺς.

Γηραιὸς φουστανελλοφόρος, κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς
του πληθύν ἐπιστολῶν καὶ ἓν βιβλίον καλῶς περιτυ-
λιγμένον, ἔκρουσε μίαν πρωΐαν τὴν θύραν τῆς οἰκίας
τοῦ Κάρπου.

Ἡ Κυρὰ Κρινὴ ἐξῆλθεν εἰς τὸν κρότον, ἀνεγνώ-
ρισε τὸν ταχυδρομικὸν διανομέα, ὅστις ἤρχετο ἐκά-
στοτε κομίζων πρὸς τὸν Φίλωνα ἐπιστολὰς προερχο-
μένας ἐκ Παρισίων, ἀπὸ τὸν γηραιὸν φίλον του Κά-
ρολον Φράνς.

— "Ἐχω αὐτὰ γιὰ τὸν τσελεμπῆ, εἶπεν ὁ διανομεὺς,
ἐγχειρίζων εἰς τὴν μητέρα ἐπιστολὴν φέρουσαν γαλ-
λικὸν γραμματόσημον, μετὰ τοῦ βιβλίου.

Ἡ κυρὰ Κρινὴ ἔλαβε ἀμφοτέρω ταῦτα, ἀφοῦ δὲ ἔ-
δωκε διόβολον εἰς τὸν γέροντα, ἔκλεισεν ὀπισθεν αὐ-
τοῦ τὴν θύραν, καὶ ἤρχισε περιστρέφουσα τὸ βιβλίον
μετ' ἀνησυχίας εἰς τὰς χεῖρας της.

— Βιβλίό πάλι τοῦ στέλλει ὁ σκυλόφραγγος, ἐψιθύ-
ρισε. Ἄμ' δὲ θὰ τοῦ τὸ δώσω! "Ἄς τὸ περιμένει
κόκκινο!

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἔκρουσε ταχέως τὸ
βιβλίον ἐν τῷ κόλπῳ της, προσποιηθεῖσα δὲ ἀπάθειαν

εἰσῆλθεν ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ Φίλωνος, ὅστις κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠγείρετο ἐκ τῆς κλίνης.

— Ἐχεις ἓνα γράμμα πάλι ἀπ' τὸ φίλο σου τὸ Φράγγο, εἶπε πρὸς αὐτὸν τείνουσα τὴν ἐπιστολὴν.

Ὁ Φίλων ἤρπασε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἤρχισε νὰ ἀναγινώσκη αὐτὴν ἀπλήστως, ἐνῶ ἡ κυρὰ Κάρπαινα ἀπεχώρει διὰ ταχέως βήματος ἐκ τοῦ κοιτῶνος, σφρίγγουσα τὸ βιβλίον ἐντὸς τοῦ κόλπου της καὶ ψιθυρίζουσα :

— Ἄμ δὲν θὰ στὸ δώκω ! ὅσο θὰ τὸ δῆς σὺ στὰ μάτια σου, τόσο κακὸ νὰ ἰδῶ ἀπάνω σου ! Τώρα, ἐννοια σου, θὰ τὸ διαβάσῃ ἡ φωτιά !

Καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὸ μαγειρεῖον, μὲ τὴν φιλόστοργον πρόθεσιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν νερώνειον σκοπὸν της.

Ἄλλὰ δὲν εἶχε προχωρήσῃ βήματά τι' α πρὸς τὴν σπινθηροβολοῦσαν ἐστίαν, ὅτε ἤκουσε τὸν Φίλωνα λέγοντα ὀπισθεν αὐτῆς :

— Μητέρ', μαζὺ μὲ τὸ γράμμα δὲν ἦταν καὶ κανένα βιβλίον ;

Ἡ Κυρὰ Κρινὴ ὠχρίασε καὶ ἐταράχθη.

— Βιβλίον ; εἶπε μᾶ, μᾶ ! δὲν εἶδα, παιδάκι μου, βιβλίον. Μόνο τὸ γράμμα μοῦδωκε, ξερὸ κι' ἀπόξερο.

— Μὰ πῶς, ἐδῶ ὁ κ. Κάρολος μοῦ γράφει πῶς μοῦ στέλνει μὲ τὸ ἴδιο ταχυδρομεῖο καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Καζιμίρου Δελαβίνι.

— Ἐγὼ δὲν εἶδα κανενὸς κακομοίρου ποιήματα.

— Μὰ δὲν εἶναι δυνατόν.

— Σοῦ λέγω πῶς δὲν εἶδα τέτοια πράγματα. Κι' ἔπειτα τί τὰ θέλεις ; Ἐχεις τόσων κακομοιραίων μέσα ποῦ μπορεῖ νὰ λείψῃ κι' αὐτὸς ὁ Παλαβίνης.

Ἴσως ὁ Φίλων παρητεῖτο τῆς ἀνακρίσεως ταύτης,

ἐὰν ἡ μήτηρ του λέγουσα τὴν τελευταίαν ταύτην φράσιν δὲν ἔφερε καὶ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους της, ὥσεί προσπαθοῦσα νὰ κρύψῃ τι ἐντὸς αὐτοῦ.

— Τί ἔχεις ἐκεῖ μέσα κρυμμένο ; ἠρώτησεν οὗτος.

— 'Εγώ ; τίποτα· μὲν ἀπήντησεν ἡ γραῖα ὀπισθοχωροῦσα.

Καὶ ὑψώσασα καὶ τὰς δύο χεῖρας ἐπὶ τοῦ ἰσχυοῦ στήθους της, προσέθηκε λαμβάνουσα στάσιν ἐκφραστικωτάτην ἀμύνης :

— Μὴν ἀγγίξης χέρι ἀπάνω μου, γιατί θὰ σκούξω καὶ θὰ σηκώσω ὅλη τὴ γειτονιά στὸ ποδάρι.

Δὲν ἤθελε τίποτε ἄλλο ὁ Φίλων, διὰ νὰ πεισθῇ ὅτι ἡ μήτηρ του εἶχε κρύψῃ τὸ βιβλίον ἐντὸς τοῦ κόλπου της.

Ἐπροχώρησεν ἐν βῆμα πρὸς αὐτήν, καὶ ὑπέβαλεν ἐντόνως :

— Μητέρα ! δόσε μου τὸ βιβλίον, σοῦ λέγω !

— Μὴν ἀπλώνης χέρι ἀπάνω μου, τὴν κατάρα μου νάχῃς, ὠρύχθῃ ἡ κυρὰ Κρινή.

Ἄ ! ὥστε τὸ ἔχεις καὶ τὸ κρύβεις ;

— Ἐ, νὰ λοιπόν ! τῶχ καὶ δὲν στὸ δίνω !

Ὁ Φίλων μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐξασκήσῃ βίαν ἐπὶ τῆς μητρὸς του ἤρχισεν ἤδη κολακευτικώτερον :

— Μὴ θέλεις νὰ μὲ δυσαρεστήσῃς, εἶπε· δόσε μου τὸ βιβλίον.

— Ὁχι ! ὄχι !.... ὄχι !....

— Θὰ μὲ στενοχωρήσῃς πολὺ μητέρα μου, καὶ εἶναι χειρότερο αὐτὸ ποῦ κάμνεις.

Ἡ γραῖα ἐφάνη καμφθεῖσα ἐκ τῆς ἀπειλῆς ταύτης.

— Ὁρκίσου μου πῶς δὲν θὰ κάνῃς πάλι τὰ ἴδια, ὅπως καὶ μέ τ' ἄλλα.

— Σοῦ τὸ ὀρκίζομαι, μητέρα· πάει τώρα πειά·

ἐφρονίμεψα. Δόσε μού το καὶ μὴ μὲ στεναχωρῆς.

Ἡ κυρὰ Κάρπαινα ἀφοπλισθθεῖσα διὰ τῆς ὑποσχέσεως ταύτης, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ, καὶ ἐξαγαγούσα μετὰ δυσφορίας, τὸ βιβλίον ἐκ τοῦ κόλπου της τὸ παρέδωκεν εἰς τὸν υἱόν της λέγουσα :

— Πάρτο κι' αὐτὸ τὸ σκασμένο, ποῦ κακὴ φωτιά νὰ τὸ κάψῃ !

Ὁ Φίλων ἤρπασε τὸ βιβλίον ἀπλήστως καὶ ἀπεχώρησεν εἰς τὸν θάλαμόν του, κλείσας τὴν θύραν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἂν ἡ νέα διάλειψις τῆς διαυγείας ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Φίλωνος, ἥτις ἠκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νέου τόμου τῶν ποιημάτων, ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἀναγνώσεως ἢ ἦτο φυσικὴ περιτροπὴ τῆς διαταράξεως, ὀφειλομένη εἰς παθολογικὴν αἰτίαν.

Οὐχ' ἦττον ὅμως ἡ νέα αὕτη ἀπορρόφησις εἰς τὴν μελέτην τῶν ρωμαντικῶν ποιημάτων τοῦ Καζιμίρ Δε-λαβίνι, ἐπήνεγκε ταχίστην τὴν ἐπιρροὴν της ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀτυχοῦς νεανίου.

Ἡ κυρὰ-Κρινὴ ἀνησύχησε πάλιν, ἡ δὲ Φλώρα, μὴ τολμῶσα νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς παρατηρήσεις της, ἤρκειτο ν' ἀκολουθῇ μακρόθεν τὴν νέαν, εἰς δεινότεραν τὴν φορὰν αὐτήν, φάσιν τῆς παραδόξου νόσου τοῦ μνηστῆρος της.

Ἐν τούτοις ὁ Φίλων, μηδόλως προσέχων εἰς τὴν αὐξανομένην τῶν δύο γυναικῶν ἀνησυχίαν, ἐξηκολούθησε καὶ πάλιν τὴν προηγουμένην αὐτοῦ ζωὴν.

Καθ' ἐκάστην πρωΐαν, φέρων πάντοτε ὑπὸ μάλῃς τὸν τόμον τῶν νέων ποιημάτων ἐξήρχετο καὶ μετέβαινε παρὰ τοὺς στύλους τοῦ Ὀλυμπίου Διός, οἱ δὲ ἄραιοι διαβάται τοῦ μέρους ἐκείνου παρετήρουν πάντοτε ἓνα νέον φουστανελλοφόρον, παραδεδομένον εἰς

διαρκῇ μελέτην, χωρὶς ποσῶς νὰ ἀπασχολῇται ἐκ τῆς διαβάσεώς των.

Τόση δὲ ἦτο ἡ ἀπορρόφησις αὐτοῦ, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ εἰς τοὺς ὁποίους παρέδιδε τὰ ἰδιαίτερα μαθήματα τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς ἰταλικῆς, εἶχον παρατηρήσει μετὰ περιεργείας καὶ ἀνησυχίας τὴν κατάστασιν τοῦ νεαροῦ διδασκάλου των.

Δύο ἑβδομάδες εἶχον παρέλθῃ, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ μεταβληθῇ τὸ καθημερινὸν τοῦ Φίλωνος πρόγραμμα· πολλάκις, καθήμενος παρὰ τοὺς Στύλους ἐλησμόνει τὴν μεσημβρίαν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του, ἠναγκάζετο δὲ ἡ ἰδία μήτηρ του νὰ ἐκστρατεύῃ μέχρι τῆς συνήθους θέσεως, τὴν ὁποίαν ἐγνώριζε, διὰ νὰ ὑπενθυμίῃ εἰς αὐτὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ προγευματίσῃ.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε κατὰ τινα μεταμεσημβρινὴν ὥραν, ἐνῶ ἀνεγίνωσκε δι' ἑκατοστὴν φορὰν τὸν τόμον τῶν δολοφόνων ποιημάτων, ἤκουσεν ὀπισθεν αὐτοῦ ποδοβολητὸν ἵππων.

Εἰς τὸν θόρουβον αὐτὸν ἐστράφη καὶ παρετήρησε περιέργως.

Μία ἀμαζὼν προηγεῖτο δύο ἱππέων καὶ ἐνὸς ἱπποκόμου πηδῶσα μετὰ τοῦ ἵππου τῆς τὰ πολυάριθμα χανδάκια τῆς ὁδοῦ μετὰ δαιμονίας εὐκολίας καὶ προχωροῦσα πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ἐκάθητο οὗτος.

Ὁ Φίλων παρετήρησε δι' ἀφηρημένου καὶ ρεμβοῦ βλέμματος τὴν καλπάζουσαν πρὸς τὸ μέρος του ἀμαζόνα, καὶ ἐξηκολούθησε τάλιν τὴν ἀνάγνωσίν του.

Ἄλλ' ὁ καλπασμὸς τῶν ἵππων ἀκουόμενος ἐγγύτερον, προεκάλεσε καὶ πάλιν τὴν προσοχήν του καὶ ἀνύψωσεν ἐκ τοῦ βιβλίου τὴν κεφαλὴν.

Τὴν φορὰν αὐτὴν οἱ ὀφθαλμοὶ του διεστάλησαν ἐξ ἐκπλήξεως καὶ ἀναπηδήσας ὀρθίως ἐν τῇ θέσει του

ἐξήγαγε τὸ φέσιόν του καὶ ἐχειρέτησεν ὑποκλιθεῖς ἑδαφιαίως.

Εἰς τὴν διερχομένην τολμηρὰν ἀμαζόνα, εἶχεν ἀναγνωρίσῃ τὴν βασίλισσαν Ἀμαλίαν, ἀκολουθουμένην ὑπὸ τοῦ νεαροῦ Βαρώνου Βίρτζμπουργ καὶ τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ πρίγκηπος Καντακουζηνοῦ, διαγγελέως τοῦ Βασιλέως.

Ἡ Βασίλισσα κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἔφερε βελουδίνην ἐνδυμασίαν ἀμαζόνος, αὐστηρῶς προσηρμομένην ἐπὶ τοῦ ἀγαλματώδους αὐτῆς κορμοῦ, καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνδρικὸν μαλακὸν πῖλον φέροντα πλαγίως μαῦρον περωτὸν θύσανον.

Εἰς τὴν θεὰν τοῦ νεαροῦ φουστανελλοφόρου, ἐγερόθεντος αἰφνηδίως πρὸ αὐτῆς καὶ ἀποκαλυφθέντος, ὁ ἵππος ἔστη ἀποτόμως, οὕτως ὥστε ἡ Βασίλισσα ἠναγκάσθη ἄκουσα νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν αἰφνηδίαν αἰτίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὠφείλετο ἡ πτόησις τοῦ ἵππου τῆς.

Ἰδοῦσα τὸν Φίλωνα, ταπεινῶς ἱστάμενον, ἀποκεκαλυμμένον καὶ κρατοῦντα ἀκόμη ἀνοικτὸν τὸ βιβλίον εἰς τὰς χεῖρας του, κατεμέτρησεν αὐτὸν περιέργως διὰ τοῦ βλέμματος, ἐφάνη δὲ τοσοῦτον εὐαρεστηθεῖσα ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς ἐξωτερικοῦ του καὶ τῆς ἡρέμου φυσιογνωμίας του, ὥστε, ἀφοῦ ἐκίνησεν ἐλαφρῶς τὴν κεφαλὴν εἰς εὐμενῇ ἀντιχαιρετισμόν, καὶ ἠρώτησε:

—Σὰς ἀρέσκει κύριε, νὰ μελετᾶται εἰς τὴν ὥραιάν αὐτὴν τοποθεσίαν.

Ὁ Φίλων, μηδόλως περιμένων τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν κατέρυθρος ἐκ τῆς αἰδοῦς, καὶ μόλις κατώρθωσε νὰ ψελλίσῃ:

—Μάλιστα, μεγαλειοτάτη.

—Καὶ τί ἀναγιγνώσκετε ἂν ἀγαπᾶτε; ἠρώτησεν ἡ

Βασίλισσα εὐαρεστηθεῖσα ἐκ τῆς εὐπρεποῦς στάσεως τοῦ νεανίου.

Ὁ Φίλων ἔτεινε πρὸς τὴν Ἀμαλίαν τὸν τόμον τῶν ποιημάτων.

—Τὰ νέα ποιήματα τοῦ Καξιμῆρ Δελαβίνι, Μεγαλειοτάτη, ἀπῆντησεν ἀναθαρρήσας βαθμηδὸν ἐκ τῆς βασιλικῆς εὐμενείας.

Ἡ Ἀμαλία ἤλουσεν ἔκπληκτος τὴν ἀπάντησιν ταύτην, τείνασα δὲ τὴν χεῖρα ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Φίλωνος τὸν τόμον καὶ παρετήρησε τὸ ἐξώφυλλον.

—Περίεργον! εἶπε γερμανιστὶ στρεφόμενη πρὸς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτὴν ἐφίππους διαγγελεῖς. Εἶνε ὁ τελευταῖος τόμος τῶν ποιημάτων τοῦ Δελαβίνι μόλις ἐκδοθεῖς... Ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι ποτὲ δὲν ἐπερίμενα νὰ τὸν εὕρω εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς χεῖρας ἐνὸς τόσον νεαροῦ φουστανελοφόρου, χωρὶς νὰ τὸν λάβω πρῶτα ἐγὼ ἀπὸ τὸν βιβλιωπώλην μου ἐν Παρισίοις.

Στραφεῖσα δὲ πρὸς τὸν Φίλωνα μετ' αὐξανομένης περιεργείας προσέθηκε:

—Ἐπρομηθεύθητε τὸν τόμον αὐτὸν εἰς Ἀθήνας;

—Ὁχι, Μεγαλειοτάτη, ἔλαβον πρό τινων ἡμερῶν ἐκ Παρισίων.

—Καὶ ἀκολουθεῖτε σεῖς τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν;

Ὁ Φίλων ἔκλινε τὴν κεφαλὴν μετ' ἐπιχαρήτου μετριοφροσύνης καὶ ἐπεψιθύρισε:

—Μάλιστα, Μεγαλειοτάτη· ἀκολουθῶ τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν φιλολογίαν, ἀφ' ὅσον ἐπιτρέπουν τὰ πενιχρά μέσα μου.

Ἡ Ἀμαλία ἔδωκε νέαν ἔκφρασιν ἐκπλήξεως εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην.

—Ἀκόμη περιεργότερον, εἶπεν ὥσει ὁμιλοῦσα πρὸς ἑαυτήν. Καὶ γνωρίζετε σεῖς, τόσον νεαρός, τὴν γαλ-

λικήν καὶ τὴν ἰταλικήν τόσον καλά;

—'Αρχετὰ, Μεγαλειοτάτη, ὥστε νὰ ἐννοῶ.

—Εἴσθε 'Αθηναῖος;

—Μάλιστα.

—Σὰς συγχαίρω, κύριε, εἶπεν ἡ Βασίλισσα προσηνῶς διὰ τὴν φιλομάθειαν σας.

Καὶ τείνουσα εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον προσέθηκε:

—'Εχετε ἀναγνώσῃ ἄλλους ποιητὰς γάλλους;

—Μάλιστα, Μεγαλειοτάτη· ἀγαπῶ πολὺ τὸν Βίκτωρα Οὐγγώ, τὸν 'Αλφρέδον Μυσσέ καὶ τὸν Λαμαρτίνον.

Ἡ 'Αμαλία περιέπιπτεν ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἔκπληξιν· δὲν ἠδύνατο ἀκόμη νὰ πιστεύῃ ὅτι κάτωθι τῶν Στύλων τοῦ 'Ολυμπίου Διὸς θὰ συνήντα ἓνα ἀπλοῖκόν κάτοικον τῆς Πλάκας, ὅστις θὰ ὠμίλει εἰς αὐτὴν περὶ τοῦ Οὐγγώ, τοῦ Μυσσέ, Λαμαρτίνου καὶ τοῦ Δελαβίνι, οἵτινες ἀπετέλουν τὰς ποιητικὰς κορυφὰς τοῦ συγχρόνου γαλλικοῦ Παρνασσοῦ.

᾿Ωσεὶ δὲ θέλουσα νὰ πεισθῇ ἐὰν πράγματι ὠμίλει τὴν γαλλικὴν ὁ νεανίας ἠρώτησεν αὐτὸν εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην.

—'Ημπορῶ νὰ μάθω ποῖον ἐπάγγελμα ἔχετε;

—Παραδίδω μαθήματα γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς, Μεγαλειοτάτη, ἀπήντησεν ὁ Φίλων εἰς καλλίστην γαλλικὴν.

—Εὖγε, κύριε, εἶπεν ἡ Βασίλισσα· σὰς συγχαίρω εἰλικρινῶς. Πῶς ὀνομάζεσε;

—Φίλων Κάρπος.

—Θὰς παρακαλέσω, ὅταν τελειώσετε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ τόμου αὐτοῦ νὰ διέλθῃτε ἐκ τῶν 'Ανακτόρων καὶ νὰ τὸν ἀφήσητε εἰς τὸν Διαγγελέα κύριον Καντακουξινόν, διὰ νὰ μοῦ τὸν δώσῃ νὰ τὸν ἀναγνώσω,

ἀφίνετε δὲ καὶ τὴν διεύθυνσίν σας διὰ νὰ σᾶς ἐπιστρα-
φῇ μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Χαίρετε κύριε!...

Ὁ Φίλων κατάπληκτος ἐπὶ τῇ ἀπροόπτῳ ταύτῃ
εὐνοίᾳ ἠσθύνθη τὸ αἶμα συρρέον εἰς τὴν καρδίαν
του, μόλις δὲ ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ ὀλίγας εὐχαρι-
στίας, τὰς ὁποίας ὅμως ἡ Βασίλισσα οὐδόλως ἤκου-
σεν.

Εἶχε μαστίσει τὸν ἵππον της καὶ ἀπῆλθε ταχέως,
διευθυνομένη πρὸς τὴν φαληρικὴν πεδιάδα ἀκολου-
θουμένη ὑπὸ τῶν δύο ὑπασπιστῶν της...

VII

Οτε ὁ Φίλων ἔμεινε μόνος, ἔστρεψε τὸ βλέμμα καὶ ἠκολούθησε μακρόθεν τὴν καλπάζουσαν βασιλικὴν συνοδείαν, μέχρις ὅτου ἐγένετο ἄφαντος ὀπισθεν μικρῶν τινῶν οἰκίσκων διεσπαρμένων πρὸς τὴν ἀνώμαλον κατωφέρειαν, τὴν ἀρχομένην ἐκ τοῦ λόφου τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἠκολούθησεν τὸ ρεῦμα τῆς Καλλιρόης.

Καὶ μολονότι μετὰ τινας στιγμὰς οὐδεὶς ἐφαίνετο πλέον, ἐξηκολούθει οὗτος νὰ ψιθυρίζῃ ἀκαταλήπτους φράσεις, αἱ ὁποῖαι μετεῖχον εὐχαριστιῶν, διὰ τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν ἀπρόοπτον τιμὴν, καίπερ βέβαιος ὦν ὅτι ἐκείνη πρὸς ἣν ἀπηυθύνοντο αὐταὶ ἦτο τόσον μακράν, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ τὰς ἀκούσῃ πλέον.

Κατόπιν ἐρρίφθη ἐκ νέου ἐπὶ τετραγώνου λίθου, ἀποτελοῦντος τὴν βάσιν κίονος καὶ στηρίξας τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ γόνατος ἐκράτησε τὸ μέτωπόν του διὰ τῆς παλάμης...

Ἦσθάνετο ὅτι ἡ κεφαλὴ του ἐφλέγετο, ἐντὸς δὲ τῶν μηνίγκων του εἶχε διεγερθῇ εἰς δαίμων, ὁ ὁποῖος ἐσφυροκόπει ἀνηλεῶς...

Ἐφαίνετο σκεπτόμενος, καὶ ὅμως πραγματικῶς

οὐδεμία συγκεκριμένη ἰδέα ἐμορφοῦτο πλέον ἐν τῷ κρανίῳ του...

...Μόνον σκιαί τινες φωτειναὶ ἐπροβάλλοντο ἐσωτερικῶς εἰς ὄρασίν του, μεταξύ δὲ αὐτῶν διεκρίνετο μία ἀόριστος μορφή περικαλλοῦς γυναικὸς, μειδιῶσα πρὸς αὐτόν, ἐκπληττομένη ἐκ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεώς του διὰ μέσου τῶν ἐκτυφλωτικῶν ἀκτίνων τοῦ πρὸς τὸν ἀποστράπτοντα Σαρωνικὸν κόλπον ἀποκλίνοντος κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἡλίου...

Τίποτε ἄλλο πλέον· ἡ φαντασμογορία ἐκείνη ἐχάνετο, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν ἐξ ἴσου ζωηρά καὶ ἐξ ἴσου ἀπορροφητική...

Τοιουτρόπως ἔδυσεν ὁ ἥλιος, καὶ ὁ Φίλων ἐξηκολούθει παραμένων εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, μὲ τὸ ἐπαναστατήσαν ἐσωθεν μέτωπον στηριζόμενον ἐπὶ τῆς παλάμης, καὶ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ γόνατος...

Θὰ ἔλεγέ τις, βλέπων αὐτὸν μακρόθεν κεκλιμένον οὕτω πρὸς τὸ ἴδιον σῶμα του, ὅτι εἶχε διανοίξῃ δρᾶσεως ὁδὸν ἰδιαίτεραν ἄγνωστον τέως καὶ δι' αὐτὸν καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ ἠκολούθει ἐντὸς του διὰ τοῦ βλέμματος κάποιαν ἐπανάστασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου, ἄγνωστον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, εἰς τὸν ὅποιον ἔπρεπε ν' ἀνήκῃ ὁ κόσμος οὗτος, ὑποταταγμένος εἰς τὰς θελήσεις του!...

Ἡ νύξ οὕτω εἶχεν ἐπέλθῃ, καὶ οἱ περὶ τοὺς στύλους μικροὶ οἰκίσκοι εἶχον ἀνάψῃ τὰ φῶτα των, τὰ ὅποια ἐφαίνοντο ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου ὡς μικραὶ πυγολαμπίδες, αἱ ὅποια ἀφοῦ ἀνεσύρθησαν μέχρι ἐνὸς σημείου ἐπὶ τῶν τοίχων, εἶχον κουρασθῇ καὶ σταματήσῃ εἰς τὸ ἄνω μέρος...

Ὁ Φίλων ἐξηκολούθει νὰ βλέπῃ ἐντὸς του...

Ἐφαίνετο ὡς αἰσθανόμενος κάποιαν μεθυστικὴν

ἡδονὴν ἀπορροφῶν ἐκ τῆς ἰδίας ὑπάρξεώς του, μεταβάλλων τὸ ἐν μέρος τῆς ψυχῆς του εἰς ὄνειρον, καὶ διαθέτων τόσον ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους δι' ἑαυτὸν, ὅσον ἤρκει διὰ τὴν θαυμάζην καὶ νὰ ἐκπλήττεται ἀπὸ τὸ ἴδιον ὄνειρόν του!...

Μία ὄνειρολατρεία, ἡ ὁποία δὲν τοῦ ἄφινε πλέον ἐλευθέραν ἀντίληψιν διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ νύξ εἶχεν ἐπέλθῃ καὶ ὅτι οἱ ἀραιοὶ διαβάται τοῦ μέρους ἐκείνου εἶχον παντελῶς ἀποσυρθῆναι τὰς οἰκίας των.

Αἴφνης ἡσθάνθη μίαν χεῖραν ἀποθετομένην ἐπὶ τοῦ ὤμου του καὶ ἤκουσε παρὰ τὸ οὖς του παλλομένην ἐκ τῆς συγκινήσεως φωνήν, ἡ ὁποία τοῦ ἔλεγε:

— Καλὲ παιδάκι μου! ἐδῶ εἶσαι ἀκόμα, κι' ἐγὼ νὰ περιμένω ἡ ἄμοιρη νὰ φᾶμε;

Ὁ ὄνειροπόλος ᾤψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνεγνώρισε ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν ἀστέρων τὴν μητέρα του.

— Τί θέλεις; ἠρώτησεν ἀποτόμως ὥς ἄνθρωπος ἀφυπνιζόμενος διὰ βεβήλου ἐπεμβάσεως ἀπὸ ἡδονικοῦ ὄνειρου.

— Παιδί μου, ἐπανέλαβεν ἡ γραῖα· σήκω νὰ πᾶμε σπίτι. Ἐδῶ ἐκάθησες νὰ κοιμηθῇς;

— Καλὰ μητέρα, πῆγαινε κ' ἔρχομαι, ἀπήντησεν οὗτος.

— Ὅχι, ἐπέμεινεν ἡ γραῖα· δὲν φεύγω νὰ σ' ἀφήσω μοναχὸ ἐδῶ πέρα στὴν ἐρημιά· θὰ πᾶμε μαζὺν στὸ σπίτι. Δυὸ φορὲς ἦλθε τ' ἀπόγευμα ἡ καυμένη ἡ Φλῶρα νὰ σὲ ἰδῇ, ποῦ εἶχες πάλι τόσες μέρες νὰ πᾶς στὸ σπίτι, καὶ σὺ δὲν φαινόσουνα πουνθενά.

Ὁ Φίλων ἐσκυθρόπασε καὶ ἔδειξε στενωχορίαν.

— Εἶναι τώρα στὸ σπίτι; ἠρώτησε.

— Ὅχι, ἔφυγε ἀπελπισμένη.

Ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν καὶ ἀπήντησε:

—Καλά· πάμε.

Καὶ ἐγεγρθεὶς ἠκολούθησε τὴν μητέρα του, ἐβάδιζαν δὲ ἀμφοτέρωτεροι σιωπηλοὶ μέχρι τῆς οἰκίας...

Ὅτε ἐκάθησαν παρὰ τὴν τράπεζαν, ἀφοῦ παρετήρησε καλῶς τὴν φυσιογνωμίαν τῆς μητρὸς του ἠρώτησεν μειδιῶν ἀορίστως:

—Πάλι ἔχεις ρηγμένα τὰ μοῦτρα σου μητέρα, τί ἔχεις;

—Ἀμὴ ἀφησέ με καλότυχον παιδί, ἀπήντησεν ἡ κυρά-Κρινή, μετὰ τρυφεροῦ παραπόνου· τί βλέπω καὶ νὰ μὴν ἔχω;... Δὲν μπορεῖς πειὰ νὰ συμμαζευντῆς στὸ σπίτι σου μ' αὐτὰ τὰ σκασμένα τὰ παληοβιβλία... Καὶ μὲ ρωτᾷς τί ἔχω;

Ὁ Φίλων ἐμειδίασε.

—Καὶ ὅμως, μητέρα, εἶπε· αὐτὸ τὸ βιβλίον ποῦ βρίζεις τοῦ λόγου σου, θὰ πάῃ αὔριο σὲ ποιὰ νομίζεις;

—Νὰ πάῃ καὶ νὰ μὴ γυρίσῃ, παιδάκι μου, ἄς φύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια σου, κι' ἄς πάῃ σ' ὅποια θέλει.

—Μὰ δὲν βάζει ὁ νοῦς σου σὲ ποιὰ θὰ πάῃ.

—Βρέ, ἀκούς τί σοῦ λέω γώ; νὰ πάῃ κι' ἄς πάῃ σ' ὅποια θέλει. Νά, δόστο μου μένα μάλιστα, νὰ τὸ συμπροβοδίσω μονάχη μου.

—Λοιπὸν ἄκουσε, μητέρα, καὶ θὰ εὐχαριστηθῆς καὶ σύ: μοῦ ἐζήτησεν ἡ Βασίλισσά μας νὰ τῆς στείλω τὸ βιβλίον αὐτὸ ποῦ τὸ περιφρονεῖς τοῦ λόγου σου.

Ἡ ἀλλοϊκὴ πλακιώτισσα, διέστειλε τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς βαθμὸν ἐκφράζοντα φόβον, καὶ ἀφῆκε νὰ πέσῃ τὸ λευκοσιδηροῦν κοχλιάριον ἐκ τῆς χειρὸς τῆς, καὶ νὰ θορυβήσῃ ἐντὸς τοῦ πινακίου.

—Παιδάκι μου, ἀνέκραξε, νὰ προσέξῃς, γιὰτὶ μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶσαι στὰ σύγκαλά σου. Τὶ λόγια

εἶναι αὐτὰ ποῦ λές;

—Δὲν τὸ πιστεύεις, μητέρα;

—Καλὲ ἀπὸ ποῦ ὥς ποῦ ἡ Βασίλισσα μὲ τὸ γνιὸ τῆς Κάρπαινας καὶ καλὸ νὰ μοῦχης; Κάνε μου τὶ χάρι, παιδάκι μου, καὶ συμμάζεψε τὸ μυαλό σου, νὰ μὴν πᾶς χαμένο ἄδικα καὶ παράλογα.

Ὁ Φίλων ἐξερράγη εἰς γέλωτας ἐκ τῆς ἀπλότητος ἐκείνης τῆς μητρὸς του.

—Δὲν τὸ πιστεύεις; ἐπανελάβε.

—Οὐχούχου! ἔκαμεν ἡ Κρινὴ συμπλέκουσα μετ' ἀπελπισίας τὰς χεῖρας. Αὐτὸ ὠνειρεύθηκες τὴν ὥρα ποῦρθα καὶ σὲ ξύπνησα παιδί μου;

—Μὰ γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, μητέρα, ἔκαμεν ὁ Φίλων σοβαρῶς· ὅταν σοῦ λέγω ἓνα λόγο πρέπει νὰ τὸν πιστεύης.

Καὶ διηγήθη λεπτομερῶς τὴν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἀμαλίας σκηνήν.

—Ἔ τὰ πιστεύεις τώρα;

Ἡ Κρινή, ἀμφιρρέπουσα μεταξὺ βεβαιότητος καὶ δυσπιστίας, ἐθεώρησε καλὸν νὰ προσθέσῃ καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν:

—Γιὰ ἐξέτασε πρῶτα τὸν ἑαυτὸ σου καλὰ, μὴν τύχη κ' εἶδες κανένα ὄνειρο ἐκεῖ δὲ ποῦ εἶχες ἀποκοιμηθῇ καὶ ἐπειδὴς σ' ἀγουροξύπνησα ἐγὼ τὸ πέρασες ἰὼς εἶναι κι' ἀληθινό. Γιατὶ ποῦ λές παιδάκι μου, συμβαίνει αὐτὸ στὸν ἄνθρωπο· δὲν τὸ λέω γιὰ σένα μονάχα.... σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους γίνεται.... Γιὰ φαντάσου λοιπὸν νὰ πᾶς αὔριο στὸ παλάτι, ν' ἀφίσσης τὸ βιβλίον στὸ Διαγγελέα γιὰ τὴν Βασίλισσα, κ' ἐκεῖνος νὰ βάλῃ ἀμέσως νὰ σὲ ἀρπάξουν, νὰ σὲ δέσουν καὶ νὰ σὲ ξαναφέρουνε δεμμένον στὸ σπίτι σου....

Καὶ προσέθηκε σταυροκοπουμένη:

—Θέ μου καὶ φύλαγε!... Ἄφησέ με ποιά ἐμένα νὰ ἰδῶ τέτοια συμφορά... ἅμέ τι θὰ εἶπῃ κ' ἡ γειτονιά!..

Καὶ ἐγερθεῖσα ταχέως, περιέβαλε τὴν κεφαλὴν τοῦ υἱοῦ της, διὰ τῶν ἰσχνῶν βραχιόνων της, καὶ προσέθηκεν ἱκετευτικῶς.

—Ὅχι, γυόκα μου... μὴν τὸ κάμης... δὲν πειράζει... ἄς μὴ τὸ διαβάσῃ... ἡ Βασίλισσα τὸ βιβλίον... αὐτὴ εἶναι βασίλισσα κ' ἔχει βιβλία νὰ διαβάσῃ... ἔχει βιβλία... ἓνα βιός!... μὴν τὸ κάνης!... ἄκουσε τὴ μανούλα σου, ποῦ θέλει τὸ καλὸ σου!... μὴν τὸ πᾶς!...

Ὁ Φίλων ἐθεώρησε τόσον φορτικὴν τὴν σχοινοτενὴ παράκλησιν αὐτὴν, ἡ ὁποία ἄλλως ἔθεσεν ἐν ἀμφιβολίᾳ τὴν διανοητικὴν του ἰσορροπίαν, ὥστε ἀπεσπᾶσθη βιαίως ἐκ τῆς ἀγκάλης τῆς μητρὸς του, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά του, ἐνῶ ἡ κυρὰ Κάρπαινα, παρατηροῦσα αὐτὸν ὀπισθεν ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ἀπελπιστικῶς καὶ συμπλέξασα τὰς χεῖρας, ἠκούσθη λέγουσα:

—Ἐ, κακορρίζικε Κάρπε!... ἓνα παιδὶ μοῦ φτίασες καὶ ἐκεῖνο μοῦ τὸ κουζούλεψε ὁ σκυλόφραγγος!...

Ὅτε ὁ Φίλων εὐρέθη μόνος ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του ἔσπευσε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν ἔσωθεν διὰ τοῦ μοχλοῦ, ἀνάψας δὲ τὸ φῶς ἔλαβε τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης βιβλίον, καὶ τὸ παρετήρησε μετὰ παραδόξου βλέμματος...

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι τὸ ἀπαχαιρέτα προσκαιρῶς, ἢ μᾶλλον ὅτι ἦτο ζηλότυπος τῆς τύχης του!

Τὸ ἥνοιξε, τὸ ἐξεφύλλισε. χωρὶς δὲ νὰ κρατήσῃ τὸ βλέμμα του ἐπὶ ὠρισμένῳ ἐν αὐτῷ σημείου ἔκλεισεν αὐτὸ ἐκ νέου καὶ τὸ ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Κατόπιν ἐδόθη εἰς περίπατον κατὰ μῆκος τοῦ στε-

νοῦ δωματίου, με τὸ βλέμμα προσηλωμένον πρὸς τοὺς πόδας του...

Ἦσθάνετο ὅτι δὲν ἦτο πλέον κυρίαρχος τῆς σκέψεως του.

Ἡ μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιπλάνησίς του εἰς τοὺς ἀορίστους ὁρίζοντας τῆς ποιήσεως ἐνεῖχε τι τὸ ἡδυπαθῶς γοητευτικόν, ὕπερ ἡννόει καὶ ὁ ἴδιος, ὅτι δὲν μετεῖχε τόσον τοῦ κινδύνου τὸν ὅποιον ἐφαντάζοντο δι' αὐτὸν ἡ μνηστή του καὶ ἡ μήτηρ του.

Ὁ ἑσωτερικὸς του κόσμος εἶχεν ἀπλούστατα ἀφιπνισθῇ διὰ τῆς ποιήσεως, καὶ ἂν δὲν ἡπείλη ἐπανάστασιν τινα κατὰ τοῦ περιβάλλοντος, οὐχ ἦττονδὲν εἶχε τὴν τολμηρὰν ἀξίωσιν νὰ συμμορφώσῃ τοῦτο πρὸς ἑαυτὸν Διετέλει μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν μαλακὴν ἐπαφήν, ἔστω καὶ ἂν αὕτη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταλήξῃ εἰς συγχώνευσιν καὶ συνταυτισμόν.

Ἄλλ' ἤδη ἡσθάνετο ὁ Φίλων παράδοξον διέγερσιν, τὴν ὁποίαν οὐδ' ὁ ἴδιος ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ. Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ μάλιστα εἶναι προσεθétωμεν ὅτι ἡ αὐτοσυνειδησία τῆς διεγέρσεως ταύτης ἤρχιζε νὰ ἐκπλήττῃ τὴν τῶρα καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον.

Διατὶ ἡ μορφὴ τῆς Βασιλίσσης ἐνεφανίζετο ἤδη πρὸ αὐτοῦ, περιχαλλῆς καὶ ἁβρά, με τὰς ἰσχυρὰς καὶ ἐκφραστικὰς γραμμάς, με τὸ ἀέτειον βλέμμα, καὶ περιβαλλομένη, ὥς ὑπὸ φωτοστεφάνου ἐκθαμβωτικοῦ, ἀπὸ τὰς ἀκτίνας τοῦ ἀποκλίνοντος πρὸς τὸν Σαρρωνικὸν ἡλίου;

Τὴν ἐρώτησιν ταύτην προβαλὼν εἰς ἑαυτὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐν τῷ κοιτωνίσκῳ ἐπιμόνου καὶ μονοτόνου περιπάτου του, δὲν ἔλαβεν ὠρισμένην ἀπάντησιν. Ἀντὶ ταύτης, μία ἰσχυρὰ δόνησις τῆς καρδίας του ἀνέλαβε γ' ἀπαντήσῃ, εἰς ἐκφρασιν κάποιου ἀορίστου

φόβου, καὶ κάποιας ἀορίστου ἀκόμη πικρίας, τὴν ὁ ποίαν μάλιστα διὰ πρώτην φορὰν ἡσθάνετο...

Ὁ Φίλων ἐκλονίζετο τώρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ αὐτοπεποιθήσει του.

Προσεπάθησεν ἐπιμόνως ν' ἀποδιώξη τὸ ἀσύλληπτον ἐκεῖνο εἶδωλον, τὸ ὁποῖον ἡγνόει καλῶς καὶ ὁ Ἰδιος, ὅτι οὐδεμίαν λογικὴν θέσιν ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἐν τῇ φαντασίᾳ του...

Ἄλλ' ἢ προσπάθεια ὑπῆρξεν ματαία, καὶ αὐτὴ τῆς ὑπεριοχύσεως καὶ τῆς νίκης ἢ ἐλπίς ὑπεχώρει μετὰ στίγμιν ἡττωμένη καὶ συντετριμμένη ἀπὸ κάποιον ἐχθρὸν ἀσύλληπτον τὸν ὁποῖον ἡσθάνετο ἀνυψοῦντα ἐντὸς του ἐπαναστάσεως σημαίαν, καὶ προβάλλοντα ὄρους ὑποταγῆς ἀορίστους καὶ ἀκαταλήπτους!...

Μετὰ τινα ὥραν διαρκοῦς περιπάτου ἡσθάνθη τὰ μέλη ὑποτασσόμενα εἰς τὸν κάματον, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀρωγὸν ἐπέμβασιν τοῦ ὕπνου.

Ἐξεδύθη, ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης του ὕπτιος καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς....

Ἄλλ' ἢ διέγερσις ὑπῆρξεν ἀκόμη δεινότερα τοιούτοτρόπως...

Ὅσάκις ἔκλειε τὰ βλέφαρά του ἡσθάνετο ὅτι ἐδημιουργεῖτο ἔσωθεν τοιαύτη ἀντίδρασις, ὥστε ἡνοιγεν αὐτὰ καὶ προσήλου τὰ βλέμματά του ἀτενῶς ἐπὶ τῆς πεπαλαιωμένης ξυλίνης ὀροφῆς τοῦ κοιτῶνος...

Αἱ σανίδες ἐκεῖναι αἱ ἀπλούμεναι ἄνωθεν αὐτοῦ ἀπὸ τόσων ἐτῶν καὶ μὲ τὴν θεάν τῶν ὁποίων ἦτο τὸ βλέμμα του τοσοῦτον ἐξοικειωμένον, μετεβάλλοντο βαθμηδὸν εἰς μίαν μυστηριώδη πινακοθήκην, γεμάτην ἀπὸ παραδόξους εἰκόνας, ἐχούσας ὅμως πάσας τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα.

Ἐδῶ ἔβλεπε τὴν κεφαλὴν γνωστοῦ ἵππου... ἐκεῖ

τὸν θύσανον γνωστοῦ πιλιδίου.,. περαιτέρω δὲ διεγράφετο μία μορφή, γνωστὴ καὶ αὐτὴ γενομένη μόλις πρὸ ὀλίγων ὥρων, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φαντασία του προσέδιδε βλέμμα ὀξύ καὶ ἐπιβάλλον καὶ γλυκύτατον μειδίαμα...

Καὶ ὁ ὀφθαλμὸς του ἀπετύπου διαρκῶς καὶ ἀπερρόφα, καὶ ἀπερρόφα ἀπλήστως καὶ ἄνευ κόρου τὴν ἀτέλειωτον ἐκείνην παρέλασιν τῶν εἰκόνων...

Αἱ νυκτεριναὶ ὥραι διεδέχοντο ἀλλήλας, χωρὶς ν' ἀφήσωσι τὸν ἐλάχιστον κάματον ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ παραδόξου ὄνειροπόλου...

Ἐξ ἐναντίας μάλιστα, ἐκάστη ὥρα παρερχομένη, ἐφαίνετο ὡς ἐνισχύουσα αὐτὴν πλειότερον, ὥσεί ἡ ἀδυναμία ἐκείνη ἦτο δύναμις μυστικὴ, ἐνισχύουσα ἑαυτὴν δι' ἑαυτῆς. Ὡμοιάζε πρὸς τὴν ἐξάτμισιν τοῦ ὕδατος διὰ τῆς ἡλιακῆς θερμότητος, ἣτις μεταβάλλει τοὺς ἀτμοὺς εἰς νέφος, τὸ ὁποῖον ἀναλυόμενον μετουσιοῦται καὶ πάλιν εἰς ὕδωρ!

Ἡ λυχνία τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφήσῃ ἀναμμένην ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἠπείλει ἤδη νὰ σβεσθῇ ἐξαντληθέντος τοῦ ἐλαίου της.

Ὁ Φίλων παρετήρησε τοῦτο καὶ ἐσκέφθη πρὸς στιγμὴν ἂν ἔπρεπε νὰ τὴν ἐνισχύσῃ διὰ νέου ἐλαίου, ἢ νὰ τὴν σβύσῃ ἐντελῶς...

Ἀπέκλινεν ὑπὲρ τοῦ σκότους...

Ἠγέρθη, ἔσβυσεν ἐντελῶς τὸ φῶς καὶ ἐρρίφθη ἐκ νέου ἐπὶ τῆς κλίνης του...

Τὸ σκότος ἐπροκάλεσεν ἀνακούφισιν τινα ἐπὶ τῆς φαντασίας του, καὶ προσπάθησε νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς...

Ἄλλ' ἡ πνευματικὴ του διέγερσις ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἡσθάνθη ἑαυτὸν πυρέσσοντα καθ' ὁλόκληρον τὸ

σῶμα του, τὸ ὁποῖον μετὰ τινὰς στιγμὰς ἤσπαιρεν
ὑπὸ ἡδονικὴν ἀγωνίαν...

Καὶ ἔκλεισε τέλος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξηντλημένος,
συντετριμμένος ἀπὸ τὴν ἡδονικὴν φαντασίωσίν του,
παρ' αὐτοῦ εἰς βαθὺν καὶ κοπιώδη ὕπνον...

VIII

* Ητο περίπου ἡ δεκάτη τῆς πρωΐας ὥρα, ὅτε κατάρθωσε ὁ Φίλων ν' ἀνοίξῃ τὰ βεβαρυμένα ἐκ τῆς νευρικῆς ἡδυπαθοῦς ἀγωνίας βλέφαρά του καὶ ν' ἀφυπνισθῇ.

Τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, εἰσελάσαν διὰ τοῦ παραθύρου του, τὸ ὅπου ἔειχε λησμονήσῃ νὰ κλείσῃ, κατέκλυσε τὸν κοιτῶνα ἀπὸ εὐεργετικὸν θάλαπος.

Ἡ Κυρά-Κρινὴ ἐγερθεῖσα τὴν πρωΐαν κατὰ τὴν συνείθειάν της, καὶ μὴ ἀκούουσα θόρυβον ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ υἱοῦ της, ἠὺχαρίστησεν ἐνδομύχως τὸν Θεόν, διότι ἐκέρδιζεν οὕτω ὥρας ἀναπαύσεως διὰ τοῦ ὕπνου, τὰς ὁποίας ἡ ἀσχολία τῆς μελέτης μετέβαλεν εἰς ὥρας ἐξαντλήσεως ἐν ἐγρηγόρσει.

Τοιοιτοτρόπως, ἀκούσασα τὸν Φίλωνα ἐγερθέντα, ἤνοιξε βραδέως τὴν θύραν του καὶ εἰσήγαγε τὴν κεφαλὴν διὰ τοῦ ἀνοίγματος παρατηρήσασα ἐντός.

— Ἐξύπνησες γυόκα μου; ἠρώτησε τρυφερῶς.

— Ναί, ἐξύπνησα μητέρα, ἀπήντησεν οὗτος προσπαθῶν νὰ μειδιάσῃ.

—Νὰ σοῦ φέρω τὸν καφέ σου;

—Ὅπως ἀγαπᾷς.

Ἡ γραῖα ἐπανῆλθε μετ' ὀλίγην ὥραν κομίζουσα μετὰ προσοχῆς κύαθον καφὲ καὶ τεμάχιον ἄρτου, παρατηρήσασα δὲ μετὰ περιεργείας τὴν μορφὴν τοῦ υἱοῦ της, ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ:

—Πῶς ἐκοιμήθηκες ἀπόψε, παιδάκι μου;

—Καλά, μητέρα.

Ἡ γραῖα ἐφάνη στενοχωρημένη.

—Κουρασμένο πολὺ μοῦ φαίνεται τὸ μοῦτρο σου, παρετήρησε μετὰ τινος στιγμᾶς.

Ὁ Φίλων δὲν ἀπήντησεν, ἄρκεσθεις νὰ ροφήσῃ μὲ μὲ τὴν πρώτην δόσιν τὸν καφέ του.

—Καὶ δὲν μοῦ λές, Φίλων μου, προσήθηκεν ἡ Κρινὴ ἀτόλμως, πότε θὰ τὸ πᾶς τὸ βιβλίον στὸ παλάτι;

—Τὶ ὥρα νὰ εἶναι; ἠρώτησεν οὗτος.

—Μὰ θὰ εἶνε δέκα... δέκα καὶ μισή· ὁ ἥλιος τὴν ἔχει κτυπήσῃ ὀλόκληρη τὴν αὐλή μας.

—Καλά, τώρα νὰ ντυθῶ καὶ θὰ πάω.

Ἡ Κάρπαινα ἔδειξε καὶ πάλιν στενοχωρίαν καὶ ὑπέλαβε:

—Μὰ δὲν μοῦ λές παιδάκι μου... δὲν θὰ σὲ πειράξῃ αὐτὸ ποῦ θὰ σὲ ρωτήσω.

—Θὰ μοῦ πῆς πάλι βέβαια γιὰ τὴν Βασίλισσα ἢ γιὰ τὸ βιβλίον.

—Ναί, αὐτὸ γιὰ...

—Καὶ τί θέλεις νὰ εἰπῇς πάλι;

—Δὲν θὰ σοῦ κατοφανῇ;

—Ὅχι, γιὰ λέγε.

—Μὰ εἶσαι βέβαιος πῶς σοῦ εἶπε ἡ Βασίλισσα νὰ τῆς πᾶς τὰ διαβολοτράγουδα αὐτὰ στὸ παλάτι;

—Τόσο εἶμαι βέβαιος, ποῦ τώρα θὰ ἰδῇς πῶς θὰ

ντυθῶ τά καλά μου ροῦχα καὶ θὰ πάω νὰ τὸ δώσω στὸν Διαγγελέα τοῦ Βασιλέως.

Καὶ ροφήσας τὸ ὑπόλοιπον τοῦ καφέ του ἠγέρθη, ἔλαβεν ἐσπευσμένως καινουργές μεϊντάνιον, τὸ ὁποῖον παρέδωσεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς μητρὸς του διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ τὸ ἐνδυθῇ.

Μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἦτο τελείως ἐνδεδυμένος, λαβὼν δὲ τὸν ἐπὶ τοῦ γραφείου τόμον τῶν ποιημάτων, ἐπέδειξεν αὐτὸν εἰς τὴν μητέρα του μειδιῶν.

—Νά, αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ βιβλίον μὲ τὰ φράγγικα τραγούδια; ἠρώτησε. Τὸ γνωρίζεις;

—Ἄμ πῶς δὲν τὸ γνωρίζω, τὸ σκασμένο; αὐτὸ εἶνε ποῦ σὲ ξεμυάλισε καὶ θέλεις νὰ μὴν τὸ γνωρίζω;

—Λοιπὸν νάτο... γιὰ κύτταξε· τὸ παίρνω κάτω ἀπὸ τὴν ἀμασχάλη μου καὶ τὸ πάω ἐκεῖ ποῦ ξαίρεις.

Καὶ συνοδεύσας διὰ γέλωτος ζωηροῦ τὴν παιγιώδη φρᾶσιν του ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θαλαμίσκου του ἐν εὐθυμίᾳ.

Μετ' ὀλίγην ὥραν ἀνήρχετο τὰς κλίμακας τῶν Ἀνακτόρων καὶ ἐζήτηε διὰ τινος τῶν φουστανελοφόρων τὸν Διαγγελέα τῆς ὑπηρεσίας.

—Τὶ τὸν θέλεις παλληκάρι μου; ἠρώτησεν ἐκεῖνος μὲ τὴν συνήθη εἰς τοὺς ὑπηρέτας τῶν ἀνακτόρων ἐτοιμότητα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ.

—Θέλω νὰ τὸν ἰδῶ, ἀπήντησεν ὁ Φίλων, κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος τῆς Βασιλίσσης.

Ὁ θεράπων κατεμέτρησε τὸν Φίλωνα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ περιέργου βλέμματος, ἀφοῦ δὲ ἐσκέφθη ἐπὶ τινας στιγμὰς, ἀπήντησε:

—Νά, πέρασε σ' αὐτὸν τὸν διάδρομον, στρέψε ἀριστερὰ καὶ θὰ βρῇς ἕναν ἄλλο πορτιέρη· τὸν ρωτᾷς καὶ σοῦ δείχνει.

Ὁ νεανίας ἠκολούθησε τὴν ὑποδειχθεῖσαν διέ-
θυνσιν, εὗρέθη δὲ μετὰ τινα βήματα ἐνώπιον ἑτέρου
φουστανελοφόρου, γηραιοῦ τούτου, καὶ φέροντος μεθ'
ὑπερηφανείας τὴν ἐπάργυρον φέρμελιν.

Εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἀξιώσεως τοῦ Φίλωνος, ὁ
θεράπων οὗτος ἐφάνη ἀπαιτητικώτερος τοῦ θυρω-
ροῦ.

—Καὶ τί δουλειὰ ἔχεις τοῦ λόγου σου μὲ τὸν κ.
Διαγγελέα; ἠρώτησε.

— Αὐτὸ δὲν σ' ἐδιαφέρει, ἀπήντησε μετὰ σοβαρό-
τητος· ἔρχομαι κατ' ἐντολὴν τῆς Βασιλίσσης.

—Σὲ ρωτάω, γιατίι πολλοὶ ἔρχονται κατ' ἐντολὴν
τῆς Μεγαλειότητος γιὰ νὰ περάσουν μέσα καί στὸ τέ-
λος ἀποδείχνεται πῶς λένε ψέμματα. Νὰ, γι' αὐτὸ σὲ
ρωτάω.

—Φίλε μου, ἀπήντησε ὁ Φίλων σοβαρῶς, δὲν λέ-
γουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ψέματα, οὔτε εἶναι ὅλος ὁ κό-
σμος τὸ ἴδιό. Σοῦ εἶπα ὅτι ἔρχομαι κατ' ἐντολὴν τῆς
Βασιλίσσης, καὶ τὸ γνωρίζει ὁ κύριος Κατακουζηνὸς ὁ
Διαγγελεύς. Ἄν δὲν θέλῃς νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ περάσω,
θὰ διαμαρτυρηθῶ καὶ θὰ φύγω, καὶ σὺ θὰ δώσῃς
λόγον κατόπιν.

Εἰς τὴν ἀπειλὴν ταύτην ὁ θεράπων ὑπεχώρησε.

—'Αφοῦ εἶν' ἔτσι, εἶπε, καὶ γυρεύεις τὸν κ. Κατα-
κουζηνόν, νὰ ὀρίσῃς... σοῦ τὸ εἶπα αὐτό, γιατίι πολλοὶ
ἔρχονται καὶ μᾶς ἐνοχλοῦν ἐδῶ πέρα... μὰ γιὰ τοῦ λό-
γου σου ἀλλάζει λοιπὸν τὸ πρᾶμα... Ὡρισε ἀπὸ δῶ,...
κτύπα τὴν πόρτα ἐκεῖνη, κι' ἂν δὲν ἀκούσῃς νὰ σοῦ
ποῦν «ἀντρέ» ἀπὸ μέσα νὰ μὴ μπῆς· ἀκουσες;

Ὁ Φίλων διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν, ἀλλ' ὁ θερά-
πων ἔσπευσε πλησίον του λέγων :

Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ, ἄφησε νὰ εἰπῶ ἐγὼ πῶς ἦλ-

θες γιατί μπορεί νὰ μὴ τὰ καταφέρῃς μὲ τὸ κτύπημα τῆς πόρτας καλά, καὶ νὰ βρῶ τὸ διάβολό μου.

Καὶ προχωρήσας ἔκρουσε τὴν θύραν.

—'Αντρέ ! ἠκούσθη φωνὴ βαρεῖα ἔσωθεν.

—Νὰ, τὰ βλέπεις; εἶπεν ὁ θεράπων πρὸς τὸν Φίλωνα μετὰ σοβαρότητός, ἂν δὲν ἀκούσῃς τὸ ἀντρέ, δὲν μπορείς νὰ περάσῃς. Ὅρίστε τώρα, πέρασε.

Καὶ ὠθήσας τὴν θύραν ἀφῆκε τὸν ἐπισκέπτην νὰ διέλθῃ.

Ἡ αἴθουσα τῶν Ἀνακτόρων ἐκείνη ἦτο εἰδός τι γραφείου καὶ ταυτοχρόνως αἴθουσα ὑποδοχῆς, ἐπὶ δὲ τῶν πλατειῶν ἑδρῶν ἐκάθηντο κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ συνεζήτουν καπνίζοντες τέσσαρες ἄνδρες φέροντες στολὰς ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, τοὺς ὁποίους ἀνεγνώρισεν ὁ Φίλων, καθόσον ἦσαν γνωστότατοι εἰς ὅλους τοὺς Ἀθηναίους τῆς ἐποχῆς του.

Ἦσαν ὁ βαυαρὸς ταγματάρχης Λεμάγερ, ὁ πλωτάρχης Ἀντώνιος Μιαούλης, ὁ ταγματάρχης Σκαρλάτος Σοῦτσος, ὑπασπισταὶ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, καὶ ὁ Ἀρχίατρος βαυαρὸς Βίτμπερ.

Εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ νεαροῦ φουστανελλοφόρου οἱ τέσσαρες οὗτοι διέκοψαν τὴν εὐθυμον συνομιλίαν των διεξαγομένην γαλλιστί καὶ ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν περιέργως.

Ὁ Φίλων, ταραχθεὶς ἐκ τῶν βλεμμάτων ἐκείνων τὰ ὅποια προσεκολλήθησαν ἐπ' αὐτοῦ, ἐξήγαγε τὸ φέσιόν του, ἔφερε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ὑπεκλίθη.

Ὁ Σκαρλάτος Σοῦτσος ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ ἠρώτησεν προσηγῶς:

—Τὶ ἐπιθυμεῖς κύριε;

Ὁ νεανίας, θορυβημένος ἐκ τῆς ἀποτόμου ὑποδοχῆς τῶν δύο θεραπόντων ἐψέλλισεν λέξεις τινας, τὰς

ὁποίας δὲν κατώρθωσε ν' ἀκούσῃ ὁ ὑπασπιστής, ὅστις ἐπανελάβε :

— Ὅμιλησε καθαρώτερα, τί θέλεις;

— Κύριε ὑπασπιστά, ἐψέλλισεν ὁ Φίλων, ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα... εἶχε μεταβῆ χθὲς εἰς τὸν περίπατον...

— Ἐ, καλὰ, δὲν εἶνε νέον αὐτὸ, εἶπεν ὁ Μιαούλης ἐπεμβὰς καὶ γελῶν, τὸ γνωρίζομεν. Ἡ Μεγαλειότης της βγαίνει κάθε μέρα εἰς τὸν περίπατον.

Στραφεῖς δὲ πρὸς τοὺς δύο βαυαροὺς οἵτινες παρετήρουν χωρὶς νὰ ἐννοοῦν καλῶς τὸν διάλογον, εἶπε πρὸς αὐτοὺς γαλλιστί :

— Αὐτὸς ὁ νέος τὰ ἔχει χαμένα.

Ἡ φράσις αὕτη τὴν ὁποίαν ἠννόησεν ὁ Φίλων ὑπῆρξεν αἰτία νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ταραχῆς του. καὶ νὰ διεγερθῇ ἐν ἑαυτῷ ὑπερηφάνεια τὴν ὁποίαν πρῶτην φορὰν παρίστατο ἡ εὐκαιρία νὰ δοκιμάσῃ.

Ἐστράφη τότε πρὸς τὸν Μιαούλην, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν διὰ φωνῆς διαυγοῦς καὶ εἰς ὥραίαν γαλλικὴν γλῶσσαν :

— Κακῶς ἐκτιμᾶτε, κύριε ὑπασπιστά, τὴν συστολήν, τὴν ὁποίαν ἡσθάνεσθαι εὐρισκόμενος μεταξὺ ὑμῶν. Δὲν τὰ ἔχω χαμένα ὅπως εἶπατε, ἀλλὰ ἔρχομαι κατ' ἐντολήν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος, νὰ φέρω αὐτὸ τὸ βιβλίον διὰ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἔκαμαν τοὺς δύο καθημένους βαυαροὺς νὰ ἐγερθῶσι ὄρθιοι ἀποτόμως, καὶ νὰ παρατηρήσωσιν ἀλλήλους μετὰ θαυμασμοῦ ἀπροκαλύπτου.

— Πῶς, ἔκαμεν ὁ Μιαούλης, καταμετρῶν τὸν νέον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· γνωρίζεις ἐσὺ τόσον καλὰ γαλλικά;

Ὁ Φίλων ἐμειδίασε.

—Εἶμαι διδάσκαλος τῆς γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς, ἀπῆντήσεν ἀφελῶς.

—Περίεργον! ἔκαμεν ὁ ἀρχίατρος Βίτμπερ καὶ εἰσθε τόσον νέος! πῶς ἐμάθατε αὐτὰς τὰς γλώσσας;

—Τὰς ἔμαθα πλησίον τοῦ γάλλου ἀρχαιολόγου κυρίου Καρόλου Φράνς.

—Ἄ, ἔκαμεν ὁ ἱατρός· ἐγνώρισες σὺ τὸν κύριον Φράνς;

—Σᾶς εἶπον ὅτι ἦτο διδάσκαλός μου, κύριε Ἀρχίατρε.

Ὁ ἱατρός ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Φίλωνα καὶ ἔθλιψε τὴν ἰδική του ζωνῶς, ἐνῷ ὁ Μιαούλης, ἀφήσας τὸ εἰρωνικὸν ὕφος του, ἐστράφη πρὸς τὸν Σοῦτσον καὶ εἶπεν ἑλληνιστί.

—Εὐγε! ποτὲ δὲν ἐπερίμενα. Σοῦτσε, νὰ γνωρίζῃ αὐτὸς ὁ συμπατριώτης μας τόσον καλὰ δύο ξένας γλώσσας.

—Οὐτ' ἐγώ, Μιαούλη, ἀπῆντησεν ὁ Σκαρλάτος. Καὶ πῶς ὀνομάζεσαι, κύριε; ἠρώτησε τὸν νέον.

—Φίλων Κάρπος.

—Ὁ πατήρ σου ζῇ;

—Ὁχι· ἀπέθανεν· ἦτο λοχαγὸς τῆς φάλαγγος.

—Εὐγε! εὐγε! ἀνέκραξαν πάντες μετὰ θαυμασμοῦ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἠνοιχθῇ ἡ θύρα καὶ εἷς νεαρὸς διαγγελεὺς ἐνεφανίσθη καὶ ἐχαιρέτησε.

—Ἄ, ἦλθατε; εἶπε πρὸς τὸν Φίλωνα.

—Τὸν γνωρίζεις Καντακουζηνέ; ἠρώτησεν ὁ Σοῦτσος.

—Μάλιστα κύριε ταγματάρχᾳ, ἀπῆντησεν ὁ νεωστὶ ἐλθὼν. Ὁ νέος αὐτὸς ἀνεγίνωσκε χυθὲς τὰ ποιήματα τοῦ... τοῦ...

—Τοῦ Καζιμίρ Δελαβίνι, κύριε Καντακουζηνέ, συ-

νεπλήρωσε ὁ Φίλων ἀνακτῶν τελείως τὸ θάρος του.

—“Α, ναί... μάλιστα... τοῦ Καζιμίρ Δελαβίνι.

Καὶ ἀφηγήθη δι’ ὀλίγων εἰς τοὺς ἐκπλήκτους αὐλικοὺς τὴν γνωστὴν ὑμῖν συνάντησιν τῆς προηγουμένης ἡμέρας.

—Εὖγε, σᾶς συγχαίρω κύριε, εἶπεν ὁ ἀρχίατρος Βίτμπερ, ἐκ νέου. Σᾶς βεβαιῶ ὅτι σᾶς θαυμάζω, καὶ ἂν καμμίαν ἡμέραν νομίσετε ὅτι ἡμπορῶ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ μὲ ζητήσητε.

Ὁ Φίλων ηὐχαρίστησε τὸν ἐπιστήμονα καὶ παρέδωκε τὸν τόμον τῶν ποιημάτων εἰς τὸν Κατακουζηνόν.

—Θὰ τὸν ἐγχειρίσω ἀμέσως εἰς τὴν Μεγαλειότητά της, εἶπεν οὗτος, σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ μοῦ ἀφήσετε τὴν διεύθυνσίν σας διὰ νὰ σᾶς ἐπιστρέψω τὸν τόμον, ὅταν ἡ Βασίλισσα θὰ τὸν ἀναγνῶσῃ.

Ὁ Φίλων ἠρυθρίασε:

—Πλὴν δὲν ἔχω πλὴν ἀνάγκην τοῦ βιβλίου αὐτοῦ· θὰ ἦτο εὐτυχία μου, ἐάνῃ Μεγαλειότης της ἐκράτει αὐτόν.

—“Α, ὄχι, ὄχι, κύριε, ἡ Μεγαλειότης της δὲν θὰ τὸ κάμῃ αὐτὸ ποτέ, εἶπεν ὁ Σουῦτσος, ἄλλως τε λαμβάνει τακτικὰ ὅλα τὰ νέα γαλλικὰ βιβλία ἐκ Παρισίων, καὶ πιθανὸν μετ’ ὀλίγας ἡμέρας νὰ λάβῃ καὶ τὰ ποιήματα. Δόσατε τὴν διεύθυνσίν σας, παρακαλῶ, εἰς τὸν Διαγγελέα.

—Κατοικῶ παρὰ τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους, εἶπεν στραφεὶς πρὸς τὸν Διαγγελέα καὶ ὀνομάζομαι Φίλων Κάροπος.

—Πολὺ καλὰ κύριε ἀπήντησεν οὗτος κρατῶν σημείωσιν· θὰ ἔχετε τὸ βιβλίον σας τὸ ταχύτερον μὲ τὰς εὐχαριστίας τῆς Μεγαλειότητός της.

Ὁ Φίλων, ἐννοήσας πλέον ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐκείνῃ, ὑπεκλίθη πρὸ τῶν αὐλικῶν καὶ ἐξῆλθε.

Μετὰ τινα ὥραν ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του εὔρε τὴν κυρὰ Κάρπαινα ἀναμένουσαν εἰς τὴν θύραν.

—'Εγύρισες παιδάκι μου; ἠρώτησεν ἡ γραῖα μὲ προφανῇ ἀνακούφισιν.

—Καλὲ καὶ πῶς; ἤθελες νὰ μὴ γυρίσω πίσω; ἠρώτησεν οὗτος γελῶν.

—Ξέρω κι' ἐγώ... δὲν ξέρεις τὶ ἔβαζε ὁ νοῦς μου...

—Καὶ τὶ ἔβαζε, μητέρα;

—Νά... ἔβαζε μαθὲς, πῶς μποροῦσαν νὰ σὲ περάσουν καὶ γιὰ τρελλόν...

Ὁ Φίλων ἠρκέσθη νὰ μειδιάσῃ εἰς τοὺς ἀπλοῖκοὺς φόβους τῆς μητρὸς του καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὥσεί ἐπικαλούμενος καὶ πάλιν τὸν ἡδονικὸν ἐκεῖνον δαίμονα, ὅστις εἶχεν ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὸν τὰ παράδοξα τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὄνειρα!...

ΙΧ.

Ἑβδομάς ὁλόκληρος εἶχε παρέλθῃ χωρὶς ὁ Φίλων νὰ λάβῃ ἐκ νέου τὸν τόμον τῶν ποιημάτων ἐπιστρεφόμενον παρὰ τῆς Βασιλίσσης.

Ἡ ἀναμονὴ αὕτη προστιθέμενη εἰς τὴν παράδοξον καὶ ἀκατάσχετον τῆς φαντασίας του διέγερσιν, ὅπως ἀναπαριστᾷ ἐνώπιόν του τὴν ὥραίαν τῆς Βασιλίσσης μορφήν, καθίστατο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τυρανικωτέρα διὰ τὴν ψυχὴν του.

Διαρκῶς ἀφηρημένος καὶ ὀλιγόλογος.

Εἰς τὴν μητέρα του ἀπήντα διὰ μονοσυλλάβων, εἰς δὲ τὴν Φλώραν, ὅσάκις μετέβαινε εἰς τὸν οἶκον τῆς ἣ ἤρχετο ἐκείνη εἰς τὸν ἰδικὸν του, προσεπάθει ν' ἀπαντᾷ διὰ βεβιασμένων φράσεων καὶ ἀορίστων μειδιαμάτων.

Ἐὰν ἠκολούθει τις αὐτὸν ἐξερχόμενον τῆς οἰκίας του, θὰ παρετήρει ὅτι περιορίζετο εἰς τοὺς μεμονωμένους περιπάτους του τὴν μὲν πρωϊαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Πεντέλης, μετὰ μεσημβρίαν δὲ πρὸς τοὺς στύλους τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ τοὺς ἀγροὺς τοῦ Φαλήρου.

Εἰς τὸν ἐλάχιστον ποδοβολητὸν ἵππου ἐστρέφετο ὅπισθεν ταραγμένος, καὶ καθίστατο ὠχρός, ἡ δὲ ἐκ-

φρασις τῆς μορφῆς του μετεβάλλετο εἰς βαθυτάτην μελαγχολίαν ὅτε παρετήρει ὅτι ἀντὶ τῆς Βασιλικῆς συνοδείας ἐπαρουσιάζετο τυχαίως ἀδιάφορος δι' ἑαυτὸν ἱππεύς.

Καὶ ἐπανήρχετο τὴν ἐσπέραν εἰς τὸν οἰκίσκον του μελαγχολικώτερος παρ' ὅσον ἀπήρχετο, παρὰ δὲ τὰς ἐντόνους προτροπὰς τῆς μητρὸς του, μόλις ἔθιγε τὸ τόσον ἐπιμελῶς παρασκευαζόμενον ὑπὸ τῆς γραίας φαγητόν του.

Τέλος ἐπανελθὼν περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡμέρας τινὸς τῆς ἐπομένης ἑβδομάδος εἰς τὸν οἶκον του παρετήρησεν εἰς τὴν θύραν συνάθροισιν γυναικῶν καὶ ἀέργων τινων τῆς συνοικίας, οἱ ὅποιοι ἐφαίνοντο ὥσεί ζητοῦντες πληροφορίας, τὰς ὁποίας παρεῖχεν ἡ Κάρπαινα ἀφειδῶς ρητορεύουσα διὰ χειρονομιῶν ἐπὶ τοῦ ἐφθαρμένου ξυλίνου οὐδοῦ τῆς θύρας.

Ὁ Φίλων συνειθισμένος ἀπὸ τὴν ἀφόρητον περιέργειαν τῶν γειτονισσῶν καὶ τὴν ἐπέμβασιν αὐτῶν εἰς τὰς ὑποθέσεις του μόλις ἀντελήφθη τὴν συνάθροισιν ἐκείνην διετέθη νὰ στραφῇ ἐκ νέου πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ νὰ ἀπομακρυνθῇ.

Ἄλλ' ἡ κραυγὴ τῆς μητρὸς του τὸν διέκοψεν.

—Ἐ! ἔ! Φίλωνα!... Ἐκραξεν αὕτη· ἔλα ἴδω γρήγορα παιδί μου, ποῦ πᾶς. Σοῦ ἴστειλε ἡ Βασίλισσά μας τὰ βιβλία σου!

Ὁ Φίλων ἀνέκοψε τὸ βῆμα εἰς τὴν εἵδησιν ταύτην καὶ ἔσπευσε πρὸς τὸν ὄμιλον τῶν γυναικῶν, αἵτινες παραμερίζουσαι ἀφῆκαν τόπον νὰ διέλθῃ, ἀνακράζουσαι ἐν χορῷ:

—Καὶ σ' ἀνώτερα! καὶ σ' ἀνώτερα!... εἶδες τιμὴ ποῦ σοῦ ἔκανε ἡ βασίλισσά μας! Καὶ σοῦ ἴστειλε κι' ἄλλα βιβλία νὰ διαβάξης.

Ὁ Φίλων, ταραγμένος προφανῶς, ἐχαιρέτισε σιωπηλῶς τὰς γυναῖκας καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ οἰκίσκῳ μετὰ τῆς μητρὸς του.

—'Επέστρεψεν ἡ Βασίλισσα τὸ βιβλίον, μητέρα; ἠρώτησε.

—Καλὲ ποιὸν βιβλίον καὶ κακὸν νὰ μοῦ 'χεις; ἀνέκραξεν ἡ Κάρπαινα. 'Εσὺ τῆς ἔδωκες ἓνα καὶ ἐκείνη σοῦ ἔστειλε μιὰ ἀγκαλιὰ μ' ἓνα χρυσοντυμένον φουστανελλᾶ.

Ὁ Φίλων ἔμεινεν ἔκθαμβος.

—'Εστειλε καὶ ἄλλα; ἠρώτησεν ἀπορῶν.

—Καὶ βέβαια ἔστειλε καὶ ἄλλα,μποροῦσε κοτζάμ Βασίλισσα νὰ στείλῃ πίσω ἓνα βιβλίον καὶ ξερό;

Εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁ Φίλων ὥρμησε εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ ἔρριψε βλέμμα ἐρευνητικὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

Παρὰ τὸν τόμον τῶν ποιημάτων τοῦ Δελαβίνι εὐρίσκοντο πέντε ὀγκῶδεις τόμοι, ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, χρυσοδεμένοι πολυτελῶς δι' ἐρυθροῦ μαροκινοῦ δέρματος καὶ φέροντες ἔξωθεν τὸ βασιλικὸν στέμμα.

Εἰς τὴν θεάν τῶν βιβλίων ἡ μορφή του ἀπήστραψεν ἐξ εὐαρεσκείας, σπεύσας δὲ ἀνέγνωσεν ἀπλήστως τοὺς τίτλους ἐκάστου ἐξ αὐτῶν.

Ἦσαν μία πολύτιμος εἰκονογραφημένη ἐκδοσις τῆς θείας κωμωδίας τοῦ Δάντε, τραγωδίαι τινὲς τοῦ Μεταστασίου καὶ τοῦ Κορνηλίου, καὶ ποιήματα τοῦ Ἀλφρέδου Μυσέ, ἀποτελοῦντα ἑξόχως πολυτελεῖ τόμον καὶ φέροντα ἐπὶ τῆς ἄνω γωνίας τοῦ δερματίνου περικαλύματος τὸ βασιλικὸν ἔμβλημα καὶ κάτωθεν τὸ ὄνομα τῆς Ἀμαλίας γαλλιστί.

Ὁ τόμος οὗτος προσήλκυσε πλειότερον τὴν προσοχὴν του λαβὼν δὲ αὐτὸν ἔκλεισε τὴν θύραν καὶ καθήσας παρὰ τὸ γραφεῖον ἤρχισε νὰ τὸν φυλλομετρή.

Αἴφνης εἰς τὸ περιθώριον σελίδος τινος φερούσης ἄνωθεν τὸν τίτλον «Le saule» παρετήρησεν ἔναντι ὀρισμένων στίχων σημεῖον διὰ μολυβδίδος.

Τὸ βλέμμα του διέτρεξε ταχέως τοὺς στίχους καὶ ἀνέγνωσε :

C' est ces bois, c' est toute la nature

Qui me brise le coeur, et qui me fait mourir!..

Ah Bella! Ma Bella! rien que par la pensée

Tant souffrir! Quelle nuit terrible j' ai passée!

Terrible et douce, amie! écoute, écoute-moi!...

Κατόπιν προσηλώθη ἐπὶ τοῦ τελευταίου στίχου, διέτρεξε διὰ δευτέραν φοράν τὸ χωρίον, τὸ ἐπανέλαβε πολλάκις, κατόπιν δὲ κρατήσας τὴν κεφαλὴν διὰ τῶν χειρῶν, παρεδόθη εἰς βαθεῖαν ρέμβην...

Ὡρα ὁλόκληρος παρῆλθε καὶ ὁ νεανίας ἐξηκολούθει νὰ παραμένῃ οὕτω ἀκίνητος καὶ βυθισμένος εἰς σκέψιν τὴν ὁποίαν οὐδ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ἠδύνατο νὰ καθορίσῃ.

Τέλος ἀόριστον μειδίαμα διεγράφει ἐπὶ τῶν χειλέων του ὥσῃ ἀποτεινόμενον πρὸς φαντασμαγορίαν τινα καὶ τὸ βλέμμα του ἐπανῆλθε καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς σελίδος τοῦ ἀνοικτοῦ βιβλίου.

Αἴφνης ἀνεσκίρτησε.

Ὀλίγον παρὰ κάτω ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ περιθωρίου, ἔναντι ἄλλων στίχων, παρετήρησεν ὅτι εἶχον ἀραχθῇ λέξεις τινες διὰ μολυβδίδος, ἐπὶ τῶν ὁποίων κατόπιν ἐγένετο ἀπόπειρα ἀποσβέσεως διὰ δακτύλου.

Ὁ Φίλων ἐκνυψε καὶ προσεπάθησε νὰ ἀναγνώσῃ ἄλλ' ἢ ἀνάγνωσις ἦτο ἀδύνατος, καθόσον τὸ φῶς τῆς λυχνίας ἤρχιζε βαθμηδὸν νὰ καθίσταται ἀσθενέστερον ἐλλείπει ἐλαίου.

Ἐλαβε ταχέως τὴν παρὰ τὴν λυχνίαν κρεμαμένην

λαβίδα, ἐκαθάρισε τὴν θρυαλλίδα διὰ σπασμωδικῆς κινήσεως τῆς χειρὸς, καὶ ἀνηψώσας τὸ βιβλίον παρ' αὐτήν, ἐπλησίασε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν σελίδα καὶ κατώρθωσε ν' ἀναγνώσῃ τὴν φράσιν ταύτην γεγραμμένην διὰ καλλιγραφικῶν χαρακτῆρων :

« Ah ! c' est vrai ! »

Μετὰ τοῦτο ἀνέγνωσε δι' ἀπλήστου βλέμματος τοὺς ἔναντι τῆς σημειώσεως στίχους.

... c' est ma vie.

Qui dans cet océan se perd comme un ruisseau!...

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν στίχων τούτων ἀφῆκε τὸ βιβλίον νὰ καταπέσῃ θορυβωδῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης, δοθίς δὲ εἰς ἄτακτον ἐν τῷ θαλάμῳ περίπατον ἐψιθύρισεν ἐπανειλημμένως :

— Ναί! πραγματικῶς, εἶναι ἀλήθεια!... ἡ ζωὴ μου χάνεται ὅπως τὸ ρυάκι μέσα στὸν ὠκεανό... Μὰ γιατί τάχα νὰ τόχῃ σημειώσῃ αὐτὸ ἡ Βασιλίτσα;...

Καὶ μετὰ μικρὰν σκέψιν προσέθηκε :

— Ἡ μᾶλλον, γιατί τόσβυσε ἀφοῦ τόγραψε προ-
τήτερα;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἐβασανίσθη ἐπὶ μακρὸν χωρὶς νὰ δυνηθῇ ν' ἀπαντήσῃ...

Ἐν χάος ἐφαίνετο βαθμηδὸν γεννώμενον ἐν τῷ κρανίῳ του, ἐν τῷ ὁποίῳ πᾶσα συγκεκριμένη σκέψις του παρεξέκλινε καὶ ἐχάνετο...

Ἐν δὲ μόνον φωτεινὸν σημεῖον, ἄνευ ὀρισμένης διευθύνσεως διεφαίνετο εἰς τὸ βάθος τοῦ πνευματικοῦ ἐκείνου χάους, ὥς πολικὸς ἀστήρ, πρὸς τὸ ὁποῖον κατηυθύνοντο τὰ ἄτακτα καὶ ὀρμητικὰ τῆς φαντασίας του κύματα.

Ἡ ὥραία μορφή τῆς Βασιλίτσης !

Καὶ ἐξηκολούθει τὸν περίπατόν του ὅτε κατὰ μῆ-

κος καὶ ὅτε κατὰ πλάτος τοῦ θαλαμίσκου, ἄλλοτε ταρασσόμενος πρὸ τῆς ἰδέας του, καὶ ἄλλοτε αἰσθανόμενος αὐτὴν ἀναλυομένην ἔσωτερικῶς εἰς ἓνα χλιαρὸν καὶ γλυκύτατον καταρράκτην, κατερχόμενον ἐκ τοῦ κρανίου ἐμποτίζοντα τὰ ἐντόσθια καὶ ἐλκύοντα τὰ μέλη· ὥς διὰ τοῦ ἡδονικωτέρου δηλητηρίου!...

Τὸ φῶς τῆς λυχνίας εἶχε σχεδὸν σβεσθῇ, ὁ δὲ νεαρὸς ὄνειροπόλος τότε μόνον ἠδυνήθη νὰ τὸ ἐννοήσῃ, ὅτε προσέκρουσεν ἐν τῷ ἡμίφωτι τοῦ θαλάμου ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ γραφείου του.

Ἔστη ἐκεῖ, ἔρριψε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν σβεννύμενον λύχνον καὶ κατόπιν ἔφερεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ βιβλίου... τότε ἡ μορφή του ἐφωτίσθη αἰφνιδίως ἀπὸ μυχίαν σκέψιν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐμειδίασεν ἡδέως.

Διὰ γοργοῦ βήματος μετέβη εἰς τὴν θύραν, καὶ ἔκλεισεν αὐτὴν ἔσωθεν διὰ τοῦ σίγτου διὰ πρώτην φοράν ὥς ἐὰν ἐφοβεῖτο μὴ φωραθῇ ὑπὸ τῆς μητρὸς του ἐν τῇ πραγματοποιήσει τῆς μυχίας ἰδέας του, τῆς ὁποίας προφανῶς ἀνεγνώριζεν ἐν τῇ συνειδήσει του τὸ ἔκτροπον.

Μετὰ τοῦτο ἐπωφελούμενος τῶν τελευταίων ἀναλαμπῶν τῆς θνησκούσης λυχνίας, παρασκεύασε ταχέως τὴν κλίνην του, σπεύσας δὲ παρὰ τὴν τράπεζαν, ἔσβεσε πρῶτον τὸ φῶς ὥσεί ἐφοβεῖτο καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν σκιὰν του, καὶ ἀρπάσας τὸ βιβλίον ἐρρίφθη μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κλίνῃ, σφίγγων αὐτὸ σπασμωδικῶς ἐν τῇ ἀγκάλῃ του....

Ἐὰν ἡ χήρα Κρινὴ Κάρπου εἶχε τὴν πονηρίαν ν' ἀχροασθῇ παρὰ τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος τοῦ μονογεγοῦς υἱοῦ της κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, θὰ ἤκουε πρὸς μεταβολὴν τῆς ἀνησυχίας της εἰς ἀπελπισίαν, φιλήμα-

τα ἀντηχοῦντα ὑποκώφως καὶ θὰ ἐμάντευσεν εὐκόλως
ὅτι ταῦτα ἀπετίθεντο δασιλῶς καὶ μετ' ἐπικινδύνου
μέθης ἐπὶ τοῦ ἀψύχου μαροκινοῦ δέρματος ἐνὸς ἐκ
τῶν βιβλίων τῆς Βασιλείσης!...

X

Ἡ 15 Μαρτίου τοῦ 1840 ὑπῆρξε διὰ τὰς Ἀθήνας ἡμέρα περιεργωτάτων διὰ τὰ καφενεῖα συζητήσεων.

Τὸ Ζαχαροπλαστεῖον τῆς Μαντὰμ Ρομπέρ, τὸ καφενεῖον τῆς Ὠραίας Ἑλλάδος καὶ τὸ ζυθοπωλεῖον τοῦ Πρασίνου Δένδρου παρὰ τὴν Ἱερὰν ὁδόν, ἅτινα ἀπετέλουν τὰ κέντρα τῆς καλλιτέρας τῶν Ἀθηνῶν τάξεως, κατεκλύζοντο ἀπὸ κόσμον, μεταξὺ τοῦ ὁποίου διεκρίνοντο ἀξιωματικοὶ, ἐπιστήμονες καὶ ὑπάλληλοι, ἐκτάκτως συνελθόντες κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπὶ ταῦτό.

Πᾶς τις βλέπων τὴν συνάθροισιν ἐκείνην, μακρόθεν, χωρὶς ν' ἀκούῃ τὰς συζητήσεις αἵτινες διημείβοντο μεταξὺ τοῦ καφὲ καὶ τοῦ σιγάρου ἐκ μέρους τῶν θαμώνων τῶν καφενεύων, ἤθελε νομίσει ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐθνικοῦ τινὸς γεγονότος, τὸ ὁποῖον δικαίως συνεκίνει καὶ συνκέντρωνε τοὺς κατοίκους τοῦ ἄστεως.

Καὶ ἐνῶ οἱ ἐκτὸς τῶν καφενεύων ἐξηκολούθουν νὰ συζητοῦν πεισματωδῶς, οἱ διερχόμενοι ἔξωθεν ἴσταντο παρὰ τὴν θύραν, καὶ ἠκροῶντο, τινὲς δὲ μάλιστα ἐλάμβανον μέρος καὶ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν ἐντὸς κινουντες τὴν χεῖρα πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀνακράζοντες μετὰ πείσματος:

—“Οχι κύριε!... ἡ Ρίττα Μπάσιο εἶναι καλλίτερη ἀπὸ τὴ Ρίτση!...

—Μάλιστα ἔχεις δίκην· καὶ νὰ ἰδῆς ἀπόψε ποῦ εἶνε ἡ εὐεργετικὴ της. Δὲν θὰ μείνῃ στὴν Ἀθήνα κουτσὸ σκυλλὶ ποῦ νὰ μὴ πάῃ· τὰ εἰσιτήρια ἔχουν πουληθῇ σχεδὸν ὅλα.

Ἐνῶ ἀπήγγειλε ταῦτά μεγαλοφώνως καὶ θριαμβευτικῶς ὑπουργικὸς ὑπαλληλίσκος ἔξωθεν τῆς ὑελοφράκτου θύρας τοῦ καφενεῖου τῆς «Ὠραίας Ἑλλάδος», νέος τις φουστανελλοφόρος προσερχόμενος ἐκ τῆς Πλατείας Αἰόλου ἔστη ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ἠρώτησε μετ’ ἀορίστου μειδιάματος:

—Ἡμπορεῖτε νὰ μοῦ εἰπῆτε, κύριε, περὶ τίνος πρόκειται ποῦ γίνεται τόση συζήτησις;

Ὁ ὑπαλληλίσκος καταμέτρησε τὸν φουστανελλοφόρον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν διὰ περιέργου βλέμματος καὶ ἀπήντησε:

—Φαίνεται πῶς δὲν ζῆτε σεῖς στὰς Ἀθήνας, μολονότι νομίζω ὅτι δὲν εἶνε πρώτη φορὰ ποῦ σᾶς βλέπω.

—Λάθος κάμνετε, κύριε, ἐγεννήθην ἐδῶ καὶ εἶμαι Ἀθηναῖος.

—Περίεργον! δὲν γνωρίζετε ὅτι ἐδῶ ὑπάρχει τὸ θέατρον τοῦ Μπούκουρα; εἰς τὸ ὁποῖον παίζει τὸ Ἰταλικὸν μελόδραμα.

—Δὲν μοῦ ἐδόθη ἀνάγκη νὰ τὸ μάθω.

—Ἀχ φίλε μου, χάνετε πολὺ. Ἐὰν ἀκούατε μιὰ φορὰ μόνον τὴν κυρίαν Ρίττα νὰ τραγουδῇ, θ’ ἀντηχοῦσε στ’ αὐτιά σας ἡ φωνή της κ’ ἑκατὸ χρόνια ἂν περνοῦσαν.

—Καὶ δὲν μοῦ λέτε σᾶς παρακαλῶ, τί πρόκειται νὰ γίνῃ ἀπόψε ποῦ συζητεῖτε ἔτσι ἐδῶ;

—Περίεργον πράγμα! ἐπανέλαβεν ὁ ὑπάλληλος· νὰ εἰσθε Ἀθηναῖος καὶ νέος μάλιστα ὅπως σεῖς, καὶ νὰ μὴ γνωρίζητε ὅτι ἡ κυρία Ρίττα Μπάσσο δίδει ἀπόψε τὴν εὐεργετικὴν τῆς παράστασιν μὲ τὴν Νόρμαν.

Ὁ φουστανελλοφόρος ἐφάνη σκεπτικὸς πρὸς στιγμὴν καὶ ἠρώτησε:

—Πηγαίνουν καὶ οἱ βασιλεῖς εἰς τὰς παραστάσεις αὐτάς.

—ὦ, βέβαια, ἐφλυάρισεν ὁ ὑπαλληλίσκος· ὁ βασιλεὺς νυστάζει μόνον ὅταν τραγουδῇ ἡ κυρία Νίτση, τὴν ὁποίαν ἐξυμνεῖ ὁ κύριος ἐκεῖ μέσα. Ἄλλ' ὅταν ἀνοίγῃ τὸ στόμα τῆς ἡ κυρία Ρίττα ὁ βασιλεὺς εἶναι ὅλος αὐτιά· μόνον ἡ βασίλισσα ἀκούει καὶ τὰς δύο μὲ προσοχήν· ἀλλὰ μόνον τὴ Ρίττα χειροκροτεῖ τῆς περυσσότερες φορές...

—Πηγαίνει καὶ ἡ Βασίλισσα; ἠρώτησεν ὁ φούστανελλοφόρος ὠχριοῶν.

—Καὶ βέβαια πηγαίνει· πῶς θὰ πάῃ ὁ βασιλεὺς χωρὶς τὴν βασίλισσα; Ἀπόψε θὰ εἶναι ὅλη ἡ Ἀθήνα. Πιένα... πιένα... Ἐπανέλαβεν ὁ ὑπάλληλος θριαμβευτικῶς, καὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀκουσθῇ ἀπὸ τοὺς ἐντὸς τοῦ καφενεῖου ἀντιπάλους του.

Ὁ νέος ἠτοιμάσθη ν' ἀποχωρήσῃ, ὅτε ὁ ὑπαλληλίσκος, τείνων πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα ἔλαβε τὴν ἰδικὴν του καὶ τὸν ἠρώτησε:

—Λοιπὸν θὰ πᾶτε.

—Μά, ἐλπίζω.

—Ἄ, νὰ μὴ λείψητε! ἡ Ρίττα εἶναι μεγάλη καλλιτέχνης... Σᾶς συμβουλεύω μάλιστα νὰ φροντίσητε νὰ πάρετε εἰσιτήριον ἀπὸ τῶρα, διότι τὸ βράδυ δὲν πιστεύω νὰ βρῆτε, ἢ κι' ἂν βρῆτε θὰ τὸ πληρώσητε διπλά. Ξεύρεσε τὶ τρομερὸς κερδοσκόπος εἶναι αὐτὸς

ὁ Σανσώνης;

—Ποιὸς Σανσώνης; ἠρώτησεν ὁ φουστανελλοφόρος.

—Ἀχ, φίλε μου! ἔκαμεν ὁ ὑπαλληλίσκος· μὰ σεῖς δὲν ἔχετε ιδέαν ἀπὸ θεάτρον. Δὲν ἐπήγατε ἄλλην φορὰν;

—Εἰς τὸ ἰταλικὸν ὄχι· εἰς τὸ ἐλληνικὸν ἐπῆγα καὶ ἤκουσα τὴν τραγωδίαν ὁ «Ἀριστόδημος.»

—Τὶ «Ἀριστόδημος» καὶ κολοκύθια μὲ τὴ ρήγανι! Ὁ Σανσώνης λοιπὸν εἶναι ὁ ἐνοικιαστὴς τοῦ θεάτρου Μπούκουρα, καὶ τὸν ξεύρει ὅλη ἡ Ἀθήνα. Σᾶς συνιστῶ λοιπὸν νὰ πᾶτε νὰ πάρετε εἰσιτήριον, διότι τὸ βράδυ θὰ σᾶς τὸ πωλήσῃ δέκα δραχμᾶς.

—Καὶ τώρα πόσα ἔχει τὸ εἰσιτήριον;

—Ἄ, τώρα ἔχει πέντε δραχμᾶς μόνον καὶ πολὺ πίσω· τὴν ὥραν τῆς παραστάσεως, ξεύρω κι' ἐγώ· μπορεῖ νὰ ἔχῃ καὶ πενήντα. Νά, ἐξηκολούθησεν ὁ θαυμαστὴς τῆς Ρίττα Μπάσσο, ἐξάγων ἐκ τοῦ θυλακίου τῆς μακρᾶς καὶ στενῆς ρεδιγκότας του τεμάχιον κιτρίνου καὶ ἐντύπου χάρτου ἐγὼ ἐφρόντισα ἀπὸ χθὲς καὶ τὸ ἐπῆρα. Καὶ αὐτοὶ ἐκεῖ οἱ κύριοι ποῦ θέλουν νὰ εἰποῦν πῶς ἡ Ρίτση εἶναι καλητέρα ἀπὸ τὴν Ρίττα, τὸ ἔχουν πάρῃ τὸ εἰσιτήριόν τους ἀπὸ προχθὲς. Ἀπόψε θὰ τὴν χειροκροτήσουν θέλουν δὲν θέλουν· καὶ μποροῦν νὰ κάμουν ἀλληῶς; ἀφοῦ χειροκροτεῖ μιὰ βασίλισσα, μπορεῖ νὰ μὴ χειροκροτήσουν αὐτοί;

—Ὡστε πηγαίνουν καὶ οἱ βασιλεῖς τακτικά; ἐπανέλαβεν ὁ νεανίας.

—Δὲν λείπουν βραδεῖά. Ὡστε θὰ πᾶτε, αἱ;... Καὶ δὲν μοῦ λέτε: θὰ κάμετε κανένα δῶρον στὴν κυρία Ρίττα;

—Δῶρον ἐγώ;.. Τὶ δῶρον...

—Ἄ, δὲν ξεύρετε φαίνεται ὅτι στὰς εὐεργετικὰς

ὑπάρχει ἓνας δίσκος στὴν πόρτα τοῦ θεάτρου, καὶ καθένας ρίχνει ὅ,τι θέλει. Νά, ἐγὼ λόγου χάριν θὰ τῆς χαρίσω αὐτὸ τὸ δαχτυλιδάκι.

Καὶ ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ γελέκου του μικρὸν δακτύλιον τυλιγμένον διὰ σιγαροχάρτου ἐπέδειξεν αὐτὸ εἰς τὸν ἄγνωστον συνομιλητὴν του προσθέσας.

—Αὐτὸ τὸ διαμαντάκι ποὺ βλέπεις ἐδῶ μὲ χίλια βάσανα τὸ ξεκόλλησα ἀπὸ τὴν μητέρα μου γιὰ νὰ τὸ δώσω νὰ τὸ βάλουν ἐδῶ πάνω.

—Μπα! καὶ θὰ τὸ χαρίσετε αὐτὸ στὴ θεατρίνα; ἠρώτησεν ὁ φουστανελλοφόρος νεανίας μὲ καταφανῆ ἀπορίαν.

Ὁ ὑπαλληλίσκος ἀνεκάγχασε σαρκαστικῶς.

—Καὶ βέβαια αὐτὸ εἶναι ἐλάχιστον μπροστὰ σ' ἐκεῖνα ποῦ θὰ τῆς χαρίσουν οἱ ἄλλοι... Κυττάχτε λοιπὸν καὶ σεῖς ἂν βρίσκεται κανένα χρυσαφικὸ τῆς μητέρας σας νὰ τὸ πάρετε μὲ τρόπο καὶ νὰ τὸ προσφέρετε στὴν κυρία Ρίττα ποῦ θὰ στέκεται στὴν πόρτα μὲ τὸ δίσκο, ἔτσι γιὰ τὸ πεῖσμα τῶν θιγυμαστῶν τῆς Ρίτση, νὰ τοὺς κάνουμε νὰ σκάσουν.

Καὶ τείνων ἐκ δευτέρου τὴν χεῖρα πρὸς τὸν νεανίαν ὁ ἐνθουσιώδης ὑπαλληλίσκος, προσέθηκε χαριέντως:

—Καὶ τώρα ἀφοῦ ἔτυχε νὰ σὲ πάρω μὲ τὸ κόμμα μας ἄς μὴ μείνει ἡ γνωριμία μας ὥς ἐδῶ. Ἐγὼ ὀνομάζομαι Ἀριστείδης Καρυοφύλλης. Καὶ σεῖς;

—Φίλων Κάρπος.

—Εἰσθε ὑπάλληλος;

—Ὅχι· εἶμαι διδάσκαλος τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης.

—Ὅχι δά, ἔκαμεν εἰρωνικῶς ὁ Καρυοφύλλης, κα-

ταμετρῶν ἐκ νέου τὸν νεανίαν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.

Ὁ Φίλων ἔδειξε καταφανῇ δυσαρέσκειαν ἐπὶ τῇ ἀμφιβολίᾳ ταύτῃ.

— Δὲν ὑπάρχει λόγος κύριε, νὲ σᾶς γελάσω, εἶπε μετὰ σοβαρότητος.

— Ἄ, ὄχι, ὄχι... δὲν λέγω αὐτό... ἀλλὰ πάλιν νὰ διδάσχετε ἰταλικά καὶ νὰ μὴ ἀκολουθῆτε τὸ ἰταλικὸν μελόδραμα, αὐτὸ εἶναι ἔγκλημα, κύριε, σᾶς βεβαίῳ· τότε τί νὰ ποῦμε ἡμεῖς οἱ καϋμένοι, ποὺ πηγαίνομε καὶ ἀκούομε μουσικὴν μόνον, χωρὶς νὰ καταλαμβάνομεν καὶ τί λέγουν; Ἄ, φίλε μου κύριε Κάρπε, ἐγὼ δὲν εἶμαι πλούσιος, ἀλλὰ τώρα ποῦ ἐγνωρίσθημεν, θὰ σᾶς παρακαλέσω, χωρὶς νὰ ἔχετε μεγάλας ἀξιώσεις ἀμοιβῆς, νὰ μοῦ δώσητε μερικὰ μαθήματα τῆς ἰταλικῆς γλώσσης ἐλπίζω μὲ εἰκοσιπέντε δραχμὰς τὸν μῆνα, ὅτι δὲν θὰ μοῦ ἀρνηθῆτε αὐτὴν τὴν χάριν.

— Εὐχαρίστως, κύριε Καρυοφύλλη, εἶπεν ὁ Φίλων, δραττόμενος εὐχαρίστως τῆς εὐκαιρίας ν' αὐξήσῃ τὰ ἐκ τῶν παραδόσεων εἰσοδήματά του.

— Ποῦ κατοικεῖτε νὰ σᾶς εἰδοποιήσω;

— Εἰς τὸ Φανάρι τοῦ Διογένους ὅπου ἐρωτήσετε θὰ σᾶς δείξουν τὸ σπίτι μου.

— Ὡραῖα, σᾶς εὐχαριστῶ. Χαίρω πολὺ ποῦ ἐγνωρίσθημεν· ἀπόψε θὰ σᾶς ἰδῶ εἰς τὸ θέατρον καὶ τὰ ξαναλέμε εἰς τὰ διαλείμματα. Χαίρετε.

Ὁ ἐνθουσιώδης Καρυοφύλλης ἔθλιψε καὶ διὰ τρίτην φορὰν τὴν χεῖρα τοῦ Φίλωνος, μετὰ τοῦτο δὲ κύψας πρὸς τὴν θύραν τοῦ καφενεῖου τῆς Ὡραίας Ἐλλάδος ἐνθα συνεζήτουν μετὰ πείσματος ἐξ ἀντιθέτων τραπεζῶν οἱ θαυμασταὶ τῆς Ρίττας καὶ τῆς Ρίτση, ἀνέκραξε μετὰ πείσματος. κτυπῶν τὸν γρόνθον τῆς

μιᾶς χειρὸς ἐπὶ τῆς παλάμης τῆς ἐτέρας:

—Ρίτα!... Ρίτα!... Ρίτα!...

—Ρίτση! Ρίτση! ἀπήντησαν οἱ ἐντὸς ἄεργοι κτυπῶντες τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ξυλίνων τραπεζῶν, ὥστε νὰ κάμουν νὰ χοροπηδήσουν ἐπ' αὐτῶν θορυβωδῶς τὰ ποτήρια καὶ τὰ κύπελλα τοῦ καφέ, ὡς ὀρχήστρα συνοδεύουσα τὰς κραυγὰς των.

Ὁ Καρνοφύλλης κατόπιν τοῦ συννηήματος τούτου τῶν ἐπευφημιῶν, τὸ ὁποῖον ἔδωκε, ἀπῆλθε ταχέως, ἐνῶ τὸ πλῆθος τῶν διαβατῶν, ἱστάμενον παρὰ τὴν θύραν τοῦ καφενεῖου μετὰ περιεργείας πρὸς στιγμὴν, ἐξηκολούθει ἐκ νέου τὸν δρόμον του, ἀποφέρον ὡς ἡχὼ τὰ ὀνόματα τῶν δύο ἰταλίδων αἰοιδῶν, χωρὶς ν' ἀκούσῃ καὶ τὴν φωνὴν των.

Ὁ Φίλων ἀπομακρυνθεὶς ἐκ τοῦ καφενεῖου, ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν Αἰόλου πρὸς τὸ Ζαχαραπλαστεῖον τῆς Μαντὰμ Ρομπέρ, ἀποφασισμένος νὰ μὴ φεισθῇ τοῦ τιμήματος τοῦ εἰσιτηρίου διὰ τὴν τόσον θορυβωδῶς προαγγελλομένην θεατρικὴν παράστασιν τῆς ἑσπέρας.

Μετά τινα ὥραν, διελθὼν διὰ τῶν στενωπῶν τῆς συνοικίας Ψυρρῇ ἔφθασε πρὸ τοῦ θεάτρου τοῦ Μπούκουρα καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ θυρίδιον τῶν εἰσιτηρίων.

Ὁ περίφημος διὰ τὰς θεατρικὰς ἐπιχειρήσεις του θεατρῶνης Σανσώνης, ἐκάθητο ἔξωθεν ἀπολαμβάνων τὸ θάλλπος τοῦ ἡλίου τῆς ἀνοίξεως, καὶ ροφῶν μακαρίως τὸν καφέν του, ἐνῶ ἔσωθεν ἠκούετο ἡ μουσικὴ τῶν προγυμναζομένων εἰς τὴν Νόρμαν ἡθοποιῶν.

Ὁ Φίλων, ἀντιληφθεὶς ὅτι παρὰ τὴν θύραν τοῦ θεάτρου καθήμενος οὕτω ἦτο ὁ δυνάμενος νὰ πα-

ράσχη τὸ εἰσιτήριοιον ὅπερ ἐζήτη, ἀπετάνθη πρὸς αὐτὸν καὶ ἠρώτησε:

—Ποῖος πωλεῖ εἰσιτήρια ἐδῶ διὰ τὴν παράστασιν;

—'Εγὼ κύριε, ἀπήντησεν ὁ Σανσώνης διὰ τῆς ξενικῆς προφορᾶς του,

Εἴσθε ὁ κ. Σανσώνης;

—Μάλιστα κύριε.

Ὁ Φίλων ἐννοήσας ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ θεατρῶνου καὶ ἐκ τῆς προφορᾶς αὐτοῦ ὅτι ἦτο Ἰταλὸς, ἀπέτεινεν εἰς αὐτὸν τὸν λόγον Ἰταλιστί.

—Θὰ ἡμποροῦσα νὰ ἔχω ἓνα καλὸ εἰσιτήριο δι' ἀπόψε; ἠρώτησεν.

Ὁ Σανσώνης μὴ δυνάμενος νὰ μαντεύσῃ ὅτι ἓνας φουστανελλοφόρος νεανίας ἠδύνατο νὰ γνωρίζῃ τόσον καλῶς τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, ἀφῆκε τὸ κύπελλον τοῦ καφέ, τὸ ὁποῖον ἔφερε νωχελῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὰ χεῖλη του, καὶ ἠγέρθη ὡς ἀπὸ ἐλατηρίου.

—Ὁμιλεῖτε σεῖς, Ἀθηναῖος καὶ μὲ φουστανέλλες τόσον καλὰ τὰ Ἰταλικά; ἠρώτησεν ἑκπληκτος.

Ὁ Φίλων ἐμειδίασε.

—'Α; μὰ φίλε μου, εἶπεν ὁ Ἰταλὸς θλίβων ἐνθουσιωδῶς τὴν χεῖρα τοῦ νέου, αὐτὸ τὸ θαῦμα δὲν τὸ περιμένα. Καὶ τί ἐπαγγέλεσθε;

—Διδάσκω γαλλικὰ καὶ ἰταλικά, ἀπήντησεν ὁ Φίλων.

—Διδάσκετε ἰταλικά; ὦ εὖγε!... εὐχαριστῶ!... εὐχαριστῶ!... ἐὰν ἦσαν ἑκατὸν ἄνθρωποι σὰν ἐσᾶς στὰς Ἀθήνας ἐμεῖς οἱ ἰταλοὶ θὰ εἴμεθα ὡσὰν εἰς τὴν πατρίδα μας. Καὶ εἰς τί ἀγαπᾶτε νὰ σᾶς δουλεύσῃ;

—'Απόψε εἶναι ἡ εὐεργετικὴ τῆς κ. Ρίττα Μπάσσο.

—“Α, μάλιστα, ἔκραξεν ἐνθουσιωδῶς ὁ Σανσώνης. Ἡ κυρία Ρίττα εἶναι μία γκράντ ἀρίστα. γκράντ ἀρίστα!... Δὲν τὴν ἔχετε ἀκούσῃ;

—“Ὅχι· δὲν μοῦ ἔμεινε καιρὸς ἀπὸ τὰς μελέτας μου... ἔπειτα μανθάνουν τόσοι ὀλίγοι ξένες γλώσσες ἐδῶ, ὥστε δὲν περισσεύουν πολλὰ χρήματα.

— Δίκαιον ἔχετε, ἔκαμεν ὁ θεατρῶνης, κινῶν ἀπελπιστικῶς τὴν κεφαλὴν, μιζέρια, μιζέρια!... Καὶ θέλετε λοιπὸν εἰσιτήριο;

—“Εὰν εἴχατε... τὸ πληρώνω ὅσα θέλετε, ἀλλὰ νὰ εἶναι πολὺ ἐμπρός...

•Ὁ Σανσώνη χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλην λέξιν, εἰσῆλθε ταχέως εἰς τὸν θαλαμῖσκον τοῦ εἰσιτηριοπώλου, μετὰ στιγμὴν δὲ ἐξῆλθε κρατῶν εἰς χεῖρας του θριαμβευτικῶς ἓνα εἰσιτήριο.

—“Ὅριστε, εἶπε· εἶναι εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τῶν καθισμάτων ἀπέναντι ἀπὸ τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον· ἐπειδὴ ξέρω πῶς σεῖς οἱ Ἕλληνες ἀγαπᾶτε πολὺ τοὺς βασιλεῖς σας σᾶς δίδω αὐτὴν τὴν θέσιν κι’ ἀπ’ αὐτὴν θὰ μπορεῖτε νὰ τοὺς βλέπετε διαρκῶς.

—Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, κύριε, εἶπεν ὁ Φίλων ζωηρῶς, λαμβάνων τὸ εἰσιτήριο, πόσο κάμνει;

—Τίποτε, ἀπήντησεν ὁ ἱταλός, ἀνακινῶν ἀρνητικῶς τὴν κεφαλὴν.

•Ὁ Φίλων ἔμεινε ἔκπληκτος.

—Πῶς τίποτε; αὐτὸ θὰ τὸ εἴχατε φυλάξῃ διὰ νὰ τό πουλήσῃτε σὲ ἄλλον.

—“Α, μάλιστα· τὸ εἶχα φυλάξῃ κατὰ παραγγελίαν τοῦ ὑποπροξένου τῆς Ἰσπανίας εἰς τὸν Πειραιᾶ, τοῦ Δὸν Μόγια, ὁ ὁποῖος θὰ τὸ ἐπλήρωνε καὶ πολὺ ἀκριβὰ μάλιστα, ἀλλὰ δὲν πειράζει, θὰ τὸν πάρῃ εἰς τὸ θεωρεῖον του ὁ γραμματεὺς τῆς πρεσβείας κ. Σοράλ.

διότι ἡ κυρία του ἐπῆγε εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ εἶναι μοναχός του, τώρα, μαζὺ μὲ τὸν πρέσβυν τὸν κ. ἱππό-
την Μουτάλβον.

— Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ σᾶς ζημιώσω, κύριε, ἐπέμεινεν ὁ Φίλων, περιστρέφων μετὰ στενοχωρίας τὸ εἰσιτήριοιον μεταξὺ τῶν δακτύλων του, ὥς ἀπηγορευμέ-
νον καρπόν.

— Κύριέ μου, εἶπεν ὁ Σανσώνης ἐνθουσιωδῶς καὶ τύπτων μετ' οἰκειότητος τὴν ὠμοπλάτην τοῦ νεανίου μοῦ φαίνεται ὅτι εἴσθε καὶ συμπατριώτης μου. Σᾶς παρακαλῶ μάλιστα ὅταν ἀγαπᾶτε νὰ περάσετε τὴν βραδυά σας, ἐφ' ὅσον ἔχω ἀκόμη τὸ θέατρον ἐγώ, νὰ ἔρχεσθε ἀπὸ τὸ πρωῒ νὰ μὲ εἰδοποιῆτε διὰ νὰ σᾶς φυλάττω πάντοτε τὸ ἴδιο κάθισμα. Καὶ μάλιστα ἂν ἤξευρα ὅτι αὐτὸ δὲν θὰ σᾶς ἐμπόδιζε ἀπὸ τὰς μελέ-
τας σας...

— Τὶ ἐπιθυμεῖτε; ἠρώτησε φιλοφρόνως ὁ Φίλων.

— Θὰ σᾶς παρακλοῦσα, ἀγαπητέ μου κύριε, ὅταν σᾶς μένη καιρὸς νὰ περνατε νὰ παίρνωμεν ἓνα καφέ μαζύ. Μ' εὐρίσκεται πάντοτε ἐδῶ, ἢ μέσα εἰς τὸ θέα-
τρον, ὅπου ἔχω καὶ τὴν κατοικίαν μου. Ἔτσι θὰ γνω-
ρισθεῖτε καὶ μὲ τῆς ἀρτίστας, ποὺ δὲν εἶνε εὐκόλον
πρᾶγμα δι' ὅλους.

— ὦ εὐχαριστῶ πολὺν, ἀπήντησε ὁ Φίλων.

Καὶ θλίψας τὴν χεῖρα τοῦ θεατρώνου ἔλαβε τὸ εἰ-
σιτήριοιον καὶ ἀπῆλθε, μὴ ἀναμένων τὴν ὥραν τῆς πα-
ραστάσεως, περὶ τῆς ὁποίας πρό τινος ὥρας δὲν εἶχε
τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν.

XI

Περί τὴν 9 τῆς ἑσπέρας τὸ θέατρον Μπούκουρα ὅπερ εὐρίσκετο τότε ἐκτὸς τῆς πόλεως σχεδόν, μεσολαβοῦν μεταξὺ τῆς συνοικίας Ψυρρῇ καὶ τῶν παρὰ τὴν ὁδὸν Πειραιῶς νέων οἰκιῶν, ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ πλήθους πολλοῦ, ἀναμένοντος σειρὰν εἰσόδου.

Τὸ θυρίδιον τῆς πωλήσεως τῶν εἰσιτηρίων εἶχε κλεισθῇ, μὴ ὑπάρχοντος πλέον εἰσιτηρίου πρὸς πώλησιν, εἷς δὲ ὑψηλόσωμος καὶ ρωμαλέος ἀστυνομικὸς κλητῆρ, μὲ μακρὸν γένειον καὶ φέσιον προκλητικῶς ἀποκλίνον πρὸς τὴν δεξιὰν παρειάν, ἴστατο ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Ὁ κλητῆρ ἐκεῖνος ἄφινε νὰ διαφαίνεται μέσῳ τῶν ἀμφιβόλου λευκότητος πτυχῶν τῆς φουστανέλλας τοῦ μικροῦ κύλινδρος ἐκ ξύλου περιτυλιγμένος διὰ ταινιῶν λευκῶν καὶ κυανῶν, καὶ φέρων ἄνωθεν, κατὰ τὸ πνεῦμα ἐλικοειδοῦς φορᾶς τῶν ταινιῶν, τὰς λέξεις, «**Η ΙΣΧΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ**».

Ἡ τοποθέτησις τοῦ ἀστυνομικοῦ κλητῆρος εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην ἦτο κατ' ἐξοχὴν ἀναγκαία, καθ' ὅσον ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸ κύμα τοῦ πλήθους ἐξέσπα κατὰ τοῦ θυριδίου, πρὸς ζήτησιν εἰσιτηρίου διὰ τὴν παράστασιν, ἀνεκόπτετο δὲ ἐκάστοτε τὸ κύμα

τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς «Ἰσχύος τοῦ Νόμου» ἀπαγγέλλοντος μονοτόνως καὶ δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς.

—Ποῦ πάτε, κύριοι!... εἰσιτήρια δὲν ἔχει πειά... ὅσοι πῆραν... καὶ τοῦ χρόνου!...

Καὶ προσέθετεν ὁ κλητὴρ χαριέντως:

—Μὴ στενοχωρεῖσθε· αὐριο θὰ κάνῃ τὴν εὐεργετική της ἡ κυρία Ρίτση καὶ ἔρχεσθε σ' αὐτήν.

—Μὰ ἐμεῖς θέλουμε τὴν κυρία Μπάσσο! ὠρύετο τὸ ἄνευ εἰσιτηρίου πλῆθος.

—Ἔ, τὶ νὰ σᾶς κάνω;... Τοῦ χρόνου!... τραβάτε τώρα γιατί θᾶρθουν οἱ Βασιλεῖς.

Εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιχείρημα τοῦ κλητῆρος, τὸ πλῆθος ἀπῆρχετο βαθμηδὸν λύον τὴν πολιορκίαν ἐνῶ ταῦτοχρόνως οἱ εὐτυχέστεροι ἀνήρχοντο τὰς διπλᾶς ἐξωτερικὰς τοῦ θεάτρου κλίμακας καὶ εἰσῆρχοντο εἰς τὸν μικρὸν διάδρομον, τὸν ὀδηγοῦντα πρὸς τὴν αἴθουσαν.

Εἰς τὴν τελευταίαν θύραν, μεταξὺ διαδρόμου καὶ αἰθούσης, δεξιόθεν, ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης εὗρίσκετο τοποθετημένον ἀργυροῦν πολύφωτον κηροπήγιον, κάτωθεν αὐτοῦ μέγας ἀργυροῦς δίσκος καὶ ἔμπροσθεν τοῦ ἀπαστράπτοντος αὐτοῦ συνόλου ἴστατο ὀρθία μία κυρία φέρουσα πολυτελῆ ἐνδυμασίαν τῆς ἐποχῆς καὶ διανέμουσα χαριέντα μειδιάματα καὶ κλίσεις φιλόφρονας τῆς κεφαλῆς πρὸς πάντα διερχόμενον, συνοδευόμενας ἀπὸ ἓνα «γκράσια», προφερόμενον κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ διαφαίνεται ἐλευθέρως μία λευκὴ σειρὰ κανονικῶν ὀδόντων μέσῳ τῶν ἐρυθρῶν χειλέων της.

Ἦτο ἡ εὐεργετουμένη ὑψίφωνος κυρία Ρίττα Μπάσσο.

Ἐκαστος τῶν εἰσερχομένων ἴστατο πρὸ τοῦ δίσκου ἐπιδεικτικῶς, ἀναλόγως τῆς ἀξίας τῆς προσφορᾶς του καὶ ἔρριπτεν ἐπὶ τοῦ ἀργυροῦ δίσκου τὸ δῶρον του ἀφοῦ δὲ ἐλάμβανεν ὥς ἀντιστάθμισα αὐτοῦ ἀνάλογον μειδιάμα καὶ μία ἀναλόγου τονισμοῦ «γκράτσια», εἰσήρχετο εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ ἐλάμβανε τὴν θέσιν του.

Μεταξὺ τῶν εἰσερχομένων τοιουτοτρόπως ἡδύνατό τις νὰ διακρίνη τοὺς κομψοὺς τῆς ἐποχῆς φέροντας ρεδιγκότας, στενῶς ἐφηρμοσμένας εἰς τὸ σῶμα, περὶ τὴν ὀσφύν, καὶ διηκούσας μέχρι τῶν κνημῶν, στενὰ πανταλόνια καταπίπτοντα εἰς πολλαπλᾶς πτυχὰς ἐπὶ τῶν ὑποδημάτων, φερόντων ὑψηλὰ πέλματα μέχρις ὕψους τριῶν ἕως τεσσάρων δακτύλων.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἀρκετὰ σεβαστὸν ἀριθμὸν μεταξὺ τῶν θιασωτῶν τοῦ ἰταλικοῦ θεάτρου ἀπετέλουν καὶ οἱ φουστανελλοφόροι, πάσης ἡλικίας καὶ τάξεως, ἰδίᾳ δὲ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἡδύναντο νὰ ἐπιδείξωσιν μίαν χρυσὴν φέρμελιν καὶ ζευγὸς βελγυδίνων τουζουλουκίων μὲ παχεῖς μεταξίνους κροσσοὺς πρὸς τὸ ἔξωθεν ἐκάστης κνήμης, καὶ μὲ ἐρυθρὰ πέδιλα, διαφαινόμενα δειλῶς κατὰ τὰ ἄκρα αὐτῶν κάτωθεν τῆς προεξοχῆς τοῦ τουζουλουκίου.

Οὕτως ὁ ἀργυροῦς δίσκος τῆς Ρίττας Μπάσσο, ἐπληροῦτο βαθμηδὸν ὑπὸ ἀπαστραπτόντων κοσμημάτων, ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν, βραχιολίων, ἐνωτίων, ἀλύσεων ὥρολογίου, δακτυλιδίων καὶ ὥρολογίων· τὰ τελευταῖα ταῦτα ἀπετίθεντο παρὰ τῶν θαυμαστῶν τῆς αἰδοῦ μετ' ἐξαιρετικῆς προσοχῆς ἐπὶ τοῦ δίσκου, καθόσον ἀπετέλουν τότε πολῦτιμον ἀπόκτημα.

Καὶ ἐξηκολούθησεν ἡ ἀτελείωτος παρέλασις τῶν θιασωτῶν τοῦ ἰταλικοῦ θεάτρου καὶ τοῦ κόμματος τῆς

Ρίττα ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν, ὅτε ὁ Σανσώνης, ἐλθὼν πλησίον αὐτῆς ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς παρὰ τὸ οὐς της.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ ἀοιδὸς περισυνέλεξεν εἰς σωρὸν ἐπὶ τοῦ δίσκου τὰ δωρηθέντα κοσμήματα καὶ τινὰ χρυσᾶ νομίσματα, τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων εἶχον ριφθῆ παρὰ τῶν πρακτικωτέρων θαυμαστῶν της, καὶ λαβοῦσα ἡ ἰδία τὸν δίσκον πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ, ὅτε ὀπισθεν φωνὴ παλλομένη ἐκ τῆς συγκινήσεως, τὴν ἔκαμεν νὰ στραφῇ πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ θεάτρου.

Εἰς νεαρὸς κύριος, φέρων μακρὰν ρεδιγκόταν, ἐκίνει τὴν χεῖρα εἰς τὸ κενὸν, καὶ ἔσπευδε πρὸς αὐτὴν διὰ ταχέως βήματος.

— Σιονιόρα Ρίττα!... Σιονιόρα Ρίττα!... ἔκραξεν ὁ εἰσελθὼν, προχωρῶν πρὸς αὐτήν.

Καὶ πλησιάσας ὑπεκλίθη ἑδαφιαίως καὶ ἔρριπεν ἐντὸς τοῦ δίσκου χρυσοῦν δακτυλίδιον φέρον ἄνωθεν ἀπαστράπτοντα ἀδάμαντα.

Ἦτο ὁ κραυγάζων τὴν πρωτὴν ἔξωθεν τοῦ καφε-νείου τῆς «Ὡραίας Ἑλλάδος» ὑπουργικὸς ὑπάλληλος Καρυοφύλλης!

Ἡ Ρίττα, ἀνταπέδωκεν εἰς τὸν θαυμαστήν της χαρίεν μειδίαμα καὶ τοῦ ἔστρεψε τὰ νῶτα, ἀπερχομένη ταχέως πρὸς τὴν σκηνὴν, οὗτος δὲ ἐστράφη γύρωθεν καὶ περιέφερεν ὑπερήφανον βλέμμα ὥς νὰ ἤθελε νὰ καταμετρούσῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς γενναϊοδωρίας του τὸν ἀριθμὸν τῶν ταπεινῶν θεατῶν, οἱ ὅποιοι ὑπῆρξαν μάρτυρες ταύτης.

Αἴφνης ὁ ὀφθαλμὸς του ἐσταμάτησεν ἐπὶ νεαροῦ φούστανελλοφόρου, εἰσερχομένου κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην διὰ βήματος δειλοῦ καὶ προχωροῦντος πρὸς

τὴν ἐσωτερικὴν εἴσοδον.

—Ἔ, ἔ! ἀνέκραξε διευθυνόμενος πρὸς αὐτόν. Φαίνεται ὅτι εἶσαι πολὺ ἀτυχής, κύριε Κάρπο. Μόλις ἐπατοῦσες σὺ τὸ πόδι σου εἰς τὴν θύραν, ἡ Ρίττα ἔφευγε..., Ἄλλ' ἐγὼ τὴν ἐπρόφθασα καὶ εἰς μίαν στιγμὴν μάλιστα ὅπου εἶδε καλὰ τὸ ὥραϊον δακτυλιδάκι ποῦ τῆς ἐχάρισα... Γιατὶ πρέπει νὰ ἡξεύρετε πῶς ὅταν πίπτουν σωρηδὸν τὰ δῶρα στὸν δίσκον, δὲν μπορεῖ νὰ διακρίνη τοὺς δωρητὰς, ἐνῶ ἐμένα μὲ διέκρινε πολὺ καλά... Μάλιστα εἶμαι βέβαιος πῶς τὸ δακτυλιδάκι μου θὰ τὸ φορέσῃ ἀπόψε εἰς τὴν παράστασι. Στοιχηματίζω ὅ,τι θέλετε. Καὶ σεῖς τὶ ἐσκοπεύατε νὰ τῆς δώσετε;

—Ἐγώ; τίποτα, ἀπήντησεν ὁ Φίλων.

—Ἄ, ἄσχημα, πολὺ ἄσχημα ἐκάματε· ἕνας καθηγητὴς τῆς ἰταλικῆς ἔχει καθῆκον... καθῆκον. Ἔ, λοιπὸν, εὐρήκατε εἰσιτήριο;

—Μάλιστα, εὐρήκα.

—Πολὺ πίσω ἴσως.

—Ἐξ ἐναντίας, εὐρήκα πολὺ ἐμπρός.

—Ὅχι δά, πῶς ἦτο δυνατόν; γιὰ νὰ ἰδῶ.

Ὁ Φίλων, ἐπειγόμενος ν' ἀπαλλαγῇ τῆς φλυαρίας τοῦ ὑπαλληλίσκου καὶ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν του ἐπέδειξε τὸ εἰσιτήριο.

—Πῶς!... τὸν ἀριθμὸν ὀκτώ!... αὐτὸ εἶναι θαῦμα... εἴσθε ἀντικρὺ ἀπὸ τὸ θεωρεῖον τῶν Βασιλέων. Καὶ πῶς αὐτὸ τὸ θαῦμα; θὰ τὸ ἐπληρώσατε βέβαια πολὺ ἀκριβά..

—Καθόλου· μοῦ τὸ ἐδώρησε ὁ κύριος Σανσώνης.

—Ἄ, εὐτυχεῖς ἄνθρωποι, σεῖς οἱ ἰταλομαθεῖς!... ὠρισμένως ἀπ' αὐριον πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν τὰ μαθήματα... Ἄς εἰσέλθωμε λοιπὸν, κοντεύει νὰ ὑψωθῇ ἡ

αὐλαία. Τοὺς βασιλεῖς περιμένουν οἱ ὅποιοι νομίζω ὅτι ἔφθασαν, γιατί ἀκούω ἀμάξας... Ἐμπρός, ἔμπρός, περάστε πρῶτος!

Ὁ Φίλων ἐδέχθη τὸ φιλοφρόνημα καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν, βρίθουσαν κόσμου, περιέφερε τὸ βλέμμα περιέργως εἰς τὸ κοινόν, καὶ ἔλαβε θέσιν εἰς τὸ κάθισμά του, εὐρισκόμενον εἰς τὴν πρώτην ἀριστερὰ τοῦ διαδρόμου σειρὰν.

Ἡ αἴθουσα ἐκείνη ἦτο ἀληθῶς γραφικωτάτη ἐν τῇ ὑπερπληρώσει αὐτῆς.

Φουστανέλλαι λευκαὶ καὶ ρεδιγκόται μαῦραι, ὑψηλοὶ στίλβοντες πίλοι καὶ κατέρυνθρα φέσια καὶ φέρμελαι χρυσοποίκιλτοι, ἀπαστράπτουσαι ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἐξ ἑλαίου λαμπτήρων, ἀπετέλουν ἓνα σύνολον περιεργότατον διὰ πάντα ξένον, ἐξ ἴσου δὲ περιεργὸν καὶ διὰ τοὺς μειαγενεστέρους ἀκόμη, τῶν ὁποίων ἡ φαντασία μόλις δύναται νὰ παραστήσῃ, βοηθημένη ὑπὸ τῶν παραδόσεων, τὴν μοναδικὴν διὰ τὰ Ἀθηναϊκὰ κοινωνικὰ χρονικὰ γραφικότητά του.

Τὸ πλῆθος ἐκείνο, κατέχον τὰς θέσεις του, ἔστρεφε διαρκῶς τὸ βλέμμα πρὸς τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον, ἀναμένον ἀνυπομόνως τῶν βασιλέων τὴν ἀφίξιν, ἣτις θὰ ἦτο καὶ τὸ σύνθημα τῆς ἄρσεως τῆς αὐλαίας.

Λεπτὰ τινα ἀνυπομονησίας παρῆλθον οὕτω, ὅτε εἰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ θεάτρου, σταθεῖς εἰς τὴν οὐδὸν τῆς ἐσωτερικῆς θύρας καὶ ἀνασύρας τὸ βαρὺ παραπέτασμα, ἀνέκραξε διὰ στεντορίας φωνῆς:

— Αἱ Αὐτῶν Μεγαλειότητες οἱ Βασιλεῖς!

Τὸ ἐν τῇ πλατεῖᾳ πολυποίκιλον εἰς ἀμφίεσιν κοινὸν ἠγέσθη, εἰς τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον ἐνεφανίσθη πρῶτη ἡ Βασίλισσα Ἀμαλία καὶ κατόπιν αὐτῆς ὁ Βασιλεὺς Ὁθων, χαιρετίσαντας δὲ διὰ κλίσεως τῆς λεφαλῆς, ἐκάθησαν δίδοντες οὕτω τὸ σύνθημα καὶ εἰς

τοὺς λοιποὺς θεατάς.

Ὁ Βασιλεὺς ἔφερε τὴν ὡραίαν αὐτοῦ ἑλληνικὴν ἐνδυμασίαν· τὸ προκαλέσαν ὅμως τὰ βλέμματα τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ κοινοῦ, ἦτο τὸ θαυμάσιον εἰς ποικίλματα χρυσᾶ καὶ εἰς γραφικότητα **Γιαννιώτικον** ἐνδυμα τῆς Ἀμαλίας, τὸ ὁποῖον προσέδιδε τοσαύτην χάριν εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῆς ἀνάστημα, ὥστε οἱ θεαταὶ προσήλωσαν ἐπ' αὐτῆς τὸ βλέμμα, ψιθυρίζοντες λόγους θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως.

Μόνον εἰς παρέμεινεν σιωπηλὸς εἰς τὴν θέσιν του χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ προφέρῃ λέξιν τινα θαυμασμοῦ πρὸς τὸν γείτονά του, ὡς ἔπραττον οἱ λοιποί.

Ὁ Φίλων Κάρπος.

Μὲ τὸ βλέμμα διαρκῶς προσηλωμένον πρὸς τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον, ἀκίνητος, ἐφαίνετο ὡς οὐδεμίαν δίδων προσοχὴν εἰς τὸ προανάκρουσμα τῆς ὀρχήστρας τὸ ὁποῖον ἤρχιζε νὰ προκαλῇ τὴν προσοχὴν τῶν θαυμαστῶν τῆς Ρίττας Μπάσσο.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐπωφελεῖτο τῆς πολυτίμου δι' αὐτὸν εὐκαιρίας ἐκείνης, ὅπως ἀφήσῃ τὸν ὀφθαλμόν του ν' ἀπορροφήσῃ ἀνέτως καθ' ὁλόκληρον τὴν παράστασιν τῆς Βασιλίσσης τὸ ἔκπαλγον εἶδωλον, ὅπως συναποκομίσῃ αὐτὸ ἐν τῇ ψυχῇ του ζωηρότερον παρὰ ποτὲ, καὶ τρυφᾷ δι' αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν παραδόξων νυκτερινῶν του ὀνειρώων!...

Ἡ αὐλαία εἶχεν ἀρθῇ, ἡ Ρίττα Μπάσσο ὡς Νόρμα ἔψαλε θαυμασίως, ὁ κόσμος τῶν θαυμαστῶν τῆς τῆς ἀπεθέωσε διὰ χειροκροτημάτων· ἐμεσολάβησαν κατόπιν διαλείμματα, ἐπανελήφθη ἡ παράστασις, ὁ Φίλων οὐδὲν σχεδὸν ἀντελήφθη ἐξ ὅλου ἐκείνου τοῦ θορύβου, τοῦ ὅτε ἁρμονικοῦ διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ ἄσματος, ὅτε δὲ δυσήχον διὰ τῶν ἐκκωφαντικῶν ἐπευφημιῶν καὶ χειροκροτημάτων τοῦ κοινοῦ, ἀποθε-

ώνοντος τὴν ὥραίαν Ρίτταν.

Καὶ τότε μόνον συνῆλθεν ἐκ τοῦ ὄνείρου ἐκείνου, ὅτε κατέπεσε διὰ τελευταίαν φορὰν ἡ αὐλαία καὶ τὸ βασιλικὸν θεωρεῖον ἐκενώθη.

Τότε ἐγερθεῖς καὶ οὕτως ἀφέθη νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὸ κῦμα τοῦ ἐξερχομένου πλήθους, καὶ εὗρέθη χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ πῶς εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ θεάτρου.

Ἐκεῖ ἠσθάνθη μίαν χεῖρα ἣτις εἰσεχώρει φιλικῶς ὑπὸ τὸν βραχίονός του καὶ ἤκουσε μίαν φωνήν, ἡ ὁποία ἔλεγε μετὰ φαιδρότητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ:

—“Ε, εἶδατε λοιπόν, φίλτατε κύριε Κάρπο ὅτι δὲν εἶχα ἄδικο νὰ σᾶς συστήσω νὰ ἔλθετε εἰς τὸ θέατρο ἀπόψε; Εἶδατε κάλλος.... ἡ Ρίττα;...καὶ τί φωνή!... καὶ τί φωνή!...

Ὁ Φίλων ἐστράφη καὶ ἀναγνωρίσας τὸν νέον φίλον Καριοφύλλην, ἐμειδίασεν ἀορίστως καὶ ἐξῆλθε τοῦ θεάτρου.

—Λοιπὸν θὰ σᾶς συνοδεύσω, ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος μέχοι τινος, διότι ἐγὼ κάθομαι στὸ κάτω συντριβάνι.

Καὶ προσκεκολλημένος στερεῶς ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Φίλωνος ἐξηκολούθησε φλυαρῶν παρὰ τὸ οὖς του περὶ τῆς ἰταλικῆς μουσικῆς καὶ περὶ τῆς τέχνης τῆς ὑψιφώνου, ἐνῶ οὗτος ἐβάδιζε μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ δίδῃ ἀπάντησιν καὶ προσπαθῶν νὰ ἀναζωογονῇ διαρκῶς ἐν τῇ μνήμῃ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἴδῃ ἐπὶ δύο συνεχεῖς ὥρας:

Ἐνα θεωρεῖον τοῦ ὁποίου τὸ βάθος ἦτο ἐπεστρωμένον διὰ βελούδου ὑπερύθρου, καὶ ἐπ’ αὐτοῦ προβالλομένην περικαλλῇ μορφήν, τῆς ὁποίας ἡ λάμψις ἡμιλλᾶτο πρὸς τὴν λάμπιν τῶν ἀδαμάντων, οἵτινες ἐκόσμουν τὸν κύκνειον λαιμόν της!...

XII

Δύο ὥραι σχεδὸν εἶχον παρέλθῃ ἀπὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ Φίλωνος εἰς τὸν οἶκον του, καὶ εὕρισκομεν αὐτὸν ἀπηυδισμένον, ἐξηπλωμένον ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἀγρυπνοῦντα.

Ἡ λυχνία ἀνημμένη ἀκόμῃ ἔρριπτεν τόσον ἀσθενὲς φῶς ἐπὶ τῆς μορφῆς του, ὥστε νὰ φαίνεται αὕτη ἐν τῷ βάθει τοῦ κοιτῶνος ὡς περιβεβλημένη ἀπὸ κάποιαν σκιὰν φωτεινὴν, ἢ ἀπὸ κάποιον σκιερὸν φῶς, φῶς ὄνειρῶδες, ὅπως καὶ αἱ σκέψεις, αἱ ὁποῖαι ἀνεκινῶντο ἐπιμόνως ἐντὸς τῆς κεφαλῆς του...

Αἴφνης ἀνεσκίρτησεν, ὥς ἐὰν ἐνεθυμήθῃ τι, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐνθυμηθῇ, καὶ τὸ ὁποῖον εἶχεν λησμονήσῃ.

Διὰ ταχείας κινήσεως, ἀπέρριψε τὴν ἡδονικὴν νάρκην, ἣτις ἐκράτει ἐπὶ δύο ὥρας τὰ μέλη του ἀκίνητα καὶ ἐγεγρθεὶς ἀνεκάθισεν ἐπὶ τῆς κλίνης...

Κατόπι ἔρριπεν ἓνα βλέμμα πρὸς τὸ φῶς, καὶ μετέφερε τοῦτο εἰς μικρὸν δοχεῖον ἐλαίου, κείμενον ἐντὸς πινακίου καὶ τοποθετημένον ἐπὶ μικροῦ τριγωνικοῦ γραφείου, εὕρισκομένου ἐπὶ τῆς γωνίας τοῦ κοιτῶνος.

—Ναί... πρέπει νὰ τοῦ γράψω ἐπιθύρῃσιν, ὥσει

ἀπαντῶν εἰς ἐνδύμυχον προτροπὴν.... ἡ μητέρα θὰ ἔ-
χη βάλη λάδι εἰς τὸν λύχνον.

Ἦγέρθη καὶ πλησιάσας ἐξήτασε τὸ δοχεῖον.

Ἦτο πλήρες !

Εὐχαρίστησις καταφανὴς ἐξωγραφήθη εἰς τὴν μορ-
φήν του, σπεύσας δὲ ἐπλήρωσεν ἐλαίου τὸ δοχεῖον τοῦ
λύχνου καὶ ἐκαθάρισε τὰς θρυαλλίδας.

Ὁ λύχνος ἀνέδωσε ἀμέσως ζωηρὰν λάμψιν.

Τότε ὁ Φίλων, σύρας κάθισμα παρὰ τὴν τράπεζαν,
ἔλαβε ταχέως τὴν γραφίδα καὶ χάρτην, καὶ ἤρχισε νὰ
γράφῃ γαλλιστὶ ἐπιστολήν....

Ἐγραφε πρὸς τὸν Κάρολον Φράνς.

Ἀφοῦ ἡὐχαρίστησεν αὐτὸν διὰ τυπικῶν φράσεων
διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ποιημάτων καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν
ὅτι οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσεν νὰ τὸν ἐνθυμῇται, ἐκρά-
τησε τὴν γραφίδα καὶ ἐφάνη σκεπτόμενος.

—Νὰ τοῦ γράψω ; ἐρώτησεν ἑαυτόν. Τὴν ἐρώτησιν
ἐπηκολούθησεν μακρότατος δισταγμός, διαρκέσας ἐπὶ
τέταρτον περίπου τῆς ὥρας . . .

Ἐὰν παρετήρη τις καλῶς τὴν μορφήν του κατὰ
τὸ διάλειμμα ἐκεῖνο, θὰ διεγίνωσκε μίαν ἀγωνίαν,
καὶ μίαν πάλην δεινὴν : νὰ χαράξῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου τὴν
τρομερὰν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστικοῦ δράματος τῆς ψυ-
χῆς του, ἢ ν' ἀφήσῃ αὐτὸ τεθαμμένον ἐκεῖ μέχρις οὗ
σβεσθῇ, ἢ μέχρις οὗ ἀποσβέσῃ καὶ τὴν ἰδίαν ζωὴν του;

Τοιοῦτον ἦτο τὸ δίλημμα, τὸ ὁποῖον τὸν ἐβασάνι-
σεν ἐπὶ τόσῃν ὥρᾳ . . .

Ἀλλὰ τέλος οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξεδήλωσαν ἀπόφασιν
ὀριστικὴν.

Καὶ τὴν ἀπόφασιν ἠκολούθησεν ἡ πράξις.

Ἦσθάνετο ὅτι δαίμων τις, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχεν
αἰσθανθῇ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὁ δαίμων τῆς

ἐμπνεύσεως, ὁ ὁποῖος ἀφυπνίζεται ὅταν ἀφυπνίζεται καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἐπαρουσίαζε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του σωρείαν ἀκατάσχετον εἰκόνων, αἱ ὁποῖαι καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον κατέπληττον.

Καὶ ἤρχισε γράφων διὰ πυρεττώδους τῆς χειρὸς κινήσεως, πληρῶν ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν τὸ ἐν φύλλον καὶ ἀναλαμβάνων ἕτερον ὥσει ἐφοβεῖτο μὴ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἀπολέσῃ τὸ παράδοξον ἐκεῖνο καὶ μαγευτικὸν τῶν ἰδεῶν του νῆμα :

!! ... «Σᾶς ἐξομολογοῦμαι μίαν περίεργον κατάστασιν τῆς ψυχῆς μου, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ πρώτην φορὰν διατελῶ· εὐχομαι νὰ ἦνε καὶ ἡ τελευταία, διότι αἰσθάνομαι ὅτι δὲν θὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ τὴν ὑποστῶ ἐκ νέου, καὶ θὰ μὲ καταστήσῃ παράφρονα . . .

«Ναί, παράφρονα· ἀλλὰ μήπως καὶ τώρα τάχα δὲν εἶμαι παράφρων ;

«Τὰ ποιήματα, τὰ ὁποῖα μοῦ ἐχαρίσατε, ἀνύψωσαν τὴν ψυχὴν μου εἰς ἕνα ὕψος, τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν ἦτο προωρισμένον διὰ τὰς δυνάμεις της. Εἰς τὸ ὕψος αὐτὸ συνήντησα μίαν νεφέλην, φέρουσαν μορφὴν γυναικός. καὶ τὴν γυναῖκα αὐτὴν ἢ καλύτερον νὰ εἶπω τὴν νεφέλην, τὴν ἠγάπησα κατὰ τρόπον πολὺ παράδοξον καὶ δι' ἐμὲ τὸν ἴδιον.

«Ἐὶν ἐγνώριζε δεύτερον πρόσωπον τί αἰσθάνομαι εἰς τὴν ψυχὴν μου, ὅταν ἀναπολῶ τὴν γυναῖκα αὐτὴν... θὰ διερρήγνυτο ἐκ τοῦ γέλωτος. Καὶ ὁμως ἐγὼ κλαίω, κλαίω, κλαίω!...

«Ἐχασα τὸν ὕπνον μου καὶ τὴν ἀνίπαυσιν τοῦ σώματός μου, ἐνῶ ἐξ. ἄλλου, ἡ ψυχὴ μου κοιμᾶται καὶ ὀνειρεύεται διαρκῶς...

«Δὲν τολμῶ, σήμερον τοῦλάχιστον, νὰ σᾶς ὀρίσω τὸ πρόσωπον τῆς γυναικὸς ταύτης· δὲν τολμῶ, ὅχι

διότι φοβοῦμαι μήπως γελάσετε, ἀλλὰ διότι θὰ φρίξετε ἀπὸ τρόμον καὶ θὰ κλαύσετε τὴν τύχην μου.

«Κύριε Κάρολε, εἶμαι ἓνα εἶδος παράφρονος, παράφρονος διατηροῦντος κατὰ δυστυχίαν του καὶ ὁλόκληρον τὴν λογικὴν του, διὰ νὰ ἐννοῇ ὅτι εἶναι παράφρων καὶ νὰ αἰσθάνεται βαθυτέρας καὶ μεγαλειτέρας τὰς ἠθικὰς βασάνους του.

«Ποιὸς θὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ τὴν τρομερὰν αὐτὴν πλάνην, ἣ ὁποία μὲ καταδιώκει ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ ἡ ὁποία ἐν τούτοις μοῦ εἶναι τόσῳ μᾶλλον προσφιλέως, ὅσον τὴν ἐννοῶ ὅτι εἶναι πλάνη. Πλανῶμαι διότι ἀγαπῶ, τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ καὶ ἀγαπῶ διότι πλανῶμαι.

»Ποῖος θὰ δυνηθῇ νὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ τὸν τρομερὸν αὐτὸν κύκλον, ἀπὸ τὴν ἄβυσσον αὐτὴν πρὸς τὴν ὁποίαν φέρωμαι, καὶ τῆς ὁποίας διαβλέπω τὸ τρομερὸν βάθος διὰ μέσου τῶν ἀπατηλῶν ρόδων, αἵτινα περικαλύπτουσι τὰ χεῖλη της;

«Ἡ ψυχὴ μου εἶχε καταστῇ τόσον εὐφλεκτος διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ποιημάτων ποῦ μοῦ ἀφήσατε, ὥστε δὲν ἐχρειάζετο παρὰ μόνον ἓνα ὄνειρον διὰ νὰ τὴν πυρπολήσῃ.

«Καὶ τὸ ὄνειρον αὐτὸ ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιόν μου, κάτωθεν ἐνὸς στύλου τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός, καὶ μοῦ ἀπέτεινε τὸν λόγον διὰ τῆς φωνῆς ἐκείνης τῶν ἡχηρῶν ὀνείρων, τὰ ὁποῖα βλέπει ὁ ἄνθρωπος ἐν τῷ ὕπνῳ του, καὶ οὐδέποτε τὰ λησμονῇ ὅταν ἀφύπνισθῇ.

Ὁ λόγος τὸν ὁποῖον μοῦ ἀπέτεινε ἦτο ἀπλούστατος, μὲ ἐθαύμασεν διότι μὲ εἶδε τόσον νέον ἀκολουθοῦντα τὴν γαλλικὴν φιλολογίαν, καὶ μοῦ ἐζήτησε νὰ τῆς ἀποστείλῃ τὸν τόμον διὰ νὰ τὸν ἀναγνώσῃ καὶ αὐτὴ.

«Ἦτο τολμηρὰ πρότασις πρὸς ἓνα νέον πτωχὸν

τῆς τάξεώς μου, ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζε εἰς ποίους αἰθέρας ἀορίστους ἐπλανώμην κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην.

«Ἡ ψυχὴ μου ἦτο ἀνοικτὴ ὡς χάος, χάος ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔλειπεν ἓνας ἥλιος.

«Καὶ κατεπλήρωσεν αἰφνυδίως τὸ χάος αὐτὸ διὰ τῆς λάμψεως τοῦ μεγαλείου τῆς καὶ διὰ τῆς λάμψεως τῆς καλλονῆς τῆς, καὶ διὰ τῆς λάμψεως τῆς καλωσύνης τῆς...

«Δύνασθε νὰ καταδικάσετε τὸ χάος τοῦ στερεώματος, διότι ἀπερρόφησε τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ διότι ἐφωτίσθη δι' αὐτῶν;

«Τὶ σημαίνει ἐὰν τὸ φῶς αὐτὸ ἐγέννησεν ἀτμοὺς, ὅπως μοῦ ἐλέγατε, ὅταν μὲ ἐδιδάσκετε τὰς θεωρίας τοῦ μεγάλου συμπατριώτου σας Λαπλάς,—καὶ τί σημαίνει ἐὰν οἱ ἀτμοὶ ἐστροβιλίσθησαν καὶ ἀπετέλεσαν σώματα στερεά;

«Τὸ χάος δὲν πταίει τίποτε ἐὰν ὑφίσταται σήμερον τὸ εὐεργέτη μα ἢ τὸ δυστύχημα νὰ συντηρῇ κόσμους μὲ πάθη, μὲ ὁρμὰς, μὲ ἀρετὰς, μὲ κακίας, μὲ ὀδυνηρὰς πραγματικότητας καὶ μὲ ἡδονικὰ ὄνειρα...

«Ἄλλο τόσον πταίω καὶ ἐγώ.

«Τῆς ἀπέστειλα τὸν εὐτυχῇ ἐκεῖνον τόμον τῶν ποιημάτων τοῦ Δελαβίνη, καὶ μοῦ ἐπέστρεψεν αὐτὸν συνοδευόμενον ἀπὸ ἄλλους τόμους ποιημάτων μεταξὺ τῶν ὁποίων εὗρίσκετο καὶ εἷς τόμος τῶν ποιημάτων τοῦ Μυσσέ, δεμένος δι' ἐρυθροῦ μαροκινοῦ δέρματος.

«Εἷς τὸν τόμον αὐτὸν ὑπάρχουν μερικαὶ σημειώσεις ἔναντι ὠρισμένων στίχων, στίχων οἱ ὅποιοι ἐκφράζουν πόθον. Διατί; Ἐκείνη εἶναι τόσον εὐτυχής. Διατί ἔχει ὑπογραμμίσῃ τοὺς πένθιμους αὐτοὺς στίχους, διὰ τῶν ὁποίων λέγει ὁ ποιητής, «ὅτι *χάνεται ἡ ζωὴ του, ὅπως ὁ ρύαξ μέσα εἰς τὸν ὠκεανόν;*»

«Εἶναι ἰδικός της πόνος αὐτός, καὶ εὗρεν εἰς τοὺς στίχους τὴν ἰδίαν εἰκόνα του, καὶ ἡ ψυχὴ της ἐμάντευσεν τὸν ἀγώνα τὸν ὁποῖον δοκιμάζει ὁ πτωχὸς αὐτὸς ρύαξ, ὁ ἰδικός μου, ὁ ὁποῖος ρέει τόσον μελαγχολικὰ ἐντὸς τοῦ στήθους μου, συναισθανόμενος ὅτι ὁδεύει μοιραίως διὰ νὰ καταβροχθισθῇ ἀπὸ τὸν ἀπληστον ὠκεανὸν τῆς ζωῆς;

«Τίς θὰ δυνηθῇς νὰ μοῦ ἀπαντήσῃς εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, σοφέ μου Δάσκαλε;

«Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀναμένω τὴν ἀπάντησιν ἀπὸ μίαν σύμπτωσιν, ἀπὸ ἓνα τυχαῖον γεγονός, ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ τὸν ἄδην.

«Οὐδαμόθεν τὴν λαμβάνω.

«Καὶ ἀκούω μόνον μίαν φωνὴν ἐντὸς τοῦ στήθους μου, φωνὴν ὅμως παράδοξον, τῆς ὁποίας ἡ κάθε λέξις, μόλις προφερομένη, μεταβάλλεται εἰς μίαν πυρακτωμένην λαβίδα, ἡ ὁποία μοῦ λέγει:

—'Αγάπα τὴν καὶ μὴ φοβᾶσαι· δὲν θὰ τὸ μάθῃ ποτέ. 'Αγάπα τὴν καὶ ἀπόθανε· τὸ ν' ἀποθνήσκῃ τις διὰ τοῦ γλυκυτάτου αὐτοῦ θανάτου, εἶναι μυριάκις προτιμώτερον ἀπὸ τὰς πικρίας τῆς ζωῆς.»

Καὶ κάτωθεν τῶν τελευταίων λέξεων ἔθεσεν ἀνεκδιάστως τὴν ὑπογραφὴν του.

Κατόπιν δέ, ὥς νὰ ἐφοβεῖτο μήπως μετανοήσῃ τὴν ἐπομένην ἔσπευσε νὰ σφραγίσῃ τὴν ἐπιστολὴν καὶ νὰ ἐπιγράψῃ.

Μετὰ τοῦτο ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἀπεκοιμήθη μειδιῶν...

XIII

Οὕτως εἶχεν ἡ παράδοξος ψυχικὴ κατάστασις τοῦ νεαροῦ Ἀθηναίου Φίλωνος Κάρπου, γενομένου θύματος τοῦ ρωμαντισμοῦ, ὅστις ἐπεκράτει κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καὶ τοῦ ὁποίου προεξῆρχεν ὁ ποιητικὸς γαλλικὸς Παρνασσός, — ὅτε ἀνέτειλε καὶ ἡ 25 Μαρτίου, ἡ ἐπιφυλάσσουσα αὐτῷ τὸ ἀτύχημα, ὅπερ ἀφηγήθημεν ἐν τοῖς πρώτοις κεφαλαίοις τῆς ἱστορίας ταύτης.

Περὶ τὴν τετάρτην μεταμεσημβρινὴν ὥραν ὄχημα, φέρον τὰ βασιλικά ἐμβλήματα, ἐσταμάτησεν ὀλίγον κατωτέρω τῆς ἀνωφεροῦς καὶ κλιμακωτῆς παρόδου, ἡ ὁποία ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς χήρας Κάρπου· ἐξ αὐτῆς κατῆλθε τεσσαρακοντούτης περίπου ἀνὴρ φέρων βραχεῖαν, ξανθὴν καὶ στρογγύλην γενειάδα. Ὁ ἀνὴρ ἐκράτει εἰς χεῖρας τοῦ θήκην τετράγωνον, κεκαλυμμένην ὑπὸ μαύρου μαροκινοῦ δέρματος, ἣτις ἦτο προφανῶς ἐκ τῶν περιεχουσῶν χειρουργικὰ ἱατρικὰ ἐργαλεῖα, καὶ ἐφάνη ἀναζητῶν διὰ τοῦ βλέμματος ὥρισμένην τινα οἰκίαν.

Εἰς τὸν θόρουβον τῆς ἀμάξης, ἣτις δὲν ἦτο σύνηθες ἀντικείμενον διὰ τὴν ἐποχὴν, ὅσοι ἐκ τῶν γειτόνων εὗρισκοντο εἰς τοὺς οἴκους των, ἔσπευσαν πρὸς τὸν κρατοῦντα τὴν θήκην τῶν ἐργαλείων καὶ μετὰ στιγμὴν

εὕρισκετο οὗτος πολιορκημένος ὑπὸ εἰκοσάδος ἀνδρῶν ἡ γυναικῶν καὶ παιδίων, περιεργαζομένων ὡς ἔκτακτόν τι φαινόμενον τὸ βασιλικὸν ὄχημα.

Ὅριστε ἀπὸ δῶ, ἐξοχώτατε, ἀνέκραξεν ἡ κυρὰ Κρινὴ ἐκ τοῦ ἐξώστου.

— Ὁ ἰατρός, διότι ἦτο ἰατρὸς τῶν Ἀνακτόρων, ἀνῆλθεν, ἡ δὲ χήρα ὑποκλιθεῖσα, συνέπλεξε τὰς χεῖρας ἀπελπιστικῶς καὶ ἀνέκραξε κλαυθιμῶς.

— Τί κακὸ ἦταν καὶ τοῦτο μαθές! πῶς τόκανε αὐτὸ ὁ κύριος Διαγγελέας νὰ μοῦ σκοτώσῃ στὰ καλὰ καθούμενα τὸ παιδάκι μου.... Δὲν ἐρώταγε ἂν εἶχα κι' ἄλλο;

— Ἦσυχάσατε, κυρία. εἶπεν ὁ ἰατρός Βίτμερ, μοῦ εἶπαν πῶς δὲν εἶνε τίποτα. Ποῦ τὸν ἔχετε!

— Νά, ἀποδῶ... ὁρίστε... κοπιάστε!...

Καὶ ἔδειξε τὴν θύραν τοῦ μικροῦ κοιτῶνος τοῦ Φίλωνος, παραμερίσασα νὰ περάσῃ πρῶτος.

Ὁ Ἀρχίατρος εἰσῆλθε, περιέβαλε δι' ἐνὸς βλέμματος τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μικροῦ θαλάμου καὶ διηθύνηθη πρὸς τὴν κλίνην.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Φλώρα ἐξακολουθοῦσα τὴν πρόχειρον θεραπευτικὴν της, ἐξηκολούθει ν' ἀλάσση τὰ ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐπὶ τοῦ κτυπηθέντος ὤμου τοῦ Φίλωνος.

— Κάνε τόπο, Φλωροῦ μου, ἀνέκραξεν ἡ κυρὰ Κρινὴ, ἀκολουθοῦσα τὸν ἰατρὸν, εἶναι ὁ κύριος ἰατρός ὁ βασιλικὸς καὶ ἔρχεται νὰ ἰδῇ τὸ παιδί.

Ἡ Φλωροῦ ἀπεσύρθη ὀλίγον καὶ εἰσῆλθε.

— Ἀδελφή του εἰσθε; ἠρώτησεν ὁ Βίτμερ.

— Ὁχι, ἀρραβωνιαστικὴ του μαθές, ἀπήντησεν ἡ γραιῖα.

— Μπραῖβο, μπραῖβο ! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς θωπεύων τὴν ὤμοπλάτην τῆς νεάνιδος· μὴ φοβεῖσαι, δὲν εἶναι τίποτε.

— Εἶναι πολὺν κτυπημένος, ἐξοχώτατε, ἐψέλλισεν ἡ Φλώρα καὶ ἔχει πολὺν πυρετόν.

— Τώρα θὰ ἰδοῦμε, τώρα θὰ ἰδοῦμε.

Ὁ Βίτμερ ἐπλησίασε τὴν κλίνην καὶ ἀπέσυρε τὰ ἐπιθέματα καὶ ἐξήτασε τὸ κτυπημένον μέρος μετὰ προσοχῆς· κατόπιν λαβὼν τὴν ἀριστερὰν χεῖρα τοῦ Φίλωνος, ἀνεκίνησεν αὐτὴν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἐφάνη δὲ εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῶν παρατηρήσεών του.

— Μὴν ἀνησυχεῖτε, εἶπεν στραφεὶς πρὸς τὰς δύο γυναῖκας· δὲν ἔχει τίποτε, ἀπολύτως τίποτε· δὲν ἔσπασε τίποτε.

— Δόξα σοι ὁ Θεός! ἀνέκραξεν ἡ χήρα, ὑψοῦσα τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ χεῖρ τῆς Βαγγελίστρας, ποῦ μοῦ σωσε τὸ παιδάκι μου!

Ὁ ἰατρὸς ἐξήτασε κατόπιν τὸν σφιγμὸν τοῦ Φίλωνος, ὅστις παρέμεινε ἀκόμη βυθισμένος εἰς λήθαργον.

— Ἐχει πολὺν πυρετό, εἶπε, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἀνησυχῇ· εἶναι ἀπὸ τὸ κτύπημα· ἡμπορεῖτε νὰ μοῦ δώσετε ὀλίγο χαρτὶ νὰ γράψω μίαν συνταγὴν;

— Μάλιστα, εὐχαρίστως· περάστε ἀπὸ τὸ τραπέζι, εἶπεν ἡ γραιῖα.

Καὶ προσφέρουσα κάθισμα καὶ χάρτην προσέθηκε :

— Ὅσο δὰ κι' ἀπὸ χαρτιά, ἄλλο τίποτα. Ὅριστε... ὀρίστε...

Ὁ Βίτμερ ἔγραψε τὴν συνταγὴν, ἔδωσε τὰς δεούσας ὁδηγίας καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ἐγερθῇ.

Ἀλλὰ τυχαίως τὸ βλέμμα του προσέπεσεν ἐπὶ τὸ μουτινὸς, ἐπὶ τῆς τραπέζης κειμένου, τὸν ὁποῖον πα-

ορέλαβε καὶ παρετήρησεν.

Ὁ τόμος ἦτο θαυμασίως δεμένος δι' ἐρυθροῦ μαροκινού, καὶ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ περικαλύμματος τὸ βασιλικὸν στέμμα.

Ὁ ἱατρὸς ἔδειξεν ἔκπληξιν καὶ παρετήρησε τὸ βιβλίον καλῶς.

—Τὶ εἶναι αὐτὸ ἐδῶ; ἠρώτησε.

Ἡ Κυρὰ Κρινὴ διὰ πρώτην φορὰν ἠσθάνθη ὑπερηφάνειαν διὰ τὸ ἀπόκτημα τοῦ υἱοῦ της, καὶ ἔσπευσε ν' ἀπαντήσῃ.

—Εἶνε βιβλίον μαθῆς, πού τὸ χάρησε στὸ γυνόκα μου ἡ Μεγαλειοτάτη μας, ἡ Βασίλισσά μας.

—Ἡ Βασίλισσα ἐχάρισε εἰς τὸν γιό σας βιβλίον; ἠρώτησεν ὁ Βίτμερ ποσῶς μὴ πιστεύων εἰς ὅτι ἤκουσε.

—Μάλιστα, ἐξοχώτατε· νά, αὐτὸ ποῦ κρατεῖς στὰ χέρια σου ἡ εὐγενεΐα σου.

—Καὶ πῶς;

—Νά, τοῦ τόστειλε μὲ τὸν ὑπερέτη της.

—Περίεργον! Τὸν γνωρίζει ἡ βασίλισσα τὸν γιό σας;

—Ἄκου λέει: καὶ βέβαια τὸν γνωρίζει. Ἄφοῦ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς πάει τὸ βιβλίον τὸ δικό του στὸ παλάτι..

Ὁ Βίτμερ εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐφάνη ὥσει ἀνακαλῶν τὰς ἀναμνήσεις του.

Μετὰ στιγμὴν ἠγέρθη, ἐπλησίασε πρὸς τὴν κλίνην, ἔκυψε καὶ παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀναισθητοῦντος Φίλωνος.

—Ἀλλὰ βέβαια, αὐτὸς εἶναι, ἐψιθύρισεν ὥσει ἀποτεινόμενος πρὸς ἑαυτόν.

—Ἄμ δὲν σοῦ τῶπα ἐγώ, ἐξοχώτατε, πῶς εἶναι αὐτός, ἐπενέβη ἡ κυρὰ Κρινή· αὐτὸς βέβαια εἶναι.... ὁ γιόκας μου.... ὁ Φίλωνάς μου.

Ὁ Βίτμερ ἐστράφη πρὸς τὴν μητέρα, ἔτεινε πρὸς

αὐτὴν τὴν χεῖρα καὶ εἶπε ζωηρῶς.

— Ἄ, κυρά, σὰς συγχαίρω, ἔχετε ἓνα παιδί πολὺ καλόν.

— Ἡ καλωσύνη σας, γιατρέ μου.

— Καὶ σεῖς προσέθηκε στρεφόμενος πρὸς τὴν Φλώραν, ἔχετε ἓνα μνηστήρα, ποὺ δὲν θὰ εὔρετε καλλίτερον εἰς ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ νεᾶνις ἠρηθρίασε καὶ ἔχαμήλωσε τὸ βλέμμα, ψελλίσασα λόγους εὐχαριστίας.

— Ξεύρετε λοιπὸν, ὅτι ἡ Μεγαλειότης της ἔκαμε μεγάλη τιμὴν εἰς τὸν γιόν σας νὰ τοῦ στείλῃ αὐτὸ τὸ βιβλίον;

— Πολυχρονεμένη νᾶνε ἡ βασιλισσοῦλα μας! ἀνέκραξεν ἡ γραῖα ζωηρῶς

Ὁ Βίμιο ἐρριψε τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Φίλωνος καὶ ἐστράφη ν' ἀναχωρήσῃ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ὁμως στιγμὴν στεναγμὸς ἠκούσθη ἐκ τῆς κλίνης, τὰ ἀκινουῦντα χεῖλη τοῦ τραυματίου ἐκινήθησαν βραδέως καὶ ἓνα ὄνομα διέφυγε ὡς ἐλαφρὸς ψίθυρος :

— Ἀμαλία!... Ἀμαλία!...

— Οὐ κακὸ ποῦ μ' ἤρξε! ἐψιθύρισεν ἡ κυρά Κρινὴ πρὸς τὴν Φλώραν, πιέζουσα διὰ τῶν δακτύλων τὰς παρειάς της. Πάλι τὴ Βασίλισσα φωνάζει!

Καὶ σπεύσασα ἐπενέβη μεταξὺ τοῦ πυρέσσοντος καὶ τοῦ ἱατροῦ.

— Ἀκουσες, ἐξοχώτατέ μου, εἶπε ὅλο τῆς Βασίλισσας μας τ' ὄνομα λέει ἀπ' εὐγνωμοσύνης ποῦ τοῦ καμε τέτοια τιμή, .. νὰ τοῦ χαρίσῃ δηλαδὴ τὰ βιβλία... κατάλαβες...

— Φυσικὸν εἶνε, ἀπήντησεν ὁ ἱατρός· ὁ πυρετὸς ζωογονεῖ τὰς τελευταίας ἐντυπώσεις.

Χαιρετίσας δὲ διὰ τῆς κεφαλῆς τὰς δύο γυναῖκας προσέθηκε:

—Μὴν ἀνησυχεῖτε καθόλου. Ἐγὼ πάλι αὖριο θὰ ἔλθω πάλι νὰ τὸν δῶ.

Καὶ ἐξῆλθε τοῦ κοιτῶνος συνοδευόμενος μέχρι τῆς ἐξωθύρας ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῆς Φλώρας.

—Στὸ καλὸ, στὸ καλὸ νὰ κοπιάστε καὶ προσκυνήματα πολλὰ στὴ Βασίλισσά μας, ἀνέκραξεν ἐκ τῆς θύρας ἡ ἀπλοϊκὴ χήρα πρὸς τὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸ ὄχημα ἀρχίατρον.

—Ὁ Θεὸς τὸν φύλλαξε τὸν προκομμένο μας καὶ δὲν εἶπε τίποτα περισσότερα ἐπάνω στὴν κάψα του!... ἐσκέφθη ἡ κυρὰ Κρινή...

XIV

Δέκα ἡμέραι εἶχον παρέλθῃ, ὁ δὲ Φίλων εἶχε σχεδὸν ἀναρρώσῃ.

Ὁ Βασιλικὸς ἀρχίατρος Βίτμερ, ἐπισκεπτόμενος καθ' ἑκάστην τὸν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Μνημείου τοῦ Λυσικράτους οἰκίσκον, ἔμεινεν ἔξαιρετικῶς εὐχαριμένος, ὅτε εἰσελθὼν πλέον εὗρε τὸν Φίλωνα καθήμενον παρὰ τὸ γραφεῖον του καὶ φυλλομετροῦντα τὸ πολύτιμον βιβλίον Ὁ Φίλων τὸν εὐχαρίστησε θερμῶς.

—Φίλε μου, ἀνέκραξεν σοβαρῶς ὁ Βίτμερ, καὶ ἄν ἤθελον νὰ σὲ ἀμελήσω δὲν εἶχον τὸ δικαίωμα. Ἡ Μεγαλειότης τῆς ὅταν ἔμαθε ὅτι ἐκτύπησε σᾶς ὁ κύριος Διαγγελεὺς ὠργίσθη πολὺ καὶ διέταξε τὴν τιμωρίαν του. Εἶχε δὲ τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ ζητῇ καθ' ἑκάστην πληροφορίας περὶ τῆς υἱείας σας.

Ὁ Φίλων ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς εὐχαριστίας ἐρυθριῶν.

—Μάλιστα ἡ Μεγαλειότης τῆς ἀνέλαβε νὰ σᾶς προστατεύσῃ φίλε μου, καὶ αὐτὸ προῆλθε ἀπὸ τὸ γεγονός αὐτό· βλέπεις λοιπὸν κάθε κακὸ γεννᾷ καὶ ἀπὸ ἓνα καλόν.

—Νὰ προστατεύσῃ ἐμέ; ἐψέλλισεν ἐν ταραχῇ ὁ νεανίας.

—Μάλιστα, καὶ θὰ σᾶς ἀνακοινώσω τὸν τρόπον. Ἐπειδὴ γνωρίζεις γαλλικὰ καὶ ἰταλικά τόσο καλὰ, ἐσκέφθη ἡ Μεγαλειότης τῆς νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν κύριον ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν διὰ νὰ σὲ διορίσῃ ὑπάλληλον εἰς τὸ ὑπουργεῖον.

Καὶ πρὶν προφθάσῃ ὁ Φίλων νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς του ὁ ἱατρὸς ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ τύπτων ἐλαφρῶς καὶ προστατευτικῶς τὴν ὠμοπλάτην του :

—Καὶ ἡξεύρετε αὐτὴ ἡ θέσις, ἔχει πολλὰς ἐλπίδας περὶ μέλλοντος· ἡμπορεῖ κατόπιν νὰ προσκολληθῇτε εἰς καμμίαν πρεοβίαν μας εἰς τὴν Εὐρώπην.... ὦ, Φίλων μου! ὅταν προστατεύῃ βασίλισσα ὅπως ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Ἀμαλία, μὲ τόσῃν ἰσχυρὰν θέλῃσιν, πολλὰ κατορθοῦνται.

Ὁ Φίλων ἔμεινεν ἐμβρόντητος ἐκ τῆς ἀπροόπτου προτάσεως ταύτης.

Αἱ θέσεις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐμετροῦντο εἰς τοὺς δακτύλους τῆς μιᾶς χειρός, κατελάμβανον δὲ αὐτὰς οἱ μᾶλλον ἀνεπτυγμένοι.

Ὁ Ἀρχίατρος θεωρήσας λήξασαν τὴν ἀποστολὴν του, ἔθλιψε θερμῶς τὴν χεῖρα τοῦ Φίλωνος, πλειοδοτῶν δὲ αὐτὸς εἰς τὴν βασιλικὴν εὐνοίαν ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ:

—Καὶ εἰς ὅτι θεωρεῖς χρήσιμον τὸν ἱατρὸν Βίτμερ, θὰ τὸ θεωρήσω ὡς μεγάλην εὐχαρίστησιν ἐὰν προστρέξῃς ἐγκαίρως.

Ἀπελθόντος τοῦ ἀρχιάτρου, εἰσώρμησεν εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ Φίλωνος ἡ μήτηρ του καὶ ἡ Φλώρα, πρὸς τὰς ὁποίας ἀνεκοίνωσε τὰ λεχθέντα.

Ἡ κυρὰ Κρινὴ εἰς τὸ ἄκουσμα τῆς βασιλικῆς προτάσεως, ἐξεργράγη εἰς χεῖμαρρον εὐχῶν, ἐνῶ ἐξ ἑναν-

τίας ἡ Φλώρα κατεβίβασε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσκυθρό-
πασε.

Θλιβερὸν προαίσθημα ἐσκίασε τὴν ψυχὴν της, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ, εἰμὴ διὰ τῆς ὑποθέ-
σεως ὅτι ὁ Φίλων, εἰσερχόμενος εἰς τὸ διπλωματικὸν
στάδιον, ἤθελε θεωρήσῃ ἀνάρμοστον διὰ τὴν νέαν
κοινωνικὴν θέσιν τοῦ τὸν γάμον μετὰ τῆς ἀπλοϊκῆς
θυγατρὸς τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ἁγίου Φιλίππου.

Τὴν μελαγχολίαν ταύτην τῆς Φλώρας δὲν παρετή-
ρησεν ἡ κυρὰ Κρινή, ἀπασχολημένη μὲ τὴν χαράν της·
ἀλλὰ καὶ τὸν μνηστῆρα αὐτῆς διέλαθεν, ἀπορροφώμε-
νον ἐκ νέου ἀπὸ τὰς σκέψεις τοῦ καὶ ἀπὸ τὰ παράτολ-
μα ὄνειρά του . . .

Μετά τινας στιγμὰς αἱ δύο γυναῖκες ἐξῆλθον· ἡ
Φλώρα ἀπεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν της ὅπως ἀνακοινώ-
σῃ εἰς τοὺς γονεῖς τὴν βασιλικὴν πρὸς τὸν Φίλωνα
εὐνοίαν καὶ τοὺς φόβους της, ἡ δὲ κυρὰ Κρινή ἐξῆλθε
εἰς τὴν θύραν, διὰ νὰ καταστήσῃ ὁλόκληρον τὴν συ-
νοικίαν κοινωνὸν τῆς ὑπερηφανείας της καὶ τῆς χα-
ρᾶς της.

Ἡ νέα ἐκείνη φάσις, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε ὁ βίος
τοῦ νεαροῦ Ἀθηναίου θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι
ἀπετέλει νέον κίνδυνον διὰ τὴν ἰσορροπήσιν τοῦ κατα-
πλήκτου πνεύματός του.

Τὸ γεγονὸς ἦτο τυχαῖον καὶ ἀπλούστατον· ἀλλὰ τὸ
τυχαῖον καὶ ἀπλοῦν ἐνὸς γεγονότος δύναται πολλάκις
νὰ μεταβάλλῃ τὰς σκέψεις καὶ τὰς πεποιθήσεις, τὰ ὄ-
νειρα καὶ τοὺς πόθους ἐνὸς ἀνθρώπου, ἐνῶ εἰς ἄλλον
οὐδεμίαν ἐντύπωσιν καὶ οὐδένα κλονισμὸν προκαλεῖ.
Ὅ,τι διὰ τὸν δεύτερον εἶναι τυχαῖον, διὰ τὸν πρῶτον
δύναται νὰ εἶναι μοιραῖον.

Καὶ εἰς τὴν διηγερομένην ψυχὴν τοῦ Φίλωνος Κά-
ρ-

που ἐπενήργησε τὸ τυχαῖον γεγονὸς ὥς νέον διεγερτικόν, ἡ δὲ ἄβρὰ καὶ γενναία βασιλικὴ χεὶρ ὑπῆρξε δι' αὐτὴν ἰσχυρὰ τρίαίνα, ἀναστατώσασα καὶ προκαλέσασα ἀκατάβλητον τρικυμίαν....

Οὐδεμία λογικὴ θὰ ἠδύνατο νὰ πείσῃ πλέον τὸν Φίλωνα περὶ τῆς ἐπικινδύνου φορᾶς, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον ἐκ νέου αἱ σκέψεις του.

Ὁ ἀκατανόητος ἐκεῖνος δαίμων, ὁ ὁποῖος ἔτεινε τὴν μαγικὴν ράβδον καὶ ἀνεπέτασε πρὸ αὐτοῦ τὸν γοητευτικὸν ὀρίζοντα ἑνὸς ἔρωτος ἀχανοῦς, χωρὶς τέρμα καὶ χωρὶς σταθμὸν ἀναψυχῆς, προσέθετεν ἤδη καὶ μίαν ὅασιν, ἡ ὅασις ἦτο μαγικὴ καὶ αὐτὴ ἀνταπάτη καὶ αὐτόχρημα ἀπατηλὸς ἀντικατοπτρισμός, εἰς τὴν ὁποίαν προεκάλει τώρα τὸν κουρασμένον διαβάτην, τὸν διαβάτην τῆς ἰδίας ψυχῆς του, τὸν διανοίξαντα ὁδὸν διὰ μέσου τοῦ ἰδίου ὑποκειμένου του, ν' ἀναπαυθῇ!...

Ἄλλ' ἦτο ἀπατηλότερα καὶ πλειότερον ἐπικίνδυνος ἡ ὅασις τῆς σήμερον ἀπὸ τὴν ἔρημον τῆς χθὲς.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς ἐκστατικῆς τοῦ νεανίου ψυχῆς εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἀναρρώσεώς του.

Ὁ πυρετός, ὁ ὁποῖος θὰ διατάρασσε καὶ θὰ συνεκλόνει τὸ πνεῦμα του, εἰς ἡμέρας ὑγιὲς καὶ ἡρεμον, εἶχεν ἐπαναπαύσῃ αὐτὸ ἐφ' ὅσον διήρκει, καὶ μόνον ἀσυνειδήτως περιεπλάνα αὐτὸ εἰς τὰς ἐρωτικὰς φαντασμαγορίας του.

Διὰ τοῦτο τώρα εὗρισκε νέας δυνάμεις ὅπως προβῇ πολὺ ἀπώτερον ἢ πρότερον, καὶ κατατριβῇ, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν δημιουργίαν νεφελωδῶν εἰδώλων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν λατρείαν αὐτῶν...

Ἡ μορφὴ τῆς βασιλίσσης ἀνεμιγνύετο τώρα εἰς

παῖσαν σκέψιν του καὶ εἰς πάντα στοχασμόν του· τὸ ὄνειρόν του εἶχε διασπασθῇ εἰς ἄπειρα μόρια, ὧν ἕκαστον ἔφερεν ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ εἶδωλον, καὶ εἶχεν ἐμποτίσῃ ὁλόκληρον τὸ σῶμα του καὶ ὁλόκληρον τὸν περιβάλλοντα αὐτὸν ὀρίζοντα ...

Εἶπομεν ὅτι ἀπελθούσης τῆς μητρός του καὶ τῆς Φλώρας παρέμεινε μόνος. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτο φαινομενικὸν μόνον· ὁ Φίλων Κάρπος δὲν ἦτο μόνος, ὅταν ἐκάθητο πρὸ τοῦ γραφείου του στηρίζων τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἀτενίζων πρὸς τὸ βιβλίον μὲ τὸ ἐρυθρὸν περικάλυμμα δι' ἀορίστου βλέμματος.

Ἡ στάσις αὕτη ἦτο πραγματικὴ διὰ πάντα ὀφθαλμὸν διακρίνοντα μόνον τὸ σῶμά του· ἀλλὰ δι' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ διεισδύσῃ διὰ τοῦ βλέμματος καὶ εἰς τὴν περιβάλλουσαν τὸ σῶμα ἐκεῖνο φωτεινὴν ἀτμόσφαιραν τῆς ιδέας καὶ ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὰ κύματά της, θὰ ἔβλεπε τὸν Φίλωνα Κάρπον γονυπετῇ ἐνώπιον ἑνὸς εἰδώλου, καὶ προσπαθοῦντα νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ ζωὴν ἐκ τῆς ζωῆς του καὶ ἐκ τοῦ ἔρωτός του ἔρωτα...

Καὶ εἰς τὸ εἶδωλον ἐκεῖνο κατάπληκτος θὰ διέκρινεν ὁ παρατηρητὴς τῆς ψυχῆς τὴν Βασίλισσαν Ἀμαλίαν!

Ἐπὶ τινὰ ὥραν παρέμεινεν οὕτως ἀκίνητος ὥς ἄγαλμα παρατηρῶν τὸ βιβλίον· κατόπιν, ὥς ἐὰν τὰ χεῖλη του καὶ ἡ κεφαλὴ του καὶ τὸ σῶμά του ὁλόκληρον ἐσύροντο ὑπὸ ἀκατανικήτου ἔλξεως πρὸς τὸ ἐρυθρὸν μαροκινὸν περικάλυμμα, ἔκλινε βαθμηδὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ προσκολλήσας τὸ στόμά του ἐπὶ τοῦ βιβλίου τὸ κατεκάλυψε διὰ φιλημάτων...

Πόσῃν ὥραν θὰ παρέμενεν οὕτω οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπολογίσῃ· εἰς τὸ χρονόμετρον τοῦ ἔρωτος, ἡ ὥρα εἶναι στιγμή· εἰς δὲ τὸ χρονόμετρον τῆς ἐρωτικῆς

φαντασμαγορίας ἢ στιγμὴ παρουσίαζεν πλεόνασμα καὶ εἰς αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος ἀκόμη τὴνμέτρησιν!

Βήματα ἀκουσθέντα εἰς τὸν διάδρομον, τὸν ὁδηγοῦντα εἰς τὸν κοιτῶνα, ἔκαμάν αὐτὸν νὰ συνέλθῃ ἀνηγέρθη ταχέως, ὡς ἔνοχος τρομεροῦ ἐγλήματος, καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ ἐν τῷ θαλάμῳ μετὰ προσποιημένης ἡρεμίας.

Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ εἰσῆλθεν ἡ μήτηρ του.

—Τὶ κάνεις παιδί μου ; ἠρώτησεν ἡ γραῖα τρυφερῶς.

Ὁ Φίλων ἐσταμάτησε, προσεπάθησε νὰ μειδιάσῃ καὶ ἀπήντησε :

—Δὲν βλέπεις; καλὰ εἶμαι τώρα.

—Καῦμένο παιδί, ἔκαμεν ἡ κυρὰ Κρινή, ποῦ νὰ φαντασθῶ ἐγὼ ἢ καῦμένη μὲ τὴν ἀγραμματοσύνη μου πῶς θὰ γινόσουν μιὰ μέρα τόσον μέγας ἀνθρωπος νὰ σοῦ στέλνουνε χαιρετίσματα κι' ἡ βασίλισσες ἀκόμα!... Νὰ ἰδῆς ἡ γειτόνισσά μας ἡ κυρὰ Σιδερή, ὅταν ἄκουσε πῶς στέλνει ἡ Βασίλισσα τὸ γιατρό της καὶ ρωτᾷ τι κάνεις, ἐγίνηκε κίτρινη σὰν τὴν τσεμπέρα της!... Οὔλοι σὲ ζηλέψανε, παιδάκι μου, καὶ ποιὸς ξέρει τώρα τι γλωσσοφαγιά θὰ μᾶς κάνουνε, ποῦ νὰ φᾶνε τὴ παληογλωσσά τους!...

Αἴφνης ἀνεκόπη καὶ ἔφερε τὴν χεῖρά της ἐν τῷ κόλπῳ της.

—Ἀλήθεια, προσέθηκε, ἔχω ἓνα γράμμα νὰ σοῦ δώσω ποῦ τὸ ἔφερε ὁ γραματοκομιστής. Ἄν τῷ βρῇς ἀπὸ ποῦ εἶναι; ἐγὼ τὸ καταλαβαίνω χωρὶς νὰ ξέρω καὶ γράμματα.

—Ἀπὸ τὸν κύριον Κάρλο, μητέρα.

—Γειά σου παιδάκι μου ἀπὸ τὸν φράγγο, ποῦ χίλια καλὰ νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς γιὰ τὸ καλὸ ποῦ μᾶς ἔκαμε.

—Δός με το γλήγορα.

Ἡ κυρά Κορινή ἐξήγαγε ταχέως ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν παρέδωσεν εἰς τὸν υἱὸν της.

—Τώρα σ' ἀφήνω, προσέθηκε, νὰ διαβάσης μὲ τὴν ἡσυχία σου.

XV

Μείνας καὶ πάλιν μόνος ὁ Φίλων ἐν τῷ κοιτῶνί του, ἔσπευσε ν' ἀποσφραγίσῃ τὴν ἐπιστολήν.

Ὡς δικαίως εἶχε μαντεύσῃ ἡ μήτηρ του, ἡ ἐπιστολή προήρχετο ἐκ Γαλλίας, ἐκ τοῦ γηραιοῦ φίλου του Καρόλου Φράνς.

Ὁ Φίλων ἀνέμενε τὴν ἐπιστολήν ἐκείνην ἀνυπομόνως· ἔπρεπε νὰ περιέχῃ ἀπάντησιν πρὸς τὴν ἰδικήν του ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχε γράψῃ ἐν νυκτὶ παραδόξου ὄνειρώσεως, καὶ ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ χωρὶς ν' ἀναθεωρήσῃ τὰ γραφέντα εἰς μίαν στιγμὴν μείζονος ψυχικῆς ἡρεμίας, ὥς ἐὰν ἤθελε νὰ κατατήσῃ κοινωνὸν τὸν γηραιὸν καὶ σοφὸν φίλον του ὁλοκλήρου τῆς ψυχικῆς του τρικυμίας...

Ἀπεσφράγισε τὸν φάκελλον πυρετωδῶς, καὶ ριφθεὶς ἐπὶ τῆς παρὰ τὴν τράπεζαν ἑδρας του ἀνέγνωσε τὰ ἑξῆς:

« Ἀγαπητόν μου παιδίον !

« Εἰς τὰς πολυπλόκους καὶ δαιδαλώδεις γραμμὰς τῆς ιδέας σου, διέγνωσα τὸ τρομερὸν κυνήγιον μιᾶς χιμαίρας. Θὰ προετίμων μυριάκις νὰ μοῦ ἔγραφες ὅτι προσεκολλήθης, ὥς ὁ Πυγμαλίων, εἰς τὸν ἔρωτα ἑνὸς ἀγάλματος· μεθ' ὅλην τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ εὐγενὴς

ψυχὴ σου δὲν θὰ κατίσχυε νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο, νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς τὸν λίθον καὶ νὰ λατρεύεται δι' ἑαυτῆς, ὀλιγώτερον θὰ ἐφοβούμην διὰ τὴν ἡσυχίαν σου, παρ' ὅσον τώρα ὅτε ἐτέθης ἐπὶ τὰ ἀπατηλὰ καὶ φευγαλέα ἔχνη μιᾶς νεφέλῃς.

« Ἐνθυμεῖσαι, ὅτε σοῦ ἀφηγούμην παραδόσεις, ἐκ τῆς Μυθολογίας τῶν μεγάλων προγόνων σου, ὅτι μετὰ αὐτῶν ἐπέμεινα πλειότερον—περίεργον προαίσθημα!—ἐπὶ τῆς παραδόσεως τοῦ ἔρωτος τοῦ Ἰξίωνος πρὸς τὴν Ἥραν. Ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος φαντασιόπληκτος εἶχε φιλοξενηθῇ ὑπὸ τοῦ Διός, χωρὶς δὲ νὰ τὸ θέλῃ βεβαίως ἠγάπησε τὴν γυναῖκα του τὴν Ἥραν. Καὶ ἤρχισε νὰ φαντάζεται τὴν θεὰν μετὰ τοσαύτης ζωηρότητος, ὅτε κατήρχετο εἰς τὴν κλίνην του, ὥστε μετὰ τινα χρόνον ἡ φαντασία του ἡ ἰδία μετεβλήθη εἰς εἶδος τι νεφέλῃς, νεφέλῃς ὄρατῆς δι' αὐτὸν μόνον, μετὰ τῆς ὁποίας ἐτρύφα εἰς μυστικὸν δι' ὅλον τὸν λοιπὸν κόσμον ἔρωτα. Ἀλλ' ἡ ἀσέβεια αὕτη δὲν διέφυγε καὶ τὸ ὅξυ τοῦ πατρὸς τῶν Θεῶν βλέμμα· συλλαβὼν δὲ τὸν Ἰξίωνα ἀσεβοῦντα διὰ τῆς ιδέας πρὸς τὴν γυναῖκα του, τὸν κατεδίκασεν εἰς αἰωνίαν ποινήν ἐν τῷ Ἄδῃ· νὰ στρέφῃ διαρκῶς τροχὸν περιβαλλόμενον ὑπὸ ὄφρων !

« Οἱ προπάτορές σου ἦσαν σοφοὶ, ἀγαπητιόν μου παιδίον, ἡ δὲ μυθολογία των εἶναι ὁ κώδηξ τοῦ Ἡθικοῦ Δικαίου, τὸν ὁποῖον οὐδὲν νεώτερον σύστημα ἠθικῆς, ὅσον καὶ ἂν μεταβληθῶσιν οἱ κοινωνικοὶ ὅροι, θὰ κατισχύσῃ νὰ τροποποιήσῃ ἢ ν' ἀνατρέψῃ.

« Δὲν δύναμαι νὰ μαντεύσω ποία εἶναι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία προσήλκυσε τὰ βλέμματά σου. Οἷα δὴποτε ὅμως καὶ ἂν ἦναι, ἐφ' ὅσον ἀντιλαμβάνεσαι τὴν ἐλαχίστην ἀπόστασιν μετὰ ἐκείνης καὶ σοῦ, μὴ προ-

σπαθῆς νὰ ὑπερβῇς τὴν ἀπόστασιν ταύτην δι' ἁλμάτων τῆς φαντασίας σου. Ὁ Ζεὺς ὄρᾳ καὶ τιμωρεῖ!

« Ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἐπιχειρεῖ νὰ συντάμῃ ἀποστάσεις, διανοιχθεῖσας διὰ τῆς σκαπάνης τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν διὰ τῶν περυγῶν τῆς ψυχῆς του· αἱ πτέρυγες τῆς ψυχῆς τότε μόνον δὲν κουράζονται ὅταν διατρέχουσι στάδιον εἰς παρθένους καὶ ἄχανεῖς ὀρίζοντας, καὶ δὲν διαβλέπωσι τέρμα· ὅταν ὅμως ὀδεύωσι πρὸς ὠρισμένον ὁδόφραγμα ἀνυψωμένον ὑπὸ τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν κρημνίζονται ἐπ' αὐτοῦ καὶ συντρίβονται.

« Αὐτὴν τὴν διαφορὰν ἔχει ἡ ἀθάνατος ψυχὴ ἀπὸ τὸ θνητὸν σῶμα· τοῦτο κουράζεται εἰς τὰς μεγάλας ἀποστάσεις, καὶ αὕτη κοπιάζεται εἰς τὰς μικράς !

« Αἰσθάνεσαι εἰς τὴν ψυχὴν σου τὴν δύναμιν μιᾶς ἀγάπης· τὸ ἐννοῶ καὶ ἔχω νὰ ὑπερηφανεύωμαι πρὸς τοῦτο, διότι τὰ ὠραῖα ὄμματα τῆς ψυχῆς σου τὰ ἤνοιξα ἐγὼ διὰ τῆς διδασκαλίας μου. Πρόσεξε ὅμως μήπως θαμβῇς ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Ὁραίου καὶ τοῦ Καλοῦ, διότι ἡ ψυχὴ τότε, καὶ ὄμματα αἰστοῦ ἐὰν ἔχῃ, δὲν βραδύνει νὰ μεταβληθῇ εἰς γλαῦκα τυφλωμένην καὶ θρηνηφοδοῦσαν ἐντὸς τῶν ἔρειπίων τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον συνέτριψε ἀδεξίως ἀφυπνισθεῖσα.

« Μοῦ ἐχάραξες ἀτάκτους γραμμὰς ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπιστολῇ σου, εἰς τὰς ὁποίας διέγνωσα τὸ μεγαλεῖον μιᾶς μεγαλοφυοῦς παραφροσύνης· ἐὰν ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη κατεχωρίζετο εἰς μυθιστορίαν τινά, καὶ διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς ἥρωός σου πάσχοντος, βεβαίως αἱ ρωμαντικαὶ δέσποιναί τῆς ἐποχῆς ἡμῶν θὰ περιέπιπτον μετὰ τὴν ἀνάγνωσίν της εἰς βαθεῖαν ρέμβην, ὄνειροπολοῦσαι μίαν τοιαύτην λατρείαν, καὶ ἀντικαθιστῶσαι τὸ εἶδωλον τῆς ἰδικῆς σου φαντασίας διὰ τοῦ εἶ-

δώλου τῆς ιδιοσυγκρασίας των· ἀλλ' οὐδεμία δέσποινα, ἀναγινώσκουσα τὴν ἐπιστολήν σου, θὰ ἐτόλμα νὰ ἐξωθήσῃ τὴν ματαιοδοξίαν της μέχρις ἐνὸς ἔραστοῦ πραγματικοῦ καὶ ζῶντος ὅπως σύ· διότι ἐκάστη φράσις ὁμοιάζει πρὸς τὸ νοσηρὸν μεγαλεῖον τοῦ θορούβου, τὸν ὁποῖον κάμνει ἡ πτέρυξ ἐνὸς ἀγωνιῶντος ἀετοῦ, οὕτινος συνελήφθησαν οἱ πόδες ἐντὸς σιδηραῆς παγίδος. Κτυπᾷ, κτυπᾷ, καὶ καταπίπτει ! . . .

« Ἐλπίζω ὅτι αἱ παραινέσεις μου δὲν θὰ φθάσουν ἀργά, καὶ ὅτι ἡ ἀπάντησίς σου — τὴν ὁποῖαν ἀγωνιωδῶς ἀναμένω — θὰ ὑπαγορευθῇ ἀπὸ τὴν μεγάλην θεάν, ἧς ἡ ἱερὰ σκιά πλανᾶται ἀκόμη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἀκροπόλεως, παρὰ τοὺς πρόποδας τῆς ὁποίας ἐγείρεται ὁ ταπεινὸς οἰκίσκος, οὕτινος ἡ στέγη προστατεύει ἀκόμη τὴν ἀφηνιάσασαν κεφαλήν σου.

« Ἐπιθυμῶ, ὥς ἄλλος πατήρ σου, — ν' ἀφήσῃς τὴν γραφίδα νὰ χαράξῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου πάσαν σκέψιν σου ἄνευ οὐδεμιᾶς προσποιήσεως καὶ ἐπιφυλάξεως· ἄφησε τὸ κῦμα τῆς ψυχῆς σου ἐλεύθερον νὰ ὠθήσῃ τὴν γραφίδα· καὶ ἂν δὲ ἀκόμη αὕτη χαράξῃ ἀσυναρτήτους γραμμάς, ἀποτυπώσεις οἷονεῖ γραφικὰς τῶν ψυχικῶν σου κυμάτων, ἐγὼ θὰ ἐννοήσω τὸν ὄγκον τῶν κυματισμῶν, καὶ ποῖον χάος ἀνοίγει ἕκαστος τούτων ὑπὸ τοὺς πόδας σου. Διότι πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι οὐδὲν εἰλικρινέστερον ἀπὸ τὸ κῦμα τοῦ ὠκεανοῦ καὶ ἀπὸ τὸ κῦμα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· ὅσον ὑψοῦται τόσον καὶ βαθύνεται· δύναται καὶ ἐξ ἀποστάσεως ἀκόμη νὰ μετρήσῃ ὁ καλὸς ὀφθαλμὸς τὸ ὕψουλον βάθος διὰ τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ μακρόθεν λαλοῦντος ὕψους.

« Ἀφίνω τὴν γηραιὰν ψυχὴν μου νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς νεαρᾶς ἰδικῆς σου, καὶ θωπεύσῃ διὰ τῆς βαρείας

ἐκ τῆς πείρας χειρὸς της τὰς ἐλαφρὰς τῆς ἰδικῆς σου
πτέρυγας, μέχρις οὗτου ἐπαναφέρῃ αὐτὰς εἰς τὴν θέ-
σιν των.

Ὡς πατήρ σου

Κάρολος Φράνς

Ἐθεσεν τὴν ἐπιστολὴν ἐντὸς τοῦ περικαλύμματός
της, καὶ τὴν ἐτοποθέτησεν ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ κόλπου
του.

Μετὰ τοῦτο ἡτοιμάσθη νὰ ἐξέλθῃ διὰ πρώτην φο-
ρὰν μετὰ τόσων ἡμερῶν διαμονὴν ἐπὶ τῆς κλίνης,
καὶ δηιθύνθῃ πρὸς τὸν κρεμαστήραν νὰ ἀναλάβῃ τὸ
φέσιόν του.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν τὸ ρόπτρον τῆς θύ-
ρας ἀνεκινήθη καὶ χαριεστάτη μορφὴ ἀνδρὸς ἐνεφα-
νίσθη.

—Τί γίνεσθε, ἀδελφέ; ἀνέκραξεν ὁ εἰσελθὼν. Ἀπὸ
τὸ βράδυ ἐκεῖνο τῆς παραστάσεως τῆς κυρίας Ρίττας
μὲ τὴν «Νόρμαν» δὲν σᾶς ξαναεῖδα πειά!... Ἦλθα
μετ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ οᾶς ἰδῶ, ἀλλὰ μοῦ εἶπαν πῶς
εἰσθε στὸ κρεββάτι, ἀπὸ τὸ ἀτύχημα ἐκεῖνο τοῦ Δια-
γγελέως. Ἐκτοτε ἠρχόμην τακτικὰ καὶ ἐρωτοῦσα περὶ
τῆς ὑγείας σας καὶ ἐμάνθανα μὲ πολλὴν εὐχαρίστη-
σίν μου ὅτι πηγαίνετε καλλίτερα... Τέλος πάντων σή-
μερον μοῦ ἐπέτρεψεν ἡ κυρία μητέρα σας νὰ σᾶς ἰδῶ.
Μάλιστα μοῦ εἶπε καὶ κάτι ἄλλο. Τὸ ὁποῖον, σᾶς βε-
βαίῳ, μοῦ φάνηκε ὀλίγον παράδοξον...

Καὶ ἐξακολουθῶν τὴν χειμαρῶδη ταύτην φλυα-
ρίαν ὁ νέηλς, ἔθλιψε τὴν χεῖρα τοῦ Φίλωνος ἰσχυρῶς
μεταξὺ τῶν δύο ἰδικῶν του.

Ὁ Φίλων ἀνεγνώρισε τὸν νέον φίλον του, τὸν θαυ-
μαστὴν τῆς Ρίττας Μπάσο, τὸν Ὑπουργικὸν ὑπάλ-
ληλον Κιρσοφύλην.

Ὁ εὐθυμος χαρακτήρ τοῦ Ἀθηναίου ἐκαίνου, ἐπενήργησεν σωτηρίως. ἐπὶ τῆς βεβαρυμένης ψυχῆς τοῦ Φίλωνος.

Ἐμειδίασε καὶ ἀπήντησε:

—Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ κύριε Καρυοφύλλη, ἦτο ἀτύχημα προελθὼν ἀπὸ τὴν ματαιοδοξίαν ἐνὸς ἀξιωματικοῦ, ὃ ὁποῖος εἶχε διαθέσεις φαίνεται νὰ σπάσῃ ἀνθρώπινα κόκκαλα μὲ τὰ πόδια τοῦ ἵππου του.

—Ἄ, φίλε μου! ἀνέκραξεν ζωηρῶς ὁ ὑπουργικὸς γραφεὺς, αὐτοὶ οἱ ἀξιωματικοί μας πολὺ τὸ ἔχουν πάρει ἐπάνω τους· νομίζουν ὅτι οἱ πολῖται εἶναι σκύβαλα. Τώρα μάλιστα ἀρχίζουν νὰ περιφρονοῦν καὶ τοὺς ἑλληνας ποῦ φοροῦν φουστανέλες.

—Ὅχι δά!

—Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἂν δὲν συνέβη ἀκόμη, θὰ συμβῇ ὅμως πολὺ γρήγορα καὶ αὐτό· ὦ, δὲν πηγαίνει καθόλου καλὰ αὐτὸς ὁ τόπος! Ἐγὼ εἶμαι τῆς ἰδέας νὰ φορέσετε πλέον φριγγικά καὶ νὰ βγάλετε τὴ φουστανέλλα.

—Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κάμω ποτὲ κύριε Καρυοφύλλη.

—Καὶ ἂν διορισθῇτε εἰς τὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν;

—Μὰ ποῖος σᾶς τὸ εἶπε αὐτό;

—Ἡ κοκκίνα μητέρα σας. Εἶναι ἐπιθυμία τῆς Βασιλίσσης, καὶ πρέπει νὰ ἦσθε βέβαιος ὅτι ὅταν ἡ Βασιλισσα θέλει κάτι τι, ὑπάρχει δὲν ὑπάρχει θέσις, θὰ εὑρεθῇ.

Ἄ, εἶναι φοβερὸς ὁ χαρακτήρ αὐτοῦ τῆς Βασιλίσσης, δὲν ἐπιδέχεται ἄρνησιν εἰς ὅ, τι ζητήσῃ.

Καὶ λέγων ταῦτα ὁ παιδρὸς Ἀθηναῖος, περιέφερε τὸ βλέμμα γύρωθεν, περιειργάσθη τὰ ἐν τῷ κοιτῶνι ἀντικείμενα, καὶ ἐσταμάτησε εἰς τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης

βιβλία, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνεται ὁ τόμος τῶν ποιημάτων τοῦ Μυσσεῖ μετὰ τὸ ἐρυθρὸν μαροκινὸν περικάλυμμα καὶ τὸ βασιλικὸν στέμμα :

— "ὦ ! ὦ !... ἀνέκραξε. Τὶ ὥραϊο βιβλίον... μπᾶ ! ἔχει καὶ τὸ βασιλικὸν στέμμα ! Ἐπιτρέπετε;

— Μάλιστα.

Ὁ Καρυοφύλλης ἤρπασε τὸ βιβλίον ὥς ὁ γυψ τὴν λείαν του, καὶ τὸ παρετίρησε ἀπλήστως.

— Δανείζεσθε βιβλία ἀπὸ τὸ παλάτι, κύριε Κάρπε ;

— "Ὁχι, φίλε μου, εἶχε τὴν καλωσύνην ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα νὰ μοῦ τὸ ἀποστείλῃ μαζὺ μετὰ τὰ ἄλλα αὐτά.

Ὁ ὑπάλληλος ἐτέντωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, καὶ μετὰ στιγμὴν ἐξερράγη εἰς ἀνεξάντλητον σειρὰν θαυμαστικῶν.

— Εὐγε !... εὐγε !... μὰ αὐτὸ εἶναι μεγάλη τιμή σας, κύριε Κάρπε, ποῦ δὲν τὴν ἀπήλαυσε κανεὶς ἔως τώρα ἐκ μέρους τῆς Μεγαλειότητός της.

— Εἶνε ἡ πρώτη ἡμέρα μετὰ τὴν ἀνάρρωσίν μου, ποῦ ἠσθάνθην τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐξέλθω λίγο.

— "Α, τότε θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε βέβαια νὰ σᾶς συνοδεύσω ἐγώ, θὰ εἴσθιτε πολὺ ἀδύνατος... στηριχθῆτε στὸν βραχίονά μου.

Καὶ προσέφερε τὸν βραχίονά του εἰς τὸν Φίλωνα, ὅστις οὕτω εὐρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὸν δεχθῇ, καὶ ἐξῆλθον ἀμφοτέρω τοῦ κοιτῶνος.

— Νὰ πᾶμε στὴν Ὠραία Ἑλλάδα νὰ σοῦ προσφέρω ἕνα καφέ, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε. Ἀλλὰ μὴ τρέχετε πολὺ γιατί εἶμαι ἀδύνατος ἀπὸ τὸ κρεββάτι.

Οὕτως προχώρησαν βήματά τινα πρὸς τὴν Πλάκα, ὅτε ἀνὴρ πεντηκοντούτης, φέρων πολὺπτυχον φουστανέλλα καὶ τουζουλάκια μετὰ χρυσᾶς παρυφάς, ἐστάθη πρὸ αὐτῶν.

— Σᾶς παρακαλῶ τσελεπῆδες, εἶπεν οὗτος, μήπως γνωρίζετε ποῦ κάθεται κάπου ἐδῶ κοντὰ ἓνας κάποιος Φίλων Κάρπος ;

Ὁ Φίλων δὲν ἐπρόφθασε ν' ἀπαντήσῃ, διότι ὁ Καρυοφύλλης ἐπενέβη μετὰ πυρετώδους ἐνδιαφέροντος

— Νά τος ! ἡ εὐγένειά του ἀπὸ δῶ εἶναι, ἀπήντησεν· τί τρέχει ; ποιὸς τὸν γυρεύει.

— Τοῦ λόγου σου εἶσαι ; ἠρώτησεν ὁ φουστανελλοφόρος τὸν Φίλωνα.

— Μάλιστα, τί ἀγαπᾶτε ;

— Αὔριο εἰς τὰς δέκα ἢ ὥρα νὰ περάσετε ἀπὸ τὴν Γραμματεία τῶν Ἑξωτερικῶν ποῦ θέλει νὰ σᾶς δῇ ὁ κύριος Ρίζος Νερουλὸς γιὰ κάποια δουλειά.

Ὁ Φίλων ὠχρίασεν ἐκ τῆς συγκινήσεως καὶ ἀπήντησε διὰ φωνῆς μόλις ἀκουομένης :

— Πολὺ καλὰ, θὰ περάσω.

— Καὶ βέβαια θὰ περάσῃ· θὰ ἔλθω ἐγὼ νὰ τὸν πάρω καὶ νὰ τὸν συντροφεύσω, γιατί εἶναι λιγάκι ἀδύνατος ὁ φίλος μου ὁ κύριος Κάρπος.... ξεύρεις, τὸ κτύπημα μὲ τὸ ἄλογο τοῦ Διαγγελέως.... μὰ ἔννοια σου καὶ τὸν ἐσιγύρισε καλὰ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα..., ἡ ὁποία εὖνοεῖ παρὰ πολὺ τὸν κύριον Κάρπον... ὁ ὁποῖος ἠξεύρει δύο γλώσσας φαρσί... γαλλικὰ καὶ ἰταλικὰ... ἔλεγα μάλιστα ν' ἀρχίσω κι' ἐγὼ μάθημα, ἀλλὰ τώρα πειά, ποῦ θὰ τοῦ μείνῃ καιρός!... Γιατί ξεύρετε....

Ὁ Φίλων ἠναγκάσθη νὰ ἐπέμβῃ ὅπως διακόψῃ τὴν φλυαρίαν τοῦ συνοδοῦ του.

— Καλά, εἶπεν εἰς τὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Ὑπουργοῦ· εἰπέτε εἰς τὸν κύριον Νερουλὸν ὅτι θὰ ἔλθω αὔριο χωρὶς ἄλλο.

Καὶ σύρων τὸν Καρυοφύλλον ἐκ τοῦ βραχίονος ἀπῆλθε, χαιρετίσας τὸν ὑπουργικὸν κλητῆρα.

— Ἀ, φίλε μου ! ἀνέκραξεν ἐνθουσιωδῶς ὁ Καρυο-

φύλλης. Ὅφείλετε νὰ ὁμολογήσετε ὅτι ἔχετε πολὺ καλὸν αὐτέρα καὶ θὰ γίνετε πολὺ μέγας ἀνθρώπος. Τὸ θεωρῶ τιμὴν μου ποῦ σὰς ἐγνώρισα...

Καὶ ἐπροχώρησαν διὰ μέσου τῶν στενῶν καὶ σκολιῶν παρόδων τῆς Πλάκας πρὸς τὸ Ἀπάνω Συντριβάνι διευθυνόμενοι πρὸς τὸ Καφενεῖον τῆς Ὁραίας Ἑλλάδος....

XV

Οκ. Ἰακωβάκης Νίζος Νερουλὸς ἦτο μία ἀπὸ τὰς προεχούσας πολιτικὰς καὶ φιλολογικὰς φυσιογνωμίας τῆς ἐποχῆς.

Ἡ ἐπιρροὴ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς τοῦ δὲν ὑπῆρξε βεβαίως παράλληλος πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Βολταίρου ἐπὶ τοῦ αἰῶνός του· οὐχ ἥττον ὁμως ἐν τῷ περιωρισμένῳ ἐκείνῳ ὁρίζοντι ἢ φυσιογνωμία τοῦ Νερουλοῦ προέχει ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην, ἐφ' ὅσον τοῦλάχιστον δὲν εἶχον ἀναφανῇ ἀκόμη ἐν τῇ πολιτικῇ δράσει οἱ δύο μεγάλοι πολιτευταί, ὁ Ἰωάννης Κωλέτης καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδαῆτος.

Εἰς ἐπίμετρον, ὁ Ἰάκωβος Ρίζος Νερουλὸς κατεῖχε καὶ τὸ χάρισμα τῆς φιλολογικῆς μορφώσεως, θεωρούμενος ὡς πρῦτανις τῶν φιλολόγων, καὶ διακρινόμενος μεταξὺ τῶν ποιητῶν διὰ τὴν χάριν τῶν στίχων του, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τὴν φαιδρότητα αὐτῶν.

Ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἦτο βεβαίως πρωτογενὴς διὰ τὴν νεωτέραν Ἑλλάδα, ἀλλὰ παραδόξως ἦτο καὶ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πνεῦμα ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ πᾶν ἄλλο προσὸν φυσικὸν ἢ ἐπὶ κτητον.

Οὐδὲν ἔθνος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀναβιώσεώς του ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ παρομοίαν ἐκτίμησιν πρὸς τὸ πνεῦμα· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, τὰ ὅποια ἀπέμει-

ναν ἐκ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς εὐκλείας, πρὸ πάσης ἄλλης ἀκμῆς ἀνεξωογονήθη πρῶτον ἡ πνευματικὴ εἰκμή τῶν παρελθόντων αἰώνων, ἡ δὲ ἐκτίμησις πρὸς τὸ πνεῦμα ἦτο εἰδός τι κληρονομικότητος μὴ ὀφειλομένης εἰς οὐδεμίαν καλλιέργειαν σύγχρονον καὶ εἰς οὐδεμίαν παρότρυνσιν διὰ τῶν συλλόγων ἢ διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου, ὥς συμβαίνει σήμερον.

Ὁ λόγιος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο ἀντικείμενον τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως· εἰσερχόμενος εἰς τὸ καφενεῖον ἀτησχόλει ἐπὶ στιγμὴν, καθιστάμενος ἀντικείμενον φιλολογικῆς συζητήσεώς των, καὶ τοὺς ἀκηδεστέρους ἀέρους.

Ἡ γάγγραινα τῶν πολιτικῶν παθῶν δὲν εἶχε προσβάλλῃ ἀκόμη τελείως τὰς ψυχάς, τὸ δὲ πνεῦμα ἔβλεπε διχυρότερον, ἔστω καὶ ἂν ἦτο ὀλιγώτερον παρεσκευασμένον δι' αὐτομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ πνευματικὴ τυφλότης εἶναι πολλάκις πολὺ παρὰδοξος· συμβαίνει νὰ εἶναι περισσότερον ἐπικίνδυνον διὰ τὸν πνευματικὸν ὀφθαλμὸν τὸ φῶς τῆς γνώσεως, παρὰ τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας. Καὶ ἀπόδειξις εἶναι ἡ τύχη ὅλων τῶν λαῶν μετὰ τὸ μεσουράνημα τῆς σοφίας των. Ἐφ' ὅσον ἀντελαμβάνοντο τὸ καλὸν διὰ τοῦ ἐνστίκτου, ἀνῆρχοντο τὸ διαυγὲς στερέωμα τοῦ πνευματικοῦ οὐρανοῦ· μόλις ἐμεσουράνησαν, ἐθαμβώθησιν ἐκ τοῦ ἰδίου φωτός των, ἀπέκλινον πρὸς τὴν δύσιν· καὶ ἔδυσαν διὰ μέσου σκοτεινῶν νεφῶν. Ἡ πνευματικὴ ἡὼς δι' αὐτοὺς ὑπῆρξε περισσότερον φωτεινὴ ἀπὸ τὴν μεσημβρίαν!

Διὰ τοῦτον ἀκριβῶς τὸν λόγον ὁ κύριος Ἰάκωβος Ρίζος Νερουλὸς ἀπῆλause τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως διὰ τὴν ἀνάπτυξίν του, τὰ δὲ ὑπουργήματα προσεφέροντο εἰς αὐτὸν σωρηδὸν, χωρὶς οὐδεμίαν μεμψιμοιρίαν ν' ἀκουσθῇ. Κατὰ τὸ 1838 ὁ κ. Νερουλὸς κατεῖχε τὸ χαρτοφυλάκιον τῆς γραμματείας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν,

τῆς γραμματείας ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ προσωρινῶς τῆς γραμματείας ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης. Εἰς ἐπίμετρον δὲ εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς αὐτὸν ἡ διεύθυνσις τοῦ Βασιτικοῦ Οἴκου καὶ ἦτο ἀντεπιστέλλον μέλος διαφόρων ἐπιστημονικῶν ἑταιριῶν καὶ ταῦτοχρόνως ἡσχολεῖτο εἰς τὴν συγγραφὴν φιλολογικῶν καὶ γλωσσολογικῶν μελετῶν, ποιημάτων καὶ κωμωδιῶν.

Εὐρίσκομεν τὸν κ. Νερουλὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, κείμενον εἰς τὴν ὁδὸν Ντέκα ἀριθμὸς 2, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ἡ κατοικία του, ἀσχολούμενον ἀπὸ πρωΐας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐγγράφων πολυγλώσσων, τὰ ὅποια ἀπεσφράγιζε καὶ ἔθετε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του νεανίας εἰκοσιπέντε περίπου ἔτων, δίδων σχετικὰς ἐξηγήσεις

Ὁ ὑπουργὸς ἐσημείωνεν ἐπὶ τῶν περιθωρίων τὴν σχετικὴν ἐκάστου ἐγγράφου ἐνέργειαν, καὶ ἐπέστρεφε τοῦτο εἰς τὸν νεανίαν, ὅστις τὸ ἀπέθετεν ἐντὸς εὐρέως καὶ μακροῦ χαρτοφύλακος

Ἡ ὑπηρεσία αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν, μέχρις ὅτου ἐξηγνητλήθη ὁλόκληρος ὁ ἔσμὸς τῶν ἐγγράφων.

Μετὰ τοῦτο ἐμειδίασε δις καὶ τρίς, ἀνοίξας δὲ σύρτην τοῦ γραφείου του κείμενον ἀριστερόθεν ἐξήγαγεν ἕτερον φάκελλον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχον ἐν ποιᾷτιν ἀταξία φύλλα χάρτου, κεκαλυμμένα ὑπὸ λεπτῶν καὶ πυκνῶν γραμμῶν, καὶ διαφεύγοντα περιτύλιγμα ἐξ ὁμοίου χάρτου, φέροντος ἔξωθεν διὰ κεφαλαιωδῶν γραμμῶν τὸν τίτλον «Κορακιστικά».

Ὁ Νερουλὸς ἔλαβε τὴν γραφίδα καὶ ἐσημείωσεν ἐπὶ λευκοῦ φύλλου λέξεις τινὰς μεθ' ὃ ἀπέθηκεν ἐκ νέου τὸν φάκελλον ἐν τῷ σύρτῃ καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς τράπεζης κώδωνα.

Ἀλλὰ πρὶν σημάνῃ, ἡ θύρα ἠνοιχθῇ καὶ ὑψηλόσω-

μος φουστανελλοφόρος ἐνεφανίσθη, φέρον εὐλαβῶς τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους του.

— Ἀθανάσιε, εἶπεν ὁ Ρίζος, σὲ εἶχα ἐπιφορτίση χθὲς ν' ἀναζητήσης εἰς τὴν Πλάκα ἕνα νέον ὀνομαζόμενον...

Ὁ ὑπουργὸς ἐσταμάτησε πρὸς στιγμὴν καὶ ἐφάνη ὡς ἀναζητῶν ἐν τῇ μνήμῃ του τὸ ὄνομα τοῦ νέου.

Ἀλλ' ὁ Ἀθανάσιος ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τῆς ὑπουργικῆς μνήμης.

— Φίλων Κάρπος, ἀπήντησε.

— Ναί, Φίλων Κάρπος, τὸν εὗρήκεις ;

— Τὸν εὗρήκα καὶ τὸν εἰδοποίησα πῶς τὸν γυρεύει ἡ ἐξοχότης σου.

— Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτός ;

— Μὰ νὰ σοῦ εἰπῶ, ἐξοχώτατε, δὲν τὸν πρόσεξα καλά, γιατί τὸν εἶδα στὸν δρόμο, τὴν ὥρα ποῦ 'βγαίνε ἀπὸ τὸ σπίτι του, μαζὺ μὲ ἕναν ἄλλον φραγκοφορέμενον.

— Πῶς, αὐτὸς δὲν φορεῖ φράγκικα ;

— Ὅχι. ἐξοχώτατε, φορεῖ φουστανέλλες.

— Περιέργον ! ἔκαμεν ὁ ὑπουργὸς ὥσεί καθ' ἑαυτόν. Θὰ εἶναι βέβαια κανένα πτωχόπαιδο, τὸ ὅποιον θὰ ἔχη τὴν ιδιοφυΐαν τῆς γλωσσομαθείας.

Ἀλλὰ δὲν εἶχε κλείσῃ ἀκόμα τὴν θύραν, ὅτε ἐνεφανίσθη ἕκ νέου.

— Ἐξοχώτατε, εἶπε, ὁ νέος ποῦ γηρεύεις εἶνε ἐδῶ ἀπ' ἔξω.

— Νὰ ἔλθῃ μέσα λοιπόν, κύρ Ἀθανάση.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἡ θύρα ἠνοιγέτο πλατύτερον καὶ ἐνεφανίζετο πρὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας ὁ ἡμέτερος Φίλων Κάρπος.

Ὁ Ρίζος εἰς τὴν ἐμφάνισιν αὐτοῦ τὸν καταμέτρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν δι' ἑταστικοῦ βλέμματος καὶ ἀνταπέδωκε ἐλαφρὰν τῆς κεφαλῆς κλίσιν

εἰς τὸν βαθὺν προσκυλισμὸν τοῦ νεανίου.

—Κύρ Ἀθανάση, εἶπε πρὸς τὸν κλητῆρα· πῆγαινε τώρα καὶ νὰ μὴν ἔλθῃ κανεὶς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων ἐφ' ὅσον ὁ κύριος εἶναι ἐδῶ. Μόνον ὁ γραμματεὺς κύριος Ἀγκωνάκης νὰ παρουσιασθῇ ὅταν θὰ ἔλθῃ.

Ὁ Ἀθανάσιος ὑπεκλήθη ἐκ νέου καὶ ἄφοῦ καταμέτρησε τὸν φουστανελλοφόρον Φίλωνα διὰ συμπαθοῦς βλέματος, ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ κλείσῃ τὴν θύραν.

Οὕτως ὁ κ. Ρίζος Νερουλὸς καὶ ὁ Φίλων Κάρπος ἔμειναν μόνοι ἐν τῷ γραφείῳ τῆς γραμματείας.

Ὁ Φίλων περιστρέφων μετὰ καταφανοῦς στενοχωρίας τὸ φέσιόν του εἰς τὰς χεῖράς του, ὑπέμενε τὸ βλέμμα τοῦ ὑπουργοῦ, τὸ ὁποῖον ἄφοῦ διέτρεξεν ὀλόκληρον τὸ ἀναστημά του, προσηλώθη κατόπιν ἐπὶ τῆς μορφῆς του καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν.

Μετὰ τοῦτο ὁ ὑπουργὸς ἔλυσε τὴν σιγὴν.

—Ἐμαθα ὅτι γνωρίζετε τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν, εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, κύριε;

—Μάλιστα, ἐσοχώτατε· τὴν γαλλικὴν γνωρίζω καλλίτερον τῆς ἰταλικῆς διότι ὁ σοφὸς διδασκαλὸς μου ἦτο γάλλος.

—Παρέμενε ὁ διδάσκαλός σας ἐν Ἀθήναις;

—Μάλιστα, ἔμεινε ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ἦσχολεῖτο εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν, καὶ τὸν ἐβοηθοῦσα εἰς τὰς ἐρεῦνας του.

—Ἀρχαιολόγος ἦτο; πῶς ὀνομάζετο;

—Κάρολος Φράνς.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ Ρίζος ἐξέφρασε ἐκπληξιν ἐν τῇ μορφῇ του, τὴν ὁποῖαν δὲν ἠθέλησε ν' ἀποκρύψῃ.

—Ὁ κύριος Φράνς ἦτο διδάσκαλός σας; ἀνέκραξε.

—Μάλιστα, ἐσοχώτατε. Ὁ κύριος Κάρολος Φράνς εἶναι σοφός, ἀπήντησεν οὕτως. Διατηρῶ μετ' αὐτοῦ πολὺ τακτικὴν ἀλληλογραφίαν καὶ μὲ ἀγαπᾷ ὥς τέ-

κνον του.

—Εὐγε! εὐγε! ἀνέκραξεν ὁ Νερουλὸς μὲ ἔκφρασιν συμπαθείας.

Καὶ προσέθεσεν μετὰ στιγμαῖον δισταγμόν.

—Φαίνεται κύριε Κάρπε, ὅτι εἰσθε πολὺ τυχερὸς νέος. διότι μόλις ἐχάσατε τὸν ἕνα προστάτην σας εὐρήκατε ἀμέσως εἰς τὴν ὁδὸν σας ἄλλον, τὴν φορὰν δὲ αὐτὴν προστάτην ἰσχυρὸν καὶ ἀγαθὸν ταυτοχρόνως, ὃ ὁποῖος σᾶς εὖνοεῖ καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν πρόοδόν σας.

Ὁ Φίλων ἠννόησε ποῖον πρόσωπον ὑπὴνύσσετο ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας καὶ κατέστη ὠχρός.

Ὁ Νερουλὸς ἐξηκολούθησε:

—Ἐννοῶ τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα τὴν Βασιλισσάν μας.

—Ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ νέος ἀτόλμως· ἡ Μεγαλειότης της εἶχε τὴν καλωσύνην δι' ἐμὲ. παρὰ τὴν ἀξίαν μου.....

—Αὐτὸ δὲν σᾶς ἐπιτρέπετε νὰ τὸ λέγετε· ὅταν οἱ Βασιλεῖς προστατεύουν τινά, πράττουν τοῦτο συμφῶνως πρὸς τὴν ἀξίαν του.

Ὁ Φίλων ἠρυθρίασε τῶρα μέχρι τῶν τριχῶν καὶ ἐψέλλισεν λέξεις τινὰς τὰς ὁποίας ὁ ὑπουργὸς δὲν κατώρθωσε ν' ἀκούσῃ.

—Ὑποθέτω νὰ ἐπείσθητε, προσέθεσεν ὁ Ρίζος, ὅτι ἡ Μεγαλειότης της δικαίως ἐξετίμησε τὴν φιλομαθείαν σας, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς προαγάγῃ. Ἐχω λοιπὸν ἐντολὴν ἐκ μέρους της νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ εἰσαχθῆτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν.

Ὁ Φίλων, μολονότι εἶχε μαντεύσῃ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τοιούτου διορισμοῦ, εὐρεθεὶς πρὸ τῆς πραγματικότητος, κατεπλάγῃ εἰς τοσοῦτον βαθμόν, ὥστε περιέστρεψεν ἐκ νέου τὸ φέσιόν του εἰς τὰς χεῖράς του χωρὶς νὰ δύναται ν' ἀπαντήσῃ.

Ὁ Ρίζος ἐπῆλθεν εἰς βοήθειάν του.

— Ὑποθέτω ὅτι δέχεσθε κύριε, εἶπε.

— Ἐξοχώτατε, ἐψέλλισεν ὁ Φίλων, μία θέσις εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἔχει ἀξιώσεις κοινωνικὰς πρὸς τὰς ὁποίας δὲν ἔχω τὰ μέσα ν' ἀντεπεξέλθω.

— Ἄ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐμπόδιον; Ἡσυχάσατε· ἡ ἐντολὴ τῆς Μεγαλειότητός της εἶναι τόσον ἔντονος, ὥστε εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ μεταβῶ εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ νὰ ἀπαντήσω περὶ τοῦ ἀποτελέσματος. Εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι μανθάνουσα ἡ Μεγαλειότης της τὸν λόγον τῆς ἀποποιήσεώς σας, θὰ σπεύσῃ νὰ σᾶς φανῇ χρήσιμος...

— Τί ἐννοεῖ ἡ ἐξοχότης σας; ἠρώτησεν ὁ Φίλων, ὠχρίων καὶ πάλιν.

— Μὴ πειράζεσθε διὰ τοῦτο· πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι πᾶσα χρηματικὴ βοήθεια προερχομένη ἐκ μέρους τῶν Βασιλέων γίνεται ἀποδεκτὴ εὐγνωμόνως καὶ ἀπὸ τοὺς πλέον ὑπερηφάνους ὑπηκόους. Ὑπῆρξεν ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ εὐπατρίδαι τῆς Γαλλίας τὸ ἐθεώρουν ὑψίστην τιμὴν νὰ λάβουν ἐν πουργίον χρυσοῦ ἐκ τῆς χειρὸς τῆς Βασιλίσσης των.

— Ὁχι, ἐξοχώτατε! ἀνέκραξεν ὁ Φίλων ζωηρῶς· θὰ σᾶς ἱκετεύσω νὰ μὴ κάμετε κανένα λόγον εἰς τὴν Μεγαλειότητά της περὶ τῆς πενίας μου. Δέχομαι εὐγνωμόνως τὴν ἠθικὴν προστασίαν, καὶ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν θὰ μοῦ κάμετε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ δώσητε, ἀλλ' ἄνευ τοῦ ὅρου τούτου.

— Πρέπει ὅμως ἀπαραιτήτως νὰ βγάλετε τὴν φουστανέλλα, εἶπεν ὁ Ρίζος.

— Ἐξοχώτατε, εἶπε· ἡ φουστανέλλα αὐτὴ ἠκολούθησε τὸν πατέρα μου εἰς τὸν τάφον καὶ θ' ἀκολουθήσῃ καὶ ἐμέ.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐλέχθη ἐντόνως καὶ μετὰ τοσαύτης ὑπερηφανείας, ὥστε ὁ Ρίζος Νερουλὸς ἐγερ-

θεὸς ἐκ τῆς θέσεώς του περιῆλθε τὸ πρὸ αὐτοῦ γραφεῖον καὶ πλησιάσας πρὸς τὸν νεανίαν ἐκτύπησε τὴν ὠμοπλάτην του ἑλαφρῶς.

—Εὖγε! εἶπεν ἡ ἔμμονή σου εἰς τὰ πάτρια μὲ συγκινεῖ πολύ. Μάλιστα, φίλε μου! θὰ ἐξακολουθῇς νὰ φορῇς τὴν φουστανέλλα σου ὑπερηφάνως, οἱ δὲ ξένοι πρεσβευταὶ θὰ μαίθουν πολὺ εὐχαρίστως τὴν ἐπιμονήν σου ταύτην.

Ὁ Κάρπος ἔλαβε τὴν προτεινομένην πρὸς αὐτὸν χεῖρα τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν ἀσπασθῇ, ἀλλ' ὁ Ρίζος τὴν ἀπέσυρεν ἐγκαίρως, σπεύσας δὲ πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης κώδωνα ἐσήμανε ἰσχυρῶς.

Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ὁ κύρ Ἀθανάσης ἐνεφανίσθη.

—Ἦλθε ὁ κύριος Ἀγκωνάκης; ἠρώτησε.

—Ἦλθε, ἐξοχώτατε, καὶ περιμένει νὰ τὸν προσκαλέσης, ἀπήντησεν ὁ κλητῆρ.

—Νά ἔλθῃ ἀμέσως.

Ὁ Ἀθανάσης ἐξῆλθε, μετὰ τινὰς δὲ στιγμὰς εἰσήρχετο νεαρὸς ἀκόμη ἀνὴρ, φέρων κομπῆν καὶ ἀνεπίληπτον ρεδιγκόταν καὶ ὑψηλὸν πῖλον εἰς τὰς χεῖρας.

—Κύριε Ἀγκωνάκη, εἶπεν ὁ Ρίζος, ὁ κύριος ἀπ' ἐδῶ προσλαμβάνεται ὡς γραφεὺς, κατ' ἐντολὴν τῆς Βασιλίσσης, εἰς τὸ ὑπουργεῖον. Σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐξετάσετε πόσον ἔχει προσδεύσῃ εἰς τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν γλῶσσαν, καὶ νὰ τοῦ δώσετε τὴν ἀνάλογον ἐργασίαν.

Ὁ Ἀγκωνάκης παρετήρησε μετὰ κάποιας ἐκπλήξεως τῶν Φίλων, καὶ τοῦ ἀπέτεινε τὸν λόγον γαλλιστί :

—Κύριε, εἶπεν, ἐλπίζω ὅτι θὰ δύνασθε ν' ἀντιγρίφετε γαλλικὰ καὶ ἰταλικὰ ἔγγραφα χωρὶς λάθη.

Ὁ Φίλων ἐμειδίασε.

—Κύριε, ἀπήντησε εἰς ἐντελῇ γαλλικὴν γλῶσσαν· ὅταν θὰ εὐαρεστηθῇτε νὰ μοῦ ἀναθέσετε σύνταξιν γαλλικῶν καὶ ἰταλικῶν ἐγγράφων θὰ κρίνετε τὴν ἱκανότητά μου.

Ὁ τμηματάρχης καὶ ὁ ὑπουργὸς ἀντήλαξαν βλέμματα ἐκπλήξεως...

—Περίεργον! ἔκαμε ὁ Ρίζος· ἀλλὰ σεῖς λοιπὸν γνωρίζετε τόσον καλὰ τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν!

—Τὴν ἐσπούδασα ἐπὶ τρία συνεχῇ ἔτη, ἐξοχώτατε, ἔκτοτε δὲ δὲν ἔπαυσα μελετῶν.

—Εὐγε! εὐγε, κύριε! ἡ εὐφυΐα σας καὶ ἡ ἐπιμέλειά σας προαγγέλουν εὖρὺ μέλλον διὰ σᾶς. Σᾶς συγχαίρω. Ἀκολουθήσατε τώρα τὸν κύριον Ἀγκωνάκη, ὁ ὁποῖος θὰ σᾶς ἀναθέσῃ ὑπηρεσίαν συμφώνως πρὸς τὴν ἱκανότητά σας.

Καὶ θλίψας τὴν χεῖρα τοῦ νεανίου φιλοφρόνως ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας, ἔνευσεν εἰς τὸν τμηματάρχην νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολήν του.

Ὁ Ἀγκωνάκης ἐξῆλθε πρῶτος, ὁ δὲ Φίλων ἠκολούθησε αὐτὸν ὑποκλιθεὶς βαθείως πρὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας.

XII

Ὁ διορισμὸς ὡς γραφέως εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ἐνὸς ἀστοῦ, φέροντος ἀκόμη τὴν φουστανέλλα ἐθεωρήθη ὡς μέγα σκάνδαλον καταστάς γνωστὸς διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Αἱ συζητήσεις τῶν ἀέργων εἰς τὰ καφενεῖα κατέληξαν βαθμηδὸν εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς ἀγανακτήσεως.

Νέοι κομπάζοντες ἐπὶ πατραγαθία, καὶ τρεφόμενοι ἐκ τῶν συντάξεων τῶν γονέων των, θεωροῦντες ἑαυτοὺς πσρηγκωνισμένους, ἐξερράγησαν εἰς ὕβριστικά παράπονα, νομίζοντες ὅτι τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα ἔφερον, προσεπύριζον δικαιώματα διαρπαγῆς τοῦ

δημοσίου Ταμείου πρὸς ἀμοιβὴν τῆς ἀνικανότητος καὶ τῆς ὀκνηρίας των.

Ἦτο μία παράδοξος ἐποχὴ ἀξία χαρακτηρισμοῦ ἀκατανομάστου. Ὅτι οἱ πατέρες εἶχον συναγάγῃ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, εἶχον φιλοτιμηθῇ οἱ υἱοὶ νὰ διαλύσουν εἰς καπνὸν τσιμπουκίου μακαρίως ἀνερχόμενον καὶ μαυρίζοντα τὰς ὀροφὰς τῶν Ζαχαροπλαστείων καὶ τῶν καφενείων, τὰ ὁποῖα οἱ σωφρονέστεροι δικαίως ἀπεκαλοῦν «**Κηφηνεῖα**».

Ὁ τελευταῖος ὀβολὸς τῆς πατρικῆς συντάξεως διεδίθετο εἰς τὰ ἀμπατζίδικα, εἰς ἀπόκτησιν χρυσοπαρύφων τουζουλουκίων διὰ τῶν ὁποίων καὶ μόνον ἐνομίζετο ὅτι ἤθελεν ἐπὶ πλειότερον χρόνον συντηρηθῇ ἀξιοπρεπῶς ἡ πατρογονικὴ αἵγλη.

Εἰς ἐπίμετρον δὲ οἱ πλείστοι τῶν νέων τούτων ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἐπεδείκνυν ἀκαταμάχητον ἀντιπάθειαν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψιν των ὅτι, ὅταν ἐν ἔθνος ἀναγεννᾶται διὰ τῶν ὅπλων, ὁ φυσικὸς διάδοχος τοῦ ὅπλου καὶ τὸ ἀσφαλέστερον ὄργανον διὰ τὴν πρόοδον αὐτοῦ εἶναι τὸ βιβλίον.

Τοιοῦτοτρόπως οἱ υἱοὶ στρατηγῶν καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ Ἀγῶνος ἐξεμάνησαν παρασύραντες δὲ καὶ τοὺς ἀπλοῖκοὺς γονεῖς των εἰς τὴν μὴνίν των ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν, ζητοῦντες θέσιν καὶ διὰ τοὺς υἱούς των.

Ὁ Ρίζος Νερουλὸς δὲν ἀνέμενε τὴν ἐφοδὸν ἐκείνην, τὴν τόσον ὀρμητικὴν ὅσον καὶ παράλογον· ἀφοῦ ἀφοῦ δὲ ἀφῆκε τοὺς ἀπλοῖκοὺς ἀγωνιστὰς νὰ διατυπώσωσι τὰ παράπονά των, ἤρκεσθη νὰ μειδιάσῃ εἰρωνικῶς καὶ νὰ ἐρωτήσῃ:

—Οἱ τσεληπῆδές σας, τοὺς ὁποίους μοῦ προτείνετε νὰ παραλάβω εἰς τὴν Γραμματεῖαν ποίαν γλῶσσαν γνωρίζουν;

Οἱ γονεῖς ἔμειναν ἀναπολόγητοι καὶ παρετήρησαν ἀλλήλους.

Ὁ ὑπουργὸς ἐπέμεινε:

—Σᾶς ἐρωτῶ, ποίαν ξένην γλῶσσαν γνωρίζουν οἱ κύριοι υἱοί σας;

Ὁ τολμηρότερος ἐκ τῶν παραπονουμένων, ὑποστράτηγος τὸν βαθμόν, ἐκίνησε τὴν χεῖρα καταλλήλως πρὸ τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ ὑπέλαβε:

—Ἄμ δὲν μᾶς ἀφίνης, ἐξοχώτατε κύριε Ρίζο, ποῦ θὰ μᾶς πῆς πῶς ὁ γυιὸς τοῦ παλαιο-Κάρπου τοῦ μπεκρη, τοῦ Πλακιώτη, ποῦ ἐγὼ φρόντισα καὶ τὸν κάνανε λοχαγὸ τῆς φάλαγγας γιὰ νὰ φάῃ ψωμί, ξέρει φράγκικη γλῶσσα.

Ὁ Νερουλὸς πλήρης ἀγανακτήσεως διὰ τὴν ἄδικον ταύτην κατηγορίαν, ἀντὶ ἀπαντήσεως, ἔλαβε τὸν κώδωνα καὶ ἐσήμανε βιαίως.

Ὁ αἰώνιος Ἀθανάσης ἐνεφανίσθη.

—Πήγαινε κάτω Ἀθανάσιε, εἶπε, καὶ νὰ εἰπῇς εἰς τὸν κ. Κάρπον ὅτι τὸν ζητῶ ἐδῶ νὰ ἔλθῃ ἀμέσως.

Ὅταν ὁ Κάρπος ἦλθε, ὁ Ρίζος κατορθώσας νὰ κρύψῃ μετὰ κόπου τὴν ἀγανάκτησίν του ἀπέτεινε τὸν λόγον πρὸς τὸν Φίλωνα ἑλληνιστί:

—Κύριε Κάρπε, εἶπε, συνετάξατε τὸ ἔγγραφον πρὸς τὴν Γαλλικὴν πρεσβείαν, σχετικῶς μὲ τὴν ἄδειαν τὴν ὁποίαν ζητεῖ ἡ ἐν Παρισίοις ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία διὰ τὰς ἀνασκαφάς.

—Μάλιστα, ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Φίλων.

—Ἐνθυμεῖσθε τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου σας;

—Μάλιστα.

—Ἀνακοινώσατέ μου αὐτὸ γαλλιστί.

Ὁ Φίλων, χωρὶς νὰ μαντεύσῃ τὸν λόγον τῆς ἐξετάσεως ἐκείνης, ἀπήγγειλεν ἀπταιστως καὶ εἰς θυμασίαν προφορὰν ἀπὸ στήθους τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου.

Ὁ Ρίζος ἐμειδίασε καὶ ἀφοῦ ἔρριψε θριαμβευτικὸν βλέμμα πρὸς τοὺς τέσσαρας φρουστανελλοφόρους οἵτινες παρετήρουν ἀλλήλους ἐκπληκτοί, εἶπε πρὸς τὸν νέον.

—Εὐχαριστῶ, κύριε. Πηγαίνετε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας, καὶ τὸ ἔγγραφον νὰ σταλῇ αὐθημερόν.

Ὁ Φίλων ὑπεκλίθη καὶ ἀπεχώρησε ὃ δὲ Ρίζος ἐστράφη πρὸς τοὺς γονεῖς :

—Γεναιότατοι, εἶπε πρὸς αὐτοὺς, αὐτὸς εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ μπεκρῆ Κάρπου !

Οἱ ἀγωνισταὶ ἔκλινον τὰς κεφαλὰς, ὃ δὲ θαρραλεώτερος αὐτῶν ἀπήντησεν :

—Καὶ τάχα δὲν μποροῦσαν καὶ τὰ δικά μας παιδιὰ νὰ μάθουν τὰ φράγγικα καλλίτερα ἀπ' αὐτόν ;

—Μὰ νὰ, βλέπετε ποῦ ἐπρόλαβε αὐτὸς καὶ τὰ ἴμαθε ἀπήντησεν ὁ Ρίζος Νερουλὸς μετὰ καταφανοῦς εἰρωνείας. Τώρα ποῦ νὰ περιμένομε νὰ τὰ μάθουν τὰ φράγγικα οἱ δικοί σας τσελεπῆδες, διὰ νὰ συντάξουν τὸ ἔγγραφον πρὸς τὴν πρεσβείαν !

Οἱ ἀπλοῖκοι γέροντες ἐθεώρησαν ἐγκαίρως τὴν συζήτησιν λήξασαν.

—Νὰ μᾶς συμπαθᾶτε ἐξοχώτατε κύριε Ρίζο, ἀπήντησαν, ποῦ σᾶς χαλάσαμε τὴν ἡσυχίαν.

Ὁ Ρίζος ἐπειράχθη.

—Κύριοι, ὑπέλαβεν αὐστηρῶς, ἐὰν μοῦ ἐχαλούσατε τὴν ἡσυχίαν θὰ σᾶς τὸ ἐσυγχωροῦσα· ἀλλὰ μοῦ ἐχαλάσατε τὴν ἐργασίαν καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς συγχωρήσω.

Καὶ στραφεὶς ἀποτόμως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πρὸ τοῦ γραφείου του ἐδραν καὶ ἤρχισεν ἀναδηφῶν τὰ ἔγγραφα του.

Οἱ ἐπιδρομεῖς ἐθεώρησαν ἀναγκαῖον νὰ στραφῶσι καὶ ν' ἀπέλθωσι, χωρὶς μηδὲ λέξιν νὰ προφέρωσι πλέον.

Ἡ ἀνωτέρω χαρακτηριστικὴ σκηνὴ ἀποκαλύπτει

εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅτι ὁ Φίλων ἔτυχεν εὐθὺς ἀμέσως δικαίας ἐκτιμήσεως παρὰ τοῖς προΐσταμένοις του, ὥστε ἡ ἀξίωσις τῆς Βασιλίσσης νὰ μὴ θεωρηθῇ ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἀποτελοῦσι βάρος καὶ πρόσκομμα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν.

Τὴν ἐπομένην μάλιστα τῆς δοκιμασίας του ὁ Ρί-
ζος Νερουλὸς ἀνελθὼν εἰς τὰ Ἀνάκτορα ἐζήτησεν
ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν παρὰ τῆς Βασιλίσσης.

— Ἐχομεν λοιπὸν καμμίαν καλὴν εἶδῃσιν;

— Ὡ ναί, μίαν εἶδῃσιν ἡ ὁποία πιστεύω νὰ εὐχαρι-
στήσῃ τὴν Μεγαλειότητά σας, τοῦλάχιστον ὅπως ἀντι-
λαμβάνεται ἡ ὑπηρεσία τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην.

— Ἀς ἀκούσωμεν, κύριε Ρίξε.

— Εἴχατε κάμῃ τὴν τιμὴν εἰς ἓνα γλωσσομαθῇ νεα-
νίαν νὰ τὸν προστατεύσῃτε, ὥστε νὰ τὸν προσλάβω-
μεν εἰς τὴν Γραμματείαν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὡς
γραφέα.

Ἡ Ἀμαλία ἐφάνη πρὸς στιγμὴν σκεπτομένη.

— Ἀ ναί, ἀνέκραξε μετὰ στιγμὴν, ἓνα νέον, περί-
εργον τύπον, τὸν ὁποῖον εὗρον μίαν ἡμέραν, ποῦ
διηρχόμην ἐφιππος ἀπὸ τοὺς Στύλους τοῦ Ὀλυμπίου
Διός, καθήμενον μόνον καὶ ἀναγινώσκοντα γάλλους
ποιητάς.

— Ἀληθῶς ἦτο περίεργον τὸ φαινόμενον Μεγα-
λειότητι, καὶ δικαίως σᾶς ἐξέπληξε. Ὁ νέος αὐτὸς
ἔμαθε τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν ἀπὸ ἓνα σοφὸν γάλ-
λον ἀρχαιολόγον, τὸν Κάρολον Φράνς, ὅστις ἐκδίδει
καὶ αὐθις περισπούδαστον σύγγραμμα περὶ τῶν Ἀ-
θηναϊκῶν ἀρχαιοτήτων.

— Ἀληθῶς; Μάλιστα ὁ δυστυχὴς νέος, ἐκτυπήθη
ἀπὸ τὸν ἵππον τοῦ Διαγγελέως κατὰ τὴν παράταξιν
τῆς εἰκοστῆς πέμτης Μαρτίου εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ,
διότι ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ τῆς γραμμῆς διὰ νὰ χαιρε-
τίσῃ τοὺς βασιλεῖς του.

—Αὐτὴν τὴν λεπτομέρειαν δὲν τὴν ἐγνώριζον.

—Ἄ ναί· ὁ ἱατρὸς Βίτμερ τὸν ἐθεράπευσε κατ' ἐντολήν μου. Καὶ τί ἀπέγεινεν ὁ νέος αὐτός; διορίσθη;

—Μάλιστα, Μεγαλειοτάτη· προέλαβον αὐτὸν εἰς τὴν Γραμματείαν ὡς γραφέα, καὶ διὰ τοῦτο ἔρχομαι σήμερον, ὅπως Σᾶς καταστήσω γνωστὸν τὸν διορισμόν του, ταῦτοχρόνως δὲ καὶ ὅπως πληροφορήσω τὴν Μεγαλειότητά σας, ὅτι ὁ προστατευόμενός της εἶναι μεγάλης ἀξίας νέος, καὶ κάτοχος τῆς γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς εἰς ἐκπληκτικὸν βαθμόν.

—ᾠ, εὖγε! χαίρω πολὺ διότι δὲν ἀπέτυχον εἰς τὴν σύστασίν μου, ἀπήντησεν μετ' ἀγαθότητος.

—Μάλιστα ἔχω νὰ σημειώσω καὶ τοῦτο ὑπὲρ αὐτοῦ ὅτι εἶνε καὶ κατ' ἐξοχὴν ὑπερήφανος.

—Περίεργον, εἶπεν ἡ Ἀμαλία· αὐτὸς φαίνεται δὲν ὁμοιάζει καθόλου μὲ τοὺς ἄλλους, οἱ ὅποιοι δὲν ὄνειρεύονται τίποτε ἄλλο παρὰ δωρεὰς καὶ προσφοράς.

Καὶ μετὰ μικρὰν σκέψιν προσέθηκε:

—Πολὺ περίεργον, θὰ ἐπεθύμουν νὰ παρουσιάζετο ὁ νέος οὗτος πρὸς ἐμέ, κύριε Ρίτσο καὶ θὰ σᾶς παρ-
κάλουν ν' ἀναλάβετε σεῖς αὐτὸν τὸν κόπον ὡς προϋ-
στάμενός του. Φέρετέ τον τὴν Παρασκευήν.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας ἠσπάσθη ἐκ νέου τὴν χεῖρα τῆς βασιλίσσης καὶ ἐξηλθε τῆς βασιλικῆς αἰθούσης.

XII

Ἡ κυρὰ Κρινὴ Κάρπου ὁμολογήσασα εἰλικρινῇ μετάνοιαν δι' ὅσας ἀράς ἐξεσφενδόνει μακρόθεν κατὰ τοῦ Φράγγου, ἐξ αἰτίας τῆς ἐπιδόσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ της εἰς τὰς μελέτας ἀλλογλώσσων βιβλίων, μετέλεσεν βαθμηδὸν εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον τῆς διαμέ-

τρου, ἡ δὲ ἀνησυχία αὐτῆς διὰ τὸν ἐπὶ τινα χρόνον ἔκτροπον καὶ ἀσυνήθη εἰς νέους τῆς ἐποχῆς βίον τοῦ Φίλωνος, μετετράπη εἰς ὑπερηφάνειαν, τὴν ὁποίαν οὐδεμία μετριοφροσύνη ἦτο ἱκανὴ πλέον νὰ περιστείλῃ.

Ἡ Φλώρα δὲν ἔπαυε μεταβαίνουσα καθ' ἑκάστην σχεδὸν παρὰ τῇ μελλούσῃ πενθερᾷ της, συμμεριζομένη καὶ αὕτη ὑπερηφάνως τὰς προόδους τοῦ ἐκλεκτοῦ της. Δὲν ἐπανήρχετο δὲ εἰς τὸν οἶκόν της τὴν μεσημβρίαν ἢ τὴν ἑσπέραν ἐὰν δὲν ἀνέμενε τὸν Φίλωνα μέχρι τῆς ἐπανόδου του.

Ὁ νεανίας ἐφέρετο μετὰ τῆς συνήθους τρυφερότητος πρὸς τὴν κόρην· ἀλλ' ἡ τρυφερότης του δὲν εἶχε τὸν χαρακτῆρα ἐκεῖνον τὸν ὀρμητικὸν τῆς ἐποχῆς ποῦ διήρχετο ἐπιμόνως ὑπὸ τὰ παράθυρά της, καὶ τῆς ἡμέρας ποῦ τῆς ἀπέστειλε τὸ πρῶτον μειδίαμα, ὅτε ἐξήρχετο αὕτη ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Φιλίππου.

Ἡ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀσθενείας του καὶ ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ πυρετικοῦ παραλήρου σχηματισθεῖσα ὑποψία ἐν τῇ ἀντιλήψει τῆς μητρὸς του ὅτι «ὁ γυιὸς της ἀγαπάει τὴ Βασίλισσα» διελύθη μετ' ὀλίγον, καθόσον ὁ Φίλων, λογικὸς ἐν τῇ ἀλλοφροσύνῃ του, κατώρθωσε νὰ θάψῃ ἐντὸς τῆς ἰδίας ψυχῆς του τὸ μυστικὸν του, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ τὸ ἐμπιστευθῇ εἰς κανένα.

Μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς προσλήψεώς του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἡ νέα αὕτη ὑπηρεσία τὸν ἀπασχόλησε τόσον, ὥστε καὶ διὰ τὴν νέαν συναίσθησίν του ἡ πρὸς τὴν ἑστεμμένην Ἥραν ἱξιόνειος φαντασμογαρία του ὑπέστη κάποιαν καθίζησιν εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του, ἡ ὁποία καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἐνεθάρρυνε περὶ τῆς θεραπείας του.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ἐν τῷ ὀρίζοντι τῶν τριῶν ἐκείνων ψυχῶν, ὅτε ἐπῆλθε νέος σεισμός κατὰ τῆς ἅπαξ διαταραχθείσης φαντασίας τοῦ νεαροῦ Ἀθηναίου ὅπως κλονίσῃ αὐτὴν καὶ πάλιν ἐκ θεμελίων.

Ἦτο μεσημβρία, ἡ δὲ Φλώρα μεταβᾶσα ἀπὸ πρωΐας παρὰ τῇ κυρᾷ Κρινῇ, τὴν ὁποίαν δικαιοματικῶς ὠνόμαζε «μητέρα», ἀφοῦ ἐβοήθησεν αὐτὴν εἰς τὴν διευθέτησιν τῆς οἰκίας, ἀπασχοληθεῖσα ἰδίως εἰς τὴν τακτοποίησιν τοῦ κοιτῶνος τοῦ μνηστῆρος της, ἐκάθητο μετ' αὐτῆς εἰς τὸν ἐξώστην ἀναμένουσα κατὰ τὸ σύνηθες τὸν Φίλωνα, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν παρὰ τὸν Ἅγιον Φίλιππον οἶκόν της.

Ἡ ὥρα τῆς ἐπανόδου τοῦ Φίλωνος δὲν ὑπερέβη τὴν συνήθη, δέκα λεπτὰ περίπου μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὁ νεανίας ἐθεάθη διευθυνόμενος πρὸς τὴν μικρὰν οἰκίαν του.

Ἡ Φλώρα ἐν τούτοις κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην θεωροῦσατὸν μνηστῆρά της ἐρχόμενον μακρόθεν, ἐστράφη ἀνησύχως πρὸς τὴν κυρὰ Κρινήν.

— Μητέρα, εἶπε· κάτι ἔχει ὁ Φίλων

Ἡ κυρὰ Κρινὴ συνεκέντρωσε ὅλην τὴν στοργὴν της εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παρετήρησε τὸν υἱόν της.

— Δὲν καταλαβαίνω νᾶχῃ τίποτα· τὸ παιδί εἶναι σὰν τὴ χαρὰ τοῦ Θεοῦ· κουνήσου, παιδάκι μου, ἀπὸ τὴ θέσι σου.

Καὶ ταῦτοχρόνως μετεκίνησε τὸ κάθισμα τῆς νεανίδος διὰ βιαίας κινήσεως τῆς χειρὸς της.

Ἡ Φλώρα ἐμειδίασε μελαγχολικῶς.

— Μακάρι, εἶπε, νὰ ἔκαναν λάθος τὰ μάτια μου· μὰ δὲν τὸ πιστεύω νὰ κάνω λάθος. Τώρα ποῦ θᾶρθῃ θὰ τὸ δῇς.

— Καλὲ δάγκασε τὴ γλῶσσαν σου, Φλωροῦ μου! . . . Τί σοῦρθε καὶ λὲς τέτοια λόγια! ἀνέκραξε ἡ γραῖα ὑπὸ τύπον ἐπιπλήξεως.

Ἡ Φλώρα ἐσιώπησε, ἀλλὰ χωρὶς νὰ παύσῃ θεωροῦσα ἀνησύχως τὸν Φίλωνα, προσερχόμενον καὶ πλησιάζοντα ὁλονὲν εἰς τὴν οἰκίαν.

Τέλος οὗτος ὤθησε τὴν αὐλόθυραν, καὶ εἰσῆλθε.

— Καλῶς μου τον ! καλῶς μου τον ! ἀνέκραξε ἡ χήρα ἄνωθεν.

Ἄλλ' ὁ Φίλων ἔρριψε πρὸς τὴν μητέρα του βλέμμα ἀφηρημένον καὶ μόλις κατώρθωσε νὰ μειδιάσῃ πρὸς τὴν Φλώραν.

— Μπα, ἔκαμεν ἡ κυρὰ Κρινή! σάμπως ἔχει δίκηο ἡ Φλωροῦ !

Καὶ ἐγερθεῖσαι αἱ δύο γυναῖκες ἔσπευσαν πρὸς αὐτὸν μέχρι τῆς ξυλίνης κλίμακος ἀναμένουσαι τὴν ἀνοδὸν του.

Ὁ Φίλων ἦτο ὠχρός, οἱ δὲ πόδες του, ἀνερχομένου τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος ἐστήριζον τὸ σῶμα του μετὰ καταφανοῦς ἀσταθείας.

— Φίλων! τί ἔχεις! ἀνέκραξεν ἡ Φλώρα, σπεύδουσα καὶ λαμβάνουσα τὴν χεῖρά του.

— Μπα, σὲ καλὸ σου παιδάκι μου, ἐπεφώνησε καὶ ἡ κυρὰ Κρινή. Εἶσαι κίτρινος σὰν τὸ λεμόνι... Καλὰ τὸ κατάλαβε ἡ Φλωροῦ. Τί μοῦπαθες;

Ὁ νεανίας ἐμειδίασε παρευθὺς καὶ ἐψυθύρισεν δι' ἀσθενοῦς φωνῆς:

— Μὴ φοβεῖσθε... δὲν εἶναι κακό... εἶναι πολὺ καλό... μεγάλο καλό...

— Δόξα σοι ὁ Θεὸς· καὶ σὰν εἶναι καλὸ, παιδάκι μου, γιὰτὶ τότε μοῦ γίνηκες σὰν ἁγιοκέρι;

— Ἐλᾶτε μέσα στὴν κάμαρά μου καὶ θὰ σᾶς τὸ πῶ, ποῦ δὲν θὰ τὸ πιστέψετε.

Μεθ' ὅλην τὴν βεβαίωσιν τοῦ μνηστήρός της, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ κακοῦ τινος, ἡ Φλώρα ἠσθάνθη παραδόξως βαρυνομένην τὴν ψυχὴν της ὑπὸ ἀνωτέρου προαισθήματος.

Καὶ ἠκολούθησε τοῦτον εἰς τὸν κοιτῶνά του μετὰ τῆς γραῖας, ἀναμένουσα τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ «μεγάλου καλοῦ» ὡς εἶδος τι καταδίκης νεωτέρας.

Ἡ πτωχὴ νεάνις, μεθ' ὅλον τὸν ὁποῖον ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν καὶ μεθ' ὅλον τὸ πρὸς τὴν πρόοδόν του ἐνδιαφέρον της, ἠσθάνετο ὡς αὐξανόμενον μεσότειχον μεταξὺ ἑαυτῆς καὶ ἐκείνου πᾶσαν προαγωγὴν του.

Ἐπομένως δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ τὸ θλιβερὸν τοῦτο συναίσθημα ἀναγεννώμενον ἐν τῇ ψυχῇ της ἐκ νέου, ἐπὶ τῇ νέᾳ ἐπιτυχίᾳ του.

Ὁ Φίλων κατέπεσεν ἐπὶ τῆς παρὰ τὸ γραφεῖον ἀναπαντικῆς ἔδρας τοῦ Καρόλου Φράνς, καὶ παρητήρησε τὰς δύο γυναῖκας, αἵτινες ἴσταντο πρὸ αὐτοῦ, ἡ μία ἀναμένουσα μίαν εὐφρόσυνον εἶδῃσιν καὶ ἡ ἄλλη μίαν καταδίκην...

Ἡ κυρὰ Κρινὴ ἐφαίνετο ἀναμένουσα ἀγωνιωδῶς.

— Ἐλα παιδάκι μου, ἀνέκραξε, πές νὰ χαροῦμε κι' ἐμεῖς.

Ὁ Φίλων ἀνέπνευσε βαθέως, ὡς εἰς ἣν ἤθελε ν' ἀναλάβῃ δυνάμεις καὶ ἀπήντησε, προσπαθῶν μετὰ κόπου νὰ μειδιάσῃ :

— Σήμερα τὸ πρωῒ μ' ἐκάλεσε ὁ κύριος Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας εἰς τὸ γραφεῖον του, καὶ μοῦ εἶπε . . .

— Ἐ ! τί σοῦ εἶπε ; τί σοῦ εἶπε, γυόκα μου ;

— Μοῦ εἶπε πῶς ἐζήτησε ἡ Βασίλισσα νὰ παρουσιασθῶ καὶ νὰ μὲ γνωρίσῃ,

Ἡ Φλώρα εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο κατέστη ὠχροπράσινη καὶ μόλις κατῶρθωσε νὰ καταστείλῃ τὴν σκοτοδίνην, ἡ ὁποία ἀνῆλθεν εἰς τὸ μέτωπόν της.

Ἄλλ' ἡ χήρα Κάρπου, ἀντιθέτως πρὸς αὐτὴν ἐξερράγη εἰς χειροκροτήματα, καὶ ριφθεῖσα ἐπὶ τοῦ Φίλωνος ἤρχισε νὰ καλύπτῃ τὴν μορφὴν του διὰ φιλημάτων καὶ θωπειῶν, ἀνακράζουσα :

— "Αχ καὶ νὰ τὸ χαίρωμαι τὸ χρυσό τὸ παιδάκι ! . .

ὦχ καὶ μάτι νὰ μὴ μοῦ τὸ πιάσῃ ! . . . ἀκοῦς ! . . . ἀκοῦς ! . . . ποῦ μοῦ τὸ γύρεψε ἡ Μεγαλειοτάτη νὰ τὸ γνωρίσῃ ! . . .

Καὶ ἀπομακρυνθεῖσα κατὰ τινὰ βήματα διὰ νὰ καμαρώσῃ τὸν υἱὸν τῆς ἐν συνόλῳ, προσέθηκε φέρουσα τὰς χεῖρας τῆς εἰς τὴν ὁσφὴν.

— "Ἄμ καὶ γιὰ τόσο, εὐλογημένο παιδί, μοῦ κιτρίνιασες σὰν τὸ λεμόνι ! . . . μπᾶ σὲ καλὸ σου ! . . .

Ἡ Φλώρα εἰς ὁλόκληρον τὴν μητρικὴν ἔκρηξιν ταύτην παρέμεινε σιωπηλή. μόλις τολμῶσα νὰ παρατηρῇ τὸν Φίλωνα κατὰ πρόσωπον.

Ὁ νεανίας τὸ παρετήρησε.

— Γιατί, Φλώρα, εἶπε πρὸς αὐτήν, εἶσαι ταραγμένη ἔτσι ;

Ἡ κυρὰ Κρινὴ ἐπενέβη.

— "Ἄμ τί θέλεις νᾶνε ; τὸ κορίτσι σ' ἀγαπάει, ὅπως σ' ἀγαπᾷ καὶ ἐγώ. Μὲ τὸ χάλι ποῦρθε, τί νὰ κάνῃ ; αὐτὴ μωρὲ μάτια μου, σοῦχει ἓνα μάτι σὰν τοῦ ἀητοῦ ! ἐδῶ καὶ ἐκεῖ κάτω τὸ κατάλαβε πῶς ἦσουν ταραγμένος.

Καὶ προσέθηκε παιγνιωδῶς ἀποτεινομένη πρὸς τὴν νεάνίδα :

— Μὰ δὲν κατάλαβες ὅμως καὶ ποιὸς ἦταν ὁ λόγος ; δὲν κατάλαβες πῶς τὸ παιδάκι μου θὰ πάῃ αὐριο στὴ Βασίλισσα ! . . .

Ἡ Φλώρα προσεπάθησε μετὰ κόπου νὰ καλύψῃ τὴν ἀνησυχίαν τῆς ὑπὸ πλαστὸν μειδίαμα, περιέβαλε δι' ἀνησύχου βλέμματος τὴν ὠχρὰν τοῦ Φίλωνος μορφήν καὶ ἀπήντησε διὰ μόλις ἀκουομένης φωνῆς :

— Ναί, ἀλήθεια, μητέρα, αὐτὸ δὲν τὸ κατάλαβα ! Ἀποτεινομένη δὲ πρὸς τὸν Φίλωνα :

— Καταλαβαίνω τὴν ταραχήν σου, προσέθεσε, γιατί

δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα νὰ παρουσιασθῇ κανεὶς γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Βασίλισσα· τὸ ἴδιο θὰ πάθαινα κι' ἐγὼ ἂν μοῦ τύχαινε. Μὰ δὲν πρέπει πάλι νὰ εἶσαι σὰν πεθαμένος.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ἐστράφη ὁ Φίλων πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐμειδίασεν ἀορίστως.

—Ναί, δίκηο ἔχεις, Φλώρα, εἶπε· δὲν ξεύρω πῶς αὐτὴ ἢ εἶδησις μὲ τάραξε πολὺ... θὰ κοιμηθῶ ὅμως λίγο καὶ θὰ μοῦ περάσῃ. Γιατὶ ὁ κύριος Ρῖζος μοῦ εἶπε νὰ μὴ πάω ἀπόψε εἰς τὸ γραφεῖο, παρὰ μόνον αὔριον τὸ πρωτὶ ποῦ θὰ μὲ πάρῃ νὰ μὲ πάῃ στὸ παλάτι.

—'Εγὼ πρέπει νὰ πηγαίνω τώρα, ὑπέλαβεν ἡ Φλώρα, αἰσθανομένη τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπομονώσεως.

Ὁ Φίλων τὴν παρετήρησεν ἀορίστως.

—Θέλεις νὰ φᾶς παιδάκι μου; ἠρώτησε ἡ Κρινὴ τὸν υἱὸν τῆς· ἐγὼ καὶ κουτσοτσιμπῆσα' ἐσένα σοῦ-σφαξα ἓνα πουλάκι καὶ σοῦ τό κανα βραστοῦλι.

—'Αργότερα ἀπήντησεν οὗτος. Τώρα θέλω νὰ μείνω μοναχός μου!

—Πάλι μοναχός σου!

—Βέβαια πρέπει νὰ σκεφθῶ πῶς πρέπει νὰ μιλήσω στὴ Μεγαλειότητά.

—Μπα!... καλὰ παιδί μου, ἅμα πεινάσῃς φώναξέ μου, τὸ πουλάκι εἶναι στὸ τσουνάλι.

Καὶ θωπεύσασα τὴν κόμην τοῦ μονογενοῦς τῆς, ἐξῆλθε καὶ ἐκλείσε τὴν θύραν.

Ὁ Φίλων εὗρεθεὶς μόνος, ἔφερε βαθμηδὸν ἀμφοτέρας τὰς παλάμας ἐπὶ τῶν κροτάφων, καὶ σφίξας τὴν κεφαλὴν του δι' αὐτῶν, ἐστήριξεν εἴτα τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐψιθύρισε:

—Θεέ μου... σῶσε με!... κοντεύω νὰ πνιγῶ μέσα στὴν τρικυμία τῆς εὐτυχίας!...

XVIII

Ητο ἐνδεκάτῃ περίπου τῆς πρωΐας, ὅτε ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν κ. Ρίζος Νερουλός, ἐπιβαίνων ἀμάξης, διηυθύνετο πρὸς τὰ ἀνάκτορα, ἔχων ἔναντι αὐτοῦ καθήμενον νεαρὸν φουστανελλοφόρον, τοῦ ὁποίου ἡ μορφή ἦτο ὡχρὰ ὡς κυρίνη.

Ὁ ὑπουργὸς καὶ ὁ σύνοδος του συνωμίλουν ἐν τῇ ἀμάξῃ ἢ μᾶλλον ὁ ὑπουργὸς ὠμίλει καὶ ὁ συνοδὸς ἤκουε.

— Ἡ ἐθιμοτυπία, δι' ὅσους δὲν εἶναι ἐξοικειωμένο, μετ' αὐτῆς, ἔλεγεν ὁ Ρίζος ὑπομειδιῶν, εἶναι τρομερὰ μάστιξ, φίλε κύριε Κάρπε. Περιορίζει τὰς κινήσεις, περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τῶν ποδῶν, τῶν χειρῶν τῆς γλώσσης καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν ὀφθαλμῶν.

Καταλαμβάνετε λοιπὸν τὶ ἡνόουν ὅταν σᾶς ἔλεγον νὰ βλέπη ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ νὰ μὴ παρατηρῇ.

— Μάλιστα ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ ἐν τῇ ἀμάξῃ νεαρὸς φουστανελλοφόρος, ὅστις ἦτο ὁ ἡμέτερος Φίλων.

Ὁ ὑπουργὸς ἐξηκολούθησε:

— Θὰ φροντίσετε λοιπὸν ν' ἀκολουθήσετε κατὰ γράμμα τὰς ὁδηγίας τὰς ὁποίας σᾶς ἔδωκα ὅτε θὰ εὐρεθῇτε ἐνώπιον τῆς Βασιλίσσης.

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

Ἐνῶ ἔλεγε ταῦτα ὁ Ρίζος ἡ ἄμαξα εἰσῆρχετο εἰς τὰ προπύλαια τῶν ἀνακτόρων, ὁ δὲ Φίλων κατήρχετο πρῶτος καὶ μετ' αὐτὸν ὁ ὑπουργός.

Οἱ θυρωροὶ παρετάχθησαν καὶ προσεκύνησαν βεθέως εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας παρετήρησαν δὲ μετὰ περιέργου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀμετόχου περιφρονήσεως βλέμματος τὸν νεανίαν μὲ τὴν ἀπλὴν καὶ καθαρὰν ἑλληνικὴν περιβολήν, ὅστις συνώδευε τὸν Ὑπουργόν, ἐλθὼν ἐντὸς τῆς αὐτῆς μετ'

ἐκείνου ἀμάξης.

Οὕτως ἀνῆλθον τὰς κλίμακας καὶ ἔφθασαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἰδιαιτέρου γραφείου τοῦ Αὐλαρχείου.

Φουστανελλοφόρος θεράπων, φέρων περίχρυσον φέρμελιν, προσεκύνησε βαθέως τὸν Νερουλόν.

—Εἶναι ἐντὸς ὁ κύριος Αὐλάρχης; ἠρώτησεν ὁ ὑπουργός.

—Μάλιστα, ὀρίστε ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ θεράπων ἀνοίγων τὴν θύραν.

—Ἀκολουθήσατέ με, εἶπεν ὁ Ρῖζος πρὸς τὸν Φίλωνα.

Καὶ εἰσῆλθε ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ νεανίου.

Εἰς τὸ βάθος τοῦ πολυτελοῦς θαλάμου, ὅστις ἦτο αἴθουσα καὶ ταῦτοχρόνως γραφεῖον, ἐκάθητο ἀνὴρ πεντηκοντούτης, μὲ ξανθὰς παραγναθίδας καὶ ξανθοπόλιον κόμην, φέρων στολὴν συνταγματάρχου βαυαροῦ.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἠσχολεῖτο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐγγράφων, σωρευμένων πρὸ αὐτοῦ, μόλις δὲ, ὅταν ὁ Ρῖζος εἶχε προχωρήσῃ μέχρι τῆς τραπέζης του, ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀντελήφθη αὐτὸν διὰ μέσου τῶν χρυσῶν διοπτρῶν του.

Προφανῶς οὗτος ἦτο ὁ μόνος δυνάμενος νὰ ὀδηγήσῃ τὸν Γραμματέα τῆς Ἐπικρατείας καὶ τὸν ἀκόλουθον αὐτοῦ παρὰ τῇ Βασιλίσσει.

— Κύριε Αὐλάρχα, εἶπεν ὁ Ρῖζος, ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα ἐξέφρασε προχθὲς τὴν ὑψηλὴν ἐπιθυμίαν νὰ τῆς παρουσιάσω τὸν νεαρὸν γραφέα τῆς γραμματείας ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν κύριον Φίλωνα Κάρπον, τὸν ὁποῖον εὐηρεστήθη ν' ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν της.

Ὁ κόμης Σαπόρτας ἔρριψε βλέμμα πλήρες περιεργείας πρὸς τὸν φουστανελλοφόρον νεανίαν, ὅστις ἴστατο παρὰ τὴν θύραν, μὴ τολμῶν νὰ προχωρήσῃ,

καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ ὑποκληθῇ ἐνώπιον τοῦ Αὐ-
λάρχου.

— Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης, εἶπε μετὰ τινος ὕφους ἐπεικειάς, τὸ ὁποῖον ὁ Ρῖζος ἀντελήφθη καλῶς, πα-
ραβαίνει πολλάκις τοὺς ὅρους τῆς ἐθυμοτυπίας, ὥς
ἐκ τῆς ἀγαθότητος καὶ γενναιοφροσύνης της.

— Τί ἐννοεῖτε, κύριε Κόμη ; εἶπεν ὁ Νερουλὸς
προφανῶς πειραχθεὶς.

Ὁ Σαπόρτας ἐννόησεν ὅτι εἶχε ὑπὲρ τὸ δέον προ-
βῇ ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ καὶ ἔσπευσε νὰ μεταβάλλῃ
ῥησος.

— Ἄ, ἐννοῶ, ἐξοχώτατε, ἀπήντησε μειδιῶν, ὅτι ἡ
Αὐτῆς Μεγαλειότης δέχεται συνήθως ἰδιώτας μὴ ἐγ-
γεγραμμένους εἰς τὸ βιβλίον τῶν παρουσιάσεων, διὰ
τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων δὲν εἶχεν πάντοτε γνῶσιν τὸ
Αὐλαρχεῖον.

Ὁ Ρῖζος Νερουλὸς ἐνεθυμήθη ὅτι ἦτο ὑπουργὸς
τῆς διπλωματίας.

— Κύριε Κόμη, ἀπήντησε μετὰ λεπτοτάτης εἰρω-
νείας, τὰ ὀνόματα τῶν παρουσιαζομένων ἐγγράφον-
ται εἰς τὸ βιβλίον διὰ νὰ τὰ γνωρίζουν οἱ Βασιλεῖς καὶ
οὐχὶ οἱ αὐλάρχαι. Ὅταν λοιπὸν συμβαίνει οἱ Βασι-
λεῖς νὰ προσκαλοῦν τοὺς ἰδιώτας εἰς τὰ ἀνάκτορα ὀνο-
μασί, δὲν ὑπάρχει ἀπόλυτος ἀνάγκη ἐγγραφῆς.

Ὁ βαυαρὸς ἠννόησε τὴν παρατήρησιν τοῦ ὑπουργοῦ
ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποχωρήσῃ, ὑπεραμυνόμενος
μόνος τῆς ἐθυμοτυπίας.

— Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν μειδιῶν βεβιασμένως, δὲν
πιστεύω νὰ μὴ παραδεχθῇτε, ὅτι διὰ νὰ μεταβῶ παρὰ
τῇ Αὐτῆς Μεγαλειότητι ἔχω ἀνίγκην τοῦ ὀνόματος
τοῦ νέου αὐτοῦ κυρίου, τὸν ὁποῖον δὲ ἔχω τὴν εὐχα-
ρίστησιν νὰ γνωρίσω μέχρι τοῦδε.

Καὶ ἔκρουσε τὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀργυροῦν κώ-
δωνα, ὥς ἐὰν ἐπεθύμει νὰ κρατήσῃ τὸ προνόμιον τῆς

τελευταίας λέξεως ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἐθιμοτυπίας.

Ὁ φουστανελλοφόρος θεράπων ἐνεφανίσθη.

—Φέρε τὸ βιβλίον τῶν παρουσιάσεων ἀμέσως, εἶπε.

Ὁ θεράπων ἐξῆλθε ταχέως, ὁ δὲ αὐτάρχης ἀπετάθη ἐκ νέου πρὸς τὸν ὑπουργόν, ὥσάν νὰ ἐπεθύμει νὰ θετικοποιήσῃ τὴν νίκην του.

—Ὡστε ἡ ἐξοχότης Σας, εἶπε, θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐγγράψω τὸν νέον κύριον εἰς τὸ βιβλίον, ὅχι δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἴδω ποῖον ὄνομα πρέπει νὰ ἀνιγγείλω εἰς τὴν Μεγαλειότητά της.

—Κύριε αὐτάρχα, ἀπήντησεν ὁ Ρῖζος, πειραχθεὶς πρὸ τῆς βαναρικῆς ἐκείνης ἐπιμονῆς, θὰ σᾶς πληροφορήσω ἐκ τῶν προτέρων ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ νέου κυρίου δὲν θὰ προκαλέσῃ οὐδεμίαν ἀνάμνησιν εἰς τὴν Βασίλισσαν.

Καὶ προσέθηκε μετὰ μείζονος ἐκφράσεως εἰρωνίας :

—Πρέπει νὰ προσθέσετε ἀκόμη ὅτι εἶναι ὁ νέος τὸν ὁποῖον ἐγνώρισε κάτωθεν τῶν Στύλων τοῦ Ὀλυμπίου Διός· τὸν ὁποῖον ἐπροστάτευσε ὅτε κύριός τις ἐκ τῶν Διαγγελέων τοῦ συνέτριψε τὸν ὦμον διὰ τοῦ ἱππου του, καὶ τέλος εἶναι ὁ νέος τὸν ὁποῖον προσέλαβον εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Ἐπικρατείας ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κατ' ἐντολὴν τῆς Μεγαλειότητος Της. Ὡστε βλέπετε, κύριε Αὐτάρχα, ὅτι διὰ νὰ γραφοῦν ὅλα αὐτὰ εἰς τὸ βιβλίον τῶν παρουσιάσεων, πρέπει νὰ λάβῃ χαρακτηριστὴρα νεοελληνικῆς ἱστορίας, καὶ κάπως ρωμαντικῆς μυθιστορίας.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ βαναρὸς ταγματάρχης, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν νικηθέντα ἀπὸ τὸν Ἕλληνα διπλωμάτην, ἐπωφεληθεὶς δὲ τῆς εὐκαιρίας τῆς ἐπανόδου τοῦ θεράποντος μετὰ τοῦ ὀγκώδους βιβλίου τῶν παρουσιάσεων, ἔλαβε τοῦτο ἀνὰ χεῖρας, καὶ τείνων γραφίδα ἐκ πτέρυγος πτηνοῦ πρὸς τὸν Φίλωνα, ὑπέλαβε μετὰ

σοβαρότητος :

— Ὅριστε κύριε, βάλετε τὴν ὑπογραφὴν σας ἐδῶ πέρα.

Ὁ Φίλων, εἰς τὰ ὦτα τοῦ ὁποίου ἀντήχει ὡς ἀκατάληπτος βόμβος ὁ διάλογος τοῦ προϋσταμένου του μετὰ τοῦ Αὐλάρχου, ἐπροχώρησε μέχρι τῆς τραπέζης ἔλαβε τὴν γραφίδα καὶ ἐχάραξε τὸ ὄνομά του εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν θέσιν.

— Τώρα, ἐξοχώτατε, εἶπεν ὁ Αὐλάρχης, θὰ εὐαρεστηθῇτε νὰ περιμένετε νὰ σᾶς ἀναγγείλω.

Ὁ Ρίζος ὑπεκλίθη, ὁ δὲ Σαπόρτας, ἀποκομίζων μεθ' ἑαυτοῦ τὸ βαρὺ βιβλίον, ἐξῆλθε τοῦ γραφείου.

— Εἶναι πολὺ τυπικοὶ ἄνθρωποι οἱ βαναροὶ αὐτοί, κύριε Κάρπε, εἶπεν ὁ Νερουλός· διὰ μίαν ὑπογραφὴν μὴ ἔχουσιν εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν οὐδεμίαν σημασίαν, ἐκινδυνεύσαμεν νὰ μὴ παρουσιασθῶμεν.

Πλησιάσας δὲ πρὸς τὸν Φίλωνα, τὸν παρετήρησε κατὰ πρόσωπον.

— Ἀλλὰ τί χρῶμα εἶναι αὐτὸ ποῦ ἐκάματε; ἠρώτησε περιέργως· σεῖς κινδυνεύετε νὰ λιποθυμήσετε.

Φροντίσατε, παρακαλῶ νὰ ἦσθε ζωηρότερος, διότι οἱ βασιλεῖς δὲν ἀγαποῦν πολὺ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τρέμουν εἰς τὴν παρουσίαν των. Μάλιστα δὲ οἱ Βασιλεῖς οἱ δικοὶ μας εἶναι πολὺ ἀφελεῖς καὶ ἀγαθοί, ὅπως τὸ ἀντελήφθητε καὶ ἀπὸ τὴν προστασίαν, τὴν ὁποίαν σᾶς παρέσχεν ἡ βασίλισσα ἀφ' ἑαυτῆς.

Μετά τινος στιγμᾶς ἐπανῆλθεν ὁ Αὐλάρχης εἰς τὸ γραφεῖον φέρων καὶ πάλιν τὸ βιβλίον τῶν ἐγγραφῶν παρατηρήσας δὲ μετὰ προσοχῆς τὸν Φίλωνα εἶπε πρὸς αὐτὸν φιλοφρόνως :

— Κύριε, δεχθῆτε τὰ συγχαρητήριά μου· ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης ἡ Βασίλισσα ἔχει φαίνεται παλαιὰν μεθ' ὑμῶν γνωριμίαν, θὰ σᾶς ἰδῇ πολὺ εὐχαρίστως.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν Ρίζον :

— Ἐξοχώτατε, ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης εὐηρεστήθη νὰ σᾶς ἀναμείνῃ.

Ὁ ὑπουργὸς ὑπεκλίθη ἐλαφρῶς, νεύσας δὲ εἰς τὸν Φίλωνα νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, ἐξῆλθε τοῦ Αὐλαρχείου εἰς τὸν διάδρομον. Μεθ' ὃ εἰσῆλθον ἀμφοτέρωι εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ εὗρίσκετο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ μεγάλη κυρία τῆς τιμῆς Βαρώνη Πλούσκωθ, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας ἠγέρθη καὶ ἐπροχώρησε κατὰ ἓν βῆμα πρὸς αὐτόν.

Ὁ Ρῖζος ἡσπάσθη τὴν χεῖρα της.

— Ἐφέρατε τὸν προστατευόμενον τῆς Μεγαλειότητός της, εἶπε πρὸς αὐτὸν γαλλιστί, παρατηροῦσα τὸν Φίλωνα.

Ἀληθῶς φαίνεται πολὺ σεμνὸς καὶ συμπαθὴς νέος. Συγγνώμην, νὰ εἰδοποιήσω τὴν Μεγαλειότητά της.

Καὶ ἀπῆλθε διὰ τῆς θύρας τοῦ βάθους.

Ὁ Ρῖζος ἔρριψε καὶ πάλιν ἓνα βλέμμα πρὸς τὸν Φίλωνα, πλησιάσας δὲ πρὸς αὐτὸν ἐψιθύρισε :

— Δὲν θὰ πλησιάσετε ἂν δὲν προσκληθεῖτε· θὰ λάβητε τὴν χεῖραν της ἐλαφρῶς καὶ θὰ τὴν φέρετε εἰς τὰ χεῖλη σας καὶ θὰ ὁμιλήσετε εἰς τὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ σᾶς ἀποτείνῃ τὸν λόγον.

Ὁ Φίλων εἰς τοῦ ὁποίου τὰ ὦτα ἀντήχησεν ὡς βόμβος ἡ ὁδηγία τοῦ ὑπουργοῦ, ἔχαμήλωσε τὸ βλέμμα εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἤκουσε, ἐφάνη δὲ διατεθειμένος νὰ συνοδεύσῃ καὶ διὰ λέξεων τινων τὴν κίνησίν του.

Ἄλλ' ἀνεκόπη ἔν τῇ διαθέσει του ταύτῃ, καθότι τὸ παραπέτασμα τῆς πρὸς τὸ βάθος θύρας ἀνεκινήθη καὶ ἐνεφανίσθη ἡ Βασίλισσα.

Ἡ Ἀμαλία ἔφερε κατὰ τὴν πρωτὴν ἐκείνην μακρὰν ἐσθῆτα χρώματος ροδίνου, διηνητισμένην διὰ ρόδων βαθυτέρου χρώματος, τὸ δὲ πρὸς τὸν τεράχηνον ἄνοι-

γμά της, ἄφινε νὰ διαφαίνεται οὗτος λευκός, ὡς τρά-
χηλος κύκνου καὶ ἀποσπάζων δρόσον νεότητος καὶ
καλλονῆς.

Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου της εἶχε τὸ ὑπέρυθρον
μαργαρώδες, οἱ δὲ καστανοὶ αὐτῆς ὀφθαλμοὶ ἀπέδι-
δον διὰ μέσου τῶν μακρῶν καὶ πυκνῶν βλεφαρίδων
της μίαν μεταλλικὴν λάμψιν, προδίδουσιν καὶ ἐκ
πρώτης ὄψεως τὴν ἰσχυρὰν θέλησίν της. Διὰ μέσου
δὲ τῶν εὐρειῶν χειρίδων τῆς ἐσθῆτος, κοσμουμένων
κάτωθεν διὰ λευκῶν τριχάπτων, διεφαίνετο εὐτορ-
νος ὠλένη, ἀπολήγουσα εἰς χεῖρας μὲ μακροὺς καὶ
λεπτοὺς δακτύλους, περιστρέφοντας κατὰ τὴν ὥραν
ἐκείνην ρόδινον ὡσαύτως ριπίδιον.

Εἰσελθοῦσα ἡ Ἀμαλία, ἐμειδίασε πρῶτον πρὸς τὸν
Νερουλὸν, καὶ προχωρήσασα πρὸς αὐτὸν ἔτεινε τὴν
χεῖρα πρὸς ἀσπασμόν, μετὰ τοῦτο δὲ στραφεῖσα πρὸς
τὴν θύραν τῆς αἰθούσης παρὰ τὴν ὁποίαν ἵστατο ὁ
Φίλων, περιέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν
διὰ ταχέως βλέμματος, καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τοῦτον.

Ὁ Φίλων συνεκάλεσεν ὅλας τὰς ψυχικὰς δυνάμεις
του καὶ ὑπεκλίθη βαθέως εἰς τὸ βασιλικὸν βλέμμα.
Ὅτε δὲ ἀνορθώθη καὶ πάλιν εὐρέθη ἀντιμέτωπος πρὸς
τὸ εἶδωλον τῶν παραδόξων καὶ ἀφρόνων ὀνείρων του.

Ἡ Ἀμαλία ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα μειδιῶσα.

Ἐκεῖνος, ὡς μηχανὴ αὐτομάτως κινουμένη, ἄνευ
οὐδεμιᾶς ἀμέσου συνειδήσεως τοῦ περιβάλλοντος, ἔ-
τεινε τὴν χεῖρα, ἔλαβεν ἑλαφρῶς διὰ τῶν δακτύλων
τὴν τῆς Βασιλίσσης, καὶ τὴν προσήγγισεν εἰς τὰ
χεῖλη της.

Ἡ Ἀμαλία ἐπιθυμοῦσα νὰ δοκιμάσῃ τὴν γλωσσο-
μάθειαν τοῦ προστατευομένου της, ἀπέτεινε πρὸς αὐ-
τὸν τὸν λόγον γαλλιστί, προφανῶς εὐχαριστημένη ἐκ
τοῦ ἐξωτερικοῦ του.

—Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη, κύριε, εἶπε διότι ἤλ-

θατε νὰ παρουσιασθῆτε. Ὁ κύριος Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας μοι εἶπε προχθές, ὅτι ἐκτελεῖται μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὴν ὑπηρεσίαν σας εἰς τὴν Γραμματείαν, καὶ τοῦτο μοι ἐπροξένησε πολλὴν εὐχαρίστησιν διότι ἡ φροντίς μου ὑπὲρ ὑμῶν δὲν ἦτο παρὰ τὴν ἀξίαν σας. Εἰσθε καὶ σεῖς εὐχαριστημένοι;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη ὑποχρέου τὸν Φίλωνα εἰς ἄμεσον ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ὁμως μάτην ἀνεξήτησεν ἐν τῷ παραζαλισμένῳ πνεύματί του.

Οἱ ὀφθαλμοὶ του, ὀφθαλμοὶ πτηνοῦ γοητευμένου, εἶχον προσηλωθῇ ἀτενῶς πρὸς ἐκείνους τοὺς Βασιλίσσης, τὰ δὲ χεῖλη του μόλις ἀνεκινουῦντο ὅπως προφέρουσι λέξεις τῶν ὁποίων αἱ εἰκόνες διεγράφοντο ἐν τῇ φαντασίᾳ του ἀόριστοι καὶ ὁμιχλώδεις..

Ὁ Ρίζος ἤρχισε νὰ στενοχωρεῖται, εὐρισκόμενος δὲ ἀκριβῶς ὅπισθεν τῆς Βασιλίσσης καὶ ἔναντι τοῦ Φίλωνος, ἔνευε πρὸς αὐτὸν διὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς νὰ ὁμιλήσῃ.

Δευτερόλεπτα τινὰ σιγῆς παρῆλθον πλήρη ἀγωνίας διὰ τὸν ὑπουργόν.

Αἶφνης ὁμως, ὥς ἐὰν ἡ ἐκλυθεῖσα ἐκείνη ψυχὴ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἐνσάρκου εἰδώλου τῶν ὀνείρων της, ἐνεποτίσθη ἐκ μυστηριώδους πηγῆς ἀνέλπιστον δύναμιν, ἐπῆλθε θαῦμα διὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὑπουργοῦ.

Ἡ ὥχρὰ τοῦ Φίλωνος μορφὴ ἐκαλύφθη ἀποτόμως ὑπὸ ζωηρᾶς ἐρυθρότητος, ἡ δὲ φωνὴ του, ἡ πνιγμένη μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐντὸς τοῦ λάρυγγός του, ἐξερράγη εἰς ἡχηρὰς καὶ πλήρεις ζωῆς δονήσεις.

Καὶ ὁ Φίλων ἀπήντησεν γαλλιστὶ ὑποκλινόμενος μετ' ἐκτάκτου ἀβρότητος, ὥς ἐὰν ἦτο ἡ μυριοστὴ φορά καθ' ἣν συνωμίλει μετὰ βασιλισσῶν.

— Μεγαλειοτάτη, θὰ προετίμων νὰ εὐρισκόμην ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντήσω, ὅπως ἐκφράσω διὰ λό-

γων τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἐπὶ τῇ εὐεργετικῇ Ὑμῶν εὐνοίᾳ. Ἡ εὐγνωμοσύνη μου εἶναι ὑπεράνω πάσης ἐκφράσεως, καὶ ὃ ἀφήσῃ αὐτὴν ἢ ψυχὴ μου ν' ἀνέλθῃ μέχρι τοῦ Θεοῦ, ὅπως κατέλθῃ ἐκεῖθεν ἐπὶ τῆς Ὑμετέρας κεφαλῆς εἰς οὐράνιον εὐλογίαν.

Ἡ Ἀμαλία εἰς τοὺς λόγους τούτους, τοὺς ὁποίους δὲν ἀνέμενε, ἔστράφη αἰφνηδίως πρὸς τὸν Ρίζον, καὶ προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα κατάπληκτον.

Ὁ Ρίζος, οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐκπεπληγμένος ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ νεανίου, ἐμειδίασεν εἰς τὸ βλέμμα τῆς Βασιλίσσης καὶ ὑπεκλίθη μὲ προφανῇ εὐαρέσκειαν.

— ὦ, κύριε Ρίζο! ἀνέκραξεν ἑλληνιστὶ ἡ Ἀμαλία μετ' ἀπροκαλύπτου ἐνθουσιασμοῦ· ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀνέμενον ν' ἀκούσω τόσον ὡραίαν ἀπάντησιν ἀπὸ ἑνα νέον.

Μετὰ τὰς διαμειφθείσας ὀλίγας ταύτας φράσεις, ἡ Βασίλισσα ἔτεινεν καὶ πάλιν μετὰ χαριέσσης εὐμενείας καὶ ἀπλότητος τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Φίλωνα, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ τὴν φέρῃ οὗτος μέχρι τῶν χειλέων του.

— Χαίρετε κύριε, εἶπε· θὰ εὐχαριστοῦμαι πολὺ νὰ μαθαίνω ὅτι προοδεύετε καὶ εἰς ὅτι νομίζετε ὅτιδυναμαι νὰ σᾶς φανῶ ἀρωγός, θὰ εἶμαι πάντοτε πρόθυμος ἐγὼ συνειθίζω νὰ τελειώνω πάντοτε ὅ,τι ἀρχίζω.

Ὁ Φίλων ἐψιθύρισε λέξεις τινὰς καὶ ὑπεκλίθη, ἡ δὲ Ἀμαλία στραφεῖσα πρὸς τὸν Νερουλὸν προσέθηκε τείνουσα τὴν χεῖρά της:

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε Ρίζο. Χαίρετε.

Καὶ μειδιάσασα χαριέντως ἔκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς ἀμφοτέρους.

Ὁ γρσμματεὺς τῆς ἐπικρατείας καὶ ὁ Φίλων ὑπεκλίθησαν βαθέως καὶ ἐξηλθον ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον.

— Φίλε κύριε Κάρπε, εἶπεν ὁ Νερουλός, ὅτε εὐρέθησαν ἐντὸς τῆς ὑπουργικῆς ἀμάξης, ὁμολογῶ ὅτι ἐθαύμασα μὲ τὸ θάρρος σας καὶ μὲ τὴν ἐτοιμότητα

τοῦ πνεύματός σας, τὴν ὁποίαν δὲν ἐπερίμενα κατό-
πιν τῆς δειλίας ποῦ ἐδείξατε εἰς τὰς ἀρχάς.

Ὅτε δὲ ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας τῆς οἰκίας του ἡ
μήτηρ του καὶ ἡ Φλώρα τὸν ἀνέμενον ἐπὶ τοῦ ἐξώ-
στου ἀνυπομόνως.

—“Ε, παιδάκι μου, ἀνέκραξεν ἡ γράια, ἐπῆγες στὴ
βασίλισσα μας;... θὰ σὲ περιποιήθηκε, αἱ...”

Ἄλλ’ ὁ Φίλων δὲν ἐπρόφθασε ν’ ἀπαντήσῃ καὶ
ἐκλονίσθη.

—Δυστυχία μου! ἔκραξεν ἡ Φλώρα σπεύδουσα νὰ
κρατήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἀγκάλῃ της. Φίλων μου!... τί
ἔχεις; γιατί εἶσαι κίτρινος;

—Θέλω νὰ πέσω, ἐψιθύρισε κλονούμενος... αἰσθά-
νομαι σὰν λιποθυμίαν.

—Κακὸ ποῦ μ’ εὗρε! ἀνέκραξε ἡ κυρὰ Κρίνη
μοῦ τὸ γλωσσοφάγανε τὸ παιδάκι μου ἡ στρίγκλες
ἡ γειτόνισσες ἀπὸ τὴ ζήλεια τους! Πίασε Φλωροῦ
μου, νὰ τὸν πᾶμε στὸ κρεββατάκι του.

Καὶ τοποθετηθεῖσαι αἱ δύο γυναῖκες ἐκατέρωθεν
τοῦ Φίλωνος ὠδήγησαν αὐτὸν κλονούμενον μέχρι τοῦ
κοιτῶνός τυ, ρίψασαι δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης του,
ἐπελήφθησαν προχείρων τινων φροντίδων κατὰ τῆς
λιποθυμίας.

Μετά τινα ὥραν εἶχε συνέλθῃ, ἀφοῦ δὲ ἐρρό-
φησεν ὀλίγον ζωμὸν κρέατος καὶ ποτῆριον οἴνου,
παρεδόθη εἰς βαθὺν ὕπνον ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς
μητρὸς καὶ τῆς μνηστῆς του...

XIX

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας οἱ ἐν τῷ ὑποίρ-
γείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπαλληλικοὶ κύκλοι, ὥς μόνον
θέμα συζητήσεως αὐτῶν εἶχον τὴν παρουσίαν τοῦ
γραφέως Φίλωνος Κάρπου ἐνώπιον τῆς Βασιλίσσης.

Ὁ Ρίζος Νερουλὸς ἀνεκοίνωσε εἰς τοὺς τμηματάρχας τοῦ τὰ κατὰ τὴν παρουσίαςιν τοῦ νεαροῦ γραφῆως, καὶ ἐπανελάβε αὐτολεξεῖ τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Βασίλισσα.

Οἱ τμηματάρχαι κατελθόντες εἰς τὰ γραφεῖα τῶν μετεβίβασαν εἰς τοὺς γραμματεῖς ἔξωγκωμένην τὴν ἀφήγησιν τοῦ Ὑπουργοῦ, οἱ γραμματεῖς εἰς τοὺς ὑπογραμματεῖς, οὕτω δὲ ἡ παρουσίαςις ἐκείνη ἤρχισε νὰ προσλαμβάνη ἐντὸς ὀλίγου χαρακτῆρα μεσαιωνικοῦ θρύλλου, ἐξ ἐκείνων οἱ ὅποιοι παρεδόθησαν διὰ τῶν αἰώνων εἰς τὰς γενεὰς καὶ προεκάλεσαν τὰ νύκτια ὄνειροπολήματα τῶν ἱπποτῶν καὶ τῶν ὠραίων δεσποινῶν καὶ τὰ ἄσματα τῶν τρουβαδούρων.

Ἐν τούτοις ὅμως ἐπῆλθε ἡ μεσημβρία καὶ ὁ νεαρὸς ἦρως τῆς ἡμέρας δὲν ἐνεφανίζετο εἰς τὸ γραφεῖον διὰ νὰ δρέψῃ εἰς θαυμασμὸν καὶ συγχαρητήρια τὰς συνεπείας τοῦ περὶ αὐτὸν γεννηθέντος θρύλλου.

Ὁ Νερουλὸς ἐπωφελῆθεις τῆς παρουσίας τοῦ γηραιοῦ κλητῆρος ἐν τῷ γραφείῳ του, ἠρώτησεν αὐτόν :

— Εἶδες, Ἀθανάση, ἐὼν ὁ γραφεὺς Κάρπος ἦλθε σήμερον εἰς τὸ γραφεῖο ;

— Ὅχι, ἐσοχώτατε, δὲν ἦλθε.

— Πῶς τὸ ξεύρεις ;

— Ἀκουσα μαθὲς τοὺς γραμματικοὺς ποῦ λέγανε πολλὰ γι' αὐτόν, καὶ κύτταξα κ' ἐγὼ νὰ τὸν δῶ, μὰ δὲν τὸν εἶδα πουθενά.

— Τώρα ποῦ θὰ φάγω καὶ θὰ πέσω νὰ ἡσυχάσω, νὰ πᾶς εἰς τὸ σπῖτι του, καὶ νὰ ἐρωτήσῃς τί γίνεται, καὶ πῶς δὲν ἦλθε.

— Μὲ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ἐσοχότητός σου, θὰ πάω ἀμέσως.

Οὕτω περὶ τὴν δευτέραν μετὰ μεσημβρίαν ὥραν, καθ' ἣν ἔπιπτεν ὁ Γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ

τῆς κλίνης του διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν μεσημβρινὴν ἀνάπαυσίν του, ὁ κύρ Ἀθανάσης ἀνήρχετο τὴν κλίμακα τοῦ οἰκίσκου τοῦ Φίλωνος καὶ ἔκρουε τὸ ἀραιὸν σανίδωμα τοῦ ἐξώστου διὰ τῆς βαρείας ράβδου του.

Ἡ κυρὰ Κρινὴ ἐνεφανίσθη.

— Ποιὸς εἶσαι τοῦ λόγου σου ; ἠρώτησεν.

— Μ' ἔστειλε ὁ ἐξοχώτατος κύριος Ρίζος, ἀπήντησε ὁ Ἀθανάσης, νὰ μάθω γιατί δὲν ἦλθε ὁ κύριος γραφεὺς σήμερα στὸ γραφεῖο.

— Τὶ γραφεῖο καὶ καλὸ νὰ μοῦ 'χῆς, ἀνέκραξεν ἡ Κρινὴ συμπλέκουσα τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους. Τὸ παιδάκι μου δὲν εἶναι καθόλου καλὰ.

— Εἶναι ἄρρωστος; ἠρώτησεν ἑκπληκτος ὁ κλητὴρ.

— Ἀρρωστος κι' ἄρρωστος· ἀπόψε ψήθηκε ὅλη τὴ νύκτα ἀπὸ τὴ ζέστη, κι' ἓνα παραμλητό... ἓνα παραμλητό, πῶ, πῶ κύριε μου!

Τῆς ἀπουσίας τῆς μητρὸς ἐπωφεληθεῖσα ἡ Φλώρα ἠγέρθη ἐκ τῆς θέσεώς της, καὶ πλησιάσασα πρὸς τὴν κλίνην ἔλαβε τὴν πυρέσσουσαν τοῦ Φίλωνος χεῖρα.

— Φίλων μου, εἶπε μετὰ τινος δειλίας, γιατί δὲν μοῦ λὲς ἐμένα τί ἔχεις;

Ἐκεῖνος ἔστρεψε πρὸς αὐτὴν βλέμμα πλῆρες ταραχῆς καὶ ἠθέλησε ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρά του.

Ἄλλ' ἡ Φλώρα τὴν ἐκράτησεν ἐντὸς τῶν ἰδικῶν της, τὴν ἐθώπευσε τρυφερῶς καὶ ἐπανέλαβε:

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια πῶς καὶ ἔχεις ποῦ δὲν θέλεις νὰ τὸ πῆς οὔτε σ' ἐμένα, οὔτε στὴ μητέρα;

Ὁ Φίλων ἔδειξε προφανῇ δυσφορίαν εἰς τὴν ἐπίμονον ταύτην ἐρώτησιν.

— Πῶς σοῦ πέρασε αὐτὴ ἡ ἰδέα; ἠρώτησε δι' ἀσθενοῦς φωνῆς.

— Μὰ βλέπω τώρα καὶ κίμποσο καιρὸ πῶς δὲν εἶσαι πειὰ ἐκεῖνος ποῦ ἡσούν...

Καὶ στενάξασα βαθέως ἡ Φλώρα προσέθεσε :

—Καὶ προπάντων γιὰ μένα.

Ταῦτα δὲ εἰπουῖσα χωρὶς νὰ περιμένῃ οἷανδὴποτε ἀπάντησιν τοῦ μνηστῆρός της ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατα πρὸ τῆς κλίνης του, κλίναςα δὲ τὴν κεφαλὴν ὥστε ν' ἀκουμβήσῃ τὸ μέτωπόν της ἐπὶ τῆς χειρός του, ἀφῆκε νὰ ἐκδηλωθῇ ὅλη ἡ ἐνδόμυχος θλίψις της εἰς λυγμοὺς καὶ εἰς δάκρυα.

—Μὰ τί ἔχεις, Φλώρα; ἠρώτησεν ὁ Φίλων, στρεφόμενος πρὸς τὸ πλευρόν της.

Ἄλλ' ἐκείνη δὲν ἤκουε πλέον τὴν ἐρώτησίν του, κεκλιμένη ἐπὶ τῆς χειρός του, ἐξηκολούθει νὰ κλαίῃ, καταβρέχουσα αὐτὴν διὰ τῶν δακρύων της.

Ὁ Φίλων στενοχωρημένος ἐπὶ μᾶλλον, ἐκτῆς ἐκρήξεως ἐκείνης τῆς θλίψεως τῆς μνηστῆς του, τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν οὐδὲ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ ἐγνώριζεν ὅσον ἐκεῖνος, ἀπέσυρεν ἀποτόμως τὴν χεῖρά του, ὥστε ἡ κεφαλὴ τῆς Φλώρας ν' ἀκουμβήσῃ τῶρα ἐπὶ τῆς κλίνης.

Στιγμαί τινες παρῆλθον οὕτω ἐν σιγῇ.

Ἄλλὰ τέλος ὁ νεανίας, αἰσθανόμενος ἐνδομύχως τὴν ἰδίαν ψυχὴν του διεγειρομένην καὶ ὥσει διαμαρτυρομένην καθ' ἑαυτῆς διὰ τὰ παράδοξα ὄνειρά της ἔστρεψε ἐκ νέου τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν παρὰ τὴν κλίνην του μνηστῆν του καὶ ἠρώτησε:

—Φλώρα! γιὰτί κλαῖς;

—Δὲν μ' ἀγαπᾷς πειά, ἀπήντησεν ἐκείνη, ὑψοῦσα τέλος τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ βλέμμα πρὸς αὐτὸν μετὰ θάρρους.

Ὁ Φίλων ἐταράχθη βαθύτερον ἐκ τοῦ βλέμματος ἐκείνου, ἐν τῇ σιωπηλότητι τοῦ ὁποίου διέγινωσε τὸ εὐγλωττίτερον τῶν παραπόνων.

—Πῶς τὸ ἐννοεῖς αὐτό; ἠρώτησε καὶ πάλιν.

Ἡ Φλώρα ἠρκέσθη νὰ μειδιάσῃ μετὰ πικρίας.

—Ἐχεις παράπονο ἀπὸ μένα; ἐξηκολούθησεν ἐκεῖ-

νος· σοῦ κακομίλησα ποτέ;

—“Α, ὄχι, Φίλων μου· αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ· ἀλλὰ ἐκείνο ποῦ μὲ πικραίνει βαθειὰ στὴν ψυχὴ καὶ μοῦ παγώνει τὴν καρδιὰ εἶναι ἡ ἀδιαφορία ποῦ δείχνεις γιὰ μένα... Πῶς θέλεις νὰ σοῦ τὸ πῶ ἀλλοιότικα;... νά, δὲν εἶσαι πειὰ ὁ ἴδιος... Μοῦ φαίνεται πῶς ἂν μᾶς συνδέῃ κάτι τί ἀκόμη, δὲν εἶναι ἡ ἀγάπη, ἀλλὰ κάποιο καθῆκον ἀπέναντι τοῦ κόσμου.

Ἡ διαμαρτυρία αὕτη τῆς νεάνιδος ἦτο τόσο φυσικὴ καὶ τόσο ἀληθὴς καὶ δικαία διὰ τὴν συνείδησιν τοῦ Φίλωνος, ὥστε αὕτη ἡσθάνθη καὶ τὴν ἐλαχίστην λέξιν αὐτῆς συγκλονοῦσαν τὴν ψυχὴν του.

Ὑπάρχουν στιγμαὶ καὶ δι’ αὐτὴν τὴν ἐξελθοῦσαν τῶν ὁρίων τῆς λογικῆς τοῦ περιβάλλοντος ψυχὴν, καθ’ ἣς διανοίγει τὰ ὄμματά της καὶ διακρίνει καλῶς τοὺς ἀχανεῖς ὁρίζοντας τῆς οὐτοπίας, ἐντὸς τῶν ὁποίων παρεσύρθη μοιραίως, καὶ δὲν δύναται νὰ εὔρη μηδὲ καὶ ἓνα μόνιμον ἀστέρα διὰ νὰ προσανατολισθῇ. Ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ στιγμαὶ αὗται εἶναι στιγμαὶ μόνον· συνήθως ἡ βραχεῖα διάγνωσις αὕτη τῆς πλάνης της, ἡ ὁποία ἐπέρχεται ὡς ἀντίδοτον κατὰ τῆς αὐτοδηλητηριάσεώς της, τὴν ἐξασθενεῖ πλειότερον διὰ τῆς ἀντιδράσεως· καὶ διαθέτει εὐρύτερον ἔδαφος εἰς τὴν ἐπυροῇ τοῦ δηλητηρίου. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι εἰς τοιούτους ψυχικοὺς ὁργανισμοὺς ἡ παραφροσύνη ἀποβαίνει εἶδος ἰσορροπίας ἡ ὁποία διαταράσσεται καὶ καθίσταται ἐπικίνδυνος, ὁπότεν ἐπέρχεται νὰ τακτοποιήσῃ καὶ νὰ δια φωτίσῃ τὰ πράγματα ἡ λογικὴ...

Τοῦτο συνέβη καὶ εἰς τὸν Φίλωνα Κάρπον.

Εἰς τὴν ἀπάντησιν τῆς μνηστῆς του, περιεκλείετο μία ἀναμφισβήτητος ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισεν ἀλλὰ καὶ τῆς ὁποίας ἡσθάνθη βαθύτατα τὸν κλονισμόν. Καὶ εἰς τὸν κλονισμόν τοῦτον δὲν ἡδυνήθη

νὰ ἰσορροπήσῃ πλέον ἢ νοσοῦσα ψυχὴ του, εἰμὴ διὰ τῆς ἰδίας νόσου.

Κι' ἐνῶ ἐπὶ στιγμὴν παρετήρησεν διὰ βλέμματος τὴν μορφὴν της, αἴφνης ὥς ἐὰν ἐντὸς τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν διεγράφη μία ἄλλη μορφὴ, ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ βλέμμα πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἀπήντησε διὰ φωνῆς ζωηραῆς :

— Ἀκοῦς καὶ σὺ τῆς ἀνοησίας τῆς μητέρας μου... Ἀφοῦ ἔρχεσαι κάθε μέρα ἐδῶ... ἀφοῦ βλέπεις ὅτι δὲν ἔδεια ποτὲ καμμιά ψυχρότητα πρὸς ἐσένα... τέλως πάντων, ὅλος ὁ κόσμος ξαίρει πῶς θὰ σὲ πάρω, δὲν καταλαβαίνω τί λόγον ἔχουν αὐτὰ τὰ παράπονα... Ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος σωστός, Φλώρα... σοῦ ὑποσχέθηκα πῶς θὰ σὲ πάρω; αὐτὸ θὰ γίνῃ.. Παῦσε νὰ κλαῖς, γιατί μοῦ κάνεις πολὺ κακὸ, καὶ μοῦ αὐξάνεις τὸν πυρετό!

Ἡ ἀπάντησις διὰ πᾶσαν γυναῖκα φιλόδοξον, μὴ ἐπιδιώκουσαν ἄλλο, παρὰ νὰ καταστῇ σύζυγος ἀνδρὸς τοῦ ὁποίου ἡ θέσις ἦτο προφανῶς ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς της, θὰ ἦτο ἱκανοποιητικὴ, καὶ θ' ἀπεξήραινε τάχιστα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς της τὰ δάκρυα τῆς ἀμβιβολίας.

Ἀλλ' ἡ Φλώρα ἠγάπα, ἐὰν δὲ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης δὲν διεμαρτύρετο διὰ τὴν βαθμιαίαν πρὸς αὐτὴν ψυχρότητα τοῦ μνηστῆρός της, ἔπραττε τοῦτο ἀκριβῶς διότι ἠγάπα πολὺ καὶ ἔτρεμε πρὸ τῆς πραγματικότητος, τὴν ὁποίαν ἐμάντευσεν καὶ τῆς ὁποίας ἐφοβεῖτο τὴν πλήρη καὶ βεβαίαν ἀποκάλυψιν.

Ἡ Φλώρα δὲν εἶχε πλέον τίποτε νὰ προσθέσῃ. Ἐνῶ ὁ Φίλων ἐνόμισεν ὅτι διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του τὴν εἶχε καθησυχάσῃ, ἐκείνη ἡσθάνθη βαθυτέραν τώρα τὴν ἀνησυχίαν, ἀπὸ φόβον δὲ μήπως ἀκούσει καὶ ἄλλην παρομοίαν διαβεβαίωσιν περὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ μετ' αὐτοῦ γάμου της ἐκ κοινωνικῆς

ὑποχρεώσεως, ἡγέρθη ταχέως καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν ἔξοδον, ἐνῶ τὰ δάκρυά της ἐπανεύρισκον καὶ πάλιν ἐλευθέραν τὴν ἐκροήν των.

Εἰς τὸν ἐξώστην συνηντήθη μετὰ τῆς χήρας Κάρπου ἐπανερχομένης ἐκ τῆς κατευοδώσεως τοῦ κλητῆρος Ἀθανασίῃ μέχρι τῆς ἐξωθύρας, σὺν τῇ ἀποστολῇ θερμῶν χαιρετισμῶν πρὸς τὸν κύριον Νερουλόν.

Ἡ γραῖα ἐξεπλάγη ἐκ τῶν δακρύων τῆς κόρης.

— Τρομάρα μου ! ἀνέκραξε· γιατί κλαῖς, Φλωροῦ μου ; μήπως τὸ παιδὶ εἶναι χειρότερα ;

Ἡ Φλώρα ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καθησυχαστικῶς.

— Ὅχι, ὄχι, ἀπήντησε· μὴν ἀνησυχῆς, μητέρα. Ὁ Φίλων ἔχει λίγο πυρετὸ καὶ θὰ περάσῃ.

— Ἀμὲ τότε γιατί κλαῖς ; κάνεις γουρσουζιές, καυμένο κορίτσι, ἔτσι ποῦ κάνεις.

— Ἀχ, μητέρα ! ἔκαμε αὕτη πίπτουσα εἰς τὴν ἀγκάλην της. Ὁ Φίλων δὲν μ' ἀπαίει πειά.

Ἡ Κρινὴ ἐξεπλάγη, καὶ ἀφοῦ ἀπεμάκρυνε τὴν Φλώραν ἐκ τῆς ἀγκάλης της βιαίως, ὥσεί ἐπιθυμοῦσα νὰ ζητήσῃ καὶ ἐκ τῆς μορφῆς της τὴν πιστοποίησιν τῆς ἀληθείας τῶν λόγων της, ἠρώτησε μὲ ἀπορίαν.

— Μπα, καὶ πῶς τὸ κατάλαβες αὐτό ; τὸ παιδὶ δὲν ἔδειξε τίποτα ποῦ νὰ σοῦ βάλῃ τέτοια ἰδέα στὸ κεφάλι . . . Ἐκεῖνο ἐχάλασε τὸν κόσμον ὥς ποῦ νὰ σ' ἀρραβωνιάσῃ, μαθές, καὶ τώρα λές πῶς δὲν σὲ θέλει ;

— Μητέρα, ἀπήντησε ἡ νεᾶνις, μετὰ πικροῦ μειδιάματος καὶ σπογγίζουσα τὰ δάκρυά της διὰ τοῦ ἄκρου τῆς λευκῆς ποδιᾶς της, ἐγὼ δὲν λέγω πῶς ὁ Φίλων δὲν μὲ θέλει καὶ πῶς σκέπτεται νὰ μ' ἀφήσῃ. Μάλιστα μοῦ τὸ εἶπε πῶς δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ ἄλλοιῶς, ἀφοῦ ἔδωσε τὸ λόγο του, καὶ θὰ μὲ πάρῃ. Μὰ ἐγὼ δὲν τὸ θέλω αὐτό. Ἐνας ἄνθρωπος ποῦ λείει πῶς

θὰ παντρευθῇ γιὰτὶ ἔδωσε τὸν λόγο του, θὰ εἰπῇ, πῶς δὲν τὸ κάνει ἀπὸ ἀγάπη πειά...

— Μπα ! κι' ἀπὸ τί τὸ κάνει, μαθές ;

— Τὸ κάνει ἀπὸ καθῆκο.

— Καλὲ τι καθῆκο καὶ καλὸ νὰ μοῦχεις, Φλωροῦ μου; Τὸ παιδί δὲν ἔχει τίποτ' ἄλλο στὸ νοῦ του ἀπὸ σένα. Τώρα μάλιστα ποῦ θὰ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς γίνῃ καλὰ, πρέπει πειὰ νὰ τὸ βάλουμε μπρὸς αὐτὸ τὸ προῶμα, καὶ θὰ ρθῶ νὰ βρῶ τὸν πατέρα σου νὰ ὀρίσουμε καὶ τὴν μέρα ποῦ θὰ γίνῃ ὁ γάμος.

Τί λές, παιδάκι μου; ἐγὼ θέλω νὰ πιάσω κ' ἐγγονάκι στὰ χέρια μου, προτοῦ πάω νὰ βρῶ τὸ γέρο μου.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἡ ἀγαθὴ γραῖα, ἐνηγκαλίσθη τὴν Φλώραν καὶ τὴν ἡσπᾶσθη ἐνθουσιωδῶς εἰς ἀμφοτέρας τὰς παρειάς.

— Μητέρα, εἶπε λαμβάνουσα καὶ σφίγγουσα ἐντὸς τῶν ἰδικῶν της τὴν χεῖρα τῆς γραίης· θυμᾶσαι τῆς ἡμέρες ποῦ ἦταν ἄρρωστος ὁ Φίλων ἀπὸ τὸ κτύπημα τοῦ ἀλόγου τοῦ Διαγγελέως....

— Ναί, τὸν ἀναθεματισμένο ! ἔκανε ἡ Κρινή ! μὰ καλὰ σοῦ τὸν διώρθωσε ἡ Βασίλισσά μας.

Ἡ Φλώρα εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ ὀνόματος τῆς Βασίλισσης ὠχρίασε καὶ ρίγος διέτρεξε τὸ σῶμά της ὀλόκληρον.

Ἡ χήρα παρετήρησε τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ προσώπου της.

— Τί ἔπαθες παιδί μου; ἠρώτησεν ἀνησύχως.

— Τώρα θὰ σοῦ τὸ πῶ καὶ θὰ τὸ καταλάβῃς καὶ τοῦ λόγου σου.

— Γιὰ πές, γιὰ πές!

— Θυμᾶσαι ποῦ σοῦ εἶπα πῶς ὁ Φίλων ἀγαπάει τὴ Βασίλισσα;

— Αὐτὴ δὲν τὸ θυμᾶμαι; πῶς σοῦ εἶχε περάσει αὐτὴ ἡ ἰδέα, καὶ μ' ἔκαμες κι' ἑμένα νὰ τὸ πιστέψω!

Τι σοῦ εἶναι αὐτὰ τὰ μυαλὰ τῶν κοριτσιῶν!

—Λοιπόν, ἄκουσε, μητέρα, δὲν σοῦ τὸ εἶπα τότε ἀλλὰ τώρα δὲν μπορῶ πειὰ νὰ τὸ κρατήσω μυστικὸ καὶ θὰ σοῦ τὸ πῶ.

Ἡ χήρα ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερμέτρως, κλί-
νασα δὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν μτηστήν τοῦ υἱοῦ της,
ἠρώτησε περιέργως.

—Γιὰ λέγε λοιπόν; ξέρεις τάχα τίποτα ἄλλο ποῦ
δὲν μοῦ τὸ εἶπες τότε;

Ἡ Φλώρα ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καταφατικῶς.

—Γιὰ ν' ἀκούσω λοιπόν, γιὰ ν' ἀκούσω.

—Μιὰ νύκτα, ποῦ εἶχε τὸν πολὺ πυρετό, εἶχα τρα-
βηχθῇ στὴ γωνιά, καὶ εἶχα παύση νὰ τοῦ βάζω πα-
νιὰ μὲ τὸ κρύο νερὸ στὸ κτύπημα ἐπάνω, γιατί ἐνό-
μισα πῶς εἶχεν ἀποκοιμηθῇ καὶ δὲν ἤθελα νὰ τὸν
ξυπνήσω.

—Βέβαια, καλὰ ἔκανες.

—Σὲ κάποια ὥρα λοιπόν, ποῦ ἐγὼ ἐνόμιζα πῶς
κοιμώτανε, τὸν βλέπω νὰ καθήσῃ ἀπάνω στὸ κρεβ-
βάτι καὶ νὰ κυττᾷ γύρω του, σὰν νὰ φοβότανε μὴ
τὸν δῇ κανέναν...

«Στὴν ἀρχὴ θέλησα νὰ τοῦ μιλήσω καὶ νὰ τὸν
ρωτήσω μήπως ἤθελε τίποτα· μὰ δὲν ξέρω γιατί μοῦ
ῥθε μιὰ παράξενη περιέργεια νὰ μὴ κινηθῶ ἀπὸ τὴ
θέσι μου καὶ νὰ ἰδῶ τί ἤθελε νὰ κάμῃ ποῦ κάθησε
στὸ στρῶμα.

«Τὸ φῶς ἦταν ἀναμένο στὸ τραπέζι ἀκόμα, γιατί
τοῦ εἶχα ρίξῃ λάδι νὰ μὴν σβύσῃ καὶ δὲν βλέπω νὰ
τοῦ ἀλλάξω τὰ πανιὰ... Αὐτὸς γύρισε τότε κ' ἐκύτ-
ταξε ἓνα γύρω του, νὰ ἰδῇ ἂν ἦταν μόνος.... Εἶχε ὁ-
μως τέτοιον πυρετό, ποῦ δὲν μὲ εἶδε ἐμένα στὴν γω-
νιά ποῦ καθόμουν....

«Τότιε πετάει γρήγορα τὰ σκεπάσματα, κατεβαίνει
στὸ πάτωμα γδυτὸς, καὶ πηγαίνει γρήγορα στὸ τρα-

πέξι, ποῦ ἦταν τὰ βιβλία τῆς Βασίλισσας . . . Παίρνει ἓνα ἓνα, τὰ κυττάζει στὸ φῶς, καὶ ἐπὶ τέλους διαλέγει ἐκεῖνο ποῦ εἶδε ντυμένο μὲ τὸ κόκκινο πετσί....

« Ἐγὼ νόμισα στὴν ἀρχὴ πῶς ἤθελε νὰ καθήσῃ νὰ διαβάσῃ ἐκεῖ πέρα γδυτός, καὶ ἐτοιμαζόμουν νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ πάω νὰ τὸν ξαναβάλω στὸ κρεβάτι του. Μὰ ἐκρατήθηκα ἄθελα στὴ θέσι μου, χωρὶς νὰ κινηθῶ καθόλου, μὲ ὅ,τι εἶδαν τὰ μάτια μου, τῆς δυστυχησμένης

— Σὲ καλὸ σου, παιδάκι μου! ἀνέκραξε ἡ χήρα, τῆς ὁποίας τὸ ἐνδιαφέρον ἐκορυφοῦτο ὅλον ἐκ τῆς προόδου τῆς διηγήσεως. Τί εἶδες μαθές ; . . . πές, τί εἶδες ! . . .

— Εἶδα λοιπὸν τὸν Φίλωνα ν' ἀγκαλιάζῃ τὸ βιβλίο, νὰ τὸ φιλῇ σὰν τρελλός, καὶ κατόπι νὰ τὸ παίρνῃ μαζὺ του, σφιγμένο ἀπάνω στὸ στήθος του, ἀπάνω στὴν καρδιά του, καὶ νὰ πέφτῃ πάλι στὸ κρεβάτι μαζὺ μ' αὐτό.

— Μπα! ἔκαμε ἡ Κάρπου ἀνοίγουσα τὸ στόμα ὑπὲρ τὸ μέτρον. Καὶ τί τὸ ἤθελε τὸ βιβλίο στὸ κρεβάτι ;

— Καϋμένη μητέρα! ἔκαμε ἡ νεᾶνις! Δὲν καταλαβαίνεις.... πόσες φορὲς ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπάει κάνει τέτοιες κουταμάρες; Νάξερές πόσες νύκτες ἐκοιμήθηκα ἐγὼ μὲ τὸ μαντύλι τοῦ Φίλωνος στὴν ἀγκαλιά μου!..

— Καὶ λοιπόν; καὶ λοιπόν; ἔπες μὲ τὸ βιβλίο τῆς βασίλισσας στὴν ἀγκαλιά του;

— Ναί, μητέρα μου. Ἐπες στὸ κρεβάτι καὶ τόσφιγγε καὶ τὸ φιλοῦσε ποῦ κ' ἡ ἴδια ἡ Βασίλισσα νὰ ἦταν πάλι δὲν θᾶκανε ἔτσι.... Τὶ φιλιά, τί ἀναστεναγμοὶ ἦταν ἐκεῖνοι ὥς τὸ πρῶτ' !...

— Τί μοῦ λές ! πῶ πῶ ! ἔκαμεν ἡ ἀτυχῆς μητέρα, συμπλέκουσα τὰς χεῖρας. Καὶ τὸ πρῶτ' δὲν μοῦ εἶπες

τίποτα ἐσύ ;

— Ἐγώ ; καὶ τί νὰ σοῦ πῶ ; Μάλιστα ἐκεῖνός ὅταν μὲ εἶδε κοντά του ἔσπρωξε τὸ βιβλίον βαθειὰ πρὸς τὰ πόδια του, καὶ μὲ κύτταξε μὲ μιὰ ψυχρότητα, σὰν νὰ μὲ συχαινώτανε. Πῶς τὰ ἐξηγεῖς λοιπὸν τοῦ λόγου σου αὐτά ;

— Ἄμ τότε εἶναι φῶς φανερό!.. Δὲν πέρνει ἄλλο λόγο!... τρομάρα ποῦ μοῦ ῥθει!...

Καὶ ἔφερε τὰς χεῖρας εἰς τὰς παρειάς, τὰς ὁποίας ἔσυρε βιαίως πρὸς τὰ κάτω.

Αἴφνης ὅμως ἀνέσκιρτησε ὥσει ὁ νοῦς της ἐφωτίσθη ὑπὸ αἰφνιδίας ιδέας.

— Ἀχ! μαύρη κι' ἄραχλη νᾶταν ἡ ὥρα ποῦ βρέθηκε μπροστά του ἐκεῖνος ὁ καταραμένος ὁ Φράγγος!..

Καὶ σκύψασα τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Φλώραν ἐστήριξεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου της καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ μετὰ λυγμῶν...

XX

Ἐν τούτοις μεθ' ὅλην τὴν ὁρμὴν τῆς συγκινήσεως, ἥτις προεκάλεσε τὸν πυρετὸν εἰς τὸν Φίλωνα, ἡ ἰσχυρὰ κράσις του ἐπενήργησε καὶ πάλιν σωτηρίως, ὥστε νὰ μὴ παραμείνῃ πλειοτέρας τῶν πέντε ἡμερῶν εἰς τὴν κλίνην.

Ἡ Φλώρα ἐμμένουσα εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσίν της, ἥτις δὲν ἦτο πλεόν καὶ οἴκτου ἁμοιρος διὰ τὸν ἄφρονα ἐκεῖνον καὶ παράτολμον ἔρωτα ὅστις κατέτρωγε καὶ ὑπέσκαπτε τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶχε στηρίξῃ τὰ ὄνειρα τοῦ βίου της, ἐξηκολούθει νὰ παραμένει πλησίον του ἀδιαφοροῦσα διὰ τὴν προφανῇ ψυχρότητά του.

Ἡ νεᾶνις, γενναιοφρῶν ἐν αὐτῇ τῇ συμφορᾷ της,

ἡννόει νὰ κενώσῃ τὸ ποτήριον τῆς ὀσημέραι αὐξανομένης ἀπογοητεύσεως τῆς ψυχῆς της μέχρι πυθμένος.

Εἶχεν ἀποφασίσῃ νὰ παρεμποδίσῃ διὰ παντὸς τρυφεροῦ μέσου τὴν πρόοδον τῆς ψυχικῆς ἐκείνης νόσου, ἡ ὁποία ἐξώθει βαθμηδὸν τὸν μνηστῆρά της εἰς ἀφόρητον ὀλεθρον.

Ἄλλ' ὁ Φίλων εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν περιποιήσεων τῆς μνηστῆς του ἀντέτασσε αὐξανομένην ὡσαύτως ψυχρότητα.

Ἐξ ἄλλου ἡ Κυρὰ Κρινὴ δὲν ἔπαυε νὰ παρατηρῇ δι' ὑπόπτου ὀμματος τὰς μελαγχολίας τοῦ υἱοῦ της μόλις δὲ συνεκρατεῖτο ἐκάστοτε διὰ νὰ μὴ ἐκραγῇ εἰς ἀρὰς καὶ ὕβρεις κατὰ τῆς Βασιλείσης, ἡ ὁποία ἐν τῇ μητρικῇ συνειδήσει της ἦτο ἀσυγχώρητα ἔνοχος!

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα ὅτε ὁ Φίλων, βελτιωθείσης τῆς καταστάσεώς του, ἠγέρθη τῆς κλίνης κατὰ τὴν πρωτὴν τῆς πέμπτης ἡμέρας καὶ ἐκάθησε πρὸ τοῦ γραφείου του σύννου καὶ παραδεδομένος ἐκ νέου εἰς τὸν ἀφηνιάσαντα ἐσωτερικὸν του κόσμον.

Ἐκεῖ κρατήσας τὴν κεφαλὴν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, καὶ στηρίξας τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τραπέζης παρεδόθη ἐπὶ μακρὰν ὥραν εἰς βαθεῖας σκέψεις...

Τρεῖς ἀπεπειρίθη ν' ἀναλάβῃ τὴν γραφίδα, μὲ προφανῇ πρόθεσιν νὰ γράψῃ, καὶ τρεῖς ἀπέουρυν αὐτήν, ὥσει ἐντρεπόμενος καὶ αὐτὸν τὸν ἄψυχον χάρτην, εἰς τὸν ὁποῖον προετίθετο νὰ ἐμπιστευθῇ ἀπηγορευμένον νυστικὸν προωρισμένον παρὰ τῆς μοίρας νὰ μένῃ ἰσοβίως τεθαμμένον εἰς τὴν ψυχὴν του.

Ἀλλὰ τέλος δὲν ἀντέσχε.

Ἡ μορφὴ του ἐξεδήλωσε ἀνέκλητον ἀπόφασιν καὶ λαβὼν μετὰ θάρρους παράφρονος τὴν γραφίδα, ἔσυρε φύλλον χάρτου ἐπιστολῶν καὶ ἤρχισε νὰ χαράσῃ ταχέως ἐπ' αὐτοῦ γαλλικὰς λέξεις...

Μιὰ ἡ τελευταία ἐκ τῶν περικοπῶν τῆς ἐπιστολῆς

ἐκείνης εἶχεν οὕτω :

« ... Καὶ ἤδη σεβαστέ μου διδάσκαλε, καὶ ὅτε σᾶς κατέστησα γνωστὸν τὸ ἄφρον πάθος, τὸ ὁποῖον λυμάννεται τὴν ψυχὴν μου, τί μὲ συμβουλεύετε νὰ κάμω ;

« Ἐρως πρὸς μίαν Βασίλισσαν, ἔρως ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνταποκρίσεως, ἄνευ ἐλπίδος, ἔρως πλήρης ἀνισότητος, ἔρως νεφελώδης, σκοτεινός, φωτιζόμενις μόνον ἀπὸ τὸ βαθμηδὸν ἐξαντλούμενον φῶς τῆς ψυχῆς μου, δὲν διαφέρει τίποτε ἀπὸ θάνατον.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ καταθλίβει καὶ μοῦ συντρίβει τὴν καρδιά, εἶναι ἡ θέσις τῆς δυστυχοῦς μνηστῆς μου, τῆς καλῆς Φλώρας, τὴν ὁποίαν βεβαίως δὲν θὰ ἔχετε λησμονήσῃ.

« Ἡ πιτωχὴ ἀγνοεῖ ποιὸς παγετὸς ἀπετελέσθη βαθμηδὸν εἰς τὴν ψυχὴν μου δι' αὐτήν, καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν διαλύσῃ μὲ τὴν ἀφοσίωσιν καὶ μὲ τὴν στοργὴν τοῦ ἀληθοῦς καὶ εἰλικρινοῦς ἔρωτός της.

« Ἐγὼ δέ, ὅσο μᾶλλον αἰσθάνομαι τὸ θάλλπος τοῦ ἔρωτός της, προσπαθοῦν νὰ διαλύσῃ τὸν πόνον αὐτὸν τῆς ψυχῆς μου, τόσῳ καὶ αἰσθάνομαι βαθύτερον τὴν θλίψιν.

« Ἐρχονται στιγμαί, κατὰ τὰς ὁποίας σκέπτομαι νὰ τερματίσω τὴν νόσηρὰν αὐτὴν ζωὴν, διότι ὑποφέρω πολὺ, ὦ πάρα πολὺ !

« Κατ' ἀρχὰς ἡ ἰδέα αὕτη μοῦ ἤρχετο εἰς πολὺν μακροσμένα σχετικῶς χρονικὰ διαστήματα κατόπιν ὅμως τῆς παρουσιάσεώς μου εἰς τὰ Ἀνάκτορα ἐνώπιόν της, ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου εἶναι πολὺ συνεχεστέρα, σχεδὸν μόνιμος ἐν τῇ σκέψει μου. Πρότερον μ' ἔκαμε νὰ φοβοῦμαι· τώρα ἀρχίζω νὰ αἰσθάνωμαι ἡδονὴν εἰς τὴν σκέψιν ταύτην.

« Δυστυχῶς δὲν βλέπω πλησίον μου τὸν δυνάμενον νὰ μὲ σώσῃ δι' ἐνὸς λόγου, προερχομένου ἀπὸ

τὴν σιδηρᾶν λογικὴν τῆς πραγματικότητος· μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ διαιρέσω τὸν ἑαυτόν μου εἰς δύο, καὶ νὰ θέσω τὸν παραλογισμόν μου τὸν ὅποιον αἰσθάνομαι, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς λογικῆς μου, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι ὡσαύτως.

« ὦ, ἐὰν εἰσθε σεῖς ἐδῶ, σοφέ μου διδάσκαλε, θὰ ἡσθανόμουν ὡς σιδηροῦν στύλον τὸν λόγον σας, στηρίζοντα τὸ καταρρέον ὀσημέραι ἡθικόν μου.

« Ἀλλὰ δυστυχῶς εἰσθε τόσον μακρὰν! Ἐπειδὴ ὁμῶς πιστεύω εἰς τὴν δύναμιν τῆς μεγάλης ψυχῆς σας σᾶς παρακαλῶ νὰ εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μου ἀπὸ τῆς τυραννικῆς ἀφροσύνης ταύτης, ἢ τοῦλάχιστον ὑπὲρ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ ὅστις νὰ μὲ θεραπεύσῃ διὰ τῆς παγερᾶς λογικῆς του».

Μετὰ τὴν φράσιν ταύτην ὑπέγραψε, σφραγίσας δὲ τὴν ἐπιστολὴν παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Φλώρα, ὅπως μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀποστολῆς της εἰς τὸ Ταχυδρομεῖον.

Ἡ νεᾶνις παρέλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀπῆλθε εἰς τὸν οἶκόν της.

Ἦτο μεσημβρία, ὁ δὲ πατὴρ της ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ μαγαζείου διὰ τὸ γεῦμα, εὐρέθη αἴφνης εἰς τὴν κλίμακα πρὸ αὐτῆς.

Ἡ μορφὴ τοῦ ἐμπόρου Ἀρμάου, ἦτο κατὰ τὸ σύνηθες ὥχρᾳ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, οἱ δὲ μικροὶ καὶ ἀεικίνητοι ὀφθαλμοὶ του προέδιδον ἀνησυχίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀναγνώσῃ ἡ νοήμων Φλώρα.

—Τὶ γράμμα εἶναι αὐτὸ ποῦ κρατεῖς; Τὴν ἡρώτησε.

—Εἶναι μιὰ ἐπιστολὴ τοῦ Φίλωνος πρὸς τὸν Φράνς καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ τὴν δώσῃς στὸ ταχυδρομεῖο, πατέρα, μόνος σου, μὴν τύχη καὶ παραπέσῃ.

Ὁ Ἀρμάος ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν, ἀφοῦ δὲ παρε-

τήρησε μηχανικῶς τὴν σφραγίδα καὶ τὴν ἐπιγραφὴν, ἀπέθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν θυλάκιον τοῦ μεῖ-
δανίου του.

—Καλά, ἀπήντησε, θὰ τὴν δώσω μοναχός μου.
Ποῦ εἶναι ἡ μητέρα σου;

—Εἶναι μέσα στὸ μαγερεϊό· ἐτοιμάζει φαΐ.

Ὁ ἔμπορος παρετήρησε κατ' ἀρχὰς γύρωθεν διὰ
νὰ βεβαιωθῇ ἐὰν ἦτο μόνος μετὰ τῆς θυγατρὸς του,
ἐχαμήλωσε τὴν φωνὴν καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν:

—Κόποια σε ἐδῶ μαζύ μου· ἔχω μιὰ κουβέντα
μαζύ σου.

Ἡ Φλώρα, ἀνήσυχος ἐκ τοῦ ὕψους ἐκείνου, ἠκο-
λούθησε τὸν πατέρα της προσηγηθέντα εἰς μικρὸν
κοιτῶνα, ὅστις ἐχρησίμευε ταυτοχρόνως καὶ αἵθουσα
ὑποδοχῆς διὰ πάντα ἐπισκέπτην.

Ἐκεῖ ριφθεὶς ἐπὶ καναπέ, ἀποτελουμένου ἀπὸ ἓνα
στρῶμα, καλυπτόμενον διὰ δαμασκηνοῦ ὑφάσματος
καὶ στηρίζων τὰ νῶτα ἐπὶ τῶν μεγάλων προσκεφα-
λαίων, ἐπεχόντων θέσιν ἐρεισινώτου προσεκάλεσε παρ'
ἑαυτῷ διὰ νεύματος τὴν θυγατέρα του.

Ἡ Φλώρα ἐπλησίασε ἀνησύχως.

—Ξέρεις, εἶπε πρὸς αὐτήν, ὅτι ὁ κύρ Φίλωνας ἀπὸ
τότε ποῦ ἄρχισε τὸ σύρε κι' ἔλα στὸ παλάτι, ἐγίνηκε
σὰν ἀλλοιώτικος;

Ἡ νεᾶνις ὠχρίασε.

Τρομερὰ ὑποψία διηλθε διὰ τοῦ νοῦ της, μήπως
ὁ πατήρ της διέγινωσε ὅπως καὶ ἐκείνη τὸ ἄφρον τοῦ
Φίλωνος πάθος.

—Εγὼ δὲν βλέπω. πατέρα, καμμιὰ μεταβολή,
ἐτόλμησε ν' ἀπαντήσῃ.

—Ἄμ καὶ τί εἶδες ἐσὺ ὥς τώρα γιὰ νὰ ἰδῇς κι'
αὐτό; ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος, κινῶν χλευαστικῶς τὴν
κεφαλὴν.

Ἡ Φλώρα ἔδειξε δυσαρέσκειαν ἐκ τῆς ἀπαντή-

θεῶς ταύτης.

— Δὲν πιστεύω νὰ ἐγελάσθηκα εἰς τὴν ἐκλογὴ μου, εἶπε· εἶδες ὅτι ἐκεῖνο ποῦ ἔλεγα ἐγὼ, ἐβγῆκε σωστὸ καὶ ἀληθινό. Ὁ Φίλων σήμερα εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς καλυτέρους νέους τῶν Ἀθηνῶν.

— Καλαμαρᾶς, εἶπεν ὁ Ἀρμάος περιφρονητικῶς.

— Καλαμαρᾶς, ἀλλὰ τιμημένος. Εἶδες ὅτι κ' αὐτὴ ἀκόμη ἦ...

Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ τῆς Βασιλίσσης τὸ ὄνομα· ἠσθάνθη πικρὸν ἐν τῇ καρδίᾳ δῆγμα καὶ ἡ λέξις διεκόπη εἰς τὰ χεῖλη της.

Ὁ πατήρ της ἀνέλαβε νὰ τὴν συμπληρώσῃ.

— Ἡ Βασιλίςσα θέλεις νὰ πῆς ; σπουδαῖο πράμα ! Σ' αὐτὰ μόνον οἱ ψωροφантаσμένοι οἱ Φαναριῶτες δίνουν προσοχή. Ὁ ἄλλος κόσμος, ποῦ ἔχει τὸ νοῦ του στὴ δουλίτσα του καὶ κυτιᾷ πῶς νὰ κερδίσῃ τὸ ψωμί του, δὲν δίνει καμμιά προσοχή.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ θυγάτηρ του εἰσώπα, ἀνέπνευσε βαθέως, ὥς ἐὰν ἤθελε νὰ λάβῃ τελικὴν ἀπόφασιν καὶ ὑπέλαβε.

— Καὶ δὲν μοῦ λές, νᾶχουμε καλὸ ρῶτημα, πότε σκοπεύει νὰ σὲ πάρῃ;

Ἡ Φλώρα εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἀπὸ πολλοῦ ἀνέμενε, κατέστη ἀκόμη ὠχροτέρα, καὶ ἐχαμήλωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Γιατὶ δὲν ἀπαντᾷς σ' αὐτὸ ποῦ σὲ ρωτάω; ἐπέμεινε ὁ Ἀρμάος. Εἰσθε τόσα χρόνια ἀρραβωνιασμένοι. Καλά, στὰ πρῶτα χρόνια ἤμουν κ' ἐγὼ τῆς ιδέας νὰ μὴ σὲ πάρῃ ἀμέσως, ὥς ποῦ νὰ πάρῃ μιὰ θέσι καὶ νὰ μπορῇ νὰ σὲ ζήσῃ γιὰ νὰ μὴ φᾶτε τὰ λίγα παραδάκια ποῦ θὰ σᾶς δώσω, καὶ δὲν θάχετε τί ν' ἀφήσετε στὰ παιδιὰ σας. Μὰ τώρα ποῦ πῆρε μιὰ ψωροθέσι, καὶ μπορεῖ νὰ βγάξῃ τὸ ψωμί του τὶ καρερεῖ ἀκόμα; μήπως περιμένει νὰ γίνῃ κανένας

αὐλαρχῆς;

— Δὲν ἤξεύρω, πατέρα, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις ἐν στενοχωρίᾳ· μὰ ὅπως μοῦ ἔλεγε...

— Γιὰ ν' ἀκούσωμε τί σοῦ 'λεγε.

— Νὰ μοῦ ἔλεγε πῶς θὰ μὲ πάρῃ πολὺ γλήγορα.

— Λοιπὸν ἐγὼ σοῦ λέω, ἀνέκραξε ὁ ἔμπορος ἐν τὸνως, πῶς ἡ σὺ μοῦ λὲς ψέμματα αὐτὴν τὴν στιγμὴ ἢ ἐκεῖνος εἶπε σ' ἐσένα.

— Γιατί πατέρα; ἠρώτησεν ἡ Φλώρα ἐν αὐξανομένη ἀνησυχίᾳ.

— Γιατί; νὰ σοῦ τὸ πῶ λοιπὸν νὰ τὸ μάθῃς καὶ σὺ, ἂν δὲν τὸ ἔχεις καταλάβῃ.

Καὶ ἐγερθεὶς ἔφερε τὸ στόμά του παρὰ τὸ οὖς τῆς κόρης καὶ ἐφώναξε ἐντονώτερον:

— Γιατί ὁ ἀρραβωνιαστικός σου εἶναι ἡ ζουρλὸς ἢ παληάνθρωπος.

— Ἄ! ἔκαμε ἡ Φλώρα, ὀπισθοχωροῦσα.

— Ναί, ναί, αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω. Πρὸ ἡμερῶν πρὶν πάγῃ στὸ παλάτι κι' ἀρρωστήσῃ ἐπέρασε ἀπὸ τὸ μαγαζί καὶ τὸν πῆρα ἀπὸ μέσα μὲ τρόπο, τὸν ἐρώτησα πότε σκοπεύει νὰ κἀνῃ τὸ γάμο, τοῦ εἶπα μάλιστα πῶς δὲν μπορῶ πειὰ νὰ δίνω ἀπαντήσεις στὸν κόσμον, ποῦ μὲ ρωτᾷε κάθε λίγο καὶ λιγάκι πότε θὰ παντρεύω τὴν κόρη μου.

— Ἄ! κι' ἐκεῖνος τί σοῦ ἀπάντησε, πατέρα;

— Ξέρω κ' ἐγώ; δὲν κατάλαβα τίποτα. Κᾶτι λόγια μασσημένα, κάτι κουβέντες μουρλές. σοῦ λέω δὲν κατάλαβα τίποτα, νὰ, νοιώθεις τι θὰ πῇ τίποτα;

Ἡ Φλώρα ἐταπείνωσε τὴν κεφαλὴ καὶ τὸ βλέμμα καὶ ἐφάνη σκεπτομένη.

— Ἄ τὸ βλέπεις λοιπόν, ἔκαμεν ἐκεῖνος, ὅτι κᾶτι ἔχεις καταλάβῃ καὶ σὺ καὶ κἀνεις τὴ μισοκακόμοιρη; Φρόντισε λοιπὸν νὰ τελειώσῃ γρήγορα αὐτὴ ἡ δουλειὰ καὶ νὰ τοῦ πάρῃς σίγουρη ἀπάντησι, γιατί δὲν

μπορῶ νὰ δίνω λόγο στὸν ἕνα καὶ στὸν ἄλλο γι' αὐτὴ τὴ δουλειά.

Πήγαινε τώρα, κι' ἔχε τὸ νοῦ σου νὰ μὴ πάθουμε καμμιά δουλειὰ μὲ τὸν προκομμένο σου.

Ἡ Φλώρα ἔταπείνωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπῆλθεν, ὁ δὲ Ἀρμάος μείνας μόνος ἔκλεισεν ἔσπευσμένως τὴν θύραν καὶ ἐξήγαγε τὴν ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ θυλακίου του.

Περίεστρεψεν αὐτὴν ἐντὸς τῶν δακτύλων του, προσεπάθησε ν' ἀναγνώσῃ τὴν γαλλικὴν ἐπιγραφὴν, μὴ κατορθώσας ὅμως τοῦτο προσήλωσεν ἐπ' αὐτῆς ἀπλανὲς βλέμμα καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν, ὡς ἂν ἀπῆντα πρὸς μυχίαν ἐρώτησιν :

— Αὐτὸς γράφει ἐδῶ μέσα στὸ φράγκο καὶ θὰ τοῦ λέῃ ὅλες τὶς σκέψεις ποῦ κατεβαίνουν στὸ κλούβιο κεφάλι του.

Καὶ ἀποθέσας ταχέως τὴν ἐπιστολὴν ἐντὸς τοῦ θυλακίου του ἐκτύπησε τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς καὶ προσέθηκε :

— Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος ! καὶ νὰ μὴ ξέρω αὐτὴ τὴ φράγκικη γλῶσσα ! . . . Αὐτὸς θὰ τὰ λέῃ ὅλα ἐδῶ μέσα ! . . .

Μετὰ τὸν βραχὺν τοῦτον μονόλογον, ὁ Ἀρμάος ἐξῆλθε τοῦ δωματίου καὶ παρεκάθησεν εἰς τὴν οἰκογενειακὴν τράπεζαν χωρὶς νὰ προφέρῃ τὴν ἐλαχίστην λέξιν.

Μεθ' ὃ ὁ ἔμπορος ἐξῆλθε καὶ διηυθύνθη διὰ μέσου τῶν στενωπῶν τῆς συνοικίας τοῦ Ἀγίου Φιλίππου, διὰ ταχέως βήματος, μόλις ἀπαντῶν εἰς διαβάτην τινα, ὅστις τὸν ἐχαίρετα καθ' ὁδόν.

Ἐφθασεν εἰς τὸ ἐμπορικόν του, κατάστημα καὶ εἰσελθὼν διηυθύνθη πρὸς τὸ γραφεῖόν του καὶ ἔμεινε μόνος εἰς τὸ κατάστημά του.

XXI

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ πλεῖστα τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων ἐν Ἀθήναις ἀπετέλουν συλλογὴν ποικιλωτάτην χρησίμων εἰδῶν, ἀρχομένων ἀπὸ τῆς κάνουλας, τῆς χρησιμοποιοιμένης διὰ τὰ βαρέλια τοῦ οἴνου, μέχρι μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀκροτάτων κατηγοριῶν τῆς βιομηχανίας, ἐμεσολάβει πληθὺς ποικίλη ἐμπορικῶν εἰδῶν, ὅπως παρατηρεῖται ἀκόμη μέχρι σήμερον εἰς τὰ χωρία τῆς Ἑλλάδος.

Τοιοῦτον ἦτο καὶ τὸ παρὰ τὸ Κάτω Συντριβάνιον ἐμπορικὸν κατάστημα τοῦ Ἀρμάου, τὸ ὅποιον ἐθεωρεῖτο κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὡς ἐν ἓκ τῶν πλουσιωτέρων διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ τὴν παντοειδῆ, δυναμένην νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας ἐνὸς οἴκου.

Διὰ τοῦτο ὁ Ἀρμάος εἶχε καὶ τὴν πολυπληθεστέραν πελατείαν θεωρούμενος ὡς εἰς ἓκ τῶν εὐπορωτέρων ἐμπόρων τῆς πόλεως.

Οὐδέποτε ὅμως ὁ Ἀρμάος ἐν τῷ παρελθόντι ἐμπορικῷ βίῳ τοῦ εἶχεν αἰσθανθῆ τόσῃν στενοχωρίαν ἓκ τῆς συσσωρεύσεως ἀγοραστῶν τῶν εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου του, ὅσῃν κατὰ τὴν μεσημβρίαν ἐκείνην.

Ἐπεθύμει νὰ μείνῃ μόνος, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Μετὰ τὸν ἕναν ὁ ἄλλος, καὶ πρὸς ἀγωνίαν σατανικωτέραν, ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ προσερχόμενοι ἐζήτουν ἀντικείμενα εὐτελοῦς ἀξίας, μηδὲ ὅλως τοῦλάχιστον δικαιολογοῦντα τὴν ἐνόχλησιν τοῦ καταστηματοῦ.

Ὁ Ἀρμάος ὑπέκων εἰς τὸ καθῆκον, ἀλλὰ καὶ μὴ παύων ἐνδομύχως νὰ συνοδεύῃ διὰ βλασφημίας ἐκάστην ζήτησιν, παρέδιδε τὰ ζητούμενα εἶδη, συναθροίζων εὐτελῆ τινα κερμάτια, τὰ ὅποια ἔρριπτεν ἐν-

τὸς σύρτου τοῦ γραφείου, διὰ μέσου ἐπιμήκους ἀνοίγματος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ.

Τέλος τὸ ρεῦμα τῶν ἀγοραστῶν ἐκόπασε πρὸς στιγμήν, ὃ δὲ πατήρ τῆς Φλώρας κατώρθωσε ν' ἀναπνεύσῃ ἐξ ἀνακουφίσεως καὶ νὰ παραδοθῇ ἐκ νέου εἰς τὰς σκέψεις του.

Τὸ πρῶτον καὶ μόνον ἀντικείμενον, ὅπερ εἶχεν ἀπορροφήσῃ ὁλόκληρον τὴν προσοχήν του, ἦτο ἡ ἐπιστολὴ τὴν ὁποίαν κατεῖχε ἐντὸς τοῦ θυλακίου τοῦ μεϊδανίου του.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ὁ χάρτης ἐκεῖνος ἐνεῖχε τοιαύτην μυστηριώδη δύναμιν, ὥστε συνεκοινώνει ἀπ' εὐθείας μετὰ τῆς ψυχῆς του, τὴν προσείλκυε, τὴν ἐπίεζε, τῆς προεκάλει διέγερσιν καὶ ἐπανάστασιν.

Ἐπρεπε διὰ παντὸς μέσου νὰ παραβιάσῃ τὴν σφραγίδα τῆς ἐπιστολῆς νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς, καὶ νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον...

Ἡ προᾶξις αὕτη, τὸ ἡννόει καλῶς, δὲν ἦτο ἀξία τιμίου ἀνθρώπου· ἀλλ' ἐπήρχετο ἡ σκέψις ὅτι διὰ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς πιθανὸν νὰ ἐλάμβανε γνῶσιν τῶν νέων ἰδεῶν τοῦ ἐπὶ τόσα ἔτη μέλλοντος γαμβροῦ του καὶ θὰ συνεμόρφου πρὸς τὰς ἰδέας ταύτας τὴν πρὸς αὐτὸν συμπεριφορὰν του...

Ἀλλὰ πῶς θὰ ἐμάνθανε τί γράφει ὁ γαμβρός του πρὸς τὸν διδάσκαλόν του;

Ἐπρεπε νὰ εὕρῃ ἕτερον πρόσωπον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ λάβῃ τὴν μετάφρασιν τοῦ κειμένου τῆς ἐπιστολῆς· οὕτω δὲ θὰ ἐλάμβανε γνῶσιν καὶ ἄλλος τοῦ δεινοῦ τῆς θέσεώς του.

Ἄλλως τε οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν ὁποῖον ἡδύνατο φιλικῶς νὰ ἐμπιστευθῇ μίαν τοιαύτην προᾶξιν ἐγνώριζε τὴν γαλλικὴν.

Ἐπρεπε νὰ μεσολαβήσῃ ξένος πρὸς αὐτὸν, ἄνθρω-

πος μάλιστα ἐξ ἐκείνων τοὺς ὁποίους κατ' ἐξοχὴν ἀπηχθάνετο, καὶ τοὺς ἐπιτιλοφῶρει περιφρονητικῶς «καλαμαράδες».

Ἄλλὰ πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τοιοῦτον ὑποκείμενον πρᾶξιν ἀναξίαν ἑαυτοῦ;

Αἴφνης κρότος ἄτολμος ἠκούσθη ἐπὶ τοῦ γραφείου, προκαλούμενος ὑπὸ ράβδου.

Ὁ Ἀρμάος ἀνετινάχθη καὶ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀνὴρ φέρων εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν, ἵστατο ἐνώπιόν του.

— Τί ἀγαπᾶτε; ἠρώτησεν ὁ Ἀρμάος μετὰ προφανοῦς δυσφορίας.

Ὁ πελάτης προσεπάθησε νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐνόχλησιν, τῆς ὁποίας ἐγένετο πρόξενος, διὰ μειδιάματος καὶ ἀπήντησε εἰς καλλίστην ἑλληνικὴν :

— Ἔχετε ντόση ἐμένα ἐντῶ μισὸ ὄκα καφές ;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ ἔμπορος ἀνετινάχθη ὀρθίος καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ ξένου ἔκπληκτον βλέμμα.

Ἦτο ἀνὴρ πεντηκοντούτης περίπου, ἡ δὲ μορφὴ αὐτοῦ καλυπτομένη ὑπὸ γενείου μιξοπολίου, προέδιδεν πολλὴν εὐγένειαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐβράδυνε νὰ διαγνώσῃ ὁ ἀνήσυχος ἔμπορος.

Ἐὰν ἠδύνατο ὁ ξένος οὗτος νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολήν, καὶ νὰ ἀνακοινώσῃ τὸ περιεχόμενον;

Ἐπὶ τέλους δὲν θὰ ἔλεγεν εἰς αὐτὸν ποῖος τὴν γράφει καὶ πρὸς ποῖον. Θὰ ἔκρυπτε καὶ τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ὑπογραφὴν.

Ἀκαριαίως συλληφθεῖσα ἡ ἰδέα αὕτη μετεβλήθη εἰς ἀπόφασιν.

Ἠγέρθη τῆς θέσεώς του, προσέλαβε εἰς τὰ χεῖλη τὸ χαριέστερον τῶν ἐμπορικῶν μειδιαμάτων, καὶ ἀπήντησε ἐντόνως καὶ μετὰ χειρονομιῶν ὥστε νὰ ἐννοηθῇ πλειότερον :

— Μάλιστα... οὐ... ἔχω καφὲ καλόν... καλόν... μπόν... μπόν !...

— Μισὸ ὄκα ! ἐπανέλαβεν ὁ ξένος.

Ὁ ξένος παρέδωκεν εἰς χεῖρας τοῦ ἐμπόρου χρυσοῦν εἰκοσόφραγκον.

Ὁ Ἀρμάος παρετήρησε τὸ νόμισμα, τὸ περιέστρεψε μεταξὺ τῶν δακτύλων του καὶ ἐφάνει σκεπτόμενος.

— Εἴσαστε γάλλος; ἠρώτησεν μετὰ στιγμὴν.

— Ὅχι, νό... εἶμαι ἰταλός, ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

Ὁ ξένος παρατηρήσας τὴν μεταβολὴν ταύτης τοῦ χαρίεντος ὕφους τοῦ ἐμπόρου εἰς σκυθρωπότητα, ἠρώτησε μετὰ περιεργείας :

— Γιατί ρωτᾷ;

— Τίποτα, μοῦ χρειαζότανε ἓνας γάλλος.

— Τί τὸ τέλει τὸ γκάλο.

— Τὸν θέλω νὰ ξέρῃ γαλλικά.

Ὁ ξένος ἐμειδίασε.

— Καὶ γιατί; δὲν μπουρεῖ νὰ ξέρῃ ἰταλός γκαλλικά;

Ὁ Ἀρμάος, κρατῶν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸ ὑπόλοιπον τοῦ εἰκοσοφράγγου καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα ἀφῆκεν αὐτὰ νὰ πέσωσιν ἐκ νέου ἐν τῷ συρταρίῳ, καὶ ἔτεινε πρὸς τὸν πελάτην του τὸ χρυσοῦν νόμισμα.

— Σᾶς παρακαλῶ, εἶπε, νὰ τὸ κρατήσετε αὐτό. Ἐγὼ σᾶς ἔδωκα τὸν καφέ, καὶ σεῖς θὰ μοῦ κάμετε τὴν χάρι νὰ μοῦ διαβάσετε ἓνα γαλλικὸ γράμμα.

Ὁ Ἰταλὸς δὲν ἐφάνη δυστροπήσας οὔτε εἰς τὴν προτεινομένην ὑπηρεσίαν, οὔτε εἰς τὸ προσφερόμενον ἀντάλλαγμα.

Ἐκαμε κίνημα καταφατικὸν καὶ διὰ τοῦ βλέμματος ἀνεξήτησε τὴν πρὸς ἀνάγνωσιν ἐπιστολήν.

Ὁ Ἀρμάος ἀνέπνευσεν ἐξ ἀνακουφίσεως.

— Πάρτε τὴν καρέκλα καὶ κάθῃστε, εἶπε.

Ὁ ξένος ηὐχαρίστησε καὶ ἐκάθησε.

Ἐμειδίασεν εὐαρέστως καὶ ἐπρότεινε τὴν χεῖρα νὰ

παραλάβῃ τὸ φύλλον τοῦ χάρτου.

Ἄλλ' ὁ ἔμπορος ἀπέσυρε ταχέως τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔφερεν ὀπισθεν τῆς φουστανέλλας του·

— Αὐτὸ τὸ χαρτί, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ, πρέπει νὰ ξεύρης πῶς τὸ βρῆκα στὸ δρόμο.

— Καλά, ἔκαμεν ὁ ἱταλός, ἐννοήσας ἀμέσως ἐκ τοῦ ὕφους τοῦ ἐμπόρου, ὅτι οὗτος πᾶν ἄλλο ἔλεγε ἢ τὴν ἀλήθειαν.

— Μὰ δὲν πρέπει νὰ ἰδῇς οὔτε ποιὸς γράφει, οὔτε σὲ ποιὸν θὰ πάῃ τὸ γράμμα.

— Ὅχι, ὅχι ! ἀπήντησεν ὁ ξένος τοῦ ὁποίου βαθμὴδὸν ηὐξάνετο ἡ περιέργεια.

Τότε ὁ Ἀρμάος λαβὼν τελευταίαν ἀπόφασιν, ἔστρεψε τὸ ἄνω μέρος τοῦ χάρτου διὰ νὰ κρυφθῇ τὸ ὄνομα τοῦ ἀποδέκτου τῆς ἐπιστολῆς, καὶ ἔδειξε τὸ φύλλον πρὸς τὸν ἱταλόν, κρατῶν αὐτὸ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του...

Ὁ ξένος ἤρχισε ν' ἀναγινώσκει χαμηλοφώνως καὶ μετὰ πολλῆς εὐχερείας καθόσον ἡ γραφὴ τοῦ Φίλωνος ἦτο κανονικωτάτη καὶ καλλιγραφική.

Ὁ Ἀρμάος παρετήρει ἀπλήστως τὴν μορφήν τοῦ ἱταλοῦ, ἐφ' ὅσον ἀνεγίνωσκε, ὥς ἐὰν προσεπείθει νὰ διαγνώσῃ τὴν φύσιν τοῦ περιεχομένου ἐκ τῆς ἐκφράσεως τῆς μορφῆς του.

Αἴφνης παρετήρησεν ὅτι ἡ μορφή τοῦ ἀναγινώσκοντος συνωφρυνόθη.

— Τί τρέχει ; τί λέει ; ἠρώτησεν ἀγωνιωδῶς.

— Πάτσο !... πάτσο !... ἔκαμεν ὁ ἱταλός.

— Νὰ μήτο, πῶς τὸ λένε... τρελλό !

— Τρελλός ! ἔκαμεν ὁ Ἀρμάος ὠχρῶν.

— Σί, σί... τρελλό !... αὐτὸ ποῦ γράφεις ἐντῷ μέσα.

— Αἶ;

— Ἀγκαπάει...

— Τὶ ἀγαπάει ; τί ἀγαπάει ;

Ὁ Ἰταλὸς ἐξερράγη εἰς ἀπλετον γέλωτα καὶ παρέ-
τρησε τὸν ἔμπορον κατὰ πρόσωπον.

—Τί ἀγαπάει; ἠρώτησεν ἐκ νέου ὁ δυστυχὴς πατήρ.

—Ἀγαπάει τὸ βασίλισσα! ἀπήντησε ὁ μεταφρα-
στής.

—Ἀγαπάει τὴ βασίλισσα! ἔκαμε ὁ Ἀρμάος.

—Ναί... Ναί... ἀγαπάει τὸ βασίλισσα!... νὰ ἐντῶ τὸ
λέει.. Ποιὸ εἶναι τοῦτο;

—Γιὰ διάβασε καὶ παρακάτω!

Ὁ Ἰταλὸς ἐπροχώρησε μετ' αὐξανομένης περιε-
γείας, ἤρchiσε δὲ νὰ κακομεταφράζη εἰς ἐντελῶς παρεφ-
θαρμένην ἀλλὰ πολλὰ ἐξηγοῦσαν ἑλληνικὴν τὸ γνω-
στὸν ἡμῖν περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς.

Ὁ Ἀρμάος ἐφ' ὅσον ὁ Ἰταλὸς ἐπροχώρει καθίστατο
ὠχρότερος· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐν
τῷ ὁποίῳ ὁ Φίλων ὠμίλει περὶ τῆς Φλώρας καὶ ἐξε-
δήλου διαθέσεις αὐτοκτονίας, ὁ Ἀρμάος ἔβαλε κραυ-
γὴν, ὁποία ἠνάγκασε τὸν Ἰταλὸν νὰ σταματήσῃ τὴν
ἐρμηνείαν τοῦ τρομεροῦ ἐκείνου περιεχομένου τῆς
ἐπιστολῆς.

— Ἀφησέ το ἄφησέ το ! εἶπε ταχέως, ἀποσύρων
τὴν ἐπιστολήν. Δὲν πειράζει κατάλαβα...

Καὶ λαβὼν διὰ παγωμένης χειρὸς τὴν χεῖρα τοῦ Ἰτα-
λοῦ, τὴν ἐθλίψεν ἰσχυρῶς, καὶ εἶπε, περιρρεόμενος
ὑπὸ ἰδρωτός.

— Δὲν μοῦ κάνεις μιὰ χάρι ;

Ὁ Ἰταλὸς κατένευσε.

— Πάρε λίγο χαρτὶ τοῦ γραψίματος καὶ γράψε
αὐτὰ ποῦ θὰ σοῦ εἰπῶ.

Καὶ ὁδηγήσας ἐκ τῆς χειρὸς τὸν ξένον ἔδωκεν αὐτῷ
θέσιν παρὰ τὸ γραφεῖον του, καὶ ἐτοποθέτησε πρὸ αὐ-
τοῦ φύλλον χάρτου.

— Γράψε αὐτὰ ποῦ θὰ σοῦ πῶ.

Ὁ Ἰταλὸς ἔλαβε τὴν γραφίδα καὶ ἀνέμεινε

Ὁ Ἀρμάος ὑπηγόρευσε, ἐξηγῶν τὰς πλείστας λέξεις διὰ χειρονομιῶν :

«Κύριε Φράνς ! Σᾶς γράφω ἐγώ, ὁ πεθερὸς τοῦ Φίλωνος, τοῦ μαθητοῦ σας, Ἄν τὸν ἀγαπᾶτε πραγματικῶς, ἀφῆστε ὅτι δουλειᾶς ἔχετε αὐτοῦ κι' ἐλᾶτε νὰ τὸν σώσετε. Ἀπὸ τὸ γράμμα του θὰ καταλάβετε τί κακὸ ἔπαθε. Σᾶς προσκυνῶ.»

Ὁ Ἰταλὸς μετέφρασε γαλλιστὶ τὸ ὑπογραφέν.

— Γράψε τώρα καὶ τὸ πανόγραμμα ὅπως εἶναι ἐδῶ, προσέθηκεν ὁ Ἀρμάος, δεικνύων εἰς τὸν Ἰταλὸν τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Φίλωνος.

Ἐκεῖνος συνεπλήρωσε τὴν ἐργασίαν του καὶ ἐγερευθεὶς παρετήρησε τὸν ἔμπορον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς ἂν ἐζητήι νὰ μαντεύσῃ καὶ οὗτος ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του, τὴν σχέσιν ἣ ὁποία συνέδεε τοῦτον μετὰ τοῦ παράφρονος ἐπιστολογράφου.

Ἄλλ' ὁ ἔμπορος δὲν ἐλησμόνησε καὶ τὴν πονηρίαν ἐν τῇ συμφορᾷ του.

— Ποιὸ εἶνε τοῦτο; συγγενῆς σου εἶναι; ἠρώτησεν περιέργως ὁ ξένος.

Ὁ Ἀρμάος εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην μετεβλήθη αἰφνηδίνως εἰς τρόπον καταπλήξαντα τὸν Ἰταλόν. Συσφίξας τὰς πυγμὰς ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν τὸν εὐρισκομένου σκίμποδος, καὶ ἀνέκραξε :

— Ἄ μπᾶ!... συγγενῆς μου λέει !... δὲν βσριέσαι!... Αὐτὸς εἶναι τρελλός !...

Καὶ ἀκουμβήσας τὴν ράχιν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἐρεισινώτου τοῦ σκίμποδος ἐδόθη εἰς παρατεταμένον καγχασμόν.

Ὁ Ἰταλὸς, εὐχαριστημένος ὅπου ἐκέρδισε τὸν καφὲν διὰ τῆς μικρᾶς ἐκείνης ἐργασίας ἔφυγε χωρὶς νὰ χαιρετήσῃ καὶ, ἐνῶ ὁ ἔμπορος ἐξηκολούθει νὰ καγχάζῃ ὀπισθέν του καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ :

— Εἶναι τρελλός !... εἶναι τρελλός !...

Μετά τινας στιγμὰς ἐπανήρχετο ὁ ὑπηρέτης ἐκ τοῦ γεύματός του.

Ὁ ἔμπορος ἀνετινάχθη ἐκ τῆς θέσεώς του καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὸ γραφεῖον ἔλαβε πυρεῖον καὶ ἰσπανικὸν κηρόν, καὶ ἐσφράγισε τὰς δύο ἐπιστολάς :

Πήγαινε γρήγορα νὰ δώσης αὐτὰ τὰ γράμματα εἰς τὸ ταχυδρομεῖο, εἶπε.

XXII.

Εἴκοσι σχεδὸν ἡμέραι παρῆλθον ἔκτοτε χωρὶς ὁ δυστυχὴς ἔμπορος νὰ τολμήσῃ νὰ ἐκστομίσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του τὸ τρομερὸν μυστικόν, τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυπεν χάρις εἰς τὴν παραβίασιν τῆς πρὸς τὸν γάλλον ἐπιστολῆς τοῦ γαμβροῦ του.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ του παρέμενε συνήθως σιωπηλὸς καὶ σκυθρωπός.

—Τι ἔχεις; τὸν ἠρώτα τρυφερῶς ἡ σύζυγός του.

Ἄλλ' ἐκεῖνος ἀντὶ ἀπαντήσεως ἔστρεφε τὰ νῶτα καὶ ἀπεμακρύνετο.

Καὶ ἀπεφάσισε νὰ συναντήσῃ τὸν Φίλωνα καὶ νὰ κανονίσῃ μετ' αὐτοῦ προσωπικῶς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Ὁ Φίλων εἰς τὴν θέαν του προσεπάθησε νὰ μειδιάσῃ.

Ἀόριστος ἀνησυχία, ὥς ἐκείνη ἥτις πρὸ στιγμῆς εἶχε ταράξῃ τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς του, διετάραττεν ἤδη καὶ τὴν ἰδικήν του ψυχὴν.

Ἄλλως τε καὶ ἂν δὲν ἤθελε νὰ διαγνώσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἐντάκτου ἐπισκέψεως τοῦ ἐμπόρου δὲν θὰ ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τοῦτο.

Ὁ Ἀρμάος εὐστραφῆς καὶ ροδαλὸς πάντοτε, τώρα ἦτο ὠχρὸς καὶ προφανέστατα συγκεκινημένος.

Ἐντούτοις ὁ Φίλων προσεπάθησε νὰ ὀπλίσῃ ἑαυ-

τὸν δι' ἀπαθείας καὶ προβάς κατὰ τινα βήματα, ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς αὐτόν.

—Καλῶς ὤρισες, πατέρα, ἔκαμε.

—Καλὸ νᾶχης ἀπήντησεν ὁ Ἀρμάος χωρὶς νὰ μειδιάσῃ.

Καὶ ἔδωκε τὴν χεῖρα πρὸς τὸν μνηστῆρα τῆς θυγατρὸς του, μόλις κατορθώσας νὰ σφίξῃ τοὺς δακτύλους του.

Κατόπιν ἔλαβε κάθισμα μόνος καὶ ἔνευσεν εἰς τὸν Φίλωνα νὰ καθήσῃ εἰς τὴν ἔδραν του.

—Ἐ! τώρα φεύγω ἐγὼ, εἶπεν ἡ Κρινή, ἡ ὁποία ἴστατο ἀκόμη εἰς τὴν θύραν περιέργως νὰ ἴδῃ τὴν ὄψιν τῆς συναντήσεως ἐκείνης.

—Ἀμε στὸ καλὸ κυρὰ συμπεθέρα, ἀπήντησεν ὁ Ἀρμάος, χωρὶς νὰ στραφῇ.

—Νὰ σοῦ ψήσω, συμπέθερε, καὶ κανένα καφέ; προσέθηκεν ἡ γραῖα, ἐπιθυμοῦσα νὰ κερδίσῃ καιρόν.

—Ὅχι, ὄχι· εὐχαριστῶ... ἐπῆρα...

—Νὰ κλείσω μαθὲς καὶ τὴν πόρτα.

—Ναί, κλείστην συμπεθέρα.

Ἡ Κρινὴ ἐψιδύρισε :

—Σὰν νὰ μὴ μ' ἀρέσῃ ἡ δουλειά του . . . Ἀς καθήσω ν' ἀκούσω.

Καὶ κλείσασα τὴν θύραν, προσεποιήθη ὅτι ἀπεμακρύνθη διὰ βαρέων βημάτων· κατόπιν ὅμως ἔξαγαγοῦσα τὰς ἐμβάδας τῆς, καὶ λαβοῦσα αὐτὰς εἰς τὰς χεῖρας, ἐπανῆλθεν ἀκροποδητί καὶ κύψασα προσεκόλλησε τὸ οὖς εἰς τὴν χαίνουσαν ὀπὴν τοῦ κλείθρου.

—Πῶς εἶσαι τώρα παιδί μου ; ἠρώτησεν διὰ φωνῆς χαμηλῆς καὶ ἡπίας.

—Καλά, πατέρα . . . δὲν ἔχω τίποτα, . . .

—Σὲ συγκίνησε αὐτὴ ἡ παρουσίασις στὴ βασιλίσσα, αἶ;

Ὁ Φίλων ἐταράχθη ὀλίγον· ἀλλὰ σπεύσας ἐγκαίρως

νὰ κυριαρχήσῃ ἑαυτοῦ, ἀπῆντησεν ὅσον ἡδύνατο ἀφελέστερον.

— Χίμ., βέβαια... πρώτη φορὰ παρουσιάζεται κανεὶς στοὺς βασιλεῖς, πάντα θάξῃ κάποια συγκίνησι...

— Χίμ., βέβαια, ἐπανελάβεν καὶ ὁ Ἀρμάος εἰς ἡχώ, ἀλλὰ μὲ διαφορετικὸν τόνον, τοῦ ὁποίου τὴν σημασίαν ὑποπεύθη ὁ Φίλων.

Ἐν τούτοις ὁ ἔμπορος ἐξηκολούθησε :

— Καὶ σὲ περιποιήθηκε πολὺ ;

— Τί νὰ μὲ περιποιηθῇ ; ἐστάθηκα ὀρθὸς μαζὺ μὲ τὸν κ. Ρίζο, μοῦ εἶπε δύο τρία λόγια κ' ὕστερα φύγαμε.

— Δυὸ τρία λόγια μονάχα; ἔκαμε ὁ ἔμπορος ὅχι ἄνευ εἰρωνείας.

Ὁ Φίλων ἤρχισε νὰ στενοχωρῇται.

Αἱ ἐπαναλήψεις ἐκεῖναι τοῦ ἐφαίνοντο ὑποπτοὶ μάλιστα δὲ καὶ μὴ ἀμοιροῦσαι λεπτῆς τιнос εἰρωνείας.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ πατέρα, ἀπῆντησεν ἐν ἐμφανεῖ στενοχωρία. Ἐνας ἄνθρωπος σὰν ἐμένα πτωχὸς καὶ ἀφανὴς δὲν ἤθελε καὶ περισσότερο ἀπὸ λίγα λόγια μάλιστα καὶ ποῦ καταδέχθηκε ἡ Βασίλισσα νὰ μὲ προσκαλέσῃ στὸ παλάτι γιὰ νὰ μὲ γνωρίσῃ πολὺ μοῦ πέφτει.

— Ἄμ αὐτὸ λέγω κ' ἐγὼ, παιδί μου.

— Λοιπὸν δὲν μποροῦσα νὰ μὴ συγκινηθῶ.

— Νὰ σοῦ πῶ ἓνα πρᾶγμα;

— Τί, πατέρα;

— Ἐγὼ ἂν ἤμουν στὴ θέσι σου δὲν θὰ συγκινούμην καθόλου· οὔτε κρύο, οὔτε ζέστη θὰ μοῦ κανε αὐτό· τάχα νὰ μοῦ εἰπῇ ἡ βασίλισσα δυὸ λόγια νὰ πέσω τοῦ θανατᾶ!...

Ὁ Φίλων προσεπάθησε νὰ μειδιάσῃ καὶ δὲν ἀπῆντησε.

Ὁ Ἀρμάος ἐξηκολούθησε :

— Παρατηρῶ πῶς ἑσεῖς οἱ νέοι ἔχετε καὶ εὐαισθησίες, ποῦ τύφλα νάχουν τὰ κοριτσάκια !... Μωρὲ καὶ νὰ μὲ ἀγκάλιαζε ἡ βασίλισσα καὶ νὰ μὲ φιλοῦσε πάλι δὲν θὰ μοῦ καιγόντανε καρφί, ἔσπευσε νὰ προσθέσῃ, παρατηρήσας ὅτι ὁ Φίλων ἐταράχθη ἐκ τοῦ πρώτου μέρους τοῦ λόγου του.

Ἐν τούτοις ὁ Φίλων καὶ πάλιν δὲν ἀπήντησε.

Ὁ Ἀρμάος ἔμεινε πρὸς στιγμὴν ἀκίνητος καὶ σκεπτόμενος...

Μετά τοῦτο περιέφερε τὸ βλέμμα γύρωθεν ὥς ἐὰν ἤθελε νὰ καταμετρήσῃ τοῦ θαλάμου τὸν χώρον...

Τέλος ἐστράφη πρὸς τὸν Φίλωνα.

— Ξέρεις τί κυττάζω ; ἠρώτησε.

Ὁ Φίλων ἠρώτησε διὰ τοῦ βλέμματος.

— Κυττάζω πῶς ἡ κάμαρα αὕτη θὰ πέσῃ πολὺ στενὴ γιὰ διπλὸ κρεβάτι, καὶ δὲν θὰ μπορῇτε νὰ κάνετε ἐδῶ μέσα οὐτ' ἓνα βῆμα...

Ὁ Φίλων ἐνόησε τὸν ὑπαινιγμὸν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτάκτου ἐκείνης ἐπισκέψεως τοῦ πενθεροῦ του.

Ἐζήτην προφανῶς νὰ τελεσθοῦν οἱ γάμοι ταχέως.

Ἡ ἀποκάλυψις αὕτη τῆς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς τῆς Φλώρας ἐπέχυσε παγετὸν εἰς τὴν ψυχὴν του, ἔσπευσε δὲ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς γενομένης παρατηρήσεως.

— Ναί, ἀλήθεια πατέρα, ἀπήντησε, εἶναι πολὺ στενὴ αὕτη ἡ κάμαρα γιὰ δύο ἀνθρώπους.

— Αὐτὸ λέω κι' ἐγώ.

— Νὰ βάλουμε νὰ τὴν μεγαλώσουν καὶ νὰ πάρουν μέρος κι' ἀπὸ τὸ χαγιάτι.

Ὁ Ἀρμάος ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ἀρνητικῶς μὲ μειδίσμα μὴ στερούμενον εἰρωνίας.

— Ἄ μπᾶ ! δὲν βαριέσαι... ἐγὼ ἐφρόντισα γιὰ σπῖτι...

— Πῶς ; θὰ φύγω ἀπὸ τὸ πατρικὸ μου σπῖτι ;

— Δὲν πειράζει...

— Πῶς δὲν πειράζει ; τί λές, πατέρα ;
 -- Μὰ ἔτσι ... δὲν πειράζει ... ἄκουσε ποῦ σοῦ λέω
 ἐγώ, ἐπέμεινε ὁ Ἀρμάος. Σοῦ εἶπα πῶς ἐφρόντισα
 γιὰ σπίτι καὶ σᾶς βρῆκα . . .

— Εὐρῆκες σπίτι ; ἐπανέλαβεν ὁ Φίλων.

— Εὐρῆκα, σοῦ λέω.

— Ποῦ ;

— Νά, ἐκεῖ στήν ὁδὸν Ἀλεξάκου, κοντὰ στήν πρε-
 σβείαν τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, καὶ ἀντίκρου στὸ
 σπίτι τοῦ προξένου τῆς Νεαπόλεως τοῦ Μποτοῦνσέλη.

Ὁ Φίλων παρετήρει αἰωπῶν καὶ ἀναζητῶν διεξοδον.

Ὁ Ἀρμάος ἐξηκολοίθησε.

— Θὰ τὸ ἔχῃς ἰδῇ βέβαια ;

— Ὅχι... δὲν τὸ ξεύρω...

— Ἀ, τὸ ξέρω ἐγώ... δὲν πειράζει... εἰν' ἓνα σπι-
 τάκι μὲ πράσινα καινούργια παράθυρα, μὲ παντζούρ-
 για μάλιστα, ποῦ μόνο ἡ πρεσβείες καὶ τὰ Φαναριώ-
 τικα σπίτια ἔχουν... τῶρα τὰ βάλανε... ἀκόμα μυρίζει
 μπογιά... καὶ μέσα δὲ ἔινε σὰν κούκλα...

— Μὰ κατέρα... πρέπει νὰ τὸ ἰδῶ καὶ ἐγώ...

— Καλὰ σοῦ εἶπα ποῦ εἶναι καὶ πῆγαινε δές το.

Οὕτως ἡ πρώτη φάσις τοῦ διαλόγου ἔληξε διὰ τῆς
 ἐπιμονῆς τοῦ ἐμπόρου καὶ ἐπέκειτο ἤδη τὸ δεύτερον
 καὶ σπουδαιότερον ζήτημα, τὸ ὅποῖον δὲν ἐτόλμα νὰ
 θίξῃ ὁ Φίλων.

Τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς ἡμέρας τοῦ γάμου.

Ὁ Ἀρμάος ἀφοῦ ἐξερόβηξε δις καὶ τρις, προσέ-
 λαβεν ἐν τῇ μορφῇ του αὐστηρὰν ἔκφρασιν, ἀνέπνευσε
 βαθέως καὶ τέλος ἠρώτησε :

— Θὰ ἔχῃς βέβαια καταλάβει, παιδί μου, ὅτι τὸ κο-
 ρίτσι μου πάει κ' ἔρχεται στὸ σπίτι σου τόσα χρόνια
 τῶρα, κι' αὐτὸ τὸ πρᾶμα δὲν πρέπει νὰ κρατήσῃ
 πολύ.

Ἐδῶ ἱσταμάτησε καὶ ἀνέμενε ἀπάντησιν.

‘Αλλ’ ὁ Φίλων ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσιώπα.

Τοῦτο ὁμως δὲν ἐδυσκόλευσε τὸν Ἀρμάον νὰ ἐξακολουθήσῃ.

— Θυμᾶσαι μοῦ φαίνεται καλὰ πῶς κ’ ἡ εὐγενεία σου ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ἡ εὐγενεία της ἡ κόρη μου ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἐχαλάσατε τὸν κόσμον γιὰ ν’ ἀρραβωνιασθῇτε...

— Μάλιστα ἐπιθύρισεν ὁ Φίλων.

— Αφοῦ κι’ αὐτὸς ὁ φράγκος ὁ φίλος σου ἦλθε καὶ μ, εὐρῆκε γιὰ νὰ κάμῃ προξενιά.

Ὁ Φίλων κατένευσε σιωπηλῶς.

— Εγὼ στὴν ἀρχὴ δὲν ἤθελα, γιατί δὲ ἄξιζες νὰ γίνῃς γαμπρός μου, καλὸς καὶ ἄξιος εἶσαι, μὰ γιατί δὲν εἶχες τὰ μέσα νὰ ζήσης τὴν γυναῖκα σου, καὶ τὴ μικρὴ προικοῦλα ποῦ θὰ σοῦ’ δινὰ θὰ τὴν τρώγατε γιὰ λίγο καιρό, καὶ δὲν θὰ εἶχατε τίποτα ν’ ἀφήσετε στὰ παιδιὰ σας.

«Τοῦλάχιστον νὰ μποροῦσες νὰ μείνῃς στὸ μαγαζί... μὰ δὲν ἤσουν γι’ αὐτὴν τὴν δουλειά... ἤσουν γιὰ βιβλία... καὶ πρέπει νὰ ξέρῃς πῶς βιβλία καὶ πῆχυν δὲν τεριάζουν...

— Μὰ τί μοῦ τὰ ξαναλὲς αὐτά, πατέρα ; ἠρώτησεν ὁ Φίλων ἐν στενοχωρίᾳ· τὸ ξεύρω πολὺ καλά.

— Δὲν πειράζει, δὲν πειράζει, ἄς τὰ ξαναποῦμε ἄλλη μιὰ φορὰ, ἔχω τὸν λόγο μου Ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία φορὰ εἶναι δὰ ποῦ τὰ λέμε· γιατί βέβαια τώρα πειὰ ποῦ κερδίζεις τὸ ψωμί σου κ’ ἔχεις καὶ μιὰ καλὴ θεσοῦλα δὲν ὑπάρχει κανένα ἐμπόδιο γιὰ νὰ μὴ γίνῃ ὁ γάμος.

Ἡ ἐπιθυμία τοῦ πατρὸς τῆς Φλώρας ἦτο πλέον σαφῶς ἐκπεφρασμένη καὶ ἀρχοῦντως δικαία ὥστε δὲν ἦτο δυνατόν οὐδὲν ἐπιχείρημα νὰ τὴν ἀντικρούσῃ.

Καὶ ἀπεφάσισεν ὁ Φίλων ν’ ἀπαντήσῃ εὐθέως καὶ κατηγορηματικῶς.

— Πατέρα, εἶπε, καὶ γιὰ νὰ σὲ λέγω πατέρα, θὰ εἰπῇ πῶς δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ τὴν ἀφήσω τὴν Φλώρα...

— Καλὲ ποιὸς βιάζει μὲ τὸ νοῦ τοῦ τέτοιο προῖμα!... Ἐγὼ δὲν λέω πῶς θέλεις νὰ τὴν ἀφήσης... αὐτὸ μᾶς ἔλειπε,,

— Λοιπὸν γιὰτὶ βιάζεσαι ;

— Γιὰτὶ βιάζομαι;... βιάζομαι λέει; ἀπήντησεν ὁ Ἀρμάος ὑψώνων τὴν φωνὴν βαθμηδόν. Δὲν περιμένα νὰ τοῦ κάμῃς αὐτὴν τὴν ἐρώτησι ἐσύ.

— Γιὰτί;

— Γιὰτί λέει; γιὰτί ἐσύ ἤθελες νὰ τὴν πάρῃς τὴν κόρη μου ἀπὸ τότε ποὺ τὴν γνώρισες καὶ τὴν ἀγαποῦσες, κι' ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἤθελε ἤμουν ἐγώ. Ἔτσι δὲν εἶναι;

— Μάλιστα.

— Ἀδιπὸν τώρα ἐγὼ θέλω. Σὺ τί λόγο ἔχεις τοῦ δὲν θέλεις τώρα;

— Ἐγώ;... ἔχω τὸν ἴδιον λόγον τοῦ εἶχες καὶ τοῦ λόγου σου τότε.

— Δηλαδή;

— Νά... ἡ θέσις μου εἶναι ἀκόμα μικρὴ... δὲν κερδίζω τίποτα σχεδόν... μόλις ποῦ ζοῦμε.

— Καὶ τί θαρρῆς, κύριε Κάρπο, ἠρώτησεν ὁ ἔμπορος ἐπισήμως, πῶς ἐγὼ θὰ περριμένω νὰ γίνῃς τμηματάρχης ἢ πρέσβυς ἢ κανέννας ἀυλάρχης γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὴν κόρη μου.

Ὁ Φίλων ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐν ἰαταρχῇ καὶ δὲν ἀπήντησε.

Εἰς τὴν σιγὴν ταύτην ὁ ἔμπορος ἀφῆκε τὴν μόλις συγκρατουμένην ὀργὴν τοῦ νὰ ἐκσπάσῃ.

Ἦγέρθη ἀποτόμως καὶ στηρίξας τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τῆς ζώνης τῆς φουστανέλλας τοῦ, ἀφῆκε τὴν ἑτέραν ν' ἀντηχήσῃ βαρέως ἐπὶ τῆς τραπέζης, μὲ τὴν πλατεῖαν παλάμην ἀνοικτὴν ἀνακράζας;

—Γιὰ νὰ σοῦ εἰπῶ!... Ἀρμάο μὲ λένει!

Ὁ Φίλιων ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησε τὸν ἔμπορον.

—Μὴ χαλᾷς τὸ χέρι σου, ἀπῆντησε μετὰ βεβιασμένης εἰρωνίας· ὁ πατέρας μου ἦτον τίμιος ἄνθρωπος καὶ τὸ ξέρεις πολὺ καλά... ἔδωκα τὸν λόγο μου πῶς θὰ πάρω τὴν κόρη σου, θὰ τὴν πάρω ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ. Τί ἄλλο θέλεις;

—Μὰ πότε; Εἶναι τόσο χρόνια πού τὸ λὲς αὐτό.

—Ὅταν εἶναι καιρός.

—Αὐτὸ δὲν τ' ἀκούω. Τὶ μέρα ἔχομε σήμερα; Παρασκευὴ; τὴν ἄλλη Κυριακὴ θὰ γίνουν οἱ γάμοι.

Ὁ Φίλιων εἰς τὴν ρητὴν ταύτην ἀξίωσιν τοῦ πενθεροῦ του ἀνεγέρθη καὶ ὀπισθοχώρησε.

—Ἀδύνατον ἀνέκραξε.

—Δὲν ἔχει ἀδύνατον· θὰ γίνουν οἱ γάμοι σοῦ λέω.

—Μὴ τὸ γυρεύῃς αὐτὸ γιατί θὰ βγῇ σὲ κακὸ καὶ θὰ μετανοήσετε.

—Γιατί; λέγει! γιατί;...

—Δὲν τὸ κάνω γιατί τὸ κορίτσι σου θὰ γίνῃ δυστυχησμένο,... ἔχω ἀρρώστεια... πῶς νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ;... ἔχω ἀρρώστεια μέσα στὴν ψυχὴ μου καὶ πρέπει πρῶτα νὰ περάσῃ... κατάλαβε;· πρέπει νὰ περάσῃ σοῦ λέω... γιατί εἶμαι ἐγὼ τίμιος ἄνθρωπος... τὴν γυναῖκα ποῦ θὰ πάρω θέλω νὰ τὴν ἀγαπάω...

—Ἄ, ὥστε δὲν τὴν ἀγαπᾷς τώρα τὴν ἀρραβωνιαστικιά σου;

—Σοῦ εἶπα... ἔχω ἀρρώστεια.... δὲν καταλαμβάνω κι' ἐγὼ τί ἔχω... πῶς τὰ σοῦ τὸ εἰπῶ, δὲν καταλαμβαίνω κι' ἐγώ!...

Τώρα πλέον ὁ Ἀρμάος δὲν ἐκρατεῖτο...

Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐσπινθυροβόλουν, τὰ πτερύγια τῆς ρινὸς του διεστέλλοντο καὶ κατέπιπτον ἀλληλο-

..αδόχως, ἐνῶ οἱ πόδες του ἔτρεμον δυσκόλως ὑπο-
 ραστάζοντες τὸ ὀγκῶδες σῶμά του...

Ἐν μιᾷ στιγμῇ, ἀφοῦ καταμέτρησε τὸν γαμβρόν του
 ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ
 εἰσπνεύσας βαθέως ἔπτυσε αὐτὸν μακρόθεν ἀνα-
 κράξας.

—Φτοῦ! μασκαρᾶ!... τὰ ξέρω ὅλα... ὅλα, σοῦ λέω,
 ὅλα!...

—Τί ξέρεις; ἠρώτησε ὁ Φίλων ἐν ἀπορίᾳ.

—Τί ξέρω;... καὶ τολμᾷ νὰ μὲ ρωτήσης τί ξέρω;...
 Μήπως θαρρεῖς πῶς ἐγὼ τρώω ἄχυρα;... Ἀγαπᾷς
 τὴν βασίλισσα!... Φτοῦ, μασκαρεμένει!...

Ἡ ἀποκάλυψις ἦτο τοσοῦτον κεραυνοβόλος διὰ τὸν
 Φίλωνα, ὥστε οὔτε ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ πλέον εἰς
 τοὺς πόδας του.

Κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς κλίνης καὶ ἀφῆκε
 τὴν κεφαλὴν νὰ καταπέσῃ ἐπὶ τοῦ σήτθους καὶ τὰς
 χεῖρας κατὰ μῆκος τῶν μηρῶν.

—Δὲν μιλήσῃς... ποῦ πάει νὰ πῇ πῶς εἶν' ἀλήθεια...
 Λοιπὸν ἄκουσέ το τώρα ἀπὸ μένα... Σὲ τέτοιο ζουρλὸ
 ἐγὼ τὴν κόρη μου δὲν τὴ δίνω... Ἀπὸ σήμερα θὰ
 τὴν κλειδώσω μέσα στὴν κάμαρά κι' ἄς ψοφήσῃ μα-
 κάρι καὶ τὴν ἴδια μέρα...

Θὰ βγῶ στὴν πιάτσα καὶ θὰ διαλαλήσω τὴ ζούρλια
 σου καὶ τὴ ντροπὴν σου καὶ θὰ πῶ πῶς ἐγὼ δὲ σὲ
 θέλω πειὰ γιὰ γαμπρό μου!...

Καὶ κύψας ἐν κορυφουμένῃ ἀγανακτήσει προσέ-
 θηκε:

Ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν δύο κραυγαὶ ἠκού-
 οθησαν.

—Ὅχι... ὄχι...

Ἡ μία προήρχετο ἐκ τοῦ Φίλωνος, σπεύδοντος
 πρὸς αὐτὸν ἐκ τῶν ὀπισθεν, ἡ δὲ ἑτέρα ἐκ τῆς κυρᾶς.
 Κρινῆς, ἡ ὁποία ἀκούσασα τὴν ὁμιλίαν ἐκείνην,
 ἀνοιξε τὴν θύραν διὰ νὰ προλάβῃ τὴν καταστρεπτι-
 κὴν τοῦ συμπεθέρου τῆς ἀπειλήν.

—Ὅχι! συμπέθερε!... ὄχι, κύρ Ἀρμάο!... ἀνέκραξεν
 ριπτομένη εἰς τὰ γόνατα πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐναγκαλιζο-
 μένη τὰ γόνατά του, διὰ νὰ τοῦ ἐμποδίσῃ τὴν ἀνα-

χώρησιν... "Οχι, μὴ μᾶς τὸ κάμης αὐτὸ τὸ κακό!... θὰ παραδώσης ψυχὴ στὸν Θεό!... τὴν πέρνει τὴν Φλώρα μας... τὴν πέρνει καὶ ἀπόψε μάλιστα.

Καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὸν ὀπισθεν τοῦ Ἀρμάου, ἱστάμενον υἱὸν της...

— "Ω παιδάκι μου... πές τὸ ναί!... πές τὸ ναί... πές πῶς τὴν παίρνεις... πές το νὰ σὲ χαρῶ!...

— "Οχι, κύρ Ἀρμάο μου! ἀνέκραξεν ἐν σπαραγμῷ ἡ δυστυχὴς μήτηρ· ὅχι... μὴ τὸ κάμης αὐτὸ ποῦ εἶπες καὶ μοῦ τὸ σωρογυνέψης τὸ παιδάκι μου... καὶ μὲ τί μοῦτρα πειὰ θὰ βγῇ στὸν κόσμον, νὰ μαθευτῇ τέτοιο πρᾶμα!... ὅχι, κύρ Ἀρμάο μου,!... μὴ τὸ κάνης...

Ἄλλ' οὗτος οὐδὲν πλέον ἀντιλαμβάνετο εἰμὴ μόνον τὴν μυκωμένην ἐν τῷ πατρικῷ στήθει του ὀργήν.

Δι' ἀποτόμου κινήσεως ἀπέσπασε τὴν γραῖαν ἐκ τῶν γονάτων του καὶ τραπείς διὰ ταχέως βήματος πρὸς τὴν θύραν ἐξῆλθε, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἡ ἀτυχὴς γραῖα ἐκυλίετο ἐπὶ τοῦ δαπέδου κράζουσα γοερῶς:

— Πάει!... πάει!... ρημαχτήκαμε!... μᾶς ἔφαγε ἡ βρωμόγλωσσα τῆς γειτονιάς, ποῦ νὰ σαπίσουνε, Παναγίτσα μου!...

Ἡ κρίσις ἦτο τρομερὰ διὰ τὸν Φίλωνα καὶ μάλιστα μὲτὰ τὴν ἀνάρρωσίν του.

Οὕτω μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀρμάου, παρέμεινε ἐν τῇ θέσει του ἀκίνητος, μὴ αἰσθανόμενος τὴν δύναμιν οὐδ' τὴν μητέρα του ν' ἀνεγείρῃ ἐκ τοῦ ἐδάφους.

Ἄλλ' ἡ γραῖα ἐξ ἄλλου δὲν ἔχασε τὴν δραστηριότητά της· τὸ ἔνστικτον τῆς ἀγάπης, πρὸ τοῦ προφανοῦς κινδύνου τῆς καταστροφῆς, ἐπανέδωσεν εἰς τὰ γηραιὰ μέλη της ὀλόκληρον τὴν ἀπολεσθεῖσαν ἐλαστικότητα τῆς νεότητος.

Ἀνεπήδησεν ὀρθία σπεύσασα δὲ πρὸς τὸν Φίλωνα ἔλαβε τὴν χειρὰ του καὶ τὴν ἐτίναξε ἰσχυρῶς.

— Σῶπα, ἀνέκραξε, σῶπα!... μὴ φοβᾶσαι!... ὁ Ἀρμάος δὲν θὰ τὸ κάνῃ αὐτὸ ποῦ εἶπε... πάω στὸ μαγαζί του... ὅπου κι' ἂν εἶναι θὰ τὸν βρῶ... καὶ θὰ πέσω στὰ

πόδια του...καὶ δὲν θὰ τὸ κάνη... νά! τώρα φεύγω, στή στιγμή μάλιστα...

Καὶ ἐτράπη ταχέως πρὸς τὴν θύραν.

Ὁ Φίλων, ὡς ἐννόησεν ὁ ἀναγνώστης, ἦτο ἐκ τῶν εὐαισθητῶν ἐκείνων φύσεων, τῶν παραδόξως εὐαισθητῶν, αἱ ὁποῖαι παρασύρονται ἀπὸ τὸ πάθος χωρὶς νὰ παύσουν νὰ ἔχωσι καὶ πλήρη τὴν συνείδησιν τοῦ παραλόγου τοῦ πάθους του.

Ἐπομένως, μολονότι ὁ πατὴρ τῆς Φλώρας ἐξεδήλου τὴν ἀγανάκτησιν του κατὰ τρόπον ἥκιστα ἁρμόζοντα πρὸς αὐτὸν, δὲν ἔπαυσε νὰ δικαιολογῇ ἐν τῇ συνειδήσει του τὴν ἀγανάκτησιν ταύτην.

Τὸ ἄλυτον ὅμως δι' αὐτὸν πρόβλημα ἦτο τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἀπλοϊκὸς ἔμπορος εἶχε κατορθώσῃ νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὸ μυστήριον τῆς ψυχῆς του.

Ἐκάθησε εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίνης του καὶ ἐσκέφθη.

Τὴν ἐπιστολὴν εἶχε δώσει εἰς τὴν Φλώρα διὰ νὰ τὴν ρίξῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖο.

Πιθανὸν ἢ Φλώρα νὰ εἶχεν ἐμπιστευθῇ εἰς τὸν πατέρα της τὴν μετακόμησιν τῆς ἐπιστολῆς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ ἐκεῖνος ἤνοιξεν αὐτὴν καὶ ἔλαβε γνῶσιν τοῦ περιεχομένου. Εἰς τὴν σκέψιν ταύτην καταλήξας ὁ Φίλων συνωφρυνόθη αἴφνης καὶ ἐφρικίασε. . .

Ὁ Ἄρμάος δὲν ἐγνώριζε τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν.

Φυσικῶς ἐπεκαλέσθη τὴν ἐπέμβασιν ἄλλου προσώπου γνωρίζοντος αὐτὴν. Ἐπομένως δὲν ἦτο ὁ μόνος ὁ ἔμπορος ὁ γνωρίζων τὸ μυστικόν του.

Ἦτο καὶ τρίτον πρόσωπον, πρόσωπον μηδόλως ἐνδιαφερόμενον νὰ σιγήσῃ πρὸ μιᾶς τοιαύτης ἐκπληκτικῆς ἀποκαλύψεως.

Εἰς τὴν ιδέαν ταύτην οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ δυστυχοῦς ἐσκοτίσθησαν καὶ ἡσθάνθη τὸ αἷμα ἀνερχόμενον καὶ σφυροκοποῦν τοὺς μήνιγγάς του...

Δὲν ἦτο πλέον κύριος τοῦ μυστικοῦ του...

Ἡ φαντασία του ἐξεμάνη ἐκ τοῦ ἀλογίστου πάθους, τὸ ὁποῖον κατέφλεγε τὴν ψυχὴν του, καὶ ἤρχιζεν ἤδη νὰ παρουσιάζῃ φρικαλέας ἐνώπιόν του ἀνοησίας...

Εἰσῆρχετο εἰς τὸ Ὑπουργεῖον...

Οἱ ὑπάλληλοι τὸν ἐθεώρουν ὑπόπτως...

Ἐμειδίῳν εἰς τὴν παρουσίαν του, ἐψυθίριζον καὶ ἐκάγχαζον....

Ἐξήρχετο εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουεν ὀπισθὲν του εὐκρινῶς τοὺς μάγκας λέγοντας μεταξὺ των καὶ προτενοντες τὸν ἀκάθαρτον δάκτυλον πρὸς αὐτόν.

— Νὰ ... ἐτοῦτος....ἀγαπάει τὴν Βασίλισσα !...

Συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ψυχικὰς νόσους ὅ,τι καὶ εἰς τὰς σωματικὰς. Ὅτι νοσηρὸν ἔχει τὸ σῶμα, ὅτι βεβλαμμένον χρονίως ἐκ παραμικρᾶς ἀφορμῆς, ὀφειλομένης εἰς ἄλλας αἰτίας, παροξύνεται, ἐπέρχεται περιπλοκή ὅλων τῶν βλαβῶν καὶ τὸ ἄλγος γενικεύεται.

Τὸ αὐτὸ συνέβαινε τώρα καὶ εἰς τοῦ Φίλωνος τὴν ψυχὴν.

Ἡ νόσηρὰ ἐκείνη ἔκστασις της, ἡ παρασύρασα αὐτὴν εἰς τοσοῦτον νοσηρὰν φαντασμογορίαν, περιεπλέκετο μετὰ τῆς διεγέρσεως τῆς φαντασίας τὰ δὲ δύο ταῦτα στοιχεῖα ὑπεβοηθοῦντο διὰ τῆς πρὸς ἄλληλα μεταδόσεως τῆς νόσου των...

Ὁ δυστυχὴς διετέλει πλέον ἐν ἀπογνώσει...

Αἴφνης τὸ βλέμμα του ἐσταμάτησεν ἐπὶ ἐνὸς ἀντικειμένου ἀνηρτημένου ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ἦτο εὐμέγεθες πιστόλιον τοῦ πατρὸς του, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζετο μικρότερος ὢν κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα, διὰ νὰ πυροβολῇ ἀκολουθῶν τὸ χαρμόσινον ἔθιμον.

Εἰς τὴν θέαν τοῦ ὀπλου ἐκείνου ἐνόμισεν ὅτι ἦσθάνθη μίαν ἀνακούφησιν παράδιξον...

Ἐνόμισεν ὅτι ὀλόκληρος ἐκεῖνος ὁ διεγερευθεὶς ἐντὸς του ὠκεανὸς κατέπαυσε τὴν τρικυμίαν του ἀκαριαίως καὶ ὥς διὰ μαγείας...

Ἐνα εἶδος ψυχικῆς ἡδονῆς τὴν ὁποίαν ἦσθάνετο διὰ πρώτην φοράν, ἐβαλσάμωνε τώρα τὰς χανούσας ἐκείνας πληγὰς, τῶν ὁποίων ἡ αἰσίτησις τοῦ ἦτο φρικωδῶς ὀδυνηρά...

Ἄγγελος εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας καὶ εὐδαιμονίας ἂν κατήρχετο αἴφνης ἐνώπιόν του, δὲν θὰ μετέδιδεν εἰς τὴν ψυχὴν του τόσον θάλλπος ὅσον ἡ θέα τοῦ φονικοῦ ἐκείνου ὀργάνου.

Καὶ τὸ παρετήρει διαρκῶς μὲ καῖποιον αἴσθημα ἀορίστου εὐγνωμοσύνης, ὥς ἂν εἴλκετο ἡ ψυχὴ του πρὸς αὐτὸ ἢ ὥς ἂν εἴλκεν αὐτὸ ἡ ψυχὴ του.

Οὐδεμία πλέον συνείδησις τοῦ περιβάλλοντος αὐτόν..

Ὁ ἐπαναστήσας ἐσωτερικὸς του κόσμος, εἶχεν ἐκχυθῇ γύρω ἀπὸ τὴν ὑπαρξίν του ὥς σκιερὸν νέφος καὶ ἐκάλυψε τὰ πάντα....

Τοιουτοτρόπως ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα ἵστατο, μέχρι τοῦ πιστολίου ἐμορφώθη βαθμηδὸν μία περίεργος ὁδός. Ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ ἐκείνης δὲν ἐφαίνετο πλέον τίποτε... Ὁ θάλαμος εἶχεν ἐξαφανισθῇ..

Καὶ ἡ ὁδὸς ἐκείνη συνετέμνετο... συνετέμνετο διαρκῶς καὶ μυστηριωδῶς... συνετέμνετο τοσοῦτον ταχέως ὥστε μετὰ στιγμὴν χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ὁ δυστυχὴς οὔτε πῶς συνέβη, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἐλαχίστην συνείδησιν τῆς ἀναγκαίας κινήσεως, ἢ ὁποία ἐμεσολάβησε, εὐρέθη κρατῶν τὸ πιστόλιον τοῦ πατρός του εἰς τὰς χεῖρας... Τὸ πιστόλιον ἦτο κενόν.

Ἦνοιξε σύρτην ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὗρίσκετο κῦτίον ἐκ λευκοσιδήρου περιέχον πυρίτιδα.

Μετὰ στιγμὴν τὸ πιστόλιον ἦτο πλήρες κατὰ ἓν στρῶμα, τὸ στρῶμα τῆς πυρίτιδος.

Ἄλλ' ἐχρειάζετο καὶ ἄλλο, ἐχρειάζετο καὶ μόλυβδος τοιοῦτον δὲ δὲν ἐνθυμεῖτο νὰ εἶχε.

Περιέστρεψε τὸ βλέμμα μετ' ἀπογνώσεως, ἀλλ' ἀπογνώσεως μὴ στερουμένης καὶ καῖποιας μυστικῆς ἱκεσίας πρὸς τὰ ἄψυχα τοῦ κοιτῶνος...

Δὲν ἔβλεπε ὅμως τίποτε τὸ στερεὸν τὸ δυνάμενον νὰ εἰσχωρήσῃ διὰ τοῦ στομίου τοῦ εὐμεγέθους πιστολίου...

Κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἔδρας τοῦ γραφείου του ἐν ἀπελπισίᾳ, ὃ δὲ ἰδρῶς περιέστεφε τὸ μέτωπόν του καὶ τῆς κεφαλῆς του τὰς τρίχας... Αἴφνης ἀνεσκίρτησε.

Τὸ βλέμμα του πλανώμενον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀνεκάλυψε τεμάχιον κυλινδρικοῦ σιδήρου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποιεῖ διὰ νὰ τοποθετῇ ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ νὰ κρατῇ αὐτόν ἀπὸ τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος.

Τὸ ἤρπασεν, ὅπως θὰ ἤρπαζεν ὁ φιλάργυρος ἀπολεσθέντα καὶ ἀνευρεθέντα θυσσαυρὸν καὶ προσε-

πάθῃ σε νὰ τὸ εἰσαγάγῃ διὰ τοῦ στομίου τοῦ πιστολίου.

Ἄλλ' ὁ σίδηρος ἤρνεϊτο νὰ εἰσέλθῃ.

Τὸν ἀπέρριψε μετ' ὀργῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους...

Αἰφνιδίως ὅμως οἱ ὀφθαλμοί του ἀνέλαμψαν.

Ἦνοιξε τὸν σύρτην τοῦ γραφείου του, καὶ ἐβύθισε τὴν χεῖρα εἰς τὸ βάθος...

Ἐντὸς χαρτίνου κυτίου ὑπῆρχε μεγάλη ποσότης μνηολέπτων νομισμάτων, ἀρτίως κομένων καὶ ἀπαστραπτόντων. Ἐλαβεν ἓν καὶ ἐδοκίμασε...

Τὸ νόμισμα εἰσῆλθεν εὐκόλως μέχρι τοῦ βάθους τοῦ σωλῆνος...

— Δόξα σοι ὁ Θεὸς! ἐπιθύρισε στενάζων ἐξ ἀνακουφίσεως.

Καὶ λαβὼν δράκα νομισμάτων ἐσχημάτισεν ἐξ αὐτῶν κύλινδρον καὶ τὸν εἰσῆγαγεν ἐντὸς τοῦ σωλῆνος...

Κατόπιν ἐπίεσε χάρτην ἄνωθεν μασσήσας αὐτὸν διὰ τῶν ὁδόντων.

Εἰργάζετο ταχέως... πολὺ ταχέως, ὥς ἂν ἐφοβεῖτο μὴ προλάβῃ τις νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἢ ὥς ἂν ἐφοβεῖτο μὴν ἀκούσῃ πραγματικῶς ἀντηχοῦντας γύρωθέν του τοὺς γέλωτας οἱ ὅποιοι περιωρίζοντο μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης μόνον ἐντὸς τοῦ κρανίου του.

Τέλος ἐξήτασε τὸν πυρίτην λίθον τοῦ πιστολίου καὶ ἀπέθεσε διὰ τῶν δύο πρώτων δακτύλων του τὴν πυρίτιδα εἰς τὴν ὁπλὴν...

Ὅτε ἤσθάνθη ὅτι δὲν ἔμεινεν ἄλλο, διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του, ἀνέπνευσε βαθέως καὶ ἔρριψε τελευταῖον βλέμμα περὶ ἑαυτὸν διὰ νὰ διακρίνῃ ἴσως τι, δυνάμενον νὰ τὸν συγκρατήσῃ καὶ τὰ τὸν συνενώσῃ ἐκ νέου μετὰ τῆς ζωῆς...

Ἀλλά δὲν διέκρινε τίποτε πλέον... Μόνον ἐπὶ τοῦ πατώματος διέκρινεν ἓν ζεῦγος ἐμβάδων παλαιῶν, τὰς ὁποίας ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦσαν τῆς μητρὸς του.

Ἠγέρθη ταχέως καὶ ἔλαβε μίαν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν του.

Κατόπιν ἐνεθυμήθη καὶ κἄτι ἄλλο, τὸ ὅποιον ἐπροκάλεσε βιαίους παλμούς, εἰς τὴν προκαταβολικῶς νεκρωμένην καρδίαν του.

Τὸ βιβλίον τῆς βασιλείσεως μὲ τὸ ἐρυθροῦν περι-

κάλυμμα, τὸ περιεχόμενον τὰ ποιήματα τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσέ.

Εὗρίσκατο πάντοτε ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν.

Τὸ ἤρπασε διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἣτις ἐκράτει τὴν ἐμβάδα, καὶ ἔφερεν ἀμφοτέρω τὰ δύο ταῦτα τόσον ἀντίθετα ἀντικείμενα, τὸ παλαιὸν ὑπόδημα τῆς μητρὸς καὶ τὸ πολυτελὲς βιβλίον τῆς φανταστικῆς ἐρωμένης πρὸς τὰ χεῖλη του.

Καὶ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἀντιθέτων τὸν δημοκρατικώτερον καὶ τὸν ρωμαντικώτερον ἀσπασμόν.

Μετὰ τοῦτο, χωρὶς νὰ χάσῃ πλέον στιγμὴν ἔφερε μετὰ προσοχῆς τὸ στόμιον τοῦ πιστολίου παρὰ τὸν δεξιὸν κρόταφόν του καὶ ἐπίεσε τὴν σκανδάλην.

Δαιμονιώδης κρότος συνεκλόνησεν ὁλόκληρον τὸν οἰκίσκον ἐκ θεμελίων, καὶ ἓνα σῶμα κατέπεσε...

Μετά τινος στιγμᾶς αἱ γειτόνισσαι σπεύσασαι εὔρον τὸν Φίλωνα Κάρπον φέροντα φρικωδῶς διερρηγμένον τὸ κρανίον, ἀλλὰ καὶ σφίγγοντα σπασμωδικῶς ἀκόμῃ ἐπὶ τοῦ στήθους του δύο ἀντικείμενα

Ἐνα ὑπόδημα καὶ ἓνα βιβλίον μὲ ἐρυθρὸν μαροκινὸν περικάλυμμα. Τὸ αἷμα ἔρρεεν ἀφθόνως ἐπ' ἀμφοτέρων καὶ τὰ κατέβαφεν...

Ἀλλὰ μόνον τῆς μητρὸς τὸ ὑπόδημα διετήρησεν ἐπὶ πολὺ τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα.

Τὸ βιβλίον τῆς Βασιλίσσης ἔφερεν ἀρχῇθεν τὸ χρῶμα τοῦ αἵματος ἀφ' ἑαυτοῦ...

Ἦτο κάποια μυστηριώδης προειδοποίησις τῆς εἰμαρμένης !..

.

Τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἑναπτῶμα μετεφέρετο εἰς τὸ κοιμητήριον, ὅπισθεν δὲ ἠκολούθουν δύο γυναῖκες ὀλοφυρώμεναι, ὁ ὅπουργος τῶν ἐξωτερικῶν Ἰάκωβος Ρίξος Νερουλὸς καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ὑπουργείου.

Ἡ συνοδεία βαίνουσα διὰ βραδέος βήματος, ἐπλησίασε νὰ φτάσῃ εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ὅτε μία ἄμαξα τρέχουσα ἀπὸ ρυτῆρος, ἔσταμάτησεν εἰς τὴν θύραν,

καθ' ἣν στιγμήν εἶχεν εἰσαχθῆ καὶ ὁ τελευταῖος ἀκολουθῶν γείτων.

Γηραιὸς ἀνὴρ ἐπήδησεν ἐκ τῆς ἀμάξης καὶ ἐπισπεύσας τὸ βῆμα ἔφθασεν μέχρι τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐκράτουν τὸ φέρετρον.

Ἐκεῖ ἀνύψωσε τὴν κεκλιμένην πενθίμως κεφαλὴν καὶ ἔρριψε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ νεκροῦ.

Ἄλλὰ δὲν διέκρινε τίποτε.

Ἡ παραμορφωμένη ἐκ τοῦ πυροβολισμοῦ κεφαλὴ, ἐκαλύπτετο ὑπὸ λευκῆς τσεμπέρας.

Ὁ γέρων εἰς τὸ θέαμα ἐκεῖνο ἀπέστρεψε τὸ βλέμμα μετὰ φρίκης καὶ καταβιβάσας τὴν κεφαλὴν πάλιν ἠκολούθησε τὴν συνοδείαν μέχρι τέρματος τῆς πορείας τῆς.

Ἕνας τάφος ἔχαινε ἔτοιμος νὰ δεχθῇ εἰς ἀνάπαυσιν τὸ ἀτυχὲς ἐκεῖνο νεαρὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον εἶχε φιλοξενήσῃ μίαν ὄνειροπόλον καὶ παραπλανηθεῖσαν ψυχὴν.

Τὸ φέρετρον ἀπετέθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ αἱ δύο γυναῖκες ἐρρίφθησαν ἐπ' αὐτοῦ γοερῶς κραυγάζουσαι.

Ὅτε δὲ οἱ παρεστῶτες κατῴρθωσαν ν' ἀποσπάσου αὐτὰς ἐκ τοῦ πτώματος καὶ νὰ καταβιβάσουν τὸ φέρετρον εἰς τὸν τάφον, ὁ ἄγνωστος γέρων λαβὼν μετριοφρονά τινα θέσιν ἐγγὺς τοῦ τάφου ἐξήγαγε τὸν πῖλον του καὶ ἐχαιρέτησε.

Περίεργοι τινες ἐστράφησαν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρετήρουν.

—Ὁ Φράγγος! ἐψιθύρισαν ἐκπληκτοί.

Ἄλλ' ὁ ἀνὴρ εἶχε στραφῇ χωρὶς νὰ δώσῃ προσοεῖς τὴν ἐπιφώνησιν, καὶ διηυθύνθη διὰ βραδέως βήματος πρὸς τὴν ἔξοδον ἀπομάσσων δύο δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ἦτο ὁ μέγας φιλλέλην καὶ διδάσκαλος τοῦ Φίλωνος Κάρπου Φράνς, ὁ ὁποῖος εἶχε φθάσῃ πολὺ ἀργά.

Καὶ ἠρκέσθη νὰ χαιρετίσῃ κατερχόμενον εἰς τὸν τάφον καὶ τὸν υἱόν, ὅπως εἶχε χαιρετίσῃ πρὸ ἐτῶν καὶ τὸν πατέρα, τὴν αὐτὴν ἀκολουθοῦντα ὁδόν !...